

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 28 / Hejmar: 334 / Cotmeh 2009

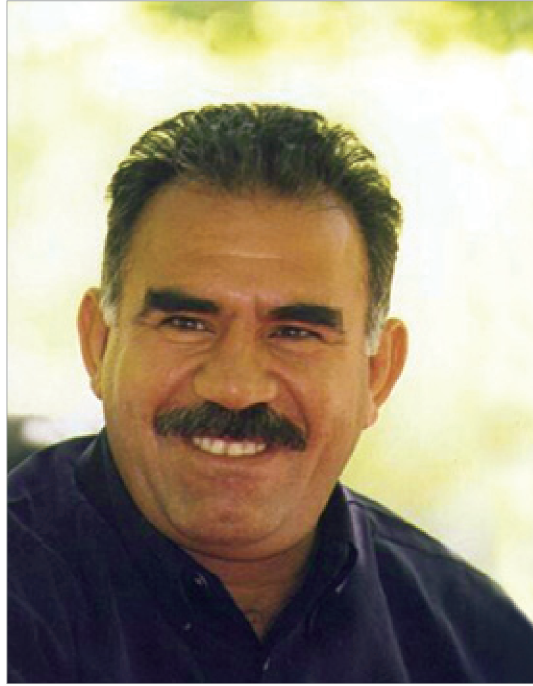
Barış elçileri geldi

Demokratik siyasi çözümün önünü açın

Lanetli tarihin tekerrürünü önlemek özgürlük devriminin başta gelen görevidir

Özelde Atina'da, genelde Avrupa'da şahsıma yönelik olarak gerçekleştirilen komplovari yaklaşımların sıradan bir kişiye karşı tesadüfen veya savcının çok ustaca ve en ince ayrıntılarına kadar sözde anlatmak istediği gibi olmadığı kesindir; çok açık olmasına rağmen, yine de bu yaklaşımları doğru ele alıp yorumlamak, tarihi olduğu kadar çarpıcı gelişmeleri de doğuracak anlama sahiptir. Bunlar şahsımla sınırlı olsaydı, bu kapsamda bir savunmayı gerekli görmezdim. Kişiliğimde bir halk ve dostları 'vurdumduymazlığa' getirilerek muazzam bir emeğin ürünü olan özgürlük çabaları, çıkarlar uğruna en alçakça biçimde peşkeş çekilmek istenmiştir. Şüphesiz komplo ve ihanette suçu sadece Atina oligarşisine yüklemek doğru değildir. Çok tarafı vardır. Hepsini sınırlı da olsa özlüce ifade etmek büyük öneme sahiptir. ABD'nin hesaplarından AB'nin hesaplarına, Arap ülkelerinden bazılarının tutumundan İsrail'in ve Rusya'nın çıkarlarına kadar çok sayıda devlet düzeyinde siyasi gücün rol oynadığını belirtmek gerekir.

Neden sorusuna verilecek yanıt, şüphesiz Kürt olgusundaki zayıflıklar ve sorunsalın ucuz hesaplara kurban edilebilecek özelliklere sahip olmasıdır. Tarih boyunca hakim işbirlikçi tabakalar da dahil, üzerinde hüküm süren güçler, fazla bedel ödemeden diledikleri gibi bu alanı halk ve ülke olarak kullanabilmişlerdir. Hesap sorabilecek bir aydın siyasi güce yeterince sahip olunamamıştır. Bir şeyler yapmaya kalkanlar, eğer onurlarını koruyarak sonuç almak istemişlerse başlarına felaketler yığılmış, hesabını sonradan soranı da pek olmamıştır. Yakıştırılan, 'Alavere-dalavere, Kürt Mehmet nöbete' deyişi adeta bir kural olmuştur.

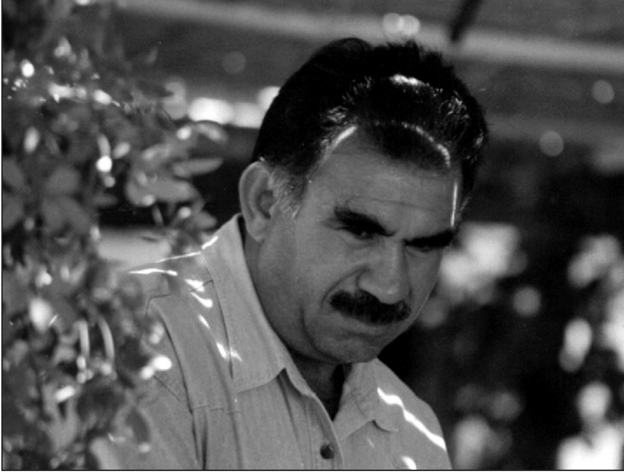
Çok acı da olsa söylemek durumundayım ki, kerhane işletmesinde, patron, bekçi ve kullanılan kullar ilişkisinde bir ticaret ve yaşam mantığı vardır. Az çok herkes ne yaptığını bilir. Kader felsefesine derinden boyun eğerek, gereken neyse düzeni öyle sürdürüp giderler. Kürdistan ve içindeki Kürt toplumsal olgusu o hale getirilmiştir ki, kırk haramilerin soygun düzeninden bile daha geri insanlık dışı uygulamalara sahne olmuştur. Ne doğru dürüst hesap alanı, ne de soranı vardır. En başta kendine karşı katmerli ihaneti ve yabancılaşmayı yaşayan sözde Kürt bireyi, üstteki işbirlikçisinden en diptekine kadar kendi öz varlığına karşı ya kara cahil, ya ukala-lafazan, ya da çok bilinçli hain durumundadır. Bir tavuk ve köpek için adam vurur; ama tarihin artık kanıtlanmış ilk büyük insanlık devrimi olan 'neolitik devrimi' gerçekleştiren kültürün toplumsal dokusunun ayakta kalan en eski halkı olduğu halde, en azından on beş bin yıllık biçimlenen kültürel varlığa sahip çıkmaya, bunun için bir damla ter dökmeye yanaşmaz. Ucubelik, ironi buradadır. Tüm lanetlilik, zorbalık, yalan ve gerilik bu gerçeklikte gizlidir.

Benim çıkışımın en genel anlamıyla bir özgürlük hareketi olma imkânlarını ortaya çıkarması, bu tabloyu baştan aşağıya sarstı. İşbirlikçisinden tüm stratejik çıkar sahibi devletlere kadar bir araya gelerek tedbir geliştirmeye çalıştılar. 1990'lar sonrası bunun yoğun çabasına tanıktır. Özellikle ABD, AB, Rusya ve Ortadoğu ülkeleri çok ilgilendiler. Benim basit bir kukla olarak kullanılmayacak durumda olmam, her odağı kendi çıkarlarına göre bir PKK ve Kürt politikası geliştirmeye itti. Bu politikaların da önünde en büyük engel olduğum anlaşılınca, beni dışlamaya ve giderek tasfiye etmeye niyetlendiler. Asgari temel insan hakları ve demokratik yaklaşımlar esirgendi. Kendi Kürt işbirlikçilerine alan açmak için açık-gizli işbirliğine yöneldiler. Özellikle Iraklı Kürt işbirlikçilerle Türk, ABD ve İngiliz yetkilileri Ankara-Londra-Washington hattında işi resmi bir antlaşmaya kadar vardırdılar. Bunun başarısı için AB nötralize edilirken, Atina oligarşisi maşa olarak kullanılmaya çalışıldı.

Komplonun dayandığı zemin, gelişim felsefesi ve siyaseti böylesi bir öze sahiptir. Eğer kendime ve şahsımda Kürt halkına ve dostlarıma karşı oynanan komplo ve ihaneti büyük bir onur savaşına dönüştüremezsek, lanetli tarih bir kez daha hükmünü icra etmiş olacaktır. Halbuki yalnız bu olaya ilişkin yüzleri aşkın can yoldaşı, genç kız ve erkek kendilerini cayır cayır yaktılar, kurşunlara hedef oldular, tutuklandılar. Sırf onların anısına, olaya kapsamlı yaklaşmak gereği tartışmasızdır. Daha da ötesi, lanetli tarihin tekerrürünü önlemek özgürlük devriminin başta gelen görevidir. Tarihsel kırılmayı lanetli kölelikten özgürlük yönüne doğru çevirmek, bu görevin başarısı olacaktır.

**** Bu yazı Rêber Apo'nun Özgür İnsan Savunması adlı kitabından alınmıştır***

İçindekiler

KÜRT HALKI İNKAR POLİTİKASININ YENİ BİÇİMİNİN HAKİM KILINMASINA İZİN VERMEYECEKTİR

"Ordunun çerçevesini çizdiği yeni Kürt politikası Mecliste de tartışılacaktır. Büyük ihtimalle CHP yumuşayacak, söylemi değişecektir. Zaten CHP'nin politikasında da yeni bir millet yaratılmadığı taktirde bireysel haklar kullanılabilir ifadesi bulunmaktadır. Ordunun ortaya koyduğu yeni Kürt politikasında Kürtleri farklı bir kimlik, farklı bir ulus, farklı bir halk olarak kabul etme yoktur. MHP ise milliyetçiliğin gereği tek millet, tek bayrak, tek devlet, tek ulus nakaratının en katı savunucusu olduğundan bu konuda üslupta, araçta, yöntemde de yumuşamaya karşı çıkmasını sürdürecektir. Tüm bu tutumlar ve politikalar devletin verdiği rol çerçevesinde ortaya konulmaktadır"

Türkiye dikkat çekici siyasal gelişmelerin yaşandığı bir süreçten geçmektedir. Bu siyasal sürecin merkezinde ise Kürt sorunu vardır. Kürt halkının Özgürlük Mücadelesi sonucu gelinen aşamada Türk devletinin eski Kürt politikaları iflas etmiştir. Artık eski politikaların Özgürlük Hareketi ve mücadelesi karşısında dayanma gücünün kalmadığı görülmüştür. Türk devletinin tarihinde olmadığı kadar bir siyasal sıkışıklık yaşamaktadır. Kürt halkının Özgürlük Mücadelesi karşısında dikiş tutturamayan, sürekli gerileyen, teşhir ve tecrit olan bir Türkiye gerçeği ortaya çıkmıştır. Özellikle 29 Mart seçimleriyle birlikte Türk devletinin Kürdistan'daki klasik politikalarının etkili olamayacağı, bu klasik politikalar hangi araç ve yöntemlerle sürdürülürse sürdürülsün, hangi imkânlar kullanılırsa kullanılsın, kimden destek alırsa alsın Özgürlük Mücadelesi karşısında gerileyeceği ve yenilgiye uğrayacağı anlaşılmıştır.

Türk devletinin Kürt Özgürlük Hareketi karşısında sürekli gerilemesini durdurmak ve Kürt Özgürlük Hareketini etkisiz kılmak için Zap direnişinden sonra Başbakan Erdoğan ve İlker Başbuğ'un yaptığı bir görüşme vardı. O görüşmede Kürt halkının Özgürlük Mücadelesini bastırmak için yeni yöntem, araç ve üsluba ihtiyaç duyulduğu konusunda görüş birliğine varmışlardır. Bir taraftan işlemez hale gelen eski politikayı bazı enstrümanlarla yenilerken, diğer taraftan da askeri saldırılar ve siyasi baskılarla Özgürlük Hareketini etkisizleştirip marjinalleştirme hedeflenmiştir. Bu yönüyle siyasal saldırılarla askeri saldırıların yan yana yürütüldüğü bir süreç başlatılmıştır. Siyasal mücadele ve psikolojik savaşın arttırıldığı yeni bir dönem başlatılmıştır.

Özgürlük Hareketini yenilgiye uğratmak için dış destek de alınmıştı

Özellikle yerel seçimler öncesi TRT 6 gibi bazı şeyler yaparak, yine Kürdoloji bölümleri kuracağız gibi açıklamalarda bulunarak siyasi pozisyonlarını güçlendirip 29 Mart seçimlerinde Kürt Özgürlük Hareketini yenilgiye uğratmak istemişlerdir. Bunu başardıkları takdirde, bakın Kürtler PKK'yi desteklemiyor; Kürtlerin temel sorunu aş-iş sorunudur; Kürtler AKP'nin seçimden önce belirttiği gibi tek millet politikasına onay vermiş diyeceklerdi. Böyle bir seçim başarısına dayanarak askeri ve siyasi saldırılarını arttırıp Özgürlük Mücadelesini tümden bastırmaya yönelecekkerdi. Bu konuda dış destek de alınmıştı. Yine Güney Kürdistan'daki siyasi güçlerin desteği alınacak, PKK'ye silah bıraktırma dayatması yapılacaktı. PKK silah bıraktığı takdirde zaten tasfiye olmuş olacaktı. Bırakmadığı takdirde, bir Kürt konferansının aldığı kararları bile kabul etmeyen PKK'nin üzerine Türk devleti her bakımdan daha fazla kolayca gidip tasfiye etmeye yönelecekti.

Ancak 29 Mart seçimlerinden sonra bu plan tutmadı. Attıkları adımların, aldıkları tedbirlerin yeterli olmadığı görüldü. Bu açıdan birçok boyutları olan ve sisteme kavuşturulmuş yeni bir politika geliştirme ihtiyacı duydular. Cumhurbaşkanı iyi şeyler olacak dedi; fırsatlardan söz etti. Böylelikle Kürt politikasına yeni bir yaklaşım göstereceklerini açıkça ilan ettiler. Nitekim seçimden sonra bu tutumlarını ortaya koydular. Bir yandan seçimlerden hemen sonra askeri operasyonları arttırdılar, diğer yandan 13 Nisan'da DTP'lilere yönelik operasyon yaptılar. Tam da aynı günlerde Genelkurmay basının karşısına çıkarak Türkiye'deki en temel sorunlarda siyaseti belirleyen güç olduğunu gösterdi. Yaptığı uzun konuşma ile inşa edecekleri yeni Kürt politikasının çerçevesini çizdi. Atatürk'ün 1920'lerde söylediği "Türkiye'de yaşayan herkes Türkiye halkıdır" sözünü kullandı. "Türkiye halkı" kavramını ortaya attı, ama arkasından da "Türkiye'de yaşayan herkes Türk'tür, Türk milleti içindedir" diyerek yeni Kürt politikasının ideolojik ve teorik temelinin nasıl olacağını ortaya koydu. Ordunun belirlediği çerçeve aslında bütün siyasilere ve bütün topluma dayatılacak çerçeve olmuştur. Bu yönüyle Kürtler gibi başka topluluklar da vardır, bunların tümüne Türkiye halkı denilir, ama hepsi Türk milleti-

dir değerlendirmesiyle farklılıkları kabul ediyoruz, ama hepsini Türk milleti içinde eriteceğiz denilmiştir. Türkiye'de farklı bir etnik topluluğu, farklı milleti, farklı bir ulusu kabul etmeyeceklerini, böyle bir uluslaşma ve böyle bir kimlikle muhatap olarak görülmeyi kabul etmeyeceklerini net bir biçimde ortaya koymuşlardır. Etnik kökleri söylenebilir, bireysel olarak Kürt'üm diyebilirler, Kürtçe de konuşabilirler, ama bir halk olarak bir toplum olarak, bir ulus olarak, toplum olmaktan kaynaklı hakların kabul edilmeyeceğini ortaya koyan yeni bir Kürt politikası belirlenmiştir. Daha doğrusu Genelkurmay başkanı, ideolojik ve teorik olarak Kürt politikasının çerçevesini çizmiş, AKP'ye de böyle bir politikanın oluşturulmasını ve bunun pratik politikayla Kürtlere, Türkiye toplumuna ve dünyaya kabul ettirilmesini istemiştir.

Türk devleti, Kürt sorununda yeni bir politika izleyeceğini, açılım yapacağını, bunun artık zamanın geldiğini söyleyerek, askeri yöntemler yanında siyasi yöntemleri de deneyerek Kürt Özgürlük Mücadelesinin önünü almayı amaçlamaktadır. Böyle bir yeni politika tespit etmek zorunda kalmıştır. Kürt Özgürlük Hareketine karşı mücadeleyi başka türlü yürütemeyeceğini görmüştür.

Kürt Özgürlük Hareketi ise Türk devletinin eski politikasının iflas ettiğini, artık yeni bir Kürt politikası benimsemek zorunda kaldığını, Türkiye'nin böyle bir yol ayırımına geldiğini, böyle bir durumla karşı karşıya olduğunu tespit etmiştir. Bunun için de demokratik siyasal mücadeleyi yükseltip Kürt halkının özgürlük mücadelesiyle kazandığı inisiyatifi elde tutarak ve demokratik siyasal mücadele araçlarını ve yöntemlerini geliştirerek böyle bir süreçte Türkiye'yi demokratik çözüme zorlamak istemiştir.

Kürt sorununda restorasyon değil kalıcı çözüm geliştirilmeli

Bu yönüyle iki politika çarpışmaktadır. *Birincisi*, sıkışan, zorlanan, eski politikaları iflas eden Türkiye; sınırlı bazı adımlar atarak yeni bir Kürt politikası inşa ederek, bu yeni politikasını iç ve dış kamuoyuna kabul ettirip Kürt Özgürlük Hareketine karşı saldırıp tasfiye etmeyi ve bu sorundan kurtulmayı amaçlamaktadır. Yani Kürt sorununda köklü bir çözümü değil, bir restorasyonu düşünmektedir. Zihniyette, politikada köklü değişiklikler yapma yerine, araçta, yöntemde, üslupta değişiklikler yaparak, çok sınırlı adımlarla cilalanmış yeni bir politika benimseyerek Kürtler üzerinde hâkimiyetini sürdürme kararı almışlardır. Yani siyasi meşruiyeti kalmayan eski Kürt politikasını yeni enstrümanlarla yenileyerek meşruiyet kazandırıp bu temelde Kürtler üzerindeki egemenliğini sürdürmeyi hedeflemektedir.

İkinci politika ise Kürt Özgürlük Hareketinin, Kürt halkının izlediği politikadır. Türk devletinin askeri zorla yürüttüğü inkâr ve imha politikasının en baskıcı yollarla ve özel savaş yöntemleriyle bu mücadeleyi ezemeyeceği netleşmiştir. Gelinen aşamada Türkiye açısından bir politika değişikliği zorunlu hale gelmiştir. Kürt Özgürlük Hareketi Türkiye'nin politika değiştirmesi gerektiği bir noktada bu politika değişikliğinin kalıcı bir demokratik çözümle sonuçlanmasını sağlayacak bir politikaya ihtiyaç olduğunu görüp buna göre adımlar atmayı önüne koymuştur. Bu yönüyle Türk devletinin eski politikayı restore etmesine fırsat vermeden, demokratik siyasal yöntemlerle, demokrasi güçlerini demokratik çözüm etrafında toparlayarak ve Kürt halkının demokratik siyasal mücadelesini geliştirerek Türkiye'ye kalıcı bir çözüm projesini dayatma politikasını benimsemiştir.

Nitekim Önder Apo, demokratik çözüm imkânlarının arttığını, ama Türk devletinin bir çözüm politikası izleme yerine, Kürt halkı üzerindeki egemenliğini ve tasfiyeyi farklı biçimde sürdürmek istediğini görmüş ve buna fırsat vermemek için Kürt sorununun çözümü için yol haritası hazırlayacağım diyerek inisiyatifi ele geçirmiştir. Çünkü iç ve dış kamuoyunda esas olarak bu sorunun şiddetle çözülemeyeceği, siyasal yöntemlerle mutlaka köklü bir çözümün geliştirilmesi gerektiği konusunda bir kanaat oluşmuştur. Kürt Özgürlük Hareketi ve Önder Apo, Türkiye toplumunda ve uluslararası güçlerde ortaya çıkan çözüm eğilimini kalıcı bir çözüm projesi etrafında toparlayarak Türkiye'nin demokratikleşmesini ve Kürt sorununun çözümünü amaçlayan bir yaklaşım içinde olmuştur. Nitekim Önder Apo'nun yol haritasını açıklayacağım demesiyle birlikte iç ve dış kamuoyu Önder Apo'nun bu projesine kilitlenmiştir. Çünkü iç ve dış kamuoyu Türk devletinin bir siyasal proje üretemeyeceğine, bir çözüm yaratamayacağına inanmaktadır.

Türkiye halkı da Kürt sorununun demokratik barışçıl çözümünü istiyor

Önder Apo'nun yol haritasını hazırlayacağım demesinden sonra hükümet ben de açılım yapacağım demiştir. Ancak toplumun merak ettiği esas olarak Önder Apo'nun yol haritası olmuştur. Bu çerçevede Kürt sorununun demokratik çözümü konusunda önemli tartışmalar olmuştur. Gerçekten de Kürt sorununun demokratik çözümü açısından Türkiye toplumunda bu sorunu tartışma, bu sorun etrafında bir çözüm zihniyeti oluşturma konusunda önemli bir gelişme yaşanmıştır. Hatta Türkiye toplumunun önemli bir bölümünün Kürt sorununun demokratik çözümünü istediği daha iyi anlaşılmıştır.

Bu gerçeklik, Türk devleti ve hükümetinin bir çözüm politikası olmasa da, Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununun demokratik çözümünü içeren bir programla hareket edilip demokrasi güçleri bu doğru politika etrafında toparlanıp demokratik siyasal mücadele geliştirdiğinde, Türkiye'de Türk toplumuna dayanarak Kürt sorununun demokratik çözümünü gerçekleştirmenin imkân dahilinde olduğu görülmüştür. Türkiye toplumuna dayalı olarak böyle bir gelişme yaratılabileceğinin ortaya çıkması hem Türkiye açısından hem de Kürt Özgürlük Hareketi açısından temel bir kazanım olarak değerlendirilmelidir. Kuşkusuz halkların kardeşliğine dayalı demokratik ve adil çözüm de esas olarak böyle bir toplumsal ve siyasal zemine dayanarak gelişebilir. Bu yönüyle Kürt sorununun demokratik çözümü açısından Türkiye toplumunun uygun hale geldiğini söylemek gerekir. Dolayısıyla Kürt sorununun demokratik çözümü ve Türkiye'nin demokratikleşmesi açısından umutlu olmak, eskisinden çok daha fazla böyle bir çözümün, böyle bir gelişmenin ortaya çıkma imkânlarının arttığını görmek gerekiyor.

Bu yaz ortaya çıkan tartışmalar çerçevesinde bu gerçeği Türk devleti de gördü. Özellikle yeni Kürt politikasını inşa etmenin ideolojik ve teorik çerçevesini ortaya koyan ordu, eğer bu gelişmelerin önü alınmazsa kendilerinin sınırlı adımlarla yaratacakları yeni Kürt politikasının boşa çıkacağını görmüşlerdir. Böylelikle yeni bir Kürt politikası inşa ederek Kürt Özgürlük Hareketini tasfiye etmelerinin önünün alınacağını ve inisiyatifin ellerinden kaçacağını görerek bu sürece müdahale etmişlerdir. 22 Ağustos'ta toplanan MGK, önü alınmadığı takdirde Türkiye'de, Kürdistan'da ve dünya kamuoyunda Kürt sorunu ekseninde ortaya çıkan gelişmelerin kendilerinin politikaları açısından olumsuz olacağını ve Kürt sorununun demokratik çözümünü getirebileceğini, PKK'nin izlediği politikaların başarıya ulaşacağını düşünmüşlerdir.

Türkiye toplumunda, iç ve dış kamuoyunda Kürt sorununun çözümü açısından olumlu gelişmelerin olduğu bir süreçte Önder Apo da yol haritasını teslim etmiştir. Önderliğin yol haritasıyla Türkiye'de oluşan bu ortam birleştiğinde, Kürt sorununun demokratik çözümünden kaçamayacaklarını, çözmek zorunda kalacaklarını görerek paniğe kapılmışlardır. MGK'da hem Türkiye'deki bu gelişmelerin önünü almak hem de Önder Apo'nun hazırladığı yol haritasının toplumda etkili olmasının önüne geçerek kendi yeni Kürt politikalarının boşa çıkmasını engelleyip inisiyatifi ele geçirerek kendi politikalarını pratikleştirme konusunda kararlar almışlar ve pratikleşmeye gitmişlerdir. Nitekim bu MGK'dan sonra söylem değişmiştir. Kürt Özgürlük Hareketi ve DTP aleyhinde yoğun bir ajitasyon ve propaganda başlatmışlardır. Türkiye toplumundaki bu gelişmeleri geriletmek, ortaya çıkan çözüm eğilimini etkisizleştirmek için sert söylemlerle demokratik güçleri baskı altına almaya yönelmişlerdir. Türkiye toplumunun demokratik çözüme yatkın hale geldiği böyle bir ortamda gerçek demokratik çözümden kaçmak için, "DTP ve Kürt Özgürlük Hareketi çıtayı yükseltiyor, çözüme yardımcı olmuyor" diyerek, bir psikolojik savaş saldırısı içine girmişlerdir. Bununla kendilerinin çözüm olmayan, Kürt Özgürlük Hareketini tasfiyeyi amaçlayan yeni Kürt politikasını kabul ettirmeyi hedeflemişlerdir. Ortaya çıkan çözüm eğilimini, Kürt sorununda çözüm yaklaşımını bertaraf edip Kürt halkını ve demokrasi güçlerini kendi politikalarına mecbur kılmak için bir ideolojik ve siyasi saldırı başlatmışlardır.

Psikolojik savaş yanında siyasi ve askeri saldırılar da tırmandırılmıştır

Bu karar ve planlamadan sonra basın elbirliğiyle Kürt Özgürlük Hareketinin çözüm projesi ve kazandığı inisiyatifi geri plana itip AKP'nin politikalarını destekleyen bir çaba içine girmişlerdir. Bu psikolojik savaş yanında askeri saldırılar ve siyasi baskılar da tırmandırılmıştır. DTP'lilere yönelik baskı ve tutuklamalar günlük bir uygulama haline gelmiştir. Böylece Kürt sorununun gerçek anlamda demokratik çözümü için ortaya çıkan rüzgârları durdurup siyasal ortamı kendi lehlerine çevirmeyi amaçlamışlardır. Nitekim bu MGK'dan sonra Kürt açılımı kavramı bırakılıp demokratik açılım denmiş, sonradan bu da bırakılıp Milli Birlik ve Beraberlik projesi olarak tanıtılmaya çalışılmıştır. Özellikle CHP ve MHP sert bir muhalefet yapmaya yönelmişlerdir. Böylelikle iç ve dış kamuoyuna ve herkese bu sorun kolay çözülmez, fazla bir şey istememek lazım, AKP ne verirse onu kabul etmek gerekir gibi bir siyasal iklim ortaya çıkarmayı amaçlamışlardır. Bu politikanın koordinatörlüğünü yapan ordudur. Ordu, iflas eden eski politika karşısında yeni Kürt politikası inşa etme görevini AKP'ye vermiştir. Bu politikanın da Kürt halkının kimliğini, iradesini ve varlığını tanıyarak gerçek bir çözümü gerçekleştirmeyi değil de siyasi meşruiyeti yenileyen bazı sınırlı adımlarla iç ve dış kamuoyunun desteğini alarak Kürt Özgürlük Hareketini tasfiye etmeyi amaçladığı her geçen gün daha iyi anlaşılmıştır. Bu açıdan ordu, CHP ve MHP'nin sert politika yaparak iç ve dış kamuoyunu, Kürtleri, Türki-

ye toplumunu, demokratları kendi projelerine, inşa edilecek yeni Kürt politikasına mahkûm olmalarını sağlamaya çalışmaktadırlar.

Tezkere Kuzey ve Güney Kürdistan'da savaşa devam kararıdır

Şimdi AKP'nin yürüttüğü politika budur. CHP'nin de amacı budur. MHP ise her zaman Türk devletinin inkâr ve imha politikasında kullandığı bir siyasal akım olmaya devam edecektir. Onlar her zaman her türlü demokratik gelişmeye karşı çıkarak devletin antidemokratik karakterini korumada, toplum ve çeşitli güçler üzerinde bir baskı aracı olarak kullanılan bir hareket olacaktır. Dün de bugün de görevi budur, yarın da görevi bu olacaktır. Aslında MHP kısa sürede tasfiye olacak bir harekettir, ama devletin derinlikleri böyle bir harekete Türkiye'nin her zaman ihtiyacı olduğunu düşünerek belirli bir gücü olan siyasal akım olarak elde tutmaktadırlar.

Türk devleti inşa etmek istediği yeni Kürt politikasını kabul ettirmek için birçok taktik izlemektedir. Yine farklı siyasi argümanlarla, söylemlerle, ilişkilerle bu yeni Kürt politikasının iç ve dış kamuoyunda kabul edilmesini sağlamaya çalışmaktadır. CHP, MHP bu rolü oynayan odaklar olduğu gibi, Türk devleti savaş tezkeresiyle de Güney Kürdistan'ı ve Irak'ı da baskı altına alarak bu politikaya destek olmalarını sağlamaya çalışmaktadırlar. Savaş tezkeresi bu amacı gerçekleştirmek için hem Kürt Özgürlük Hareketi üzerinde hem Kürt halkı üzerinde hem de Güney Kürdistan'daki siyasi güçler üzerinde bir baskı kurmayı amaçlamaktadır. Ya benim yeni inşa etmek istediğim bu Kürt politikasını kabul edersiniz ya da sizin üzerinize her türlü askeri, siyasi saldırıyla gelerek ezerim mesajını vermektedir. Tezkere bu yönüyle hem Kuzey hem de Güney Kürdistan için bir tehdit ve şantaj aracı olarak kullanılmaktadır.

Zaten Kuzey Kürdistan'da operasyonları sürekli yapmaktadırlar. Medya Savunma Alanlarına hava saldırıları yapılmaktadır. Karadan karaya atılan füzelerle bu saldırı süreklileşmektedir. Bunların kesinlikle inşa edilmeye çalışılan yeni Kürt politikasıyla alakası vardır. Bütün askeri, siyasi saldırılar ve bir merkezden yönlendirilen propaganda çabaları bu yeni Kürt politikasını kabul ettirmeye yöneliktir. Kürt halkının ve demokrasi güçlerinin bu gerçeği çok iyi bilmesi gerekir.

Son zamanlarda DTP'ye yönelik saldırılar artmıştır. Kürt sorununun demokratik çözümü için en ağır bedelleri ödeyen, en temel amaçlarından biri Kürt sorununun demokratik çözümü olan bir partiye, Kürt halkını inkâr ve imha etmek isteyen bir devlet ve onun hükümeti, sen açılıma destek vermiyorsun, yan çiziyorsun demektedir. Bu anlaşılırdır. Bu aslında DTP'yi baskıyla, zorla teslim alarak tasfiye politikalarına alet etmek için yürütülen bir özel savaş taktiğidir. Sınırlı bir iki adım atıyoruz, bununla tatmin olun, TRT 6 yayın yapıyor, Kürtçe kurs var, yarın isim değiştiririz, hastanelerde, belirli yerlerde Kürtçe tercüman kullanırız, yerel yönetimlere de biraz daha yetki veririz ve bunu da kabul etmelisiniz demektedirler. Ama Kürt Özgürlük Hareketi ve DTP bunu kabul etmeyince, bu defa bir karşı saldırıya geçmişlerdir. Kürt Özgürlük Hareketinin ve DTP'nin yarattığı demokratik çözüm eğilimini, toplumdaki demokratik çözüm isteğini, demokrasi güçlerinde ortaya çıkan çözüm isteğini, Kürt Özgürlük Hareketi aleyhinde kullanmaya çalışmaktadırlar. Biz Kürt sorununda açılım yapmak istiyoruz, ama DTP ve Kürt Özgürlük Hareketi çözüm istemiyor, diyerek bu güçleri Kürt Özgürlük Hareketinin ve DTP'nin üzerine sürme taktiği izlemektedirler. Aslında bu politikanın esas amacı, Kürt sorununda çözüm olmayan yaklaşımlarının psikolojik bir savaş temelinde, sanal biçimde örtülmesidir. Yapacaklarının, adım dedikleri tedbirin Kürt Özgürlük Hareketi tarafından, Kürt halkı tarafından, DTP tarafından kabul edilmeyeceğini bildiklerinden, bir çözüm politikaları olmayışlarını bu tür bir özel savaş politikasıyla örtmeye çalışmaktadırlar. AKP'nin ve devletin şu anda yürüttüğü psikolojik savaşın, politikanın amacı budur.

AKP kendi ömrünü uzatmaya çalışıyor

AKP'nin herhangi bir çözüm anlayışı da yaklaşımı da yoktur. Tamamen Özgürlük Hareketini tasfiye etmeye yönelik bir politika gütmektedir. Devlet ve ordu yeni bir Kürt politikasını inşa etmek için böyle bir sürecin önünü açmıştır. AKP devletin bu politikası üzerinden kendi ömrünü uzatmayı hedeflemektedir. Aslında AKP için Kürt sorununun çözümü çok öncelikli, önemli olmadığı gibi, aslında öyle çok kararlı, tutarlı bir biçimde yeni bir Kürt politikası inşa edecek bütünlüklü bir yaklaşım içinde de değildir. Önder Apo'nun da belirttiği gibi ne toplumu ne devleti düşünmektedir. Bu yönüyle çok çıkarcıdır. Dolayısıyla en tehlikeli bir politik duruşun içindedir. Bu açıdan da AKP'nin bir çözüm politikası olmadığını, sadece devletin tasfiye politikasında kullanılan bir siyasi güç olduğunu, daha doğrusu kendisini kullandırarak ömrünü uzatmayı hedeflemesi söz konusudur. Devlete yeni Kürt politikası inşa etmek istiyorsan, Kürt Özgürlük Hareketini tasfiye etmek istiyorsan benden başka seçenek yoktur diyerek kendisini tek seçenek haline getirerek bir dönem daha iktidarda kalmayı hesaplamaktadır.

7 yıldır bu yönlü politikalarla kendisini aslında ekonomik, sosyal, siyasi ve kültürel olarak palazlandırmıştır. Kendisini tek seçenek olarak dayatıp hükümet olma imkânlarından yararlanarak kalıcı bir siyasal güç yapmaya çalışmaktadır. Siyasal İslamcı kesimler geçen yüzyılda ekonomik, siyasal ve sosyal alandan dışlanmışlardır. Böyle bir sıkıntı ve zorluk yaşamışlardır. Şimdi ele geçen bu imkânları, fırsatları kaybetmemek için çok pragmatik bir politika izlemektedirler. Kendini yaşatmaktan başka bir şey düşünmemektedirler. Bu açıdan da aslında toplu-

> “Devlet AKP'yi kullanarak, CHP'yi ve MHP'yi kullanarak PKK'yi tasfiye etme planlaması yapmıştır. ‘PKK'yi tasfiye etmek için bazı adımlar atabiliriz, yeni bir Kürt politikası inşa edebiliriz’ diyerek açılım adını verdiği bu politikanın inşası görevini AKP'ye vermiştir. Dolayısıyla Kürt sorununda çözüm politikası olan bir AKP değil de, sıkışan Türk devletinin bu sıkışıklıktan kurtulmak için öngördüğü bir AKP gerçeği vardır”

mun demokrasi özlemlerini de, özgürlük özlemlerini de, Kürt sorununun demokratik çözüm imkânlarını da kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaya çalışmaktadırlar. Her şeyi kendi çıkarları doğrultusunda kullanan, yozlaştıran böyle bir politik güçle karşı karşıyayız.

AKP devletin eski Kürt politikasının iflas ettiğini açıkça görmüştür

AKP gerçekten çok kurnaz bir politika izlemektedir. Kendisinin bir çözüm politikası olmadığı gibi, ordunun, devletin kendisine verdiği yeni Kürt politikası inşa etme görevini de kendisi için kullanmaya çalışmaktadır. Devletin yeni inşa edilen Kürt politikasının çözüm olmadığını bildiği için, gerçek yüzünün açığa çıkmaması için bunu da hemen açığa vurmamaktadır. Nitekim bu sorun kısa, orta, uzun vadelidir, kolay çözülmez diyerek, aslında çözüm projesi olmayan kendi gerçekliğini gizlemeye çalışmaktadır. Böylelikle seçimler öncesi beklenti yaratarak oyalama, bazı ufak tefek şeyleri seçimden önce yapma, daha başka şeyleri de ancak seçimden sonra yapabiliriz diyerek beklenti yaratıp oyalamayla yeni bir seçim daha kazanmayı hesaplamaktadır. Şu anda AKP’nin izlediği politik stratejiyi bu çerçevede değerlendirmek gerekmektedir. Devlet ise AKP’yi kullanarak, CHP’yi ve MHP’yi kullanarak PKK’yi tasfiye etme planlaması yapmıştır. “PKK’yi tasfiye etmek için bazı adımlar atabiliriz, yeni bir Kürt politikası inşa edebiliriz” diyerek açılım adının verildiği bu politikanın inşası görevi AKP’ye verilmiştir. Dolayısıyla Kürt sorununda çözüm politikası olan bir AKP değil de, sıkışan Türk devletinin bu sıkışıklıktan kurtulmak için öngördüğü politik restorasyonu bir açılım gibi Kürt toplumuna, dünyaya, Türkiye toplumuna yutturmak isteyen bir AKP gerçeği vardır.

AKP şimdi bu politikayı yürütmektedir. Gelinen aşamada görüldüğü gibi bu politikasını mecliste görüşmeler yaparak tüm topluma kabul ettirmeye çalışmaktadır. Tabii meclis oturumu şu açıdan önemlidir: Türkiye tarihinde ilk defa Kürt politikasını belirlemek için bir oturum yapılmaktadır, bir tartışma yapılmaktadır. Her ne kadar adına Milli Birlik Beraberlik projesi denilse de, demokratik açılım denilse de aslında ordunun, Genelkurmayın ortaya koyduğu yeni Kürt politikasının mecliste bir milli irade haline getirilmesine çalışılmaktadır. Nitekim AKP bu benim politikam değildir, devletin politikasıdır demiştir. Gerçekten de bir devlet politikasıyla karşı karşıyayız. Aslında asker-sivil bürokrasisi sıkışmasaydı, Kürt politikasında yeni siyasi argümanlara ihtiyaç duymasaydı AKP’nin açılımdan söz etmesi düşünülemezdi. Ordu önünü açmasaydı, cesaretlendirmeseydi AKP bu konuda tamamen klasik söylemi sürdürmeye devam eder ve sonunda da bitmeyle karşı karşıya kalırdı. Ama AKP’nin şansı devletin eski Kürt politikasının iflas ettiğinin açıkça görmesidir. Bu durum, AKP’ye Kürt Özgürlük Hareketi karşısında bitmesini engelleyen, ona bir nefes alma ve oyalama fırsatı vermiştir. Yoksa AKP biterdi. AKP’yi ayakta tutan, asker-sivil bürokrasinin, ordunun eski politikaların sonuç almadığını görerek yeni bir Kürt politikası inşa etme ihtiyacı duymuş olmasıdır.

Kürt politikası Mecliste de tartışılacaktır

Ordunun çerçevesini çizdiği yeni Kürt politikası Mecliste de tartışılacaktır. Büyük ihtimalle CHP yumuşayacaktır. Daha doğrusu bu söylemi değişecektir. Zaten CHP’nin politikasında da yeni bir millet yaratılmadığı taktirde bireysel haklar kullanılabilir ifadesi bulunmaktadır. Ordunun ortaya koyduğu yeni Kürt politikasında Kürtleri farklı bir kimlik, farklı bir ulus, farklı bir halk olarak kabul etme yoktur. Bu açıdan CHP, AKP ile ordunun benimsediği bu politikaya ilk önce ayak sürtecek, ama daha sonra benimseyecektir. Daha doğrusu bu politikanın iç ve dış kamuoyuna kabul ettirilmesi imkânı doğarsa ve Kürtlere de kabul ettirileceğine inanırsa, yani bu politikanın işe yarayacağını görürse eski tutumunu bırakacak ve bu devlet politikasını destekleyecektir. Ama bu politikayı Kürt Özgürlük Hareketi boşa çıkarırsa, bu politikanın işe yaramadığı görülürse CHP eski üslubunu ve sertliğini bırakmayacaktır.

Görülmektedir ki ordu, asker-sivil bürokrasi, AKP bu politikanın işe yarayacağını, iç ve dış kamuoyunu ikna edeceklerini, buna dayanarak da Kürt Özgürlük Hareketini tasfiye etme ve bu sorundan kurtulma imkânı bulabileceklerini düşünmektedirler. Bu yönüyle CHP’nin meclisteki oturumlardan sonra engel olmaktan çıkması, bu politikaya destek vermesi ya da daha pasif bir yaklaşım göstermesi beklenebilir. MHP ise milliyetçiliğin gereği tek millet, tek bayrak, tek devlet, tek ulus nakaratının en katı savunucusu olduğundan bu konuda üslupta, araçta, yöntemde de yumuşamaya karşı çıkmasını sürdürecektir. Tüm bu tutumlar ve politikalar devletin verdiği rol çerçevesinde ortaya konulmaktadır. Dolayısıyla MHP Kürt halkı üzerinde sürdürülecek egemenlik için kullanılan bir aktör olmaya devam edecektir. Sadece Kürt politikasında değil, şoven-milliyetçi zihniyeti dillendirerek ulus-devlet hâkimiyetini şöyle veya böyle devam ettirmek için MHP kullanılan bir araç

olmaya dün olduğu gibi bugün de devam edecektir.

Devletin genel politikası, yaklaşımı budur. Ancak Özgürlük Mücadelesi de Türk devletinin bu yeni konseptini, tasfiye planını boşa çıkarmak için hem siyasal mücadele yürütmektedir hem ajitasyon-propagandayı bir demokratik çözüm doğrultusunda geliştirmeye çalışmaktadır. Diğer taraftan da askeri ve siyasi saldırılara karşı meşru bir savunma pozisyonunu korumakta ve güçlendirmektedir. Tasfiye planlarını boşa çıkarmak için başta serhıldanlar olmak üzere siyasal mücadeleyi çok yönlü geliştirmektedir. Gelinen aşamada tümden Kürt sorununun demokratik çözümünü dayatacak bir başarı elde edememiştir, ama Kürt sorununun demokratik çözümünü gündemleştirmiş ve mücadele yükseltildiği taktirde yakın zamanda gerçekleşebilir bir düzey ortaya çıkarmıştır. Bu yönüyle özellikle 29 Mart seçimlerinden sonra izlediği politika doğrudur ve sonuçlar almıştır. Ama Türk devletinin Kürt Özgürlük Hareketini tasfiye etmede bir meşruiyet zemini olarak düşündüğü yeni Kürt politikasını tümden boşa çıkaramamış olsa da, önemli oranda deşifre etmiştir. Kürt toplumu açısından Türk devletinin bu yeni politikasının deşifre edilmesi, onların tasfiye politikalarını, planlarını olumsuz etkilemektedir. Hem Kürt kamuoyunu hem Türkiye'deki demokratik kamuoyunu hem Güneyli güçleri hem de uluslararası güçleri yanına almak için yürüttüğü çabalar engelle karşılaşmaktadır.

Bu yönüyle askeri ve siyasi mücadelenin şiddetle süreceğini söylemek gerekiyor. Kürt Özgürlük Hareketi şimdiye kadar tek taraflı ateşkeslerle tek taraflı bir sonuç aldı. Siyasal mücadeleyle de belirli bir sonuç aldı. Ancak gelinen aşamada artık tek taraflı ateşkes imkânları azalmıştır. Çünkü Türk devleti bu demokratik siyasal mücadelenin önünü askeri ve siyasi baskılarla almıştır. Çünkü gelişmelerin aleyhine döndüğünü, Kürt Özgürlük Hareketinin ve Önder Apo'nun inisiyatif kazandığını ve bunu önlemezse demokratik çözümün kaçınılmaz olduğunu görmüştür. Demokratik çözüme hazır olmadığından belli bir süre kendisi için de gerekli olan yumuşak ortamı bırakarak siyasi ve askeri açıdan sert bir politikaya yönelmiştir. Tezkerenin çıkarılmasını, DTP'ye yönelik saldırıları, siyasal çalışma alanının daraltılmasını, basının üzerindeki baskıları, Türk devletinin kendi politikasını kabul ettirmek için önündeki engelleri temizleme operasyonu olarak görmek gerekiyor. Özcesi bu politikayı kabul etmeyenler üzerinde baskı kurmak istediği açıkça görülmektedir.

Açılım projesinin özü tasfiye konseptinin yaşama geçirilmesidir

Kürt Özgürlük Hareketi tabii ki bir taraftan meşru savunmayı sürdürecek, bir taraftan da demokratik siyasal mücadeleyi yürütecektir. Çünkü Türk devleti içerde ve dışarıda yarattığı siyasal ittifaklarla, yine büyük bir propaganda savaşıyla, özel savaşla kendisinin çözüm istediğini, Kürt Özgürlük Hareketinin bunu engellediğini, sorunun çözümsüzlüğünün nedeninin Kürt Özgürlük Hareketi olduğunu göstermeyi ve bu temelde de tasfiye politikasını rahat gerçekleştirmeyi düşünmektedir. Bu yönüyle de tabii ki Kürt Özgürlük Hareketi de hem ajitasyon ve propaganda da hem de siyasal taktiklerinde kendisinin hedeflediği gerçek demokratik çözümü topluma benimsetme, devletin özel savaşını ve demagojisini boşa çıkararak bir çözüm politikası olmadığını, bu nedenle de çözümsüzlüğü dayatanın, eski politikada ısrar edenin Türk devleti olduğunu gösterme çabasını bundan sonra da sürdürecektir. En önemlisi de demokrasi güçlerini arkasına alarak, Türkiye toplumunu arkasına alarak Kürt sorununun demokratik temelde çözülmesi politikasında dün olduğu gibi bugün de ısrarlı olacaktır. Kürt Özgürlük Hareketinin şu andaki temel politikası budur. Benimsediği yeni stratejinin gereği de bu politikayı izlemektedir.

Türk devletinin tasfiye planlarını boşa çıkarmak ve demokratik siyasetin önünü açmak için de meşru savunmayı güçlü tutacaktır. Çünkü Kürt Özgürlük Hareketi ezildiği taktirde demokratik çözüm ortamı tamamen ortadan kalkacaktır. Demokratik çözüm zemininin devam etmesi, gelişmesi, gündemde kalması, Kürt sorununun demokratik çözümünün gerçekleşmesi açısından kesinlikle Kürt Özgürlük Hareketinin meşru savunma gücünü güçlü tutması, ayakta tutması ve demokratik siyasal mücadeleyi serhıldanlar başta olmak üzere sürdürmesi gerekmektedir. Türk devleti de Kürt Özgürlük Hareketini askeri ve siyasi saldırılarla ezerek demokratik çözüm seçeneğini gündemden çıkarmaya, onun yerine tasfiye seçeneğini dayatmaya ve böylelikle sonuç almaya çalışmaktadır. Şu anda da kıyasıya süren mücadele bu çerçevede sürmektedir.

Türk devleti Kürt Özgürlük Hareketini ezme açısından uluslararası güçlerin desteğini almaya büyük ihtiyaç

duymaktadır. Bu desteği almadan Özgürlük Hareketini ezemeyeceğini düşünmektedir. Ne var ki 29 Mart seçimlerinden sonra uluslararası güçler de eski politikanın yürümediğini görerek Türkiye'ye sorunun çözümü konusunda yeni bir yaklaşım göstermesi gerektiğini söylemektedirler. PKK'nin askeri yöntemlerle ezilmeyeceğini görerek farklı yollarla kendi politikalarına çekme yaklaşımı içine girmişlerdir. Kürt halkının özlemlerini karşılamasa da böyle bir yaklaşım içinde olmaları, Türkiye'yi zorlayan bir etken olmaktadır. Onlar da artık Türkiye'yi, Kürt sorununun varlığını kabul etmesi ve bu konuda bir çözüm bulması konusunda sıkıştırdıkları da söylenebilir. Bu açıdan Türk devleti son zamanlarda diplomasisini arttırmıştır. Yeni bir Kürt politikası olduğunu ortaya koyarak içerde ve dışarıda demokratik çözüm baskısını hafifletmeye, azaltmaya, üstünden atmaya çalışmaktadır. Türk devletinin açılımdan söz etmesinin bir nedeni de, iç ve dış kamuoyundaki demokratik çözüm baskılarını hafifletmek, savuşturmaktır.

Kürtlerin ortak tutum takınmaya ihtiyacı yaşamsal düzeydedir

Türk devleti, Kürt Özgürlük Hareketinin ezilmesinin dış koşullarından söz ederken en başta da İran'ı, Irak'ı, Suriye'yi yanına almayı çok önemli görmektedir. Zaten Kürt sorunu olan bu ülkelerle geçmişte de ortak politikalarla Kürt halkının Özgürlük Mücadelesini ezmeyi hedeflemişlerdir. Şimdi de aynı politikayı sürdürmektedirler. Özellikle Irak ve Güney Kürdistan hükümetini yanlarına almayı Kürt halkının Özgürlük Mücadelesini ezmek için çok önemli görmektedirler. Bu açıdan yıllardır ABD üzerinden, Irak üzerinden ve çeşitli biçimlerde Güney Kürdistanlı güçler üzerinden askeri ve siyasi baskı kurmuşlar ve onları PKK'nin üzerine sürmeyi hedeflemişlerdir. Mevcut durumda da hala bu politikadan vazgeçmiş değillerdir. Davutoğlu'nun Ortadoğu'da mekik dokuması, Irak'a gitmesi, Güney Kürdistanlı güçlerle görüşmesi tamamen Kürt Özgürlük Hareketinin uluslararası alanda kuşatılmasıyla ilişkilidir. Erdoğan da Irak'a gitmiş ve bu yönlü anlaşmalar yapmıştır. Irak hükümetinin Güney Kürdistan üzerinde baskı yapmasını hedefleyen bir görüşme olduğu açıktır. Tüm bu görüşmelerdeki esas amaçlardan biri de inkâr ve imhanın yeni koşullarda sürdürülmesini ifade eden açılım adını verdikleri politikasına Irak'ın ve Güney Kürdistan'ın desteğini almaktır. Nasıl ki 2007 seçimlerinde Güney Kürdistanlı güçlerin desteğini alarak Kürdistan'da etkili olmaya çalışmışsa, yine 29 Mart seçimleri öncesi de belirli düzeyde destek almışsa, şimdi de bu yeni Kürt politikasına destek alarak Kürt Özgürlük Hareketinin ezilmesinin bu önemli ayağını da tamamlamaya çalışmaktadır.

Tabii bu konuda sonuç almaları eskiye göre kolay değildir. Özellikle 29 Mart yerel seçimlerinden sonra hazırlanmak istenen tasfiye amaçlı Kürt konferansının etkisizleştirilmesinden sonra, Kürt kamuoyunda Kürt Özgürlük Hareketinin ve DTP'nin etkisi artmıştır. Eskisi gibi Güney Kürdistan siyasi güçlerini içine alan bir tasfiye planı gerçekleştirmek kolay değildir. Tabii tümden olmayacağını söylemek de doğru değildir. Türk devleti bunun için çaba göstermektedir. Yine uluslararası güçler bu konuda Türk devletine destek vermektedirler. Güneydeki siyasi güçler de bu konuda tutarsızdırlar. Ama Kürt halkının mücadelesinin geldiği düzey, Kürt kamuoyunda ulusal demokratik düşüncelerin etkili hale gelmesi, Kürtler arası bir savaşı istememeleri, özellikle Türkiye'nin Kürt sorunundaki politikalarına karşı bütün Kürt örgütlerinin ve Kürt kamuoyunun kuşku duyması, devletin bu politikalarının başarılı olmasını engelleyen önemli bir faktör olarak görülmelidir. Ancak Türk devletinin bu baskılarla tam olmasa da Güneyli güçlerden belirli konularda destek alacağı anlaşılmaktadır. Nitekim daha ne olduğu belli olmayan, daha doğrusu esas olarak bir tasfiye konseptinin parçası olarak ele alınan açılım söylemine destek vermesi bunu göstermektedir. Başka biçimlerde de Türk devletinin politikasına destek verileceğini öngörmek gerekir. Bu yönüyle bu girişimlerin tümden boş olduğunu, hiç sonuç almayacağını söylemek yanlıştır.

Önümüzdeki dönemde KDP ve YNK'nin Kürt Özgürlük Hareketine karşı bazı sıkıntılar yaratacağını şimdiden söylemek mümkündür. Bu açıdan tabii ki Kürt demokratik güçlerinin de Türk devletinin ve çeşitli güçlerin politikalarını bilerek Kürt kamuoyunu bilgilendirme, bu konuda duyarlı kılma ve böylelikle Güneyli güçlerin Kürt Özgürlük Hareketine karşı olumsuz tutumlar içine girmelerinin önüne geçmesi doğrultusunda çaba göstermeleri gerekmektedir. Bunun için de 29 Mart seçimlerinde Kürt Özgürlük Hareketinin aleyhine kullanılmak istenen konferansı bu defa Kürt kamuoyu, Kürt Özgürlük Hareketi, yurtsever demokratik çevreler dayatarak böyle bir konferansın bir an önce sağlanmasını isteyerek özgürlük ve demokrasi doğrultusunda ve tüm parçaların çıkarlarını gözeten ulusal politikalar belirleyerek bu tür dayatmaların önüne geçilmesi gerekmektedir. Kaldı ki bölge güçlerinin hala Kürtlerin varlığını kabul etmemeleri, fırsat bulduğu taktirde ezme, tasfiye etme politikaları gütmeleri nedeniyle Kürtlerin böyle bir konferansa, ortak tutum takınmaya ihtiyacı yaşamsal düzeydedir.

Ulusal konferans dönemsel bir çalışma olarak görülmemelidir

Kürt halkının özgürlük umutlarının arttığı, örgütlü ve mücadele gücünün yüksek olduğu bir süreçte, yine uluslararası ve bölgesel güçlerin hala belirli düzeyde Kürtlerin lehine olduğu bir dönemde böyle bir ulusal konferans inkârcı sömürgeci güçleri boşa çıkaracağı gibi, Kürtlerin onlarca yıldır ortaya çıkmış mücadelesini, enerjisini birleştirerek Kürt sorununun demokratik çözümünü tüm parçalarda gerçekleştirme imkânlarını da yaratacaktır. Şu bir gerçektir ki Türkiye'de Kürt sorunu çözüldüğü takdirde Ortadoğu'da Kürt sorunu çözülecektir. Türkiye'de Kürt

sorunu çözüldüğü takdirde Güney Kürdistan'daki Kürt federasyonu rahatlayacaktır. Bu açıdan bütün Kürt kamuoyunun, özgürlük ve demokrasi güçlerinin Kürt sorununun demokratik çözümünün yakınlaştığı Türkiye'de bu durumu değerlendirmek, bir ulusal konferansla ortak tutum ortaya koyarak, Türkiye'nin politika değiştirmek zorunda kaldığı bu süreçte, bu politikanın yeni bir tasfiye politikası biçiminde ortaya çıkmasını değil de, demokratik çözüm temelinde bir politikanın hâkim kılınması için doğru bir tutumu ortaya koymaları gerekmektedir.

Önder Apo muhatap alınmadan Kürt sorunu çözülemez

Eğer bu ulusal konferans olur, Kürtler ortak tutum içine girer ve Türk devletinin tasfiye politikasına bırakalım cesaret vermeyi, Türk devletinin Kürtleri birbirine karşı kullanarak PKK'yi, Kürt Özgürlük Hareketini tasfiye etme umutlarını kırarlarsa, Türkiye Kürt sorununu demokratik çözüme kavuşturmak zorunda kalacaktır. Bu temelde demokratikleşen Türkiye gerçeği, aslında Kürt sorununun bütün parçalarda çözülmesinin ve sadece Türkiye'nin demokratikleşmesini değil de bölge ülkelerinin demokratikleşmesinin de önünü açacaktır. Bu yönüyle de ulusal konferansı, kongreyi toplamak, dönemsel bir çalışma olarak görülmemelidir. Kürtler açısından tarihi ve stratejik bir çalışma görülerek bir an önce toplanması gerçekleştirilmelidir. Bunun için de tüm demokratik güçlerin, siyasi güçlerin sorumlu davranarak fazla gecikmeden böyle bir konferansın pratikleşmesi için üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmesi gerekir.

Türkiye'de Kürt sorununun demokratik çözümünün gerçekleşmesi açısından demokrasi güçlerinin bir araya gelmesi, ortak hareket etmesi de çok önemlidir. Demokratik siyasi ve sosyalist hareketler ülkenin sorunlarını çözmek için vardır, halkın sorunlarını çözmek için vardır. Halkın ve ülkenin sorunlarına alternatif çözüm üretmekle anlamlı hale gelebilirler. Bu yönüyle de şu anda Türkiye'de en temel sorun olan Kürt sorununun demokratik çözümü ve Türkiye'nin demokratikleşmesi demokrasi güçlerinin öncelikleri arasında olmak zorundadır. Türkiye'nin önceliğinin Kürt sorunu olduğu açıkça görülmektedir. Bunu sağa sola çekmenin hiçbir anlamı yoktur. Tabii ki Türkiye'nin başka sorunları da vardır; ekonomik sorunları vardır, sosyal sorunları vardır, kültürel sorunları vardır, sağlık sorunları vardır, eğitim ve birçok sorunları vardır. Ancak en temel sorun ve diğer sorunların çözümünü engelleyen Kürt sorunudur. Kürt sorunu çözülmediği takdirde Türkiye demokratikleşmiyor, Türkiye demokratikleşmediği için de başta ekonomik sorunlar olmak üzere ülkenin diğer sorunlarını emekçilerin, demokrasi güçlerinin ve tüm halkın isteği doğrultusunda çözmek de zorlaşıyor.

Türk devletinin demokrasiye karşı bu direnci esas olarak Kürt sorununun çözümsüzlüğünden kaynaklanıyor. Kürt sorunu çözüldüğü takdirde Türkiye'nin demokratikleşmesinin önü açılacak, demokratik mücadelenin imkânları artacak, bu açıdan da ülkenin diğer sorunlarını çözmek de daha fazla imkân dahiline girecektir. Bu açıdan demokrasi güçlerinin bir an önce ortak hareket etmesi gerekiyor. Bu çatı hareketi olabilir, demokratik anayasa hareketi olabilir, demokrasi için birlik hareketi olabilir, ismi ne olursa olsun esas amacı Türkiye'nin demokratikleşmesi, Kürt sorununun demokratik çözümü olacaktır. Bu yönüyle gelinen siyasal aşamada radikal demokratlar başta olmak üzere tüm demokratik güçlere tarihi sorumluluk düşmektedir.

Önder Apo'nun yol haritasını hazırlayacağını açıklamasından sonra Türkiye'de Kürt sorununun demokratik çözümünün tartışmaları artmıştır ve halkın büyük bir çoğunluğunun bu sorunu çözmek istediği ortaya çıkmıştır. Bu aslında güçlü bir toplumsal zemindir. Bunu demokrasi güçlerinin de, sol güçlerin de, radikal demokratların da, sosyalistlerin de tümüyle değerlendirmesi gerekmektedir. Esas olarak da böyle zamanlarda siyasete müdahale gerekmektedir. Tam da böyle zamanlarda devrimcilik gerekmektedir. Böyle zamanlar tam da mücadele etmenin, devrimci olmanın, sosyalist olmanın, demokrat olmanın zamanıdır. Bunun en doğru biçimde kullanılması gerekmektedir.

Tabii ki Kürt sorununun demokratik çözümünü esas sonuca götürecek olan, Kürt halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesidir. Bu konuda göstereceği irade ve kararlılıktır. Böyle bir karar içinde olduğunu da 9 Ekim komplosunun yıldönümünde Kürt halkı açıkça ortaya koymuştur. Önder Apo muhatap alınmadan, yol haritası verilmeden, operasyonlar durdurulmadan sorunun çözülmeyeceğini açıkça dile getirmiştir. İçişleri Bakanı Amed'e gittiğinde kepenklerin kapatılması, Kürt sorununun muhatabının kim olduğu, kiminle çözülmesi gerektiğini açıkça ortaya koymuştur. Bu yönüyle Kürt halkının demokratik çözüm konusunda duyarlılığı ortadadır. Kürt halkının iradesi dikkate alınmadan bir çözüm olamayacağı da ortaya konulmuştur. Demokratik bir çözümün ancak bir halkın iradesi ve talepleri dikkate alınarak sağlanacağı 9 Ekim'de bir daha gösterilmiştir. Kürt halkı bütün baskılara rağmen bu mücadeleyi sonuna kadar sürdürme iradesini gösterebileceğini bu eylemleriyle açığı çıkarmıştır.

Uluslararası komplonun başarıya ulaşmadığı açığa çıkmıştır

9 Ekim'de ortaya konulan tutum, komplonun önemli oranda boşa çıkarıldığının ifadesidir. Komplo esas olarak Önder Apo'yu, Önder Apo şahsında PKK'yi tasfiye etmeyi, Ortadoğu politikalarında ve Kürt politikasında bir aktör olmaktan çıkarmayı amaçlıyordu. Ancak gelinen nokta bu politikanın başarıya ulaşmadığını göstermiştir. Aksine Önder Apo ve PKK'nin eskisinden daha fazla Kürt halkının siyasi iradesi olduğu ortaya çıkmıştır.

Son yılların açıkça kanıtladığı gibi Kürt halkı gerçekten örgütlenmeye de

“Kürt halkı gerçekten örgütlenmeye de mücadeleye de her türlü bedel vermeye de hazırdır. Bu kadar bedel veren, bu kadar bedellerle mayalanan bir Özgürlük Mücadelesinin tasfiye edilmesi kolay olmayacaktır. Bu açıdan Kürt halkı ortaya çıkan demokratik çözüm imkânını sonuna kadar zorlayarak Türk devletini tasfiye politikasından vazgeçirip halkların kardeşliğine dayalı demokratik çözüm noktasına getirecektir”

mücadeleye de hazırdır. Her türlü bedel vermeye de hazırdır. Zaten sürekli bedel vermektedir. Bu kadar bedel veren, bu kadar bedellerle mayalanan bir Özgürlük Mücadelesinin tasfiye edilmesi kolay olmayacaktır. Bu açıdan Kürt halkı ortaya çıkan demokratik çözüm imkânını sonuna kadar zorlayarak Türk devletini tasfiye politikasından vazgeçirip halkların kardeşliğine dayalı demokratik çözüm noktasına getirecektir.

Tutuklamalar DTP'nin iradesini kıramayacaktır

Türk devletinin açılım politikası ancak somutlaştığı taktirde bir anlam bulabilir. Somutlaşmadığı müddetçe, laflarla, sözlerle bu sorunun çözülemeyeceği açıktır. Demirel de Kürt iradesini tanımıştı, Çiller Bask modelinden bahsetmişti, Mesut Yılmaz AB'nin yolu Diyarbakır'dan geçer demişti, CHP Kürt raporları hazırlamıştı. Başbakanın söylediği gibi CHP'nin Kürt raporları bugünkü AKP'nin söylediklerinden daha ilerdeydi. Geçmişten bu yana bu konuda çok şey söylendiği halde şimdiye kadar Kürt sorunu konusunda TRT 6 dışında ciddi bir adım atılmamıştır. Bu adımın da Kürt sorununun demokratik çözümü için değil de, Özgürlük Hareketinin tasfiye edilmesi için atıldığı tartışmasızdır. Çünkü zihniyet değişmemiştir. Zihniyette hala inkârcılık vardır. İnkârcılığı yeniden cilalama, imaj tazeleyerek Kürt Özgürlük Hareketini ezme, buna dayanarak sadece Kuzey Kürdistan'da değil, bütün parçalar üzerinde sömürgeci egemenliği sürdürme amaçlanmaktadır. Ancak Kürt halkı artık bunları kabul etmiyor. Politikleşmiş bir halktır. Özgürlüğünde ve demokrasisinde ısrarlıdır. Türkiye devletinin de özgürlük ve demokrasi iradesine saygı göstermesini beklemektedir.

Ne var ki Türk devleti askeri operasyonlarla, siyasi operasyonlarla, belirli siyasi enstrümanlarla eski politikaları farklı biçimde sürdürmek istemesi, Özgürlük Hareketi üzerindeki tasfiye politikasından vazgeçmediğini, bunda ısrarlı olduğunu ortaya koymaktadır. Açıktır ki Kürt halkı buna izin vermeyecektir. Artık operasyonlarla sonuç almak mümkün değildir. Siyasi operasyonlar oluyor, birçok demokratik siyasetçi tutuklanıyor, ama Kürt halkı yerini dolduruyor. Son demokratik Toplum Kongresinde olduğu gibi tutuklamaların yeri doldurulmuştur. Tutuklamalar bırakalım DTP'nin iradesini kırmasını, daha da kararlı hale getirmiştir. Özel savaş yöntemleriyle DTP üzerinde baskı yaparak, DTP'yi bölüp parçalayarak, DTP'yi ürküterek, DTP'ye geri adım attırarak Türk devleti kendi politikasını kabul ettirmek istiyor. Ama DTP de bir günlük parti değildir. 1990'ların başından beri bir siyasi tecrübesi olan, topluma dayanan bir partidir. Bu açıdan DTP'nin iradesi toplumun iradesidir, toplumun iradesi DTP'nin iradesidir. Bu yönüyle Türk devletinin de bu politikalardan vazgeçmesi, DTP'yi tek muhatap olarak değil, ama muhataplardan biri olarak görerek saygılı olması gerekmektedir.

Diğer yandan operasyonlarla sonuç alma politikasını bırakması gerekmektedir. Eğer bu devam ederse Kürt halkı bu operasyonları durdurmasını da bilecektir. Kürdistan'da bu operasyonlara giden operasyon birliklerinin önünü kesecektir. Bunların operasyon yapmasına müsaade etmeyecektir. Operasyonların olmadığı, silahların konuşmadığı bir ortamda demokratik siyasal çözümün sağlanması için üzerine düşen bu sorumluluğu yerine getirecektir. Artık bu operasyonların ne haklılığı ne meşruiyeti kalmıştır. Kürtler artık ne haklılığı ne de meşruiyeti olan bu operasyon güçlerinin kollarını, konvoylarını durduracaktır. Bu, Kürt halkının, demokrasi güçlerinin en temel hakkıdır. Türk devleti eğer mevcut politikalardan vazgeçmezse Kürt halkı bunu da mutlaka başaracaktır. Türk devletinin, hükümetinin operasyonları durdurma, savaşı durdurma konusunda gösteremediği siyasi iradeyi, barışçıl, demokratik çözüm konusunda gösteremediği siyasi iradeyi, Kürt halkı operasyonlara karşı durarak Kürt sorununun demokratik çözümünün koşullarını ortaya çıkaracaktır.

Barış elçileri Kürtlerin ne istediğini partilere ve Meclise sunacaklar

Kürt Özgürlük Hareketi 13 Nisan'da 6. defa tek taraflı eylemsizlik kararını vermiştir. Böylece çatışmasızlığı sağlayarak sorunun demokratik siyasal çözümüne fırsat vermek istemiştir. Ancak gelinen aşamada Türk devletinin ben eylemsizlik ve çatışmasızlık dinlemem, tek bir gerilla kalana kadar operasyonu sürdürür ve Kürt Özgürlük Hareketini ezerim yaklaşımında ısrar etmektedir. Kürt açılımı dediği politikası da sonra demokratik açılım, daha sonra Milli Birlik ve Bütünlük projesine dönüşmüştür. Bu durum karşısında Kürt Özgürlük Hareketi mevcut pozisyonunu koruyacağını, ama yeni bir eylemsizlik kararınıysa Türk devletinin politikalarına bakarak verebileceğini söylemiştir. Türk devletinden eylemsizlik kararına olumlu cevap vererek bunu iki taraflı bir çatışmasızlığa götürmeyi talep etmiştir. Kürt sorununun çözümünün silah bırak, teslim ol çağrılarıyla mümkün olmayacağını, zihniyet değişikliği temelinde Kürt halkının siyasal güçlerini muhatap alma ve demokratik müzakereyle temel demokratik haklarının kabul edilmesi temelinde gerçekleşebileceğini vurgulamıştır.

Kürt halkı demokratik çözüm elçilerini muhteşem bir biçimde sahiplendi

Kürt Halk Önderi, Meclis'te Kürt sorununun tartışıldığı süreçte halkın taleplerinin ne olduğunu ortaya koymak ve Türk devletinin tutumunu netleştirmek için iki pratik öneri sunmuştur. *Birincisi;* Avrupa'dan, Maxmur ve Kandil'den barış gruplarının gelmesini istemiştir. Bu barış elçilerinin Kürtlerin ne istediğini siyasi partilere, hükümete ve meclise sunmasını önermiştir. Böylece Meclis'te Kürt sorunu tartışılırken Kürtler de bu tartışmaya katılmış olacaktır. Meclis'te Türkiye'nin en ciddi sorunu tartışılırken bu sorununun esas muhatabının ne düşündüğü önemlidir. Çünkü Kürt sorunu gerçek ve kalıcı çözüme ancak böyle kavuşur.

Kürt Halk Önderi bu barış gruplarının gitmesini isteyerek Kürtlerin demokratik çözüm ve barışta ne kadar ısrarlı olduğunu göstermiştir. Geçmişte gönderilen barış grupları dönemindeki fırsatın bir defa daha kaçırılmaması gerektiği mesajını vermek istemiştir. 1999 yılında giden barış gruplarına bir barış elçisi gibi yaklaşılmamıştır. Elçiye zeval olmaz derler. Ne var ki Türkiye elçi melçi dinlememiş, giden barış gruplarını cezaevine atmıştı. Böylece insanlık tarihindeki bir geleneği de çiğnemişti. Kürt Halk Önderi bu girişimlerle bizde demokratik çözüm ve barış iradesi var, sizde de bu irade varsa bu sorun kısa sürede çözülür diyor. Meclisin bu tarihi fırsatı değerlendirmesini istiyor. Bugün gerçekten de Kürt Özgürlük Hareketinin tasfiyesi için değil, Kürt sorununun çözümü için bir tarihi fırsat ortaya çıkmış bulunuyor.

Özgürlük Hareketi Önder Apo'nun bu çağrısına uyarak Maxmur ve Kandil'den barış gruplarını demokratik siyasetin önünü açmak için Türkiye'ye gönderdi ve Kürt halkı demokratik çözüm elçilerini muhteşem bir biçimde sahiplendi. PKK'yi Kürt halkından ayırmak isteyen tüm politikalar çöktü. Başbakan'ın PKK ve DTP Kürt halkının temsilcileri olamaz söyleminin ne kadar boş olduğu bir daha görüldü. Aslında halk bir yönüyle de Kürt halk Önderi, PKK ve DTP'nin Kürtleri temsil etmeyeceğini söyleyen Başbakana cevap verdi. Ortaya çıkan bu fotoğraftan Türkiye'de herkes ders çıkarmalıdır. Bu sorunun çözümsüz kalmasının Türkiye zarar verdiğini görmelidir. Çünkü bu sorun bir gün mutlaka çözülecektir. Türkiye'den bazı çevreler Kürt halkının demokratik çözüm elçilerinin coşkulu karşılanmasından rahatsız oluyor. PKK'liler kahramanlar olarak karşılanıyor diyorlar. Hiç kızmaya gerek yok. Devletin politikaları sonucu Kürtlerle Türkiye toplumunun duyguları farklılaşmıştır. Bunu bir yönüyle yaratan Türk devletinin psikolojik savaşıdır. Kürt halkının tepkileri ve bu gruplara sahiplenmesi normaldir. Normal olmayan, kardeş denilen Kürt halkının duygularının anlaşılmamasıdır.

Gelenler demokratik çözüm ve barış için geliyor. Barışın ve kardeşliğin kazanması için geliyor. Halk da sahip çıkarak Türk devlet yetkililerine sorunu demokratik temelde çözün diyor. Kürt halkı sahip çıkmasaydı kim bu grupların attığı adımı ciddiye alırdı? Halk demokratik çözüm ve barış ciddiye alınsın diye bu elçilere sahip çıkmıştır.

Kürt halkı ve Özgürlük Hareketi adil, demokratik bir çözüm ve barış istiyor. Kürt halkının bu tutumu Türkiye için bir şanstır. Böyle bir halk sorunu Türkiye ile aramızda çözelim diyor. Dış güçlerin etkisine girmeden, Türkiye halklarının çıkarına bir duruş gösteriyor. Türkiye'yi seven herkesin böyle bir halkı selamlaması gerekir.

Halkın operasyonları durdurma çabalarına destek verilmelidir

Kürt Halk Önderinin *ikinci* pratik önerisi: Operasyonların durdurulmasına yöneliktir. Halkın, askeri birliklerin ya da karakolların bulunduğu yerlere giderek, buranın komutanlarından operasyona çıkmamalarını istemelerini öneriyor. Halkın da operasyonları durdurma elçisi olmasını istiyor. Çünkü operasyonlardan vazgeçildiği an çözümün yarısının gerçekleşeceğini düşünüyor. Hükümetin göstermediği operasyonları durdurma iradesinin halkın girişimiyle gerçekleşmesi gerektiğini söylüyor.

Kürt Özgürlük Hareketi eylemsizlik kararı alıyor, çatışmasızlığı sağlamak istiyor. Ne var ki Türk devleti operasyonlar yaparak çatışmasızlığın gerçekleşmesini engelliyor. Bu nedenle Kürt Özgürlük Hareketinin tek yanlı çabaları sonuçsuz kalıyor. Kürt Halk Önderi operasyonların durdurulmasını sağlayarak çözüm önündeki bu tıkanıklığı da aşmaya çalışıyor. Bu çabaların sonuç vermesi için tüm demokrasi güçlerinin hem demokratik çözüm elçilerine hem de halkın operasyonu durdurma çabalarına destek vermeleri gerekir. Barış elçilerine sahip çıkarak onlarla beraber hareket ederek Kürt sorununun demokratik çözümünü birlikte dile getirmelidirler. Yine operasyonu durdurmak isteyen inisiyatiflerle birlikte hareket ederek, halkın girişimine destek vererek bu operasyonların durdurulması sağlanılmalıdır. Kürt Halk Önderinin çözüm için yaptığı bu çağrıların Kürt halkı ve tüm demokratik güçler tarafından güçlü bir biçimde sahiplenilerek demokratik çözüm ve siyasal sürecin önünün açılması için çalışılmalıdır.

Kürt halkı, Özgürlük Hareketi ve demokrasi güçleri gerçekten demokratik adımlar atıldığında, Kürt sorununun demokratik çözümünde herhangi bir irade ortaya çıktığında bunu kesinlikle destekleyecektir. Bu konuda kararlıdır. Kürt Özgürlük Hareketinin ve Kürt halkının temel demokratik haklarının kabulü dışında bir siyasal sınır değiştirme, bir devlet iktidarı isteme anlamında bir talebi de bir yaklaşımı da yoktur. Aksine devletin ve iktidarın özgürlük ve demokrasi olmadığını, devletin halkların sorunlarına çözüm getirmediğini söyleyen bir siyasal hareket söz konusudur. Bu yönüyle Kürt halkı da Özgürlük Hareketi de, Kürt halk Önderi de Kürt sorununun demokratik çözümü için kabul edilebilir makul bir yaklaşım içindedirler. Bu yaklaşıma cevap vermemek aslında inkârcılığın devam ettirilmek

istendiği anlamına gelmektedir. İnkârcılıktan vazgeçenler derhal Kürt Özgürlük Hareketiyle ve Önder Apo'yla diyalog kurarlar ve bu sorunu çözerler. Çünkü bundan daha makul bir siyasal yaklaşım gösterecek bir Kürt politikası ve Kürt politikacısı bulunamaz. Bu makul yaklaşıma cevap vermeyen arayışlar kesinlikle tasfiye arayışlarıdır. Ya da işbirlikçi Kürt arayışıdır. Artık bunu Kürt halkı da görüyor, Kürt Özgürlük Hareketi de görüyor. Bu yönüyle Türk devleti kendini kandırmadan bu makul yaklaşımı Türkiye'nin geleceği açısından, Türkiye'nin istikrarı açısından, Türkiye'nin demokrasisi açısından bırakalım bir tehlike, bir şans olarak görüp diyalogu ve demokratik müzakereleri başlatması gerekmektedir. Yoksa ben yaptım oldu yaklaşımları olamaz. Bu demokratik bir yaklaşım değildir.

Demokratik çözüm demek, demokratik açılım demek, muhatabıyla konuşup tartışmak demektir. Ya da talep edenin makul haklarını kabul etmek demektir. Bu açıdan Türk devletinin çözümde samimi olup olmadığının ölçütü demokratik bir duruş göstermesi, sorunların çözümünde demokratik yöntemi esas almasıdır. Bu da kendini dayatmayla değil, Kürt halkını ve siyasal temsilcilerini muhatap alıp müzakereyle çözmekle olur. Bunun dışında farklı arayışlar kesinlikle sonuçsuz kalacaktır. İstenildiği kadar dış destek alınsın, istenildiği kadar bölge ülkeleriyle ilişki kurulsun Kürt halkının bu iradesi, örgütlülük düzeyi ve mücadele kararlılığı karşısında bütün bu tasfiye planları, klasik zihniyetten kaynaklanan bastırma politikaları kesinlikle sonuç alamayacaktır.

Ancak Türk devletinin gelinen aşamada inkâr ve imhadan vazgeçip bir çözüm politikası noktasına geldiği görülmemektedir. Suriye ile ilişkileri, Irak'la ilişkileri PKK'nin tasfiyesi üzerine kurulmaktadır. Hatta Ermenistan'la ilişkilerin yumuşatılması bile Kürt Özgürlük Hareketinin tasfiye edilmek istenmesiyle ilgilidir. Zaten tasfiye politikasına destek almak için Amerika'da bir dizi görüşmeler gerçekleştirdiler. Anlaşılıyor ki tümden olmasa da belirli bir destek almıştır. Bu tür diplomatik görüşmelerle, diplomatik faaliyetlerle kuşatmayı tamamlamaya çalışmaktadır.

Kürt sorunu hala terör sorunu olarak görülüyor

Türk devletinin içerde ise Kürt Özgürlük Hareketini ya da Kürt halkını muhatap almayacağını, kesinlikle sorunu bir terör sorunu olarak gördüğünü, hala terör ve terörist kavramını sık sık kullanmaya devam ettiğini görüyoruz. Kürt sorunu, terör ve terörizm sorunu olarak görüldüğü müddetçe, bu dil bırakılmadığı müddetçe, yani bu sorunun Kürt sorunu ve Kürt sorunundan kaynaklanan halkın bir direnişi olduğu kabul edilmediği takdirde tabii ki sorunların çözülmesi de mümkün değildir. Bu durumda da Kürt halkının ve demokrasi güçlerinin mücadeleyi yükseltmekten başka yolu kalmamaktadır. Nitekim bir taraftan açılım denilecek, diğer taraftan savaş tezkeresi çıkarılacak. Çocukların, gençlerin vurulması sürdürülecek; DTP üzerinde baskı kurulacak; DTP milletvekilleri tutuklanmayla tehdit edilecek, demokratik güçler, çeşitli güçler üzerinde yargılama terörü estirilecek. Tüm bu uygulamalar Türk devletinin hala bir demokratik çözümde karar kılmamasının, bir tasfiye konsepti yürütmesinin sonucudur.

Demokratik açılım dediği yeni Kürt politikasını inşa etme ve kabul ettirme çalışmaları bu çok boyutlu baskılarla birlikte sürdürülmektedir. Bunlar birbirine tezat görünmektedir. Gerçek anlamda demokratik açılım ve Kürt sorununu çözme yaklaşımı ve iradesi olsaydı tabii ki bu tür uygulamalar olmazdı; bu tür çelişkili durumlar olmazdı. Ama mevcut durumu çelişkili olarak görmemek lazımdır. Çünkü çözüm politikaları yoktur, tasfiye politikaları vardır. Bunlar birbirini tamamlayan politikalar olarak sürmektedir. Kürt Özgürlük Hareketi, Kürt halkı da bu gerçeği görmüştür. Bu açıdan önümüzdeki dönem mücadelenin kıyasıya süreceğini söylemek gerekmektedir.

Türk devleti iç ve dış kamuoyunun da desteğini aldığına inandığı taktirde kapsamlı bir operasyonu hem Kuzey Kürdistan'da hem de sınır ötesine geçerek gerçekleştirip gerillayı ezmeyi deneyecektir. Bu açıdan Türk devleti tezkereyi boşuna çıkarmamıştır. Gerektiğinde, fırsatını bulduğunda, iç ve dış kamuoyunun buna imkân verdiğini düşündüğü ve böyle bir operasyona tepkilerin gelmeyeceğini ya da az geleceğini düşündüğü anda askeri operasyona başvuracaktır. Hatta iç ve dış kamuoyunu demokratik çözüm denen, açılım denen tasfiye projesine inandırabilirse, bu konuda destek alabilirse, sadece askeri operasyonları değil, bugünkü siyasi operasyonları, DTP'yi grup olarak çıkarmak ve kapatmak dahil, her türlü baskı sistemini de gündeme sokacaktır.

Bu açıdan Kürt Özgürlük Hareketine, kadrolarına, sempatizanlarına, taraftarlarına, halka önemli görevler düşmektedir. Bu görevler en başta da örgütlülüğünü güçlendirmesidir. Örgütlülüğünü sokaktan, mahalleden, köyden, kasabadan başlayarak yaygın bir örgütlenme ağı haline getirmesidir. Her tarafı örgütlenmeyle öre öre tüm toplumu örgütleyen bir güce kavuşması gerekmektedir. Demokratik konfederalizm dediğimiz tabandan demokratik örgütlenmenin gerçekleşmesi ve bunların konfederal bir ilişki temelinde örgütlenerek demokratik bir kurumlaşma haline getirilmesi gerekmektedir. Bunu gerçekleştirdiği taktirde Türk devletinin politikaları Kürt halkının kendi iradisiyle, kendi öz örgütlenmeleriyle önemli oranda boşa çıkarılmış olacaktır. Kaldı ki böyle bir örgütlülük Türk devletinin politikalarını boşa çıkaracağı gibi, böyle bir örgütlülüğün ortaya çıktığı bir toplumla mücadelede çok boyutlu olarak kesintisiz sürecektir. Böyle bir örgütlenmeye dayalı olarak kesintisiz bir demokrasi ve Özgürlük Mücadelesi sürecektir. Bu karakterdeki bir mücadele de Kürt sorunun demokratik çözümüne ve Türkiye'yi demokratikleştirme amacına ulaştıracaktır.

VERİMLİ HİLAL KAYNAKLI TOPLUMSAL GELİŞME ve YAŞAMI DOĞRU YORUMLAMAK

"Verimli Hilal'deki toplumsal gelişmeleri bir kez de bu sosyolojik bakış açılarıyla araştırdığımızda; özgürlük sosyolojisinin bölgede neolitik devrim sürecinde toplum tarihi açısından en verimli bir kaos aralığına tanıklık ettiğini görürüz. Gezginci avcı ve toplayıcılıkla geçinen gruplar, buzulların hızla dağların doruk noktalarına çekilmesiyle daha önceki dönem tecrübelerinden kaynaklı toplum yapılanmalarını çözerek yerleşik yaşama, tarımla geçinmeye dayalı bir arayışa girdiler. Yüz binlerce yıllık klan toplulukları yerini daha geniş yapılara bırakmayla karşı karşıyalar. Tam bir zihniyet dönüşümü, patlaması yapılan bir aşamadayız"

*Bu yazı Rêber Apo'nun **UYGARLIK** kitabından alınmıştır*

Bu başlık altında büyük bir önemle açıklamaya çalıştığım husus, belli bir toplumsal zaman ve mekân boyutunun belli bir yaşam tarzı üzerindeki etkisine ilişkindir. Yöntem sorununda da uzunca üzerinde durmaya çalıştığım konu, toplumsal gerçekliklerin insan eliyle 'inşa edilmiş gerçekler' olduğudur. Bu konu o kadar önemlidir ki, tam anlamını bulmadan girişilecek her tür bilinçlenme faaliyeti 'öğrenmeyi', 'anlamı' cehaletin ve anlamsızlığın konusuna dönüştürülebilir. İddiam odur ki, kapitalist modernitedeki cehalet, büyük dinlerin çıkış koşullarında eleştirip lanetledikleri 'Ebucehil' cehaletinden daha büyüktür. Bunun da en temel nedeni, belki de en sığ materyalizm çıkışlı din olan pozitivizmdir. 'Olguculuk' olarak tercüme edebileceğimiz bu din, bizzat insan zihniyetinin ürünü olma karakterinden ötürü zaten metafiziktir.

İnsanın zihniyet itibariyle metafizik karakterli bir varlık olduğunu bu amaçla yöntem bölümünde uzunca işlemiştim. Pozitivizm, farkında olmadan, bu olguculuğun eski dönemin en sığ 'putçuluğu' olduğunu göremiyor. Olguculuk = putçuluk ideamı önemle ileri sürüyorum. Olguculuk bir gerçeği yorumlayış biçimi değildir. Ne kadar tersini iddia etse de, olgulara dayalı bilimin felsefesi de değildir. Çünkü böyle bir felsefe olamaz. Göze çarpan, kulağı titreten her görüntü ve ses olgudur. Her hissediş de olgudur. Evren gerçekliğinin bunlardan ibaret olduğunu hangi çılgın veya cahil idea edebilir? Eflatun'un görüşüyle olgular görüntü bile sayılmaz. Olsa olsa Nietzsche bakışıyla basit birer algı olabilirler. Algı-olgu ilişkisi üzerinde durulabilir. Tıpkı nesne-özne üzerinde durduğumuz gibi.

Ne yazık ki, modernite olguculuk üzerine inşa edilmiş bir yaşamın resmidir. Bilinçli olarak 'resmidir' kelimesini kullanıyorum. Çünkü modernite yaşamın özüyle değil, en yüzeysel biçimiyle ilgilidir. Adorno'nun dile getirip de çözemediği ***"Yanlış hayat doğru yaşanmaz"*** deyimi, Yahudi soykırımı karşısında duyduğu büyük hayal kırıklığının sonucudur. Bu aslında kilit bir deyimdir. Ama açıklamasızdır. Hayatın temel yanlışlığı nerededir? Yanlış hayattan kim sorumludur? Nasıl inşa edilmiştir? Hâkim toplum sistemiyle ilişkisi nedir? Benzer bu tip soruların cevabı yoktur. Sadece kökenlerini Aydınlanma ve rasyonalite sürecine dayandırmakla yetinmişlerdir. Konu, yani yanlış olan hayat biçimi muğlâk bırakılmıştır.

Benzer çaba Michel Foucault'da da vardır. Foucault, "Modernite insanın ölümüdür" der ve bırakır. Bu kadar ünlü bir filozof nasıl da insanın ölümü gibi çok hayati bir konuyu bir cümleye sığdırıp bırakabilir? Açıklayacakken, erken ölümden bahsetmek fazla anlam taşımaz. Önemli bir hakikat, yorum son nefeste de olsa açıklanmayı gerektirir. Kopernik ölüm döşeğindeyken, 'Dünyanın güneş etrafında döndüğünü' açıklayan eserini yayınlatmayı ihmal etmez. Benzer birçok hakikat yorumlayıcısı hem Batıda, hem Doğuda vardır. Postmodernite eleştiricileri modernitenin yaşam suçuna çok bulaştıkları için, gerçekleri biraz da utangaçça dile getirirler. Yani köleliğe, iktidara bulaşmış, onun bilgi sistematiğinden şerbetlenmiş, bulaşmış olanların ortak üslubunu kullanırlar. Biraz da Ezop üslubu!

Açıklamaya çalıştığımız husus, tekrar edelim ki, doğru ve yanlış hayat kurgulamalarıdır. Sadece modernitenin (kapitalist) değil, diğer eski uygarlıkların dayattığı hayat doğru kurgulanmış olabilir mi? Sümer rahiplerinden tanrı-krallarına, Mısır tanrı-krallarından İran Kisralarına, İskender'den Roma imparatorlarına, İslam sultanlarından Avrupa monarklarına kadar hayatı resmen temellendiren sistemleri de hayatı yanlış temellendirmede en az kapitalist modernite kadar sorumlu tutulamazlar mı? Bir zincirin halkaları misali toplumsal gelişmenin boynuna taktıkları bu halkalarla yanlış yaşam gittikçe temellendirilmiş olmuyor mu? Yanlış hayat tarzından yalnız moderniteyi ve onun savaş ve soykırım düzenini sorumlu tutmak yetmez. Sorunun kökü kadar cevabı da derindedir. Verimli Hilal'deki büyük kültürel devrim ve yol açtığı yaşam tarzı üzerinde dururken, tüm bu sorunların kaynağına inmek istedik.

“Zorunlu ihtiyaçlar, güvenlik ve çoğalma, canlıların neredeyse tümünü bağlayan üçgendir. Bunun sınırlı zihniyetle bağını yorumlamıştık. Yaşamda farkın gelişmesi demek, zihniyetin esnekliğinin gelişmesi, dilde simgesel anlatıma geçiş ve bunun mümkün kıldığı maddi yapılanmalara daha çok erişim demektir. O halde kültürel gelişme; zihnin esnekliği ve simgesel dilin gelişmesiyle birlikte artan maddi nesnelerin toplam ifadesidir”

Şüphesiz kültürle toplumu tamamen izah edemeyiz. Birçok öğeyi buna eklemek gerekecektir. Ama temelin kültür olduğu da çok az yadsınabilir. Geçerken ‘kültür’ kavramına yüklediğimiz anlamı da açıklamalıyız. Bununla anlamlı bir ‘uzun süre’ tarihle toplumun yaşamasında vazgeçilmez özelliklere sahip bir mekânı, coğrafyayı kastediyoruz. Toplumu sıfırdan bu süreli tarih ve coğrafyayla anlamlandırmıyoruz. Fakat çok sayıda olan inşa edilmiş toplumsal yaşam biçimlenmesinde temel rol oynadıklarını belirtmek istiyoruz. Toplumların zaman ve mekânla kayıtlı yaşam halkalarından oluştuğunu, her halkanın diğerine bağlılığı kadar kendine özgü bir farkı olduğunu da bu açıklamanın gereği saymaktayız.

Semitik ve Çin toplumlarının on bin yıl önceki temellere dayalı yaşam farklılıkları günümüzdeki yaşamlarını belirleyici ölçüde anlamlandırmaktadır. Aryenik yaşam kültürü için de aynı husus belirtilebilir. Öte yandan temeldeki bu yaşam kültürünü, hiyerarşide ve devlette, kendi maskeli veya maskesiz, örtük ve çıplak krallar yönetiminde resmileştirerek büyük anlam çarpıtmalarına, saptırmalara uğratıp her türlü çirkinliğe, savaşlara ve soykırımlara açık hale getirdiklerini ‘anlambiliminden’ çıkarabilmekteyiz. Dikey olarak resmi-gayri resmi yaşamlar kadar, yatay olarak da farklı halkalar halinde yaşamlar söz konusu olabilmektedir. Yine de ana kaynaktaki toplumsal yaşam tüm bu halkalardaki biçimleri belirleyen öz niteliğindedir.

Kültür kavramının içeriğini biraz daha açalım. Şüphesiz klan toplumu da bir kültüre, dolayısıyla yaşama sahiptir. İnsan toplumunda evrensel bir özellik gösteren klan toplumundaki yaşamın anlamı benzerdir. Dil ve düşünce yapısı işaretlerle yürütülmektedir. Primatlarla, dolayısıyla hayvanlarla arasındaki mesafe fazla açılmamıştır. Bir klan yaşamını hikâye etmek, hepsini anlatmak gibidir. Zorunlu ihtiyaçlar, güvenlik ve çoğalma, canlıların neredeyse tümünü bağlayan üçgendir. Bunun sınırlı zihniyetle bağını yorumlamıştık. Yaşamda farkın gelişmesi demek, zihniyetin esnekliğinin gelişmesi, dilde simgesel anlatıma geçiş ve bunun mümkün kıldığı maddi yapılanmalara daha çok erişim demektir.

Her büyük kültür kuşağı büyük ve farklı bir yaşamın gelişmesi demektir

O halde kültürel gelişme, zihnin esnekliği ve simgesel dilin gelişmesiyle birlikte artan maddi nesnelerin toplam ifadesidir. Dar anlamda kültür bir toplumun zihniyetini, düşünme kalıplarını, dilini ifadelendirirken, geniş anlamda buna maddi birikimlerinin de (ihtiyaçları gideren tüm araç gereçler, besinle besin üretme, saklama, dönüştürme biçimleri, ulaşım, savunma, tapınma, güzellik araçlarının toplamı) eklenmesini ifade eder. Kültür zihniyeti ve araçlarındaki benzerlik ve farklılıklarla yoksullukları ve zenginlikleri arasındaki eşitsizlikler, farklı ve benzer yaşam düzeylerini belirler.

Zihinsel ve maddi birikimlerin bizzat insan yeteneğiyle inşa edildiklerini, bu anlamda toplumsal gerçeklik halinde ifadeye kavuştuklarını yine tekrar belirtmeliyiz. Bu durumda tüm eski taş devrinde milyonlarca yıl sürmüş klan-toplum yaşamının benzerliğini ve özgün farklılıklara pek sahip olmadıklarını belirtmek ciddi bir anlam kaybına yol açmayacaktır. Büyük kültürel kuşakların ortaya çıkışına bu nedenle yüksek anlam biçtik. Zira her büyük kültür kuşağı, büyük ve farklı bir yaşamın gelişmesi demektir. Toplumsal gelişmeyi bu anlamda kültürel gelişmeyle özdeşleştirmek mümkündür. Formülleştirirsek, ne kadar zihin esnekliği, özgürlüğü, o kadar simgesel dil anlamcılığı, düşünce zenginliği, buradan da daha çok maddi kültür araçlarına sahip olmak o denli toplumsal yaşamın gelişmesi demektir.

Bu bölümün temel varsayımı olan inşa edilmiş gerçeklik olarak toplumsallık, esas olarak insan yaratımı demektir. Şüphesiz ondaki madde miktarı, biyolojik gelişim göz ardı edilmiyor. Bunların fizik, kimya ve biyoloji gerçekleri olarak araştırıldıklarını biliyoruz. Ayrıca insanı tür ve zihin olarak inceleyen antropoloji ve psikoloji kendi alanlarında anlam üretmektedirler. Eleştirilerimiz de olsa, bilimin parçalanmış halinden öğrenebildiklerimiz vardır. Toplumsal gerçekliğin farklı bir algılama düzeyi olduğunu sıkça belirtmemiz, diğer bilimlerle aradaki farkı iyi kavramak içindir. Bu farkı yakalamadan, pozitivistlerin düştüğü büyük hataya düşüp ‘bilimcilik’ hastalığından kurtulamayız. Bunun sonucu ise, kapitalist modernitede sonuçlanan soykırımdır. Soykırım, tekrar vurgulamalıyım ki, Adorno’yu dehşete düşüren ve olmasını hiçbir tanrısal ve insani yaklaşımın izah edemeyeceği, bütün kitapların bir anlamda ateşe atılması gerektiğini düşündüğü ve hayatın yanlış kurulmasına dayandırdığı büyük suçtur. Soykırım mazlumlarının bunun dışında bir anlamla anılamayacağı önemli bir tespittir. Modern yaşam, pozitivizm bu gerçeği kabul etmemekte direniyor. Sanki yine de soykırımlara rağmen toplumsal yaşamın yaşanabileceğini sanıyor. Veya bu suçu temel dayanaklarıyla yok etmeden, o suça yol açan zihniyet çarpıtmaları ve maddi uygarlık değerleriyle birlikte yaşanabileceğine cüret ediyor. Adorno hiçbir kitapta, dolayısıyla zihinde yer bulmaması

gereken bu cüretten dolayı irkiliyor, kabuğuna çekiliyor ve ölüyor.

Hâkim kültürün kadını kapatmasına asla hoşgörü göstermedim

Benim yapmaya çalıştığım, bu 'CÜRET'in kaynaklarını ve olası aşılma biçimlerini sorunsallaştırıp cevap verme yeteneklerimizi açığa çıkararak anlam ve eyleme kavuşturmaktır. Sürüp giden modernitenin gittikçe kurumlaşmış soykırım odaklarına yol açtığını hiç göz ardı edemeyiz. Gözümüzün önündeki Irak gerçeği, açık veya örtük, Ortadoğu'nun tüm rejimlerinin soykırımsal niteliğini ve suç ortaklığını gayet açık ve dehşet içinde, sadece içerisinde yanarak eriyenlere değil, gözlemleyenlere de hissettirmektedir. Ama diğer yandan muazzam bir özgür yaşam arayışı da vardır. Ya özgür yaşam, ya soykırım asla birlikte yaşanacak bir ikilem olamaz. Böyle yaşayarak bu suça asla ortak olamayız. Nasıl oldu da yaşamın en zengin anlamına yol açan bu topraklar, bu tarih bu hale geldi? Bir tarafında yaşamın ilk anlamına yol açmış etnisitelerin savaşı, diğer yandan modernitenin son büyük tanrısının önderliğindeki savaşlar? Demek ki, konuya döne dolaşa yüklenmekten, cevabını vermek ve eylemini gerçekleştirmekten kaçınılamaz.

Verimli Hilal'deki yaşamın tadını biraz da edebi dille anlatmalıyım. Sözüme Diyarbakır-Çayönü kazılarını başlatan Bradway'ın bir gözlemiyle başlayayım. Bradway, *"Yaşam dünyanın hiçbir yerinde Zagros-Toros dağ silsilelerinin kavisli eteklerindeki kadar anlamlı olamaz*" der. Acaba çok uzak bir kültürde yetişmiş bu insana, bu sözü neler hissettirdi? Uygarlığı iyi tanıyan bir arkeolog, tarihçi olarak, neden en anlamlı yaşamı bu kültürel sahada görüyor? Hâlbuki buraların bugünkü yaşayanları Avrupa'daki en düşük bir ücrete bile kırk takla atıp vebadan kaçar gibi bu topraklardan kaçmak istiyorlar. Hiçbir kutsalları ve estetik değerleri kalmamış, bir daha elde edilemeyecekmiş gibi, göçü kader gibi karşılıyorlar.

İtiraf etmeliyim ki, bir dönem ben de modernite hastalığına tutularak, ana-baba dahil, bu toprakların her şeyinden kaçmak istedim. Hayatta en büyük yanılgımın bu olduğunu kendime sıkça itiraf ederim. Ama Bradway'in gözleminden tümüyle kopmadığımı biliyorum; o eteklerin çocuğu olarak, dağların başını tanrı ve tanrıçaların kutsal tahtı, eteklerini ise bolca yarattıkları cennetin köşe parçaları olarak görüp hep dolaşmak istedim. Adım daha çocukken 'dağ delisi' olarak çıkmıştı. Bu yaşamın daha çok tanrı Dionysos'a ait olduğunu sonradan öğrendim. Dionysos, peşinde ve paş'ında (Kürtçe, önünde ve arkasında) Bakha'lar adlı özgür ve sanatkâr kızlar grubuyla dolaşırmış. Birlikte yiyip içip eğlenirlermiş. Bu tanrısal yaşamı sevmiştim. Filozof Nietzsche de bu tanrıyı Zeus'a tercih etmiş. Hatta birçok özdeyişinin altına 'Dionysos'un Çömezi' unvanını atarmış. Köydeyken ve dinin gereklerine pek uymasa da, kızlarla nişan, baş göz oyunlarından çok, birlikte oynamaya çok istekliydim. Doğalı da bana göre böyle olmalıydı. Hâkim kültürün kadını kapatmasına asla hoşgörü göstermedim. Namus dedikleri kanunu tanımadım. Halen kadınla sınırsız özgür tartışmaya, oynamaya, yaşamın diğer tüm kutsallarını paylaşmaya yanıtım evet, ama birbiriyle adına ne dersek diyelim, gerekçesi ne olursa olsun, güç temelinde ve mülkiyet kokan köleliklere bağlılıklara ise yanıtım sonuna kadar hayırdır.

Bu dağlarda özgür kadın gruplarını hep tanrıça esiniyle selamlayıp öyle 'anlamlaşmaya' çalıştım. Sıkça haberlerde geçen "Kamyon ve traktör kasalarına doldurulmuş bir grup Güneydoğulu kadın filan bölgede ırgatçılığa giderken yol kazasında öldüler" cümlesini duydukça, sözde bu kadınların sahibi erkek, aile, hiyerarşi ve devletine olan öfkemi hiçbir olaya daha göstermediğimi de sıkça hatırlarım. Tanrıça soyundan geriye bu kadar düşüş nasıl olabilir? Aklımın, ruhumun kesinlikle kabullenmediği bu düşüşü zihnime asla yedirmedim. Benim için kadın ya tanrıça kutsallığı içinde olacak, ya da hiç olmayacaktı. Şu sözün doğruluğunu hep düşünürüm: *"Bir toplumun kadınlarının yaşam düzeyi, o toplumun tanımında esas ölçüttür."* Anam için neolitiğin 'ana tanrıça kültüründen kalma' sözünü kullanmıştım. Onlar gibi şişmandı. Modernitenin yapay ana inşası ondaki kutsallığı görmemi engellemişti. Hayatımda büyük acılar yaşamama rağmen, hiçbir olaya ciddi olarak ağlamadım. Fakat modernite kalıplarını yıktıktan sonra, başta anam ve onun şahsında tüm bölge (Ortadoğu) analarını hep içim burkularak ve gözlerim yaşararak hatırlarım, bakarım. Anamın zorbela taşıdığı kuyu bakracından daha yarı yoldayken yere indirip yudumladığım suyun anlamına, en seçkin ve yürek burkucu hatıralarım olarak bakarım. Herkesin yaşadığı ana-baba ilişkilerine, moderniteyi tüm zihin kalıplarında yıktıktan sonra bakmalarını tavsiye ederim. Aynı bakış açılarını tüm neolitikten kalma 'köyün ilişkilerine' de yansıtmalarını isterim. Modernitenin en büyük zaferi, şüphesiz on beş bin yıllık inşa edilmiş kültür bakışımızı yıkması ve hiçe indirgemesini başarmasıdır. Bu kadar yıkılmış ve hiçe indirgenmiş birey ve topluluklarından soylu, özgür bir bakış, direniş ve yaşam tutkusu beklenemeyeceği anlaşılırdır.

Köyden kaçarcasına kente sığınmayı bir suç gibi görüyorum

Kavisin dağ eteklerindeki her bitki ve hayvan canlısı benim için bir tutku nesnesiydi. Onlarda sanki kutsal bir mana varmış gibi bakardım. Onlar benim için, ben onlar için yaratılmış birer arkadaştık. Peşlerinden çok koştum. Aşkla. Benim aşkım biraz böyleydi. Halen bu konuda en affetmediğim hareketim, avladığım kuşların başını hiçbir acıma hissi duymadan koparmamdı. Özne-nesne anlayışı altındaki derin tehlikeyi görmemde bu olaylar kadar hiçbir anlatım beni etkilemedi. Ekolojik tercihim ço-

cukluğumun bu tutku ve suçunun itirafıyla yakından bağlantılıdır. Avcılık kültüründen kalma bu büyük ruh tehlikesini birer avcılıktan ibaret olan 'güçlü sömürgen, buyurgan adamın' sanatı olan iktidar ve savaşlarının maskesini düşürmekle (maskeli ve maskesiz tanrılarla örtük ve çıplak krallar) ancak giderebilecektim. Bitki ve hayvanların dilini anlamadıkça ne kendimizi anlayabilecek, ne de ekolojik toplumcu olabilecektik. Beni bırakmayan bitki ve hayvanlarımın anılarına böyle anlam verecektim.

Dağların eteklerinden hemen başlayan ovaların bahar açılışından güz kapanışına kadar üretime hazırlanmasını, ürünlerin derlenmesini, harmanlanmasını, tanelerin toplanmasını babamın çiftçiliğinden hatırladıkça, hiçbir romanın vermediği duygu yüklenimlerimi zor tutarım. Büyük hayıflanmam var: Neden o tanrı yolcularını tam anlayıp arkadaş olamadık? Gerçi tüm ilişkilerim arkadaşlık içindeydi. Ama o korkunç modernite ilişkileri yüzünden, babamın ölümünün bile büyük yasını tutamamayı halen affedemiyorum. Babam belki de babaların en güçsüz, ama saf, temiz tanrı kullarından biriydi. Fakat bana göre çiftçi babalar en değerlisidir yine.

Tüm köy ilişkileri bana vaktini doldurmuş, bilinmeyen bir dönemin ölgün çabaları gibi gelmiştir. Köyden kaçarcasına kente sığınmayı da bir suç gibi görüyorum. İnsan için ideal yaşamın modernitenin (tüm uygarlığın) kanserli kent yapısında değil, ekolojik köylerinde sağlanacağından kuşku duymuyorum. Kent ancak ekolojik köylerle tam uyumlu olduğunda izin verilecek bir mekân olabilir.

Modernitenin aptallarını oynamaktan kurtulmalıyız

Amanoslardan Zagroslara kadar bu silsileler altında yaşamış ve halen yaşayan halkları, dağların zirvesindeki tahtlarında oturan tanrı ve tanrıçaların kutsal yolcuları olarak değerlendiririm. Moderniteye göre gerilik suçlamasının artık kesinlikle tersinin doğru olduğuna inanıyorum. İlerilik-gerilik bir ideolojik yargı olup, sadece geri değil, insanlık düşmanı olan kapitalist-modernite zihniyetini iyi çözmek, gerçek insani temellere inmek olduğundan, özgürlüğe büyük dönüş sağladığıma inanıyorum. Kârcılık, endüstriyalizm ve ulus-devletçilikten ibaret modernite cehenneminden kurtulmakla her şey daha iyi anlaşılıyor ve yaşamın anlam zenginliğine yol açıyor. Neolitikten kalma bir höyüğe gösterdiğim ilgiyi ve tutkuyu Newyork'la değişmem. İçinde hiçbir anlam barındırmayan, bütün kapılarını daha 'kârlı yaşam'a, insanın 'demir kafes' altına alınmasına ve yaşam katili 'endüstriyalizm canavar'larına açmış kent; hiç kimsenin birbirinden bir şey anlamadığı 'yetmiş iki dilli Babil'in daha da anlamsız kopyalarından başka anlama sahip değildir. İnsanlığın kurtuluşunun bu kentizmin kanserli yapısının yıkılmasından geçtiğine dair kuşkum yoktur.

Bu kısa öyküyü hangi yaşam kültüründen geldiğimize ilişkin bir çağrıştırma yapmak için anlattım. İnşa edilen toplumsal gerçekliğin bir üretimi olan bu yaşam tarzını yetkince anlayamazsak, 'modernitenin aptallarını' oynamaktan kurtulamayız. Dağdaki çobana kadar herkesi esir alan, özünde yaşamın bitmesi anlamına geldiğini en yetkin filozofların ağzından çıkan sözlerle vermeye çalıştığımız ve hepsinden çok kendimin de öyle olduğundan kuşku duymadığım kanserli modernite yaşamından kurtulmadıkça, zihniyet ve irademizle (düşünce-örgüt-eylem) mümkün kıldığımız özgür yaşamı, kaynağıyla birlikte edindiği tüm zenginlikleri içinde yaşayamayız. Er veya geç 'yanlış kurgulanmış hayatlarımızın doğru yaşanmayacağını' anlayacağız.

Bilimsel dille öykümüzü biraz daha açalım. Verimli Hilal'de inşa edilen toplumsal gerçeklikler ana hatlarıyla bugünkü yaşamın sürdürülmesinde de varlıklarını sürdürmektedir. Hem zihniyet hem maddi kültür unsurları bazı nicel ve nitel değişikliklere rağmen özde benzerdirler. Dil temel yapısında ortaktır. Düşünce biçimleri bilimsel, dinsel ve sanatsal alanlarda ayrımlanmış olarak sürmektedir. Savunma ve saldırı savaşları dün de, bugün de vardır. Temel kurum olarak aile, gerçekliğini sürdürmektedir.

Aradaki farklar devlet kurumunun büyümesine dayalı olarak gelişmiştir. Toplumun aleyhine sürekli alanını genişleten devlet, ihtiyaçları temelinde toplumsal zihniyet ve maddi kültür birikimlerini mülkiyetine geçirdikçe, sürekli nicel ve nitel değişime uğratmıştır. Sanıldığının aksine, toplumsal gelişmeler devlete rağmen sürdürülmüştür. Sümer rahip devletinden kapitalist modernitenin ulus-devletine kadar devlet oluşumlarının toplumsal sonuçlarını ve yol açtıkları uygarlık denilen kent

kültürünün esas işlevini anlamlaştırmaya çalışacağız. Özellikle sınıfsallaşmanın devleti değil, daha çok devletin sınıflaşmayı dal budak halinde yaydığını göreceğiz.

Süre kavramının toplumsal gelişmedeki rolü kavranmıyor

Fernand Braudel'in süre kavramının toplumsal gelişmedeki rolünün yeterince kavranmadığı kanısındayım. Özellikle süre-kültür, süre-uygarlık ve süre-toplum biçimleri açımlanmaya muhtaç kavramlardır; tarihe güçlü bir katkıdır. Fakat tarih bilimine yetkince uygulanamamaktadır. Buradaki çözümlemede bu kavramı cesaretlice açarak kullanmaya çalışacağım.

a- 'En uzun süre', dördüncü buzul döneminin sona ermesinden sonra, neolitik devrimde ana nehri oluşturan Verimli Hilal toplumu için, ancak ya benzer yeni bir buzul dönemi, ya nükleer bir felaket ve önlenemeyen bir hastalık veya benzeri nedenlerle varlığını fiziksel olarak sürdüremez zamana kadar geçerliliğini sürdürmek durumundadır. Çin ve Semitik kökenli kültürler birer kol olarak bu 'uzun süre' toplumunda yer alırlar. Diğer küçük kültürel kollar ana nehir için birer ırmak gibidir. Tezin içyapısını iyi anlamak gerekir. İnşa edilen toplum zihniyet ve maddi kültürel öğeleriyle o denli güçlüdür ki, hiçbir iç toplumsal neden bu süre dahilinde bu toplumu yıkamaz. 'Temel kültürel toplum' kavramını bu süre karşılığında kullanabiliriz. Kalıplarını, içerik ve birikimlerini tekraren de olsa sıkça vermemin nedeni budur; 'en uzun süre' kavramına denk düşen 'temel kültürel toplum' tanımına ulaşmak içindir. Çünkü süre ve toplum kavramları bu yeni anlamlarıyla toplumbilimine katkı sağlayıcı niteliktedir. Liberal toplumcular daha şimdiden 'tarihin sonu' kavramıyla kendi toplumsal algılarını sahte bir metafizikle sonsuza dek geçerli saymak isterler. Marksistler ve diğer 'mahşerci' yaklaşımlar, zaman-mekân boyutundan kopuk bir 'ebedi saadet çağı'nı vaat ederler. Kötümserler daha çok geçmiş 'altın çağ' anlayışını anımsayarak, şimdiki 'teneke çağı'nın anlamsızlığından dem vururlar.

En uzun süre kavramı tüm bu toplumsal teorilere göre daha bilimseldir. Somut koşullar kadar, toplumsal sistemin başı ve sonu için anlaşılır argümanlar sunmaktadır. Tarihi ne olaylar yığını halinde boğmakta, ne de dar toplum biçimlerinin dönemsellik basitliğine düşmektedir. Ne anlık olaylar ne de toplum biçimleri hayatın anlamını kapsamlı yorumlama yeteneğinde olamaz. Bunlar ancak kısmi anlatımları başarabilirler.

En uzun süre kapsamında temel kültürel toplumda her tür din, devlet, sanat, hukuk, ekonomik, politik ve diğer temel kurumlara yer vardır. Kurumlar nicel ve nitel yönleriyle sürekli değişirler. Bazıları çok küçülür, karşıtları büyür. Azı yok olurken, işlevleri ya başka kurumlarda ya da yenilerinde anlamını sürdürür. Toptancı bir anlayışla diyebiliriz ki, tüm kavram ve kurumları arasında oluşturucu bir diyalektik ilişki vardır. Ana kültürel toplumun tekliği, onu güçlü ortaklarından ve yeni iç oluşumlarından yoksun kılmamaktadır.

Bu noktada 'evrimcilerle' 'yaratımcılar' arasındaki kavgayı anlayabiliriz. Yaratımcılar 'en uzun süre' kavramının farkındadırlar. Esas güçlerini buradan almaktadırlar. Tanrının evreni yaratım süresi ve sonu hakkındaki ayetleri kültürel anlayışla açıklanabilir. Sosyolojik olarak yorumlarsak, yaratıcı görüş inşa edilen toplumun kutsal, yüce, görkemli özelliğinin farkındadır. Zaten Kitabı Mukaddeslerin üçü de (Tevrat, İncil ve Kuran) Verimli Hilal'deki büyüleyici, kutsal yaşamı izah etmeye çalışan yorumlardır. İnsanlığın büyük çoğunluğunun bu üç dine mensubiyeti, oluşturdukları yorumların niteliğinden ileri gelmektedir. Mucizevî olarak gerçekleşen (dönem insanlığı için bu kavram anlaşılırdır) yeni kültürel yaşamın ebediyete kadar süreceğini iddia etmek, bunu temel inanış haline getirmek bu kültürün etkileyici gücünü göstermektedir. Düşünelim: Milyonlarca yıl klan olmaktan ve bir nevi primat olmaktan kurtulamamış insan kümeleri, Verimli Hilal'deki devrimle çok olağanüstü, ancak mucize terimiyle izah edilebilecek bir toplumsal inşayla karşılaşıyorlar. Bunu kutsal, yüce, ilahi, bayramsal olarak karşılamaktan geri kalabilirler mi?

İnsanlık kendi öyküsünün derin hafızasına sahiptir

Hemen hatırlatalım ki, Durkheim gibi sosyologlar ve diğer bilimciler, toplumu olaylar ve kurumlar toplamından oluşmuş insan grupları saymaktan öteye gitmiş sayılmazlar. Sınıfsallık, devlet, ekonomi, hukuk, politika, felsefe ve din gibi anlatımlar olay ve kurum mantığını aşmaz. Fakat bu yaklaşımlar neden bir Kitabı Mukaddes kadar değer bulmadıklarını bir türlü anlamak istemezler. Anlatımlarının en önemli zaafı, en uzun süre toplumunun önemini kavramamış olmalarında yatar. Şunu yine önemle belirtmeliyim ki, insanlık kendi öyküsünün derin hafızasına sahiptir ve bunu kolay terk etmez. Sanıldığının aksine, toplumların kutsal din kitaplarına bağlılığı soyut bir tanrı ve bazı ritüelleri teşkil etmesinden ötürü değildir. Kendi yaşam öykülerinin anlamını ve izini bu kitaplarda sezdikleri için büyük saygı duyarlar. Bir nevi yaşayan toplumun hafızası rolünü oynadıkları için bu kitaplar vazgeçilmezler arasındadırlar. İçindeki olay ve kavramların doğru olup olmaması ikinci planda kalan ayrıntılardır. Fernand Braudel, çok yerinde olarak, *"Tarih sosyolojikleşmeli, sosyoloji tarihselleşmeli"* derken, temel bir yöntem ve bilim yanlışlığına dikkat çekmektedir. Tarihin de süre-toplum ilişkileri anlamlıca belirlenmedikçe, ayrı ayrı tarih ve sosyoloji anlatımları toplumsal gerçekliği büyük yaralamaktan, anlam yitimine uğ-

ratmaktan kurtulamazlar. İstediğiniz kadar belgelere dayalı olay yığın, istediğiniz kadar toplumsal kurum ve kural belleyin, belgelerle açıklayın; nerede, ne zaman, hangi içerikte, yaşayanlar ne diyor sorularına yanıt verilmedikçe, tarih ve sosyolojinin anlambilimine katkıları kaba malzeme olmaktan öteye gitmez.

Hafızasını yitirmiş toplumlar asimile edilmekten kurtulamazlar

Evrimciler olay ve olguları daha iyi tespit etmelerine rağmen, toplumsal süre kavramının anlamından yoksun oldukları için eleştirilmekten kurtulamazlar. Toplumsal hafıza olgular ve olayların evriminden daha önemlidir. İnsan için anlambilim, olgu kayıtlarından önce gelir. Orada yaşamlarının nehir gibi akışı söz konusudur. Tanrıdan da vazgeçmeyişleri toplumsal hafızanın gücünden ileri gelmektedir. İleride daha kapsamlı yorumlayabileceğimiz gibi, toplum tanrı kavramıyla geçmiş hafızasını özdeşleştirmektedir. Olguculuk bir modernite hastalığı olup, esasında toplumun hafızasına, dolayısıyla metafiziğine karşı durdukça eleştirilmekten kurtulamaz. Nasıl hafızasız insan yaşamda büyük güçlüklerle karşılaşıp çocuklaşırsa, hafızasını yitirmiş toplumlar da kendilerini unutup yitirme tehlikesiyle karşı karşıya kalırlar. Hafızasını yitirmiş toplumlar kolay sömürülme, işgal edilme ve asimile edilmekten kurtulamazlar.

Pozitivist olgucular toplumu bilimsel olarak tanımladıklarını iddia etmelerine rağmen, pozitivist olguculuk toplumun gerçek akışını en az tanıyan düşünce okuludur. Toplumu tarihsiz, kaba materyalist bir yığın gibi yorumlayarak, en çarpık, eksik bir tanımıyla en tehlikeli toplumsal operasyonların yolunu açarlar. Toplumsal mühendislik kavramı pozitivizmle bağlantılıdır. Bunlar dıştan müdahaleyle topluma istenilen şekli verebileceklerini sanırlar. Modernitenin de resmi anlayışı olan bu yaklaşımlar, toplumun içinde ve dışında yürütülen iktidar ve istismar savaşlarının meşru gerekçelerini oluştururlar.

b- Yapısal süre kavramını toplumsal gelişmede temel kurumsal dönüşümlere uyarlayabiliriz. Temel yapıların inşa ediliş ve yıkılış sürelerini tanımlamak, toplumsal gerçekliğin anlamlandırılmasında katkı yapabilir. İnsanın baskı ve istismar durumu baz alınarak köleci, feodal, kapitalist ve sosyalist toplum ayrımları anlamlı yorumlara konu olabilir. Yapısal süreleri bu toplum biçimleriyle bağlantılandırmak önemli bir literatüre yol açmıştır. Fakat en uzun ve kısa süre kavramlarıyla bağlantısını anlamlı kuramadığı için pek verimli olamamakta, klişe anlam tekrarına düşmektedir.

Neolitik toplum hem yapısal toplum, hem temel kültürel toplum süreleriyle iç içe yorumlanabilir. Kendisine özgü kurumsal yapılar, zihniyet ve maddi yaşam birikimlerinin olması 'yapısal süreyle' izah edilebileceği gibi, halen sürüp giden kültürel etkilerinin fiziksel imha veya yıkılışa kadar devam etmesi nedeniyle 'en uzun süre' kavramıyla da izahatı mümkündür. Temel kültürel toplum sürelerinin konusunu esas olarak bilim, sanat, din, dil, aile, etnisite-kavim gibi, sürenin sonuna kadar çeşitli değişiklikler geçirseler de, hep ayakta kalması kuvvetle muhtemel olan zihniyet biçimleri ve geniş insan grupları teşkil eder. Ayrıca ekoloji, tüm bilim kollarının sonuçlarıyla bağlantılı olarak, bu dönemde ekonomik kurumlaşma bilimi olarak baş köşeye oturtulabilecek konulardandır. Demokratik siyaset de hem bilim hem kurum olarak sürekli yaşaması gereken konulardandır.

Yapısal sürelerin en temel kurumu devlet kuruluş ve yaşamları olmakla birlikte, devletle birlikte var olan hiyerarşi, sınıflar, devlet sınırları olarak mülk, toprak-vatan, devlet biçimleri olarak rahip devleti, hanedanlık devletleri, cumhuriyet ve ulus-devletler önemli konulardandır. Din biçimleri de önemli konu teşkil ederler. Toplumları üretim tarzları olarak (neolitik, köleci, feodal, kapitalist, sosyalist) ayrımlayan konular da yapısal süre konularındandır. Kurumların çöküş konusu da yapısal süre dahilindedir.

Yapısal konuları inceleyen sosyoloji alt dalına 'yapısal sosyoloji' demek uygun bir adlandırma olabilir. En uzun süre inceleme konularını da 'temel kültür sosyolojisi' olarak adlandırmak, bütünleyici kapsam itibariyle yerinde olacaktır.

Bireyin toplumsallaşma faaliyetleri de kısa sürenin baş konularındandır

c- Orta ve kısa süre konuları hem sayısal, hem niteliksel olarak çoklu olay ve olguları konu edinirler. Kısa ve orta süreler dahilinde tüm kültürel ve yapısal değişim ve dönüşüm olaylarını temel konu edinirler. Orta dönem konuları biraz daha uzun ömürlü olan, ama aynı yapısal kurumlar içinde meydana gelen değişiklikleri konu edinirler. Örneğin ekonomik bunalımlar, siyasi rejim değişiklikleri, ekonomik, sosyal, siyasal ve eylemsel her tür örgüt kuruluşları bu kapsamda düşünülebilir. Bireyin tüm toplumsal ve toplumsallaşma faaliyetleri de kısa sürenin baş konularındandır. Medya daha çok kısa süreli olay ve olguları esas alır. Her yapısal kurumdaki günlük olaylar da kısa sürenin başköşesinde yer işgal ederler.

Kısa süre dahilindeki olayları temel aldığı için, bu sosyolojiye Auguste Comte sosyolojisi demek yerinde bir adlandırma olabilir. Diğer deyişle 'pozitif sosyoloji' adlandırması (temel eleştirisini göz ardı etmeden) uygun düşebilir. Gerçekten sosyolojinin olaylar dalını inceleyen bir bölümü olmalıdır. Özellikle kaotik dönemlerde olaylar ağırlık ve belirleyicilik kazanırlar. Sosyolojinin temel kültür ve yapısal sosyolojiyle birlikte olaysal anlatım olan pozitif sosyolojiyle bütünleştirilmesi tamamlayıcı nitelikte olacaktır.

d- Ayrıca toplumsal olaylar dahil, tüm evrensel olay ve oluşumlar, kuantum ve kaotik dediğimiz bir ortamı gereksinirler. Kuantum ve kaotik

ortamlar yaratılış ortamlarıdır. Henüz derinliğine incelenmemiş olsalar da, varlıkları kesindir. Tüm uzun, orta ve kısa süreli oluşumların hem 'her an', hem 'kısa aralıklarda'ki 'olup bitenler' tarafından ayakta tutuldukları, bilimin giderek ilgilendiği temel konulardandır. 'Kuantum anı' ve 'kaos aralığı' olarak da adlandırabileceğimiz bir nevi 'yaratılış anı' ihmale gelmez. Evrende özgürlük olasılığı bu 'an'da gerçekleşmektedir. Özgürlüğün kendisi 'yaratılış anı'yla ilgilidir. Tüm doğa ve toplumdaki yapılar hem inşa olarak, hem ayakta kalma ve yaşam süreleri bakımından farklı nitelikleri de olsa, 'yaratılış anları'na ihtiyaç duyarlar.

O halde kısaların en kısa süresindeki yaratılış konularını toplumsal açıdan ele alan sosyolojiye de bir ad düşünmek uygun olacaktır. Benim şahsi önerim, 'yaratılış anı'nı toplumsal olaylarda konu edinen sosyolojiye 'özgürlük sosyolojisi' demenin yerinde olacağıdır. Daha da önemlisi, toplumsallık tarafından eşsiz bir kabiliyete erişen insan zihniyetindeki müthiş esneklik ve yol açtığı yaratılıcılık nedeniyle bir nevi zihniyet sosyolojisi de diyebileceğimiz özgürlük sosyolojisinin son derece gerekli bir dal olduğu kanısındayım. Özgürlük düşüncesini ve iradesini incelemek en başta gelen konu olsa gerekir. Kaldı ki, yaratılış anındaki gelişme özgürlük yanı olan gelişme olduğuna göre, bir nevi Yaratılış Sosyolojisi de diyebileceğimiz bu kısalar kısası 'kuantum anı' ve 'kaos aralığı' en çok toplumsal alanı kapsadığından, dolayısıyla ilgilendirdiğinden ötürü, özgürlük sosyolojisi en çok geliştirilecek sosyoloji konularının başında gelmektedir.

Ayrıca konumuzu ilgilendirmeyen, genel fikir babında bir de 'astronomik süre'den bahsetmek gerekir. Henüz bu sürenin konuları belirlenememiştir. Fakat ana hatlarıyla 'güneş' ve 'gök adaları'nın oluşumları, çöküşleri, evrenin muhtemel 'genişleme' ve 'daralma' karakteri ve buna bağlı olarak temel 'çekim' ve 'itim' kuvvetlerini 'astronomik süre' kavram ve konularına dahil edebiliriz. Evrenin ömrü de tartışılacak konuların başında gelmektedir.

Klan bağları etnik bağlara dönüşüyor

Sosyolojik inceleme yöntemi hakkındaki bu düşüncelerimizi yeri geldikçe ilgili konulara ilişkin hem açacağız, hem de uygulamaya çalışacağız. Deneme niteliğinde çalıştığım unutulmamalıdır. Düşüncelerimizin tasarısal değer arz etmeleri doğaldır.

Verimli Hilal'deki toplumsal gelişmeleri bir kez de bu sosyolojik bakış açılarıyla araştırdığımızda; özgürlük sosyolojisinin bölgede neolitik devrim sürecinde toplum tarihi açısından en verimli bir kaos aralığına tanıklık ettiğini görürüz. Gezginci avcı ve toplayıcılıkla geçinen gruplar, buzulların hızla dağların doruk noktalarına çekilmesiyle daha önceki dönem tecrübelerinden kaynaklı toplum yapılanmalarını çözerek yerleşik yaşama, tarımla geçinmeye dayalı bir arayışa girdiler. Yüz binlerce yıllık klan toplulukları yerini daha geniş yapılara bırakmayla karşı karşıyalar. Tam bir zihniyet dönüşümü, patlaması yapılan bir aşamadayız. Eski klan zihniyeti ve işaret dilinden tam kopmamış dil yapısı yerine, daha geniş köy halkı ve etnisitesi zihniyetine geçiş söz konusudur. Simgesel dil düzeni hızla gelişmektedir. Sayısız besin maddeleri, ulaşım, dokuma, çömlek, öğütme, mimari, dinsel ve sanatsal konular ortaya çıkmış olup, hepsi yeni bir adlandırma düzeni ve zihin kalıpları gerektirmektedir.

Yeni toplum ağırlıklı olarak köy yaşamına dayanırken, klan bağları etnik bağlara dönüşüyor. Maddi yapılanmanın bu yeni biçimleri daha anlamlı zihniyet çerçevesi olmadan yürüyemez, hatta başlayamaz. Zihniyet dönüşümü ve dili, eski klan toplumunun kimliği olan 'totem' sürmekle birlikte, neolitik toplumun simgesi 'ana-tanrıça' figürüdür. Totem figürleri azalırken, ana-tanrıça figürleri ortalığı kaplamaktadır. Ana kadının yükselen rolünü simgeliyor. Dinsel açıdan bu bir üst aşama olup, çok zengin bir kavramlaştırmayı beraberinde getiriyor. Dilde kadın eki öne çıkıyor. Simgesel dil eklerinde kadın öğesi başat durumunu uzun süre koruyor. Bugün bile birçok dilde bu özelliği bulmaktayız. Ana-tanrıçayla birlikte toplumsallık yoğun bir kutsallığa da bürünüyor. Yeni toplum yeni kavram ve adlandırma demektir. Zihniyet devrimi dediğimiz süreç yaratıcılığı gerektirdiğinden, özgürlük sosyolojisine dahil etmemiz gerekir. Bu sürecin yoğun yaşandığı önde gelen tarihçilerin üzerinde birleştikleri bir konudur. Binlerce olgu, binlerce zihniyet devrimi ve ad demektir. Avrupa'daki zihniyet devriminden daha kapsamlı, orijinal ve yaratıcı çaba isteyen bir patlama söz konusudur. Bugün kullandığımız tüm kavram ve buluşların büyük çoğunluğunun bu dönemde yaratıldıkları tarihen tespit edilebilen bir husustur.

Toplumsal yapılar Verimli Hilal'de güçlü bir oluşum sergilemektedir

Kaba bir tasnif yaparsak, yarıdan az sayılamayacak bir toplumsal yaratıcılık dönemi söz konusudur. Din, sanat, bilim, ulaşım, mimari, tahıl, meyve, sığır (büyük ve küçükbaş olarak), dokuma, çömlekçilik, öğütücülük, mutfak, bayram, aile, hiyerarşi, yönetim, savunma ve saldırı, armağan, tarımsal araçlar ve daha da sıralanabilecek bir liste, nicel ve nitel gelişmeye uğramış haliyle bugün de toplumsal yaşamın temel listesi düzeyindedir. Neolitik'ten kalma köy ve aile yapısına baktığımızda, en asil ve topluma güç veren, yaşamı anlamlı kılan toplumsal ahlak; saygı, sevgi, komşuluk, yardımlaşma başta olmak üzere, kapitalist modernitenin değer yargılarının (veya ahlaksızlığının) çok üstündedir. Hiç eskimeyecek toplumun temel zihniyet kalıpları esas olarak bu dönemin damgasını taşımaktadır.

Pozitif sosyoloji açısından bölgedeki olaysal yaşam da dönemine göre çok zengindir. Klan toplumunun yeknesak avcılık, savunma ve toplayıcılık yaşamına kıyasla Verimli Hilal'deki olaylar ve yeni olgular tam patlama halindedir. Yeni bir adlandırmaya kavuşmuş sayısız olay ve olgu insan sesini, eylemini en zengin haliyle sergilemektedir. Dönemin insan zihnine bıraktığı temel anlamın daha sonraları 'cennet' kavramına yol açtığını Kutsal Kitaplardaki anlatımlardan da çıkarabilmekteyiz. Belki de pozitif sosyolojinin en şanslı anlarından biriyle karşı karşıyayız. İnsanlık üzerinde yıldız yağmuru misâli bir gelişme söz konusudur. Dünyanın dört yanını birer ışık, yıldız aydınlığında olan olay ve olgularla yağmurlamakta, toplumsal gelişmenin cennet hayalini, hatta gerçekleşme anlarını ekmektedir; Kültürleştirmektedir.

Yapısal sosyoloji açısından toplumsal gelişmeye damgasını vurmuş tüm kurumsal düzenlemelerin izini Verimli Hilal'de gözlemek mümkündür. Özellikle M.Ö. 6000-4000 dönemi tam bir kurumlaşma dönemidir. Tüm köy ve kent yapılarının temel alacağı yerleşim alanları belirlenmiş, yerleşkelere geçilmiş, hiyerarşi doğmuş, din kurumlaşmış, ilk mabetler ortaya çıkmış, etnisite varlık kazanmış, dil yapıları netleşmiş, komşuluk gelenekleri oturmuş, ahlakla yönetim en güçlü dönemini kurmuş gibidir. Diğer bir deyişle neolitik toplumun, tarım ve köy devriminin kalıcılığı, dolayısıyla kurumlaşması kesinleşmiş gibidir. Yapısal sosyolojinin temel konusunu oluşturan toplumsal yapılar ilk defa Verimli Hilal'de bu denli güçlü bir oluşum sergilemektedir. Orijinal kurumlaşmalar olarak bugün de incelenmeyi gerektiren bu yapılaşma gerçeğinden halen öğreneceğimiz çok şey vardır. Hatta insanlığın ilk kurumlaşmış değerleri olarak alandaki yapıları ne kadar incelersek, yapısal sosyolojinin kuruluşu hakkında o denli sağlam sonuçlara erişebileceğiz. Çok iyi bilmek gerekir ki, günümüz yapısal sosyolojisi ciddi bir 'anlambilim' yoksunluğu yaşamaktadır. Genel sosyolojinin bir parçası olarak kendini gözden geçirirse, anlambilimin yetkin bir ifadesi olabilir.

Temel kültür sosyolojisinin konusu olarak Verimli Hilal'de temeli atılan dil ve kültürün yeri orijinal kaynak değerindedir. Alanda kurulan toplum en uzun süreli olma konumundadır. Daha önce belirttiğimiz gibi, doğal veya toplumsal bir afetle insan yaşamı ciddi oranlarda ortadan kalkmadıkça (mesela yeniden klan çağına dönülmedikçe), Verimli Hilal'e dayalı olarak ortaya çıkan toplumsal kültür ve uygarlık kuşağı başatlığını sürdürebilecek kapsamdadır. Çin veya Semitik kültür kaynaklı bir uygarlığın hegemonik güç haline gelebilmesi, kapsam itibariyle teorik olarak imkânsız olmasa da, pratik olarak çok zordur. Nitekim hem 'İslami saldırılar' hem de 'Moğolitik' kaynaklı çok büyük saldırılar gerçekleştirilmesine rağmen, Hint-Avrupa kültürü (dolayısıyla kaynak kültür, Aryen dil ve kültürü) hegemonik karakterini hiç yitirmedi. İlerde belki Çin yeni bir saldırıya girişebilir. Fakat dünya çapında anlamlı bir yerleşikliğe sahip Hint-Avrupa kültürünü işgal ve istila etmesi, sömürgeleştirme ve kolonileştirmeye tabi tutması, dış etkenlerin mucizevî bir desteği olmadan (örneğin Çin kültür bölgesi dışında büyük doğal ve toplumsal felaketler) çok zayıf bir olasılıktır.

Uygar toplum esas olarak Verimli Hilal'in kültürüne dayanır

Temel kültür sosyolojisini genel sosyolojiyle de özdeşleştirebiliriz. Bu durumda zihniyet biçimleri, aile kurumu ve etnik-kavimsel varlıkların (başta üç büyük kültüre dayalı olmak üzere, diğer tüm kültürlere dahil olanlar) değişim ve dönüşümleri genel sosyoloji konusu yapılabilir. Daha da önemlisi, özgürlük sosyolojisiyle yapısal sosyolojinin karşılaştıkları, dayanakları ve sonuçları olarak yaşadıkları 'kaos ve çürüme ortamları' konu olarak genel sosyolojinin kapsamında incelenebilir.

Verimli Hilal'de yükselen toplumun ikinci büyük aşaması olan ve 'Sümer Rahip Devleti'yle başlayan aşaması 'uygar toplum' aşaması olacaktır. Uygar toplum esas olarak Verimli Hilal'in kültürüne dayanan hiyerarşi-hanedan kökenli bir çıkıştır. Özü, besin bolluğu ve çeşitliliğinin üretim tarzıyla bağlantılı olan sınıfsallık olanakları kentleşmeyle birleşince, herhangi bir hanedan-hiyerarşik grubunun eskiden kalma 'güçlü adam'ın olanaklarını harekete geçirip 'devlet' örgütlenmesine geçebilmesidir. Verimli Hilal'de sadece Aşağı Mezopotamya'da değil, Yukarı ve Orta Mezopotamya'da da bu yönlü çok sayıda girişime tanık olmaktayız. Bazıları kalıcılaştıkları halde, bazıları koşullar gereği tutunamıyor. Devlet Kutsal Kitapta Leviathan (denizden çıkan canavar) olarak yorumlanır. Bu canavarın toplumsal gelişme üzerindeki kanlı, istismarcı ve zaman zaman soykırımcı yürüyüşünü; maskeli ve maskesiz, örtük ve çıplak krallar yönetiminde insanı köleleştirerek sömürme biçimleri ve bunu meşrulaştırma avadanlıklarıyla birlikte incelemek bundan sonraki konularımız olacaktır.

KOMPLOYA KAŞRI MÜCADELE KÜRT HALKINI GÜÇLENDİRDİ VE OLGUNLAŞTIRDI

"Gerçekten de 11. yılda komplo öldü. Artık daha fazla çürüme, yozlaşma, zehirleme yaratmaması için bu ölmüş cesedin yok edilmesi gerekiyor. 12. yılında komploya karşı mücadele ile bu yapılmalıdır. PKK'nin imhası artık imkânsız hale gelmiştir. Stratejik olarak bu kanıtlandı. Dolayısıyla PKK'yi içine alacak bir büyük demokratik açılım, demokratikleşme süreci gelişmek durumundadır. İşte komploya karşı 12. mücadele yılı bu tür gelişmelere açıktır. Bunun kapıları açılmıştır. Halk olarak tüm emekçiler, işçiler, kadınlar, tüm demokratik çevreler olarak 12. yılda uluslararası komploya karşı böyle bir yaklaşımla ve bu hedefler temelinde mücadele etmeliyiz"

Uluslararası komplonun küresel sistemi yeniden oluşturmak isteyen ABD politikaları doğrultusunda gerçekleştirdiği bir gerçektir. Bu, aslında 1998 öncesinden başladı. Sovyetler Birliği çözülüşü ardından Yeni Dünya Düzeni adıyla ABD yeni bir strateji geliştirdi. Buna yeni küresel sistemin inşa edilmesi de deniliyor. Bu süreç Üçüncü Dünya Savaşı olarak da tanımlandı. Bu stratejinin dünyanın bütün değişik alanlarına dönük planları vardı. Kuşkusuz bunun merkezinde de Ortadoğu vardı. Zaten dikkat edilirse Sovyetler Birliği'nin çözülüşü ardından ilk büyük çatışma Ortadoğu'da oldu. Körfez Savaşı süreci denen süreç 1990-91 yıllarında gelişti. ABD'nin dünya çapında Sovyet sisteminin çözülüşüne dayalı olarak yaptığı ilk gövde gösterisi oldu. ABD'nin yeni Ortadoğu politikası bu süreçte şekillendi ve planlandı. Bugüne kadar da bu uygulanıyor.

Giderek adına büyük Ortadoğu projesi denildi. Aslında 20. yüzyılda ortaya çıkan Ortadoğu'daki ulus-devlet yapılarının küresel sistemle çelişen yanlarını törpüleyerek, küresel sermayeye hizmet eden yeni bir Ortadoğu yaratma hareketi oluyor bu. Bu temelde mücadelenin seyrine göre ABD politikalar oluşturuyor, planlar yapıyor. Büyük Ortadoğu Projesi olarak tanımladığı bu stratejik planlamanın içini dolduruyor. Bu çerçevede küresel sistemin, onun öncülüğünü yapan ABD'nin Ortadoğu'ya müdahalesinde iki hedef seçildi.

PKK'ye karşı yürütülen savaşı ABD ve NATO yürütüyordu

Birincisi: Kürdistan'da gelişen ve Ortadoğu'yu etkileyen PKK hareketiydi. PKK, Kuzey ve Batı Kürdistan'da, yurtdışında Kürt toplumu içinde etkili hale gelmişti. Güney ve Doğu Kürdistan'a yayılmak üzereydi. Kuzey Kürdistan'da yarattığı gelişmeyle Türkiye yönetimini ciddi bir zorluk içine sokmuştu. Halk serhıldanları gelişmişti, gerilla büyük bir kuvvet olarak Türk ordusunu zora sokuyordu. Türk devletinin yaşadığı siyasi, ekonomik ve askeri zorlanma elbette içinde yer aldığı sistemi, onun öncülüğü olarak da ABD'yi, NATO'yu zorluyordu. Türkiye'deki bu mücadele doğrudan NATO'ya yansıyordu. PKK'ye karşı yürütülen savaşı ABD ve NATO yürütüyordu. Türk ordusunun, devletinin ardında bu güçler vardı. Türk devletine, PKK'ye karşı savaşta her türlü askeri, ekonomik, siyasi destek veriliyordu. Diğer yandan PKK sadece Kuzey'le kalmıyor, Irak politikasını, İran politikasını, dolayısıyla bütün Ortadoğu politikasını etkileme yönünde gelişme kaydediyordu. Güney Kürdistan'ı da, dolayısıyla Irak'ı da tıpkı Türkiye'deki gibi etkiler hale gelme olasılığı taşıyordu. Bu etki Doğu'ya da taşındığında Kürt sorununun çözümü temelinde yeni bir Ortadoğu siyasi yapısı şekillenecekti. Bu, ABD'nin küresel sisteme entegre edilmiş bir Ortadoğu yaratma politikasıyla çelişiyordu. Dolayısıyla hem PKK'nin Kürdistan'ın diğer parçalarına yayılmasını engellemek, hem de Kuzey'deki etkinliğini kırmak ABD'nin Ortadoğu'yu küresel sisteme entegre etme politikası için gerekliydi. Bunun için yeni gelişmekte olan ve halkların kardeşçe, demokratik birliğine dayalı bir Ortadoğu yaratmak isteyen PKK'nin etkisizleşmesi gerekiyordu.

İkincisi de, Birinci Dünya Savaşı ardından İngiltere, Fransa ittifakı temelinde oluşturulmuş ulus-devlet sisteminin o diktatoryal, katı yapısını biraz törpülenmesi, çok partililik sistemi dahilinde kısmen Batı demokrasisi denen sistemle uygun hale getirilmesinin sağlanmasıydı. Bu çerçevede de ulus devlet sistemini en merkezden, çok katı, diktatoryal bir düzeyde temsil eden güçlerin başında Irak geliyordu. Bu bakımdan da ulus-devleti törpüleme hedefinde birinci sıraya Irak girdi. Böylece körfez savaşı ABD-Irak savaşı olarak başladı. Savaşın sonunda ABD Ortadoğu'da bir sistem oluşturdu. 1990-91 Körfez Savaşı ve buna yol açan Saddam Hüseyin yönetiminin Kuveyt'i işgali çok önemlidir. Bunlar adeta bir senaryonun parçası olarak da değerlendirilebilir. Sanki her şey bir merkezden planlanmış, yapılmış gibidir. Böyle bir savaş sonunda ABD Ortadoğu'ya girdi, birçok yerde askeri üst kurdu. Şimdi Ortadoğu'nun en büyük askeri gücü konumundadır. Bu askeri güç olmanın başlangıcı 1991'deki körfez savaşıdır. Ondan önce ABD'nin böyle bir askeri gücü yoktu.

Askeri güce dayanarak siyasi etkinlikler geliştirmeye yöneldi. Saddam Hüseyin yönetimini Bağdat etrafına sıkıştırdı. Diğer yandan ise Güney Kürdistan'ı çekiç güç denen güçle bir güvenceye aldı. Burayı Saddam Hüseyin yönetimine karşı koruyor izlenimi verildi. Fakat gerçekte PKK'ye karşı korumayı ifade eden bir sistem oluşturuldu. Çünkü Türkiye-ABD ittifakıyla oluşturuldu. Güney Kürdistan sahası Türk ordusunun saldırılarına açıldı. Türk ordusunun saldırılarıyla Güney Kürdistan'da PKK'nin gelişmesinin önü alınmaya, PKK varlığının ve etkinliğinin yok edilmesine çalışıldı. Böylece ilk önce PKK'yi sınırlandırma politikası izlediler. 1998'e kadar gelen süreç budur. PKK'nin Güney'e ve Doğu'ya yayılmasını sınırlandırmak, Kuzey Kürdistan'da da belli bir kontrolde tutmak bu politikanın temel hedefiydi. İkinci hamle 9 Ekim 1998 uluslararası komplo dediğimiz saldırıyla da Kuzey Kürdistan'da sözde kuşatılmış olarak görülen PKK'nin imha ve tasfiye edilmesi saldırısı başlatıldı. Önder Apo'nun imhası, PKK'nin tasfiyesi hedefine dönük bir saldırı geliştirildi. Bununla Kürdistan üzerindeki inkâr ve imha siyaseti başarıya götürülmek isteniyordu.

Komplo küresel sistemin Ortadoğu'ya dönük geliştirdiği bir müdahaleydi

PKK ve Önderlik var oldukça bu siyaset hayata geçirilemiyordu. ABD'nin aslında 1990'lı yıllarda Körfez Savaşı ardından Yeni Dünya Düzeni adıyla oluşturduğu stratejinin ilk aşaması, 1990'lı yıllarda Ortadoğu'da stratejik noktaları oluşturma, hedefleri belirleme ve onları kontrol altına alma, sınırlama, kuşatma hareketiydi. Dünyanın diğer alanlarında buna dayanarak saldırılar yürüttü. Örneğin Balkanlarda, Kafkaslarda, Doğu Avrupa'da, hatta Amerika'nın, Latin Amerika'nın, Asya'nın bazı alanlarında kendisiyle karşıt olan siyasi gelişmeleri tasfiye etmek üzere saldırılar yürüttüğü bilinmektedir. Diğer alanları bu biçimde küresel sistemle uyumlu hale getirirken, Ortadoğu'da kendine karşı gelişmeleri sınırlandırma, kontrol altına alma ve güç hazırlığı yapma sürecini sürdürdü. İkinci aşama diğer alanlarda edindiği gelişmelere dayanarak, yine Ortadoğu'da oluşturduğu etkinliğe, yarattığı hazırlıklara dayanarak bir saldırı süreci geliştirildi.

İşte bu saldırı sürecinin birinci hamlesi 9 Ekim 1998'de Önder Apo şahsında PKK'ye karşı başlatılan uluslararası komplodur. Bu, küresel sistemin Ortadoğu'ya dönük Sovyet sisteminin çözülmesi ardından geliştirdiği, Körfez Savaşıyla başlattığı müdahalenin ikinci aşamasıydı. Birinci aşama, Körfez Savaşına dayalı olarak bölgede geliştirdiği etkinlik sistemi ve bu temelde oluşturduğu hazırlıklardı. İkinci aşama ise var olan hedeflerin tasfiye edilmesini amaçlıyordu. 9 Ekim uluslararası komplosu, Önder Apo'nun 15 Şubat'ta esaret altına alınmasına kadar sürdürüldü. Bu saldırının bölgeye dönük daha somut, pratik, yeni bir savaş, askeri saldırı haline gelmesi için çeşitli gerekçeler yaratılmak istendi. 11 Eylül 2001 saldırıları böyle ortaya çıktı. Bu saldırılar gerekçe yapılarak 1998'de PKK'ye karşı komplo temelinde bölgeye dönük başlattığı müdahaleyi var olan ulus devlet yapılarına karşı yürütülen savaş düzeyine çıkardı. 2001 sonunda Afganistan'a dönük askeri saldırıyı geliştirdi. Bunu 2003 Mart'ında Irak'a yönelik kapsamlı saldırı takip etti. Hem Afganistan hem de Irak yönetimlerini yıktı. İki binli yıllar boyunca Afganistan ve Irak yönetimlerini yıkıp buralarda belirli bir etkinlik kurma temelinde Ortadoğu'ya dönük müdahalesini başarıya götürmek istedi. Herhalde buna dayanarak bir üçüncü hamle yapmak istiyordu. Çünkü hedefinde İran ve Suriye vardı. İki binlerin başında iktidara getirilen Bush yönetiminin askeri hedefleri bu yönlü bir kapsamdaydı. Fakat Afganistan ve Irak yönetimlerini yıkmış olsa da tam bir istikrar sağlayamadı. Yeteli bir askeri sonuç elde edemedi. Bu nedenle siyasi sistem oluşturmakta da zorlanıyor. Hem Irak'ta hem Afganistan'da örnek olacak siyasi sistemler geliştirilemedi. Henüz kukla denilebilecek düzeyde yönetimler var. Dolayısıyla yeni saldırılara girişemedi.

Obama yönetimi ABD'nin bölgeye müdahalesinin bir parçasıdır

Şimdi Obama yönetimiyle 1990'lı yıllarda Clinton yönetimi altında yapılana benzer yeni bir siyaset izlenmeye çalışıyor. Üçüncü aşama böyle gelişiyor. Bush yönetimi altında gelişen saldırılar daha ileri gidemedi. Gücü yetmedi ABD'nin. 1990'lı yıllarda nasıl ki baba Bush'un körfez savaşı ardından "demokrat" Clinton yönetimi büyük bir hazırlık yaparak yeni bir ABD saldırısının zeminini oluşturduysa, şimdi de "demokrat" Obama yönetimi altında Afganistan ve Irak

savaş sonuçlarına dayanarak daha etkili bir askeri müdahale için yeni bir hazırlık süreci yaşatılmak isteniyor. Dolayısıyla müdahale devam ediyor. Obama yönetimi de ABD'nin bölgeye müdahalesinin bir parçasıdır. 1992'de somut olarak planladıkları, Yeni Dünya Düzeni dedikleri küresel stratejinin uygulanması oluyor. ABD o stratejiyi devam ettiriyor. Obama yönetiminin uyguladığı politikalar da o strateji dahilindedir. Fakat stratejinin askeri boyutu var, siyasi, ekonomik boyutu var. Bazı dönemler askeri saldırı öne çıkarılıyor, bazı dönemler ekonomik, siyasi baskılar, saldırılar öne çıkarılıyor. Bunlar yaşanan çatışmanın durumuna göre belirleniyor.

ABD ileride bölgeye yeni bir askeri hamle yapabilir

Şimdi yeniden ekonomik siyasi baskıların öne çıkarıldığı bir dönem yaşanıyor. Çünkü 2001'den 2007'ye kadar Bush yönetimi altında yoğun bir askeri saldırı içinde olundu ve ancak bu kadar yapılabildi. ABD siyasi, askeri olarak yıprandı. Askeri saldırıyla daha ileri gidemez hale geldi. Şimdi Obama yönetimi ekonomik-siyasi baskıyı öne çıkartan bir siyaset izliyor. Bunun iki yönü vardır. *Bir*: Geçen dönemde yürütülen saldırılarla ABD'nin elde ettiği kazanımları örgütlüyorlar, sağlamlaştırıyorlar; kalıcı bir siyasi yapıya dönüştürüyorlar. *İkincisi ise*: Tabii gelecek için hazırlık yapıyorlar. Ekonomik-siyasi bakımdan kendi etkinliğini güçlendirir, askeri olarak da konumlanmasını yeniden düzenlerse ABD ilerde bölgeye yeni bir askeri hamle yapabilir. Eğer var olan karşıtlarını, örneğin İran'ı Obama yönetiminin uyguladığı ekonomik-siyasi yöntemlerle etkisizleştiremez, kendi sistemine tümüyle entegre edemezse, ardından bu süreçte sağlayacağı gelişmelere dayanarak yeni bir saldırı geliştirebilir.

Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz: Aslında stratejide bir değişiklik yoktur. Yeni Dünya Düzeni denen, ardından Büyük Ortadoğu Projesi olarak adlandırılan stratejik siyasi planlama doğrultusunda 1990'ların başından bu yana ABD stratejik bir saldırı yürütüyor. Bu, Ortadoğu'yu küresel sermaye sistemine entegre etme saldırısıdır. Görüldüğü gibi dönemlerin karakterine göre bu saldırının yöntemlerinde değişiklik oluyor. 1990'lı yıllar Körfez Savaşına dayalı olarak yapılan bir planlamaydı. 2000'li yıllar farklı bir planlamaydı. Hem uluslararası komployla hem 2001 11 Eylül olaylarına dayanarak bölgeye dönük askeri saldırı geliştirildi. Bir yandan uluslararası komployla PKK zayıflatılarak, önü alınarak, diğer yandan da 11 Eylül olaylarıyla bölgeye askeri müdahalede bulunmanın kabul edilir, herkesçe itiraz edilmez zemini yaratılarak askeri saldırı yürütüldü.

Obama'yla geliştirilen üçüncü hamle böyle bir sürecin arkasından gelmektedir. Ekonomik, siyasi ağırlıklı bir süreç yaşatılmak isteniyor. Irak'ta elde edilen kazanımlar siyasi yapıya dönüştürülmeye çalışılıyor; Filistin-İsrail sorunu bir siyasi sürece sokulmak isteniyor. Kürdistan'da, Kürt sorununda yaşanan çatışmalarda bir siyasi durum yaratılmaya çalışılıyor. El Kaide, Taliban darbelenerek Afganistan'da Pakistan'la birlikte askeri- siyasi hâkimiyet yaratılmaya çalışılıyor. Ancak Afganistan'da durumlarının zor olduğu görülüyor. Eğer yapabilirlerse burada da Taliban'la kendilerini rahatlatacak bir anlaşmaya gidebilirler. İran'la da gizli gizli ilişkiler kuruluyor. Bütün bunlar dikkat edilirse İran'ın kuşatılması oluyor. Diğer yandan da İran'la da ilişki sürdürüyorlar, uzlaşmaya çalışıyorlar. İran'ı kuşatarak el uzatıyorlar. Yani bir tehdit var, gel bir yerde teslim ol, bizimle uzlaş diyorlar. Uzlaşmazsan arkada tehdit vardır. İran'ın ne yapacağını gelecekte göreceğiz. İran, şimdiye kadar çeşitli güçlere dayanarak bu durumu etkisizleştirmeye çalıştı. Ama bu nereye gider, daha ne kadar bu durumu sürdürebilir önümüzdeki süreçte göreceğiz.

Kürt politikalarında görünüştü değişiklik vardı, ama özde bir birlik yaşanıyordu. Aslında Kürt inkârı ve imhasında, Kürtlerin reddedilmesinde bir stratejik birlik vardı. Zaten 20. yüzyıl boyunca Kürdistan üzerindeki hâkimiyet bölge devletlerinin uluslararası sisteme dayalı olarak geliştirdikleri ittifak temelinde yürütülmüştü. Fakat dünyadaki, çelişkiler ve ABD Sovyet çatışmasına dayalı olarak İran-Irak çelişkisi, Türkiye-Suriye çelişkileri öne çıktı. Bu çatışma da bu güçlerin taktik olarak belli ölçüde Kürtlere dayanmalarını beraberinde getirdi. İran ve Suriye'nin PKK'ye karşı 1980'li-90'lı yıllarda biraz müsamahakâr davranması bundan kaynaklandı. Farklı bir Kürt politikaları, anlayışları olmasından dolayı değil.

Önderliğin Suriye'den çıkartılmasında en aktif olan güçlerden birisi İran'dır

9 Ekim 1998 komplosunun içinde bu güçler de yer aldılar. Önder Apo'nun Suriye'den çıkartılması sürecinde en aktif olan güçlerden birisi İran'dır. Dönemin İran Dışişleri Bakanı'nın Tahran, Şam, Ankara arasında mekik dokuduğunu biliyoruz. Ardından Önder Apo Moskova'ya ve Roma'ya gidince İran Dışişleri Bakanı da Moskova ve Roma yollarını tuttu. Önder Apo'nun özgür hareket eden bir konuma gelmesinden ürküyorlardı. Öyle bir duruma gelir, denetimden çıkarsa kendileri için de tehlikeli olur kaygısını, korkusunu taşıyorlardı. İran'ın diplomasisi tamamen bunun üzerineydi. Biz bunları iyi biliyoruz, açığa çıkardık. 15 Şubat Komplosu olduktan sonra bu güçler de Önder Apo denetim altına alındı diye rahatladılar. Ondan sonra da PKK'nin kalan gücü, mirasını kendi çıkarları için kullanabilir miyiz diye bir arayışın içine girdiler. Özellikle İran bu tür hesapları çok yaptı. Çünkü Ortadoğu politikasını birçok örgüte dayandırarak yürüten bir güçtür. PKK de böyle bir örgüt haline getirilemez mi diye böyle bir arayış ve çabaların içine girdi. Lübnan'daki, Filistin'deki bazı örgütler gibi, Irak'taki bazı örgütler konumuna getirmek istiyordu. Öte yandan çeşitli güçlerle ittifaklar

yaparak PKK'yi kuşatıp teslim almaya çalıştı. Fakat bütün bunlar PKK yönetimi tarafından boşa çıkartılınca yeniden Türkiye yönetimiyle ittifaka yöneldiler. En somut örneğini 2007-2008 sürecinde gördük. Şimdi de kısmen devam ediyor.

Birbirine en karşıt güçler bile PKK'ye karşı ortak cephede birleşti

ABD Türkiye ittifakının ortak düşman diyerek PKK'ye karşı yürüttüğü topyekûn imha saldırısına bir uç olarak İran da katıldı. İlginçtir, dünyada en karşıt olan güç ABD ve İran'dı, bunların ikisi 2007-2008 sürecinde PKK'ye karşı savaşta ortak cephede birleştiler ve ortak savaş yürüttüler. Bu objektif olarak böyle olmadı, bu doğrultuda ABD-İran yönetimleri birçok görüşme yaptılar, aralarında anlaşma yaptılar, askeri ittifak yaptılar. Örneğin ABD belli bir alanı İran topçusunun atışına açtı, izin verdi. Yoksa İran Irak topraklarına nasıl top atabilir! Hatta bazen asker bile sokuyor. Irak'a komşu ülkelerin dışişleri bakanları toplantıları oluyordu. O toplantıların esas gündemi Kürtleri, Kürdistan'ı kontrol altında tutmaydı. Yine bu ABD'nin Irak savaşı ardından Türkiye-İran-Suriye ittifakı geliştirildi. Bu, Kürtleri denetim altında tutmak, PKK'ye karşı ortak siyaset geliştirme ittifakıydı. Bu ittifaka giderek Irak yönetimini katmaya çalıştılar. Şimdi Güney Kürdistan yönetimini katmaya çalışıyorlar. Mevcut durumda Kürdistan üzerinde egemenliğin nasıl sürdüğü, parçalanmış Kürdistan'ın her parçası üzerinde egemen olan devletin diğer devletlerle nasıl bir işbirliği içinde olduğu açığa çıktı. Aslında daha baştan Kürdistan üzerinde bu egemenlik geliştirilirken bu sistem oluşturulmuştu. Kahire Konferansı denen sistem aslında Kürdistan'ın böyle bölünüp bu temelde ortak bir inkâr ve imha sürecine alınmasını ifade ediyordu. Daha sonra SENTO ve Bağdat Paktıydı, bu devletler de Kürtlere karşı uluslararası sisteme dayalı olarak ortak politikalarla egemenliklerini sürdürdüler. Günümüzde de onlara benzer bir durum var. Aslında İran'la Türkiye Kürtler dışında diğer her konuda karşıttırlar. Fakat ittifakları askeri, siyasi, ekonomik ittifakları var. Bu sadece Kürt karşıtı politikadan kaynaklanıyor. Şu anda işbirlikleri sadece Kürtleri denetleme üzerinedir.

"Esas olarak Türkiye'nin sert, katı, inkâr ve imha politikası ve bu temelde PKK'ye karşı yürüttüğü savaş bütün diğer devletlerin de Kürt politikasını yönlendiriyor. Giderek bu temelde PKK karşıtı bir ittifak oluşuyor. Şimdi siyasi, askeri, ekonomik, psikolojik ve her bakımdan ortak politikalar yürütüyorlar"

Henüz yeni bir Kürt politikası oluşturabilmiş değiller. Aslında öncelikle Güney Kürdistan'daki gelişmeleri de engellemek istiyorlardı, fakat ABD askeri zorla Irak yönetimini yıkınca Güney Kürdistan'daki mevcut durum gelişti. Onu artık engelleyemiyorlar. Güney Kürdistan yönetimiyle ittifak yaparak onları sınırlandırmaya, Güney'deki gelişmelerin Kürdistan'ın diğer parçalarına yansımasını engellemeye çalışıyorlar. Politikaları bu çerçevededir. Bu ülkelerin Kürt politikaları birbirine yakındır. Esas olarak Türkiye'nin sert, katı, inkâr ve imha politikası ve bu temelde PKK'ye karşı yürüttüğü savaş bütün diğer devletlerin de Kürt politikasını yönlendiriyor. Giderek bu temelde PKK karşıtı bir ittifak oluştu. Şimdi siyasi olarak, askeri olarak, ekonomik olarak, psikolojik olarak her bakımdan ortak politikalar yürütüyorlar. Doğu'da, Batı'da, Güney'de uygulanan politikalar Türk devletinin PKK'ye ve Kürtlere karşı uyguladığı politikalardır. Toplanıyorlar, birlikte planlama yapıyorlar. Örneğin gerillaya katılımın engellenmesi, gençliğin yozlaştırılması, ajanlaştırma çalışmaları, ekonomik olarak yoksulluğa yol açıp halkı göç ettirmek, sınırların kontrolü, askeri ittifak ve ortak operasyonlar böyle gelişiyor. Bütün bunların hepsi Türkiye-İran-Suriye yönetimlerinin ortak politikaları olarak sürdürülüyor. Dolayısıyla henüz ciddi bir politika değişikliği yoktur.

İnkâr ve imha zihniyeti devletin siyasetini belirlemeye devam ediyor

Açılım adı altında Türkiye'de yaşananlar, AKP'nin 29 Mart yerel seçim sonrasında ortaya çıkan siyasi durumun etkisi altında ortaya çıkmıştır. Herhalde diğer devletler de izliyorlar. Zaten Suriye devleti de yakından izlediklerini açıkladı ve Türkiye'nin politikalarına destek verdiklerini söyledi. İran'la da görüşmeler çerçevesinde bu politikaları yürütüyorlar. Türkiye'nin yürütmeye çalıştığı politika, yenilgiye uğramış, başarısız kalmış yöntemlerin yenilenmesi oluyor. İnkâr ve imha siyasetinde ve zihniyetinde bir değişiklik yoktur. Fakat bunları hayata geçiren yöntemler, araçlar başarısız kaldı. Geçen dönemde kaba ret ve şiddet yöntemi vardı. Şimdi açıktan o biçimde inkâr ve imha siyasetini yürütemiyor. Çünkü bu yaklaşım içte ve dışta kabul görmüyor. Onun yerine demokrasi, açılım söylemleriyle eski politikayı hayata geçirmek için fırsat toplamaya, yeni bir meşruiyet yaratmaya, yani yenilgiye uğramış yöntem ve araçlarını yeni araçlarla takviye etmeye, restore etmeye çalışıyor. Aslında mevcut durumda Türkiye yönetiminin yapmak istediği budur.

Zihniyette ve amaçlarda özde bir değişiklik yoktur. Yani inkâr ve imha zihniyeti, devletin siyasetini belirleyen merkezde sürüyor. Politikayı da bu merkezin zihniyeti belirliyor. Uluslararası komplonun başlangıcından bu yana geçen 11 yıllık süre içerisinde çok yoğun bir mücadele yürüttüler. Öncesinde savaşın her türünü geliştirmişlerdir. Topyekûn saldırı yapmışlardı, özel savaş uygulamışlardı. PKK mücadelesini dış destekle yürütüyor dediler, ulus-

lararası komployla Önder Apo'yu İmralı sistemi altına aldılar. Buna dayalı olarak PKK'yi tasfiye etmek için 11 yıldır her türlü ekonomik, sosyal, siyasi, psikolojik, askeri, kültürel saldırı yürüttüler. İlker Başbuğ PKK'ye karşı mücadelenin hangi alanlarda yürütüldüğünü birçok kez ifade etti. Ne var ki kaba inkârcı, retçi ve şiddete dayalı, yok etmeyi öngören politikalarla tasfiye yapmayı başaramadılar. Aslında şimdi gelinen nokta budur. Uluslararası komplocular tarafından da bu durumun iyi değerlendirilmesi gerekiyor.

29 Mart yerel seçim sonuçları PKK'nin yeni stratejisinin başarısıdır

29 Mart yerel seçim sonuçları bu noktada önemlidir. 29 Mart seçimleri için referandum denildi. Kimler arasında oldu bu referandum? AKP ile DTP arasında. Neyin referandumuydu bu? Erdoğan seçimden önce sık sık tek milletten söz etti. AKP, inkâr ve imha zihniyetini ve politikasını temsil ediyordu. Bütün iç ve dış güçler AKP arkasında birleştiler. DTP de Kürt sorununun demokratik siyasi çözümünü benimsiyordu. Kürt sorununun demokratik çözümünden yana olanlar da DTP'yi desteklediler. Referandumu DTP kazandı. Hem de yüzde 70'in üzerinde bir oranla. DTP'nin Kürt sorununu demokratik özerklik temelindeki çözüm politikasına evet denildi, onay verildi. AKP yenilgiye uğradı. Yani inkâr ve imha siyaseti yenilgiye uğradı. Bu sonuç net çıktı ortaya. Bu seçim bir referandumdu ve Kürt halkının görüşünü ortaya koydu. Halkın PKK'nin politikalarıyla birliğini, uyumunu ortaya koydu.

Bu gelişme, elbette ki PKK'nin yürüttüğü mücadeleye dayandı. Önder Apo'nun geliştirdiği yeni çizgiye dayandı. Aslında referandum kazanacak kadar güçlü bir siyasi sonucu almak, izlenen bir stratejinin, çizginin başarısı oldu. Bu Apocu çizginin kazandığı başarıdır. Bu çizgi nasıl böyle bir başarı kazandı? Demek ki PKK Kürt sorununun çözümünü gerçekleştirecek bir güç haline geldi de başarı kazandı. Bu bir ideolojik yenilenmeydi, stratejik değişimdi, örgütsel yeniden yapılanmaydı. Aslında 29 Mart yerel seçimleri ardından sağlanan gelişme PKK'nin yeni stratejisinin kazandığı başarıydı. Kürt sorunu siyasi sorun haline getirme ve siyasi mücadeleyle çözme stratejisinin başarı kazanmasıydı. Seçim sonucu şu anlama geldi: Demek ki PKK stratejik değişimi başarmıştır. Eski ulusal kurtuluş stratejisini değiştirmiş, yerine yeni bir kurtuluş strateji koymuştur. Eski halk savaşı stratejisini değiştirmiş yerine yeni bir strateji koymuştur. Bu stratejiyi hem tanımlamış hem özümsemiş hem de örgütünü buna göre yeniden yapılandırmıştır. Böyle olmasaydı 29 Mart yerel seçim sonuçlarının sağladığı gelişme ortaya çıkmazdı; referandum kazanılamazdı. Dolayısıyla ortaya çıkan sadece bir seçim sonucu değildir.

Uluslararası komplo stratejik değişimi engelleme hareketiydi

2007-2009 arasında ABD, İran, Türkiye birleştiler, PKK'yi tasfiye etmek için topyekûn saldırı yürüttüler. Askeri alanda yürüttüler, ideolojik alanda yürüttüler, siyasi alanda yürüttüler. Her üç alanda da bu saldırılar kırıldı. 29 Mart yerel seçimi ardından ortaya çıkan sonuç PKK'ye karşı bütün alanlarda yürütülen saldırının kırılmasıydı. PKK her alanda bir başarı sağladı. Bu işte stratejik değişikliği gerçekleştirdiğinin işaretidir, kanıtıdır. Öyle olmasaydı bu başarılar sağlanmazdı. Bunun önemi nedir? Uluslararası komplo yenilmiştir. Çünkü uluslararası komplo stratejik değişimi engelleme hareketiydi. Uluslararası komplo neydi? PKK eski stratejiyi değiştirip stratejik değişim ve örgütsel yeniden yapılandırmayı gerçekleştirmek isterken bunu yapmadan vurup imha ve tasfiye etmekti. Aslında PKK'nin Kürt sorununu siyasi mücadele alanına çekmesini ve kendini bu siyasi mücadeleyi yürüten örgüt haline getirmesini engelleme girişimiydi. Bunu boşa çıkartma hareketiydi. PKK stratejik değişimi yaptığı ve bu temelde başarılar sağladığına göre o zaman uluslararası komplo başarısız kalmıştır. 11. Komplo yılında yaşanan, kanıtlanan en büyük gerçekleşme budur. Artık şunu söyleyebiliriz: Uluslararası komplo ölmüştür, gömmek lazım. Fakat bu cesedi gömecek güç bulunmuyor. Ortada o yoktur. Kimse buna cesaret edemiyor, ortaya çıkamıyor. Bu durum da her tarafa koku salıyor, zehir saçıyor, hastalık yayıyor. Türkiye toplumunun yaşadıklarına bakalım, bölgede yaşananlara bakalım; cinnet geçiriyor insanlar neredeyse. Çünkü çürümüş, çökmüş, başarısız kalmış uluslararası komployu kaldırıp atamıyorlar. Bu durumda bu sorunlar ilgili herkesi çökertiyor.

Strateji değiştiren PKK herkese stratejiyi değiştirmeyi dayatıyor

Uluslararası komplonun boşa çıkması karşısında zorlanan AKP birkaç şey söylüyor, ama hem nalına hem mıhına vuruyor. Yani güçsüzdür, ilkesizdir. Çok oportünist, çok pragmatist, çok iktidarcıdır. İlkelerden, dinden söz ediliyor, edebiyattan, şairlikten söz ediliyor, ama öyle bir düzeyi yoktur. Aslında 29 Mart seçimi ardından referandumun DTP tarafından kazanılmasıyla birlikte şu gerçekleşti: PKK stratejik değişimle yeniden yapılanmayı başarmıştır. Artık Kürt sorunu siyasi mücadele alanında yürütülen bir sorundur. Dolayısıyla PKK stratejisi başarı kazanıyor, süreci yönlendiriyor. Stratejiyi değiştiren PKK, her kese stratejiyi değiştirmeyi dayatıyor. Bu, Kürdistan'la, Kürt sorunuyla ilgili herkesin o zamana kadar izlediği stratejinin yenilgisi anlamına geliyor. 29 Mart referandumunun AKP tarafından kaybedilmesi, AKP'yi destekleyen bütün stratejilerin yenilgisi oldu.

Bu temelde ABD hemen değişiklik yaptı. Bir hafta bile geçmeden yeni başkan Obama geldi Ankara'da Ahmet Türk'le görüştü. Oysa 15 gün önce Dışişleri Bakanı gelmiş, Ahmet Türk'e karşı yeni bir lider aramıştı. Ama 29 Mart seçimlerinde DTP'nin

kazandığı oy oranını görünce, artık PKK'nin tasfiye edilemeyeceğini görerek politika değiştirdi. Bu politika değişikliğine Kürt politikasında stratejik değişiklik de denilebilir. Şiddetle PKK'nin yok edilemeyeceğini gördü. Kürt sorununu sadece bir Irak sorunu, Kürtleri sadece Güney Kürdistan Kürtleri olarak görmekten vazgeçti. İlk defa Türkiye'de bir Kürt siyasi liderle görüşüyorum, dedi. Yani Kürtler Türkiye'de de var, Kürt sorunu Türkiye'nin de bir sorunudur. Dolayısıyla bu aynı zamanda İran için de, Suriye için de bir sorun görme anlamına geliyor. Böylece ABD değişiklik yaptı. Başka güçler de Kürt politikasında değişikliğe gitme ihtiyacını duydular.

AKP'nin tutarlı politika yapacak ne zihniyeti ne de gücü var

Türkiye yönetimi bu gelişmeleri önlemek için seçim ardından eski yöntemlerle saldırıya başladı. Halka saldırdı, gerillaya saldırdı, DTP'ye saldırdı, komplolar yapmaya çalıştı. Mazıdağı'ndaki komplo başarılı olamadı. Mazıdağı komplosunu gizleyemediler. Halk direndi, gerilla direndi, komplo açığa çıktı. Bunun üzerine yöntem değişikliği yapmak zorunda kaldılar. Gördüler ki eski yöntemleriyle, yani kaba retle, şiddetle artık PKK'ye karşı mücadele edemiyorlar. Direnç oluyor, bu mücadelede kimseden destek alamıyorlar. Türk halkı destek vermiyor, ABD destek vermiyor, Avrupa destek vermiyor. Onun için bir söylem değişikliğine gittiler. Şimdi bir açılım deniliyor. Önce Kürt açılımı denildi, demokratik açılım dendi, şimdi milli birlik projesi diyorlar. Ordu müdahale etti biraz değiştirdiler. AKP'nin tutarlı politika yapacak ne zihniyeti ne de gücü var. AKP hem nalına hem mıhına vuruyor. Öyle bir siyaset değiştirme ve onu yürütme cesareti, ilkesi yok. Fakat devlet de eski politikayı yürütemiyor. Onun için şimdi söylemleri farklılaştı. Açılım diyorlar ama açılamıyorlar. Açılım diyorlar, ama eskiyi cilalayıp yeniden öne sürüyorlar. Kürt açılımı söylemini bile birkaç hafta sürdüremediler. Bir hafta birini söylüyorlar bir hafta başka bir şey söylüyorlar.

AKP'nin yöneticileri bu konuda gerçekten de usta, haklarını vermek lazım. Müthiş yeni deyimler üretiyorlar. Her hafta açılım bir ad alıyor, bir deyimle yürütülüyor. En son Tayyip Erdoğan AKP Kongresinde açılımlardan söz etti; yani devletin şimdiye kadar ret ettiklerini almak istiyor, ama nedense ölüleri almak istiyor. Diriler yoktur. Gömülmüş olanlar zaten yeni bir şey yapamıyorlar. Bunları zikrederek güya açılım yaptığını göstermeye çalışıyor. Bu yalandır, sahtedir. Böyle açılım falan olmaz. İsmini zikrettiklerinin düşüncelerini benimseme ve uygulama anlayışları da zaten yoktur.

AKP açılamıyor, açılım yapamıyor. Türkiye'nin gerçekten de açılıma ihtiyacı var, demokratikleşmeye ihtiyacı var. Hem de çok geniş açılıma ihtiyacı var. Türkiye PKK'yi içine alacak kadar açılmak zorunda. Genişleyerek büyümek durumunda. AKP'nin birkaç ölmüş insanı düzene entegre ederek bir şey kazanması mümkün değildir. Öyle yaparsa süreci yeniden şiddetli bir çatışmaya götürür. Bu çatışmalı süreçte Türkiye'nin başına neler gelir hiç belli olmaz. Oyun oynar gibi yapıyorlar, bu oyun oynanacak bir durum değil, çok tehlikeli bir pozisyondalar. Türkiye'nin açılım tartışması böyle olamaz. Türkiye'nin demokratik açılımının çok geniş olması gerekiyor. PKK'yi içine alacak, PKK'yi de kapsayacak kadar, yani bütün Kürtleri kapsayacak kadar açılımın genişlemeye ihtiyacı var. Bunun dışındaki bir yaklaşım sorunu çözmez. Türkiye'nin demokratikleşmesi de ancak böyle kapsamlı bir yaklaşımla gerçekleşebilir. Bu olmadan öyle Türkiye'de demokratikleşme gerçekleşmez.

Türkiye'yi demokrasi birleştirir milliyetçilik birleştirmez

ABD'nin politika değişikliğinden bahsettik. Bunu söylerken ABD'nin PKK karşıtlığından vazgeçmiş olduğunu kast etmiyoruz. Ama şunu gördü, şiddetle PKK yok edilemez. Uzlaşmayla etkisizleştirebilir miyim arayışı içindedir. İstediği kadar çalışsın Türkiye'nin şiddet politikasına artık destek vermez. 26 yıldır savaşıyor bu ordu ve devlet PKK'yi yok edemedi. Uluslararası komplo da oldu, tasfiye edemediler. Dolayısıyla PKK ne imha edilebildi ne tasfiye edilebildi ne de eritilebilir. O zaman ne yapmak lazım? Demokratik açılımla PKK'yi de içine alacak kadar, Kürtleri içine alacak kadar bir demokratik açılımla büyümek lazım. Sorunları böyle çözmek lazım. Bu Türkiye'yi zayıflatır mı? Hayır, güçlendirir. Bu Türkiye'yi böler mi? Hayır, birleştirir. Türkiye'yi demokrasi birleştirir, milliyetçilik birleştirmez. Türkiye Kürt'ü Türk yaparak güçlenmezler. Bu şekilde birlik de olmaz. Aslında bu politika kendi içinde çatışma etkenini taşır. Bu zihniyetler nedeniy-

le Türkiye strateji değiştiremiyor. Bu kadar zorlanmasına rağmen bu açılımları yapamamasının nedeni, çok şoven, dar, milliyetçi bir zihniyet içinde olmasıdır. Bu zihniyet kırılmıyor, demokratikleşemiyorlar. Sorunun çözümü kesinlikle demokratik zihniyettedir; demokratik siyasettedir, demokratik açılımdadır. Bunu yapmaz da şimdiye kadar olduğu gibi insanları avutmaya, kandırmaya çalışırlarsa, öyle açılım ve demokrasi söylemleriyle yeniden imha ve tasfiye planlarını hayata geçirmeye çalışırlarsa bu tehlikelidir. Bu şekilde sorun çözülemeyeceği gibi, hiç kimse aldatılamayacağı gibi, Türkiye daha sert bir çatışmanın içine sokulur.

İnkâr ve imha süreci içerisinde Kürt halkı büyük acılar yaşadı

Komplonun 12. yılına girerken Kürt sorununun durumu budur. Yani çözümün yolu aydınlanmıştır, açığa çıkmış, birçok şey netleşmiştir. Artık PKK yok edilemiyor, edilemez. Hiç kimse yok edemez. Bunu herkes kabul etmek zorundadır, başka çare yoktur. Demokratik çözümün yolunu da Önder Apo gösterdi. Bunun için yol haritasını kamuoyuna sunmalılar. Bu temelde herkes tartışmalı, tartışarak birlikte değişiklikler yapılmalıdır. Ama bunlar olmaz, yol haritası gizlenir, sahte birkaç açılım söylemiyle sözde iç-dış kamuoyu aldatılarak zaman kazanılmaya, PKK bu arada tasfiye edilebilir mi diye oyunlar içerisine girilmeye çalışılırsa, bu her şeyden önce bunu yapanların başında patlar. AKP altından kalkamaz. Bu siyaset AKP'yi de bitirir, Türkiye'ye de zarar verir. Şimdi komplonun 12. yılında bu durum netleşecek. Aslında Türkiye siyaseti değişebilecek mi Kürt sorununda, gerçekten de demokratik açılım yapabilecek mi, yoksa yalan söylemlerle eski şiddet politikasını sürdürecek mi bu açığa çıkacak. Eğer şiddet politikasını sürdürürse şunu söyleyebiliriz: Zorla AKP'ye bu durumu kabul ettirirler. Kürtler de kabul ettirir, dünya da kabul ettirir.

Kürt halkındaki gelişme, değişim, yetkinleşme, yenilenme, özgürleşme, demokratikleşme hususları çok çok önemli şeylerdir. İnkâr ve imha süreci içerisinde Kürt halkı büyük acılar yaşadı. Dünyada hiçbir halka reva görülmeyen, uluslararası sistem tarafından, İngiltere'nin oluşturduğu sistem tarafından Kürtlere reva görüldü. Fiziki katledilmelerine, işkence görmelerine değinmiyoruz bile. Kürtler bunlara katlanmaya ve mücadele etmeye yatkındırlar. Doğayla yaşamları da bu çerçevededir. Fiziki acı çekmeye alışık bir toplumdur. Bunları böyle olması doğrudur anlamında söylemiyoruz, ama böyle bir yaşam duruşları var. Bu tür durumlar Kürtleri bu kadar zorlamazdı. Fakat yok sayılmaları, inkâr edilmeleri bir hakaretti. Ortadoğu'nun en eski ve bu kadar nüfusa sahip bir halkının böyle yok sayılıp inkâr edilmesi ve her şeyinin yasaklanmaya, asimile edilmeye, yok edilmeye çalışılması en kötü soykırımdır. Büyük hakaret içeriyor. Bu anlamda geçen süreçte acı çekmişlerdi. Aslında 12 Eylül askeri faşist askeri darbesi ardından geliştirilen işkenceler ve yasaklamalar bunu daha da katmerli hale getirdi. Buna karşı PKK bir ışık oldu, bir kurtuluş bilinci, gücü, öz suyu oldu. Zindan direnişi bu noktada önem taşıdı. Bütün bu hakarete ve işkenceye karşı insani duruş, özgür duruş ne olmalı sorusuna cevap verdi. Bu da halkta gerçekten de bir kendine gelme, cesaret, fedakârlık kazanma, eski o tarihten oluşmuş olumlu karakterli, gururlu bir halk haline gelme, bunu mücadele ederek sağlama bilinci, duruşu gelişti.

15 Ağustos Atılımı bunu bir eyleme ve yaşama dönüştürdü; mücadele biçimine kavuşturdu. Gerilla hamlesini ilk kurşun diye ifade ediyor sosyologlar; toplumda büyük değişiklik yarattı diyorlar. Kürtlerde çok büyük değişiklik yarattı diyorlar. Yasak ve baskıların yoğun olduğu yerlerde bu değişiklik içten içe oldu, ruhsal oldu, duygusal oldu, bilinçle oldu. Bazı yerlerde, örneğin yurtdışındaki Kürtlerde bu gelişim anı anına bilgi alma temelinde açıktan oldu. Büyük bir devrim süreci başladı. Bu, 1990'ların başında en zor koşullarda olmasına rağmen kısa sürede halk ayaklanmasına, serhıldanına yol açtı. Büyük bir kimlik devrimi, kişilik devrimi, kültür devrimi, sosyal devrim, demokratik devrim, diriliş devrimi gerçekleşti. Artık bu horlanmaya, hakarete edi bese dedi Kürt toplumu, Kürt insanı. Ulusal kimlik ve kültürünü onurla, gururla yaşama, bedeli ne olursa olsun büyük bir cesaret ve fedakârlılıkla, ama onurlu bir halk ve insan olarak yaşama gücü kazandı. 1990'ların başındaki diriliş devrimiyle yeni bir halk olarak doğuş gerçekleşti. Kürt insanı, kadını, gençleri büyük coşku ve heyecan yaşadı. Gerçekten bu heyecanı başkalarına da taşırdılar. Komşu halklara, uluslararası alana taşırdılar. İnsanlığın coşku ve heyecan gücü haline geldi Kürt halkı, Kürt toplumu. Bunlar yaşanmış gerçeklerdir.

Kürtler büyük acılar temelinde kendini sorgulayarak yenilenmeyi gerçekleştirdi

Uluslararası komplo, böyle bir gelişme süreci içerisinde, böyle bir heyecana kapılmış yürüyen toplumun yüreğinin bıçakla hançerlenmesi gibi oldu. Çok büyük bir acı yaşattı; kara gün ilan etti toplum. Kürtler kötülükler kovulsun, uzaklaşsın diye oruç tutuyor 15 Şubat'ta. Hiç beklemediği, artık olmasını istemediği, hiç hazır olmadığı bir ortamda tarihin o bütün yok sayılan, hakaret edilen süreçlerin hepsini hatırlatacak şekilde, hepsine bedel bir saldırıyla karşılaştı. Bu tabii çok büyük bir acı verdi. 1990'larda yaşananlar bir hayal miydi? Bu büyük gelişmeler devam etmeyerek sona mı erecek gibi kaygılar, endişeler, sorgulamalar oldu. Acı içerisinde kendini eğitme, yenileme yaşandı. Değişim bu temelde gerçekleşti. Gerçekten de büyük acılar yaşama temelinde kendini sorgulayarak, özeleştiri yaparak kendini yenilemeyi gerçekleştirdi. Şimdi tekrar bu en ağır acı verici durumu bile giderecek gelişmeyi sağlayabileceği, demokratik devrimi devam ettirebileceği, en zor koşullarda bile eğer direnirse, örgütlü olur-

sa, cesaretini ve fedakârlığını daha fazla geliştirirse, özgür ve demokratik yaşamı yaratabileceğini geliştirebileceğini komploya karşı yürüttüğü geçen 11 yıllık mücadele içinde gördü. Gelinen noktada yeniden böyle bir güç ve irade kazandı.

Komploya karşı mücadele bütünlüklü bir demokratik devrim sürecidir

1990'ların başında gerçekleşen diriliş devrimi ve demokratik devrim bu 11 yıl içinde de derinleşerek daha nitelikli bir hal almıştır. Kürt serhıldanı büyük bir demokratik devrim oldu, özgürlük devrimi oldu, kişilik devrimi oldu. Bütün toplumda, insanlarda bu etkiyi ortaya çıkardı. Teslimiyet, uyuşukluk, bireycilik, tembellik, iddiasızlık, basit şeylerle uğraşma kırıldı. Halk olma, güzel yaşama, büyük yaşama, özgür yaşama bilinci gelişti. Bütün köleliklere karşı toplumsal özgürlük bilinci derinleşti. Özgür kadın hareketi Kürt toplumunun yaşadığı bu demokratik devrimin özgürlük sınırını geliştirdi. Özgürlük yaklaşımını en derin hale getirdi. Bütün toplumsal gerilikleri ve kölelikleri yıkma temelinde bir özgürleşme ve demokratikleşmeyi ortaya çıkardı. Aslında uluslararası komploya karşı mücadele süreci böyle bütünlüklü bir demokratik devrim sürecidir. Bu süreçte 15 Şubat Komplosu gibi birey ve toplumun yüreğini hançerleyen acıyı da yaşayarak, ama büyük serhıldanlara kalkıp bayram havası içinde mücadele etmenin sevincini de yaşayarak bu demokratik devrim hareketini gerçekleştirdi. Geçen 11 yıl böyle oldu. Yani acıda da, zorlukta da, zulümde de sınandı; gelişmede de, sevinçte de, mutlulukta da, üretimde de sınandı. Hepsini iç içe, birlikte yaşadı. Hepsini ortalama değil, en uç noktalarda yaşadı. Dolayısıyla birey ve toplumdaki değiştirici etkisi çoktur.

Tabii ki 1990'lı yıllarda yaşanan değişiklik ilk büyük değişiklikti. Daha önce PKK'nin ortaya çıkışı bir öncü toplulukta bir değişiklik yarattı. Ardından 1990'larda diriliş devrimiyle toplumda bir demokratik değişim oldu. Uluslararası komploya karşı mücadele ise demokratik devrimin kökleşmesi sürecidir. Bütün bu değişimler her ortamda sınanarak köklü hale geldi. En zor, umutsuz, acı veren ortamda da sınandı. Kürt halkı ve özgürlük gücü bu koşullarda kendisini yeniden var etmeyi bildi. Bir milyon insan Amed'te Newroz'u kutladı. O büyük coşku içinde de sınandı, kendisini kaybetmedi. Zorluklar içinde ezilmedi, yenilmedi, imkânlar karşısında kendini kaybetmedi, başı dönmedi. Bütün bunlardan sonuç çıkartan, bütün bunları doğru anlayan, anlam veren ve bunları örgüte dönüştürme gücünün, iradesinin, olgunluğunu gösteren bir birey ve toplum ortaya çıktı. Kürt insanı, emekçisi, kadını özellikle bu süreçte gelişti, olgunlaştı. Bilinç ve davranış olarak özgür ve demokratik yaşamı anlama, örgütleme ve yaratma gücü kazandı. Bu büyük bir gelişmedir. Değişiklikler bu anlamda bütün alanlarda vardır. Tüm bunlar çok önemli inceleme konularıdır. Örneğin, komplo ve komplodan bu yana geçen süreç Kürt insanın ruhunda, duygusunda ne tür değişiklikler yarattı? Kürt kadınının duygu ve ruhunda nasıl değişiklikler yaptı? Bunlar irdelenmesi gereken çok önemli hususlardır.

Komploya kaşı mücadele günümüze kadar geldi. Uluslararası komplo artık ölmüş diyoruz. Gerçekten de 29 Mart referandumu uluslararsı komplonun ölümünün ilanıdır; gömülmesi gerekiyor. Artık kimse onu yaşatamaz, diriltemez. Dolayısıyla kimse PKK'yi yok edemez. PKK'yi yok edeceğim diye çalışanlar boş hayal ediyorlar. Aslında kimsenin bunu yapmaya gücü kalmadı. Türkiye'yi yöneten çok şoven, dar bir elit var. Bu gerçeklikleri bunların havsalası almıyor ve anlamıyor. Daha doğrusu suçlu olma durumu eski zihniyetten kopmasına engel oluyor. PKK var olursa acaba biz mi yok oluruz kaygısıyla diretiyor. Çok umudu yok, kendisine güveni yok, ama yok olsun diye diretiyor. Yoksa dışta ve içte hiçbir güç PKK yok olur diye düşünmüyor, böyle bir beklentileri kalmamıştır. Dış güçler, PKK'nin artık bir demokratik uzlaşmayla toplum yaşamının bir parsçı haline gelmesini, Kürt toplumunun bu temelde yaşar bir düzey kazanmasını istiyorlar. Bunun yarattığı sonuçlar irdelenmeli.

Kürt insanının kendisine güveni iradesi ve bilinci gelişti

Uluslararası komplo, o ortamda yaşananlar insanın ruhunda, duygusunda ne değişiklikler yaptı, incelenmeli. Bir de şu an ulaşılan düzey ne değişiklik yaptı? Kürt insanının, kadınının duygusunda, ruhu, bilincinde ne tür etkiler yapıyor; davranışlarında ne tür etkiler yapıyor? Toplumsal hareketlilikte ne tür etkiler yapmış, hepsi incelenmeye değer konular. Şunu söyleyebiliriz: Kürt kadını ve insanının kendisine güveni arttı. Zorlukları yenme iradesi ve bilinci gelişti. Örgütlenme ve bir olma bilinci gelişti. Cesaret ve fedakârlığı en üst düzeye çıkı. En zor koşullarda her türlü felaket karşısında çaba harcarsa kendi gücüyle özgür ve demokratik yaşamı yaratabileceğine dair kendine güveni, iddiası, iradesi oluştu. Bundan daha büyük bir gelişme olamaz. Bunları kazanan bir toplum elbette ki artık yok edilemez, imha edilemez. Onu inkâr etmeye çalışmak, kendini yok etmekten başka bir sonuç vermez. Aslında onu göremiyorlar. Veya görüyorlar da onu kabul edemiyorlar.

Kürt toplumunda kesinlikle bu değişiklik var. Bunun yanında diğer kazanımları burada kapsamlıca belirtmeye gerek yok. Komplo Önder Apo'nun imhasını, PKK'nin tasfiyesini öngörüyordu. Şimdi en büyük PKK karşıtları bile itiraf ediyorlar ki PKK tarihinin en güçlü dönemindedir. Örgütlülüğünü daha etkin sürdürüyor. Eskiden sadece PKK örgütü vardı, gerilla vardı, şimdi bunların yanında geniş bir halk örgütlülüğü var. Demokratik halk örgütlülüğü sadece Kuzey'de de değil, Kürdistan'ın bütün parçalarında var. Halk ulusal bilinci, dili, kültürü geliştiriyor, demokratik yaşamı örgütlülüğü gelişti-

riyor. Demokratik ulusal gelişme yaşandı ve bir toplumsal ruh oluştu. Tasada ve kıvançta bir olan ve bunu büyük bir cesaret ve fedakârlıkla yapan, bunu kapitalist ya da devletçi düzenin bireyci, bencil yaklaşımlarını aşarak büyük bir demokratik paylaşımcılık içerisinde yapan, yürüten bir toplum ortaya çıktı. Kürt toplumunun demokratikleşmesi, özgürlüğü öyle Avrupa'da gerçekleşen demokratikleşme gibi değildir. Bireylerin kendini kurtarmasına dayanmıyor. Büyük bir toplumsal dayanışmaya dayanıyor, komünalizme dayanıyor, farklılıkları gören bir eşitlik temelinde özgürleşmeye dayanıyor. Bu çok çok önemlidir. Yani ortak duyan, anlayan, ortak çalışan, yaşayan bir toplum oluşuyor. Bu önemli bir gelişme düzeyi kazanmış durumdadır. Zaten bu gelişme Kürt sorununun çözümünü bütün iç ve dış siyasete dayatarak olmazsa olmaz haline getirmiştir. Bu tarihsel bir gelişmedir.

Önderliğin tecridi tüm Kürtler için bir tecrit işkence ve baskı anlamına geliyor

Kürtler bireysel düzeyde de toplumsal düzeyde de en büyük gelişmeyi, yenilenmeyi ruhsal, duygusal, bilinç olarak ve bir de pratik gelişmeyi uluslararası komploya karşı mücadele içinde yaşadı. Tabii öncesi vardı. 1990'lı yılların, 1980'li yılların halk direnişi, gerilla direnişi, zindan direnişi vardı. Bütün bunlar PKK öncülüğünde oldu. Bunlar Önder Apo'nun geliştirdiği bilinç ve eylemdir. Gerçekten de bu husus artık değerlendirmeden de öteye, biraz vicdani bir konu haline de geliyor. En son Önder Apo *"değil 11 yıl, 11 gün birileri burada kalırsa kafalarını duvara çarpar, parçalar, kendilerini yok ederler"* dedi. Eğer yüce, büyük amaçlar olmazsa böyle bir ortama kesinlikle dayanılamaz, direnilemez, sabredilemez, diyerek kendisinin bu temelde sabrettiğini söyledi. Şimdi artık dayanılacak bir durum değil dedi. Bu elbette sadece fiziki bir durum değil, ideolojik-siyasi bir durumdur. Elbette bir kişiye özgü bir durum da değildir. Önder Apo'nun

"Beytüşşebap'ta yapılanlar biliniyor. Vuruyor, eziyorlar. Çeşitli kentlerde linç ediyorlar. Bunların hepsi gözdağıdır, ezme, sindirme hareketidir. Baskıyla bir şeyleri kabul ettirmek ve bunu herkese örnek yapmak istiyorlar. Bütün toplumu bununla sindirmeye çalışmak faşistçe bir tutumdur"

11 yıl böyle bir konumda tutulması, kırk milyonluk Kürt toplumu için büyük bir işkence, tecrit, baskı ve imhaya alınma oluyor, hakaret oluyor. Herkes bunu böyle hissediyor. Sadece Kuzey'de, Güneybatı'da değil, Doğu'da ve Güney'de de bu duygular gelişiyor. Bu İmralı sistemini yaratan güçler Kürtleri korkuturuz, sindiririz sanıyorlardı. Bundan etkilenen insanları daraltırız diye düşünüyorlardı. Ama şu çıktı ortaya: Artık insanlar anlam veriyor ve karşı çıkıyorlar. Şimdi bu tutum en geniş düzeye ulaşmıştır. PKK'ye destek vermeyenler bile Önder Apo'nun mevcut koşullarda tutulmasına karşı çıkıyorlar. En işbirlikçi Kürt bile, düşündüğünde yüreğinde bunu kınıyordur. Eğer öyle değilse zaten o canlı olamaz, insan olamaz. Bu bakımdan bu duruma son verilmesi gerekiyor. Başka türlü bu durum süremez. Sorun sadece sağlık sorunu değil tabii. Sorun psikolojik sorundur, zihinsel, duygusal sorundur. Hem Önder Apo'yu hem bütün toplumu yıpratıyor; çok fazla yıpratıyor. Ağır acılara yöneltiyor.

Bunu yapanlarla devam ettirenler niye yapıyorlar, biz onu da düşünüyoruz, anlamaya çalışıyoruz. Anlaşılmaz değildir. Şöyle yaparız, baskı altında tutarız, psikolojisini bozarız, duygularını bozarız, direncini kırarız diye düşünüyorlar. Hakaret altında tutarız, direnme gücünü, dolayısıyla insani özelliğini yok ederiz hesabı yapıyorlar. Önder Apo üzerinde bu uygulanıyor. Bu, bütün Kürt insanlarına ve toplumuna da aynı şekilde dayatılıyor. Önder Apo'nun durumu mücadele etmek isteyen herkese bir tehdit olarak gösteriliyor. Bakın mücadele ederseniz başınıza bunu getiririz diyorlar.

Baskılar insanları daha fazla Önder Apo gerçeğine bağlıyor

Beytüşşebap'ta yapılanlar biliniyor. Vuruyor, eziyorlar. Çeşitli kentlerde linç ediyorlar. Bunların hepsi göz dağıdır, ezme, sindirme hareketidir. Birilerine baskıyla bir şeyleri kabul ettirmek ve bunu herkese örnek yapmak istiyorlar. Bütün topluma yapılanları bir örnek gibi göstermek ve bununla toplumu sindirmeye çalışmak çok faşistçe bir tutumdur. Yani bunu tarihte hiçbir düşman düşmanına yapmamıştır. Ama mevcut devlet Önder Apo'ya ve onun şahsında bütün Kürt halkına yapıyor. Ondan sonra da, bu insanlar ne buluyorlar, neden vazgeçmiyorlar Önder Apo'dan diyorlar. Niye vazgeçsinler? Anlamıyor bunu. Demek ki maddi baskı ve işkencenin gücüne o kadar çok inanmışlar. Hâlbuki sen Kürtlere her türlü hakareti Önder Apo şahsında yapıyorsun. Bu insanları daha çok bilinçlendiriyor, insanları daha fazla Önder Apo gerçeğine bağlıyor. Önder Apo orada kişisel çıkarları için yürüttüğü mücadelenin sonucunda bulunmuyor ki! Orada kişisel bir davayı yürütmüyor ki! Herkes görüyor, herkes anlıyor bunu. Bu bakımdan bununla toplum korkutulamaz, ürkütülemez, sindirilemez. Direnişten vazgeçirilemez. PKK ile Kürt insanı, Kürt toplumu bu durumu çoktan kırdı. On beş bin, yirmi bin şehidi var. Bunlar büyük cesaret veriyor; intikam ruhu veriyor; irade kazandırıyor. Herkes bunu bilmeli. O nedenle eski politikalar başarı getirmez. Tersine daha fazla Kürtleri birleştirir. Nitekim daha fazla eğitiyor, etkiliyor, mücadele gelişiyor. Kimsenin bundan kuşkusu olmasın.

Biz bu yöntemle mücadele gelişsin istemiyoruz. Bu, insani bir yöntem değil, demokratik bir yöntem değil.

Bununla kazanalım istemiyoruz. Bundan vazgeçilmesi lazım. Bu durumun sona erdirilmesi gereklidir. Şimdi bunun yarattığı ciddi psikolojik sorunlar var. Önder Apo'nun sağlık durumunu öncelikli olarak böyle ele almalı. Toplumda yarattığı psikolojik durum var. Kürt gencinde, kadınında, insanında açtığı derin yaralar var. Duygusunda, psikolojisinde yarattıkları var. Bunu toplum çeşitli biçimlerde dışa da vuruyor zaten. Diyorlar ki Kürt gençleri sağı solu yakıyor, yıkıyor. Peki, bu ortamdan daha başka ne bekliyorsun? Çok daha fazlasını da yaparlar. Bilime inanıyoruz diyorlarsa bu durumları incelesinler. O zaman Kürt gençlerinin psikolojisini, manevi dünyasını, kendi yaptıkları baskının ve Önder Apo şahsında Kürt toplumuna yapılan hakaretin insanlarda ne tür etkilenmelere yol açtığını öğrenebilirler. Buna kendilerinin yol açtığını görürler.

Önder Apo'nun sağlık durumu için her türlü mücadele yürütülmeli

Fiziki olarak da dayanılmayacak bir baskı uygulanıyor. Son notlarda Önder Apo buna ilişkin daha çok vurgu yapıyor. Kürt Özgürlük Hareketi 2007 Mart başında bir kronik zehirlenme durumunu açıkladı. Uluslararası kurumlar gitti inceleme yaptılar, bu onaylandı. Tedavi gerektiği yönünde bilgiler çıktı, reçeteler oluştu. Fakat bunların gerektirdiği bir tedavi olmadı. Tedavi ediyoruz diye bazı doktorlar gönderildi, ama onlar gerçekten de ortaya çıkan sağlık sorunlarını giderecek düzeyde değillerdi. Uluslararası kurumların tedavi etme önerileri kabul edilmedi. Geçti mi kronik zehirleme? Deşifre edildi, önü alındı, ama yarattığı hastalıklar tedavi edildi mi? Edilmedi tabii. Zaman geçtikçe Önder Apo hep rahatsızlıklarım var diyor. Bu zehirleme sonucunda doğan rahatsızlıklar var. İmralı ortamı, o deniz ortamı Önder Apo'nun fiziki durumuna uygun değil. Sinüzit hastalığı var, en kuru havada olması gerekiyor. Oysa 11 yıldır en nemli ortamda kalmaya zorlanmıştır. Bu bile başlı başına bir zehirleme olayı, yıpratma, hastalık üretme durumudur. Başlı başına bir saldırıyı ifade ediyor. Bilinçli seçilmiştir. Öyle güvenlik filan deniliyor, güvenlik sadece denizde sağlanır diye bir şey yok ki! Bir tepenin başında da sağlanır. O kadar askeri bir tepenin başına koysan dünyanın hiçbir ordusu oraya yaklaşamaz. Bir kalede de güvenlik sağlanır. Yok mudur böyle yerler, tonlarca var. Fakat öyle anlaşılıyor ki denizin, nemli ortamın sağlık durumuna uygun olmadığı tespit edilmiş ve bilinçli olarak seçilmiştir. Yeter artık! Bu duruma son verilmesi lazım. Öyle bir ortamda oldukça Önder Apo'nun sağlık durumu düzelmez. Hiçbir tedavi sonuç vermez. Biz çok iyi biliyoruz, tanıyoruz. Öyle ezbere konuşmuyoruz. O nedenle sağlık durumu ciddidir. Halk bu konuda duyarlı olmalı. Kesinlikle Önder Apo'nun sağlık durumu için her türlü mücadele yürütülmeli. Bu gerekiyor. Demokratik çevreler, uluslararası kurumlar, insani kurumlar, İmralı'dan sorumlu olan herkes duyarlı olmalıdır.

Önder Apo şunu söyledi: *"Benim burada ölümüm öldürmedir. Katlediliyorum. Bunu herkes biliyor."* Zaten Önder Apo söylemese de Kürtlerin hepsi bunu böyle kabul ediyor. Dolayısıyla bu durum sistemin başına bela olacak sonuçlar verebilir. Uyarmak istemiyoruz tabii, çünkü bilinen bir durumdur. Türkiye yönetimini de, İmralı'dan sorumlu olan Avrupa'yı da Amerika'yı da Kürtleri ilelebet kendinize düşman etmeyin diyoruz. İmralı böyle sürerse sonuç oraya gider. Kürt düşmanlığını kazanmak herkese zarar verir. Denebilir ki belki biz de Kürtleri böyle yok ederiz. Olabilir, zarar görürler, ama siz de zarar görürsünüz. Dolayısıyla siz de zarar görmeyin, Kürt toplumu da acı çekmesin, zarar görmesin. Bu bakımdan Önder Apo'nun sağlık durumunun düzeltileceği bir sürecin hızla geliştirilmesine ihtiyaç vardır. İmralı'yı tanıyoruz. Sağlığı bilinçli biçiminde bozuldu ve tedavisi de yapılmadı. Artık buna son verilmesi lazımdır. Avukatların bu yönlü baş vuruları var, ama şimdiye kadar olumlu bir cevap verilmemiştir. Önder Apo'nun durumu her bakımdan düzeltilmeden, normalleştirilmeden Kürt sorununun çözümü, Türkiye'nin demokratikleşmesi sağlanamaz.

Uluslararası komplonun nedenlerini bulup gidermek gerekiyor

Önder Apo'nun yarattığı değişiklikleri çok fazla izah etmeye gerek yok, zaten kitaplarda vardı. Büyük bir yenilenme, değişim yaşadı Önderlik gerçeği. Üçüncü Önderliksel doğuş gerçekleşti. Daha ilk süreçte bize şunu söyledi Önder Apo, kendimizi yenilememiz, yeniden yaratmamız gerekiyor. Tepeden tırnağa yenilemeliyiz kendimizi. Niye? Çünkü uluslararası komployla karşılaştık. Bu başlı başına bir özeleştiri gerektiriyor. Kendini yenilemek demek, sorgulamak ve olumsuzlukların nedenlerini bulup gidermek demektir. En büyük olumsuzluk uluslararası komploydu. Uluslararası komplonun nedenlerini bulup gidermek gerekiyor. Yenilenme onun için gereklidir. Önderlik gerçeği, değişim ve yenilenmeyi bu temelde ele aldı. Çok köklü, derinlikli ele aldı. Her şeyi sorguladı. Hiçbir konu için aman dokunulmaz, aman tabudur demedi. Böylece büyük bir zihniyet değişimi, zihniyet devrimi gerçekleştirdi. Bir yeni ideolojik doğuş gerçekleşti; 3. Önderliksel doğuş! Yeni bir çizgi oluştu. Bunların uzun uzun anlatılmasına gerek yok. Bir Halkı Savunmak ve Demokratik Uygarlık Manifestosu kitapları bunları veriyor. Çok kıt olanaklarla da olsa düşüncede yaşadığı değişiklikleri teorik olarak ifade etti, yazıya kavuşturdu. Tabi imkân verilmiyor, fırsat verilmiyor, yapılan azdır, ama yine de işin özünü veriyor. Felsefi olarak gelişmeyi, ideolojik ilkelerde değişimi bir bütün olarak zihniyette gelişme ve değişimi yaşadı. Paradigma değişimi gerçekleştirdi. Sosyalizmde, devletçi paradigmayı aşarak demokratik sosyalizm çizgisini ortaya çıkardı. Demokratik paradigmayı geliştirdi. Bütün özgürlük ve demokrasi mücadeleleri için yepyeni bir prog-

ram, strateji, taktik, örgüt biçimi ortaya çıkardı. Böylece insanlığın beş-altı bin yıldır devletçi hiyerarşik sisteme karşı yürüttüğü demokrasi mücadelesini, en son yüz elli yıldır sosyalizm adı altında yürütülen bu özgürlük ve demokrasi mücadelesini yeni bir program, strateji ve taktik temelinde, ama mutlaka başarıyı öngörecek çerçevede ortaya koydu. Böylece özgürlük ve demokrasi hareketlerinde her bakımdan köklü bir yenilenme ortaya çıkardı. Geçmişi bu temelde değerlendirdi. Hataları eleştirdi, aşılanları belirledi. Yeni olması gerekenleri yarattı ve yerli yerine koydu, bütün bunları bir de sisteme kavuşturdu. Bütün bunlar çok önemlidir.

Barış olacaksa bunun öncüsü ve anahtarı Önder Apo'dur

Böylece sadece Kürt halkı ve insanları için değil, bütün ezilenler için, bütün halklar için, emekçiler için, kadınlar için özellikle özgür ve demokratik yaşamın yolunu gösteren bir zihniyet durumu, bir ideolojik çizgi, ilkeler düzeyinde bir siyasi program, yine bir strateji-taktik örgüt tarzı oluşturdu. Bütün bunlar kapsamlı bir biçimde savunmalarda ortaya konulmuştur. Böylece yeni bir önderliksel doğuş gerçekleşti. Bunu Üçüncü Önderliksel Doğuş olarak tanımladı. Bir yeni çizgi oluştu. Bu önderliksel düzey evrenseldir. Bir önemi de budur. Daha önceki süreçlerde evrensel olanlar başkaydı, Önder Apo gerçeği evrensel olanı Kürdistan'a taşıyandı. Bu ulusal düzeydi. Üçüncü Önderliksel Doğuş evrenseldir. Hem Kürdistan'daki özgürlük ve demokrasi çizgisindeki değişimi öngörüyor hem de ona dayanarak bütün ezilenler, kadınlar ve halklar için özgürlük ve demokrasi çizgisini ortaya koyuyor. Böyle bir evrensel önderliksel düzeyi ifade ediyor.

Tartışılan bir konu budur. Söylenecek söz de çoktur. Fakat söz söylemek iyi, güzel, ama doğru da, gerçekleşme ne kadar olacak? İnsan onu düşünüyor. Gerçekleşmeyecek sözler söylemek de çok anlamlı olmuyor. O bakımdan gerçekten de artık sorun gelip bu noktaya dayanmış durumdadır. Geçen 3-4 aylık süre içerisinde bu konularda da önemli gelişmeler oldu. Önderlik çözümleyici gücünü ortaya koydu. Türkiye demokratikleşmesinin anahtarı olduğunu gösterdi. Türkiye barışının anahtarı olduğunu ortaya koydu. Gerçekten de Türkiye toplumunda barış olacaksa, Kürt-Türk barışı olacaksa bunun öncüsü, anahtarı Önder Apo'dur. Önder Apo'suz bu barış hiçbir zaman olmayacaktır; bunu herkes bilmeli. Son dönemlerdeki tartışmalarla bunu görenlerin, anlayanların sayısı daha çok arttı. Kürt sorununun çözümünün bütün bu konularda anahtar olduğu, barışın da Türkiye demokratikleşmesinin de ancak Kürt sorununun çözümüyle gerçekleşebileceği, Kürt sorununun çözümünün de Önder Apo ile gerçekleşebileceği artık çok geniş çevreler tarafından kabul görüyor. Aslında baskısız bir ortam sağlansa Türkiye toplumunun yüzde 70-80'e böyle bir düşünce ortaya koyar. Nitekim bazıları bunu açıktan söylüyor, bazılar söyleyemiyor, ama içinden bunu yaşıyor. Bu kesindir. Yönetim içindeki birçok çevrede de bu var aslında. Fakat bazı kendinden korkan, böyle çok kemikleşmiş gerici zihniyetli insanlar var, devleti elde tutuyor, bu gelişmeyi engelliyorlar. Değişimin önünü alıyorlar. Henüz bunlar hâkim durumdalar. Fakat geçen altı aylık süre içerisinde 29 Mart yerel seçimleri ardından tek taraflı çatışmasızlık süreci temelinde yaşanan gelişmelerle bu gerici çevreler iyice daraldılar.

Önder Apo'nun rolünü oynaması için koşullarının hızla değişmesi gerekir

Kürt sorununun demokratik çözümü temelinde Türkiye'nin barışa ve demokrasiye kavuşması fikri çok gelişti ve bunun da Önder Apo tarafından gerçekleştirildiği artık çok daha geniş çevreler tarafından kabul gördüğü biliniyor. Önder Apo yol haritasını da hazırladı, sundu. Çözümden, barıştan ve demokrasiden yana olduğunu ve bu konuda ne kadar tutarlı, özverili bir çaba içinde olduğunu gösterdi. Sorun sadece Önder Apo'nun sorunu değil, Kürt toplumunun sorunu, Türkiye toplumunun sorunu, insanlığın sorunudur. Önder Apo'nun durumu tüm bunlara hizmet durumunu ifade ediyor. Şimdi bütün bunların olabilmesi için *"çalışabilmem gerekiyor"* diyor. Özelikle yol haritası çerçevesinde yürütülen tartışmalar sonucunda bu gerçeklik ortaya çıkmıştır. Kürtler zaten istiyorlar bu durumu. Türkiye medyasından, aydınlarından yoğun bir beklenti oluştu, hatta gidip görüşmek isteyenler çıktı. Yol haritası çalışmaları sürecinde hükümet tarafından da öyle bir engelleyicilik olmadı. Durup dururken öyle bir yol haritası ortaya çıkmadı. Bunu herkes biliyor. Demek ki bir beklenti vardı. Şimdi eğer gerçekten bütün bunlar varsa ve bu konuda rol oynanacaksa Önder

Apo'nun koşullarının bu çabayı göstermesine uygun hale getirilmelidir. Nitekim Önder Apo da "*madem benden hizmet isteniliyor, hizmet edebilmem için hizmet etme koşullarımın olması gerekiyor*" dedi. Mevcut koşullarda bu rolünü oynayamaz. O kadar baskı ve işkence altında tut, hala mektupları çizerek ver, gazete verme, basını engelle, tedavi etme, ondan sonra da haftada bir saat avukatların görüşmesine izin vererek bütün bu sürecin yönlendirmesini iste; bu mümkün mü? Devletin tutumu bu oluyor.

Önder Apo'nun koşullarında düzelme olmazsa çözümün önünü açılamaz

Önder Apo'nun rolünü oynaması için koşulların hızla değişmesi gerekir. Cebine pasaport koyun dünyanın her tarafını dolaşsın denilmiyor, ama Türkiye içinde kalabilir, çalışabileceği, insanlarla, örgütüyle, çeşitli çevrelerle ilişki kurabileceği, gelişmeleri izleyebileceği, sağlıklı yaşayabileceği, barış ve demokratik siyasi mücadeleye hizmet edebileceği bir ortam sağlanabilir. Bu çerçevede bir güvenliği olmalıdır. Bu nerede olur, yöntemi ne olur, bunları insan sağlayabilir. En azından bu kesinlikle olmalıdır. Bunun gerisindeki şeyler kabul edilir değildir. İmralı'ya bu bina biraz eskimiş, yeni bir bina yaptık, bak değişiklik yapıyoruz gibi şeyler kandırmacadır. Gelinen süreçte hiçbir şeye hizmet etmez. O tür şeyler bir değişiklik değildir. Yaşam ve çalışma özgürlüğü açısından bir değişiklik olmalıdır. Çok değişik ortamlarda hareket etmede belirli sınırlar olabilir, ama onun dışında herhangi bir sınır olmamalı, mevcut sınırlama ve engellemeler kaldırılmalıdır. Birden bire bu olmazsa da adım adım böyle bir düzeye kısa sürede ulaşılabilir. Hemen tam bir özgürlük durumu olsun demiyoruz, ama adım adım barış ve demokratik siyasi çalışmalar yürütecek yaşam ve çalışma ortamına sahip olmalıdır. Sağlıklı yaşayabilecek, tedavi olabilecek koşulları olmalı, gelişmeleri izleyebilmeli, ilişki kurabilmeli, rahat çalışma yapabilmelidir. Görüşlerini, çabalarını aktarabilmelidir. Böyle olursa mevcut Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu demokratik açılım süreci güçlü bir biçimde gelişir.

Yanlış tartışılan bazı şeylerin ciddi biçimde eleştirilmesi gerekiyor. Sanki Türkiye'nin demokratikleşmesi ya da Tayyip Erdoğan'ın söylediği cümleyle, demokratikleşme sürecinin gerçekleşmesi DTP milletvekillerinin mahkemeye götürülüp götürülmemesine, polis zoruyla mı olacak, olmayacak mı konusuna kilitleniyor. Bunlar yanlış şeylerdir. Aslında sorunlar öyle değildir. Bunlar saptırılıyor. Sorun, Önder Apo serbest çalışma koşullarına sahip olacak mı olmayacak mı? DTP'nin çalışması da, PKK'nin çalışması da, Türkiye demokrasisinin gelişmesi de buna bağlı. Bu olursa bir açılım olur; açılımın önü açılır. Demokratikleşmenin önü açılır. Önder Apo'nun koşullarında değişiklik olmazsa başka hiçbir şey demokratikleşmenin önünü açmaz. Türkiye demokrasisini geliştirmez. Çünkü Kürt sorununun çözümü yönünde bir adım anlamına gelmez. Kürtler buna inanmazlar. Nitekim inanmıyorlar. Bu bir realite, herkes görsün. Başka hiçbir tutum Kürt insanını demokratik açılım olduğuna inandırmaz. İlk adım, Önder Apo'nun koşullarında değişiklik olursa Kürtler ancak inanırlar. Başka şeye inanmazlar. Anlamak gerekiyor Kürt halkını. Eğer gerçekten de tutarlı olunacaksa böyle bir adım atmaktan korkulmaması gerektiği açıktır. Korkular yenilsin, darlıklar aşılsın, düşmanlıklar giderilsin, bu yönlü değişiklik yaşansın. Yöneticiler de bunu yapsınlar, toplum da bunu yapsın. Bu olursa demokratikleşmenin önü açılır.

Bunun olabilmesi için demokratik güçlerin, Kürt halkının yoğun mücadele etmesi gerekiyor. Önder Apo'nun tedavisi, Önder Apo'nun koşullarının düzeltilmesi, demokratik kitle eylemliliğinin birinci talebidir. Operasyonlar durmalıdır, yol haritası verilmelidir. Önder Apo'nun sağlık sorunlarının giderilmesi için tedavi edilmeli ve koşulları düzeltilmelidir. Kürt halkı bu temelde mücadele etmeli, demokratik güçler buna destek vermelidir.

PKK'yi içine alacak bir demokratik açılım süreci gelişmek durumundadır

Eğer gerçekten AKP Türkiye siyasetinde yeni bir başlangıç yapmak istiyorsa bu temelde hareket etmelidir. Bunun dışında yapılanların bir yeniliği olmaz. Birkaç söz söylemek hiçbir şey değiştirmiyor. Tayyip Erdoğan'ın bugün söylediği sözleri 1990'ların başında Süleyman Demirel de söylüyordu, Turgut Özal da söylüyordu. Bu sözlerin içi doldurulur ve eyleme dönüştürülürse bir değeri olur, bir kalıcılık kazanır. 12. yılında komploya karşı mücadelede biz bu gelişmelerin olmasını bekliyoruz. Gerçekten de 11. yılda komplo öldü. Artık daha fazla çürüme, yozlaşma, zehirleme yaratmaması için bu ölmüş cesedin yok edilmesi gerekiyor. 12. yılında Komploya karşı mücadelede bu yapılmalıdır, yapılacaktır da.

PKK'nin imhası artık imkânsız hale gelmiştir. Stratejik olarak bu kanıtlandı. Dolayısıyla PKK'yi içine alacak bir büyük demokratik açılım, demokratikleşme süreci gelişmek durumundadır. İşte komploya karşı 12. mücadele yılı bu tür gelişmelere açık bir yıldır. Bunun kapıları açılmıştır. Halk olarak tüm emekçiler, işçiler, kadınlar, tüm demokratik çevreler olarak 12. yılda uluslararası komploya karşı böyle bir yaklaşımla ve bu hedefler temelinde mücadele etmeliyiz. Biz inanıyoruz artık süreç böyle bir süreçtir.

Bu temelde demokrasi mücadelesini büyük bir istekle, örgütlülükle, kararlılıkla geliştirdiğimiz taktirde kesinlikle başarı ortaya çıkacaktır. 12. mücadele yılı, uluslararası komplonun etkilerinin tümden giderilerek Kürt sorununun demokratik çözümünün, Önder Apo'nun özgürlüğünün ve Türkiye'nin demokratikleşmesinin geliştiği, bu sürecin tutarlı bir biçimde önünün açıldığı bir yıl olacaktır. İsteğimiz bunu gerçekleştirmektir. Bütün kararlılığımızla hareket ve halk olarak da böyle bir sonucu elde etmek için mücadele edeceğiz ve kazanacağız.

DEMOKRATİK SİYASETİ DERİNLİKLİ VE USTACA YÜRÜTMEK EN DOĞRU VE KAZANDIRAN TUTUM OLACAKTIR

"Düğüm, çözüm noktasına gelmiş bulunmaktadır. Böylesi bir süreçte barışçıl ve siyasi çözümün önünü açacak, Türkiye'de değişimi başlatacak bir adımı attırabilirsek, bu, ABD'nin küresel sistem çıkarları temelinde Ortadoğu çapında geliştirmek istediği projeyi bir yana iterek, gerçekten de halkların demokratik birliğini öngören bir sistemin gelişmesine yol açacaktır. Çabalarımızın tümü aslında bu noktada adım attırmaya dönüktür. Dolayısıyla kritik, önemli ve hassas bir süreçten geçmekteyiz. Sonuç alabilmek için oldukça duyarlı, dikkatli , ısrarlı ve mücadeleci olmalıyız. Herkes kendi görev ve sorumluluğuna sahip çıkmalı, sağlam duruş göstermelidir"

Halk Savunma Merkezi

Önderliğin 9 Ekim tarihli görüşme notunda, siyasi sürecin ilerletilmesi, var olan tıkanıklığın aşılması ve müzakere sürecinin gelişmesi amacıyla yapılmasını gerekli gördüğü ve öneri olarak sunduğu bazı hususlar üzerine; bu önerileri değerlendirmek, ne anlama geldiğini daha derinlikli anlamak ve nasıl pratikleştirilebilinir konularını netleştirmek amacıyla yönetim olarak çeşitli toplantılar gerçekleştirdik. Biz bu toplantılarda Önderliğin talep ve önerilerini öne aldık ve şimdi yönetim olarak esas gündemimiz de bunlardır. Halen de bu yönlü pratik çalışmalarımızı acil bir biçimde yürütüyoruz.

Önderlik bu görüşme notunda, kendisine hücre cezasının verildiğini ve bunun nedeni olarak da, kendisinin Türkiye yönetimini tehdit ettiği gerekçesinin ileri sürüldüğünü belirtiyor. Yine Türkiye yönetimi içinde bazı tartışmaların sürdüğünü, sürecin karmaşık ve yoğun olduğunu, siyasi sürecin tıkanmışlığını ifade ediyor. Mevcut Türkiye'deki durumu bir tıkanma durumu olarak değerlendiriyor ve bu tıkanmanın giderilebilme imkânları, fırsatları var mı, nasıl ön açılabilir, süreç ilerletilebilir, onu araştırıyor. Bu çerçevede çeşitli siyasi güçlerin durumunu da değerlendiriyor. AKP'nin politikalarını, muhalefetin politikalarını, bizim durumumuzu, yaptığımız açıklamaları da değerlendiriyor. En son olarak Cuma arkadaşın yaptığı açıklamalar Önderliğe bilgi olarak veriliyor. Cuma arkadaşın, eğer demokratik süreç işlemezse, bu durum bir savaşa doğru gider belirlemesi Önderliğe aktarılıyor. Önderlik, belirleme doğru, fakat demokratik siyaset yapılmak isteniyorsa, ön açıcı olmak, tıkanmayı gidermek gerekiyor diyor. Bu konuda yaratıcı olunamamasını eleştiriyor. Bize dönük de, genel Türkiye'deki siyasete dönük de o yönlü eleştirisi vardı. Mevcut durumu yaratıcı olamama, dolayısıyla siyaset üretememe olarak değerlendiriyor. Bu noktada mümkünse tıkanmanın önünü açacak, siyasi süreci işletecek, bir çatışma durumunu engelleyebilecek çerçevede hareket edilmesi gerektiğini belirtiyor ve bu amaçla önerilerde bulunuyor.

Operasyonların önünü almak için canlı kalkan oluşturulsun

Görüşme notunda Önderliğin iki pratik önerisi vardı. *Birinci öneri*, yerelde barış inisiyatifleri, barış gruplarının örgütlendirilmesi ve harekete geçirilmesi yönünde. Eğer genel bir barış durumu yaratılamıyorsa, o zaman parça parça yerelde yaratılmaya çalışılmalı, barıştan yana olanlar en azından birleştirilmeli, dolayısıyla çatışma alanları daraltılmalı diyor. Geçmişteki canlı kalkan girişimine benzer, fakat ondan biraz daha farklı bir çalışma öneriyor. Her yerde gruplar olsun, operasyonların önüne geçmeye çalışsınlar, taraflarla görüşsünler, çatışmaya girmek istemeyen, barıştan yana olmak isteyen çevrelerle irtibatlansınlar diyor. Bu çevreler devletin sivil yönetimi olabilir, askeri yönetimleri olabilir, gerilla çevreleri olabilir. Dolayısıyla çatışmak istemeyenlerin, barıştan yana olanların çatışmazlığını yaratsınlar diyor. Bu girişim, operasyonların önünü alma, durdurma, daraltma, kitleleri bu yönlü harekete geçirme, kitlelerin eylemliliğini geliştirmeye dönük bir girişim olmaktadır. Zaten biz buna benzer bir hususu Eylül ayında yaptığımız Yürütme Konseyi Toplantısında tartışmış ve operasyonları durdurma amaçlı kitle hareketinin, serhıldanların operasyonların yoğunlaştığı yerlerde geliştirilmesi yönünde karar almıştık. Önderliğin önerisi bunu biraz da örgütlemeye dönüktü.

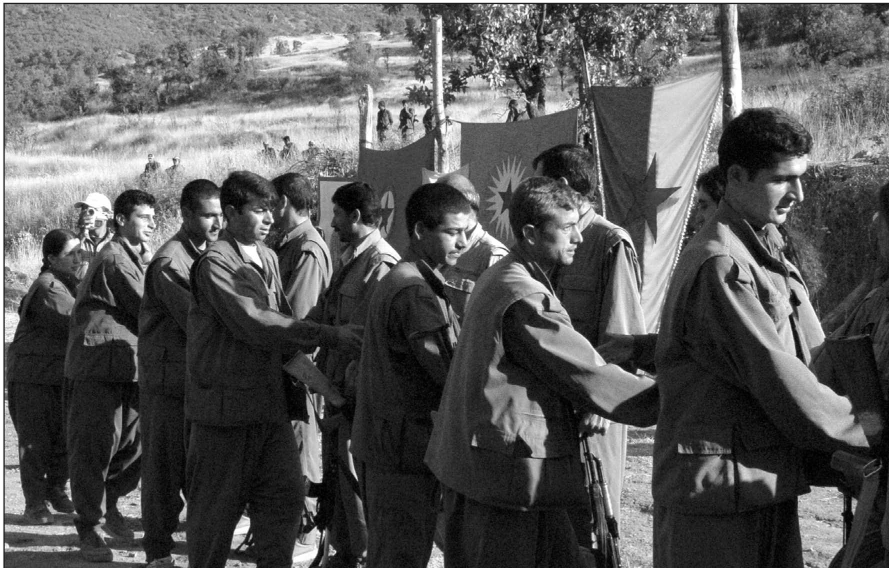
İkinci öneri, Türkiye'ye barış grupları gönderilmesi yönündedir. Biri Avrupa'dan, biri de Güney'den olmak üzere iki yeni barış grubu örgütlenip gönderilebilir diye öneriyordu. Önderlik, *"gelecek olanların ellerinde somut programları olur. Türkiye Meclisinde demokratikleşmeye, Kürt sorununa ilişkin görüşmeler olacak. Bazı çevreler tartışıyorlar, siyasetin gündemi budur. Bunları etkilemek üzere Meclise gelmeye çalışan, kendi görüşlerini, barış ve demokratikleşme*

için taleplerini ortaya koyan, bu temelde ilgili çevrelerle, partilerle, diğer kurumlarla görüşmeler yaparak bu tartışma sürecine yön vermeye çalışan bir tutum içinde olabilirler" diyor. Bu yönlü talep ve girişimin, Türkiye Meclisinde açılım denen sorunun, konunun tartışılmasından önce gerçekleşmesini, böylece tartışmalara yön verilebileceğini belirtiyor. Yine oluşacak grupta yer alacak kişilerin buna uygun kişilerden oluşması gerektiğini belirtiyor. Bu grupta yurtsever çalışan kesimler ağırlıklı olabilir. Bazı aileler olabilir, özellikle Maxmur'dan gelirler ve partilere, Meclise, milletvekillerine kendi taleplerini ifade edebilir, geri dönmenin koşullarını tartışmaya koyabilirler. Örneğin, gerçekten de güvende bir yaşam olacak mı, çocuklarını anadillerinde eğitebilecekler mi, demokratik siyaset yapabilecekler mi konularını dile getirirler. Eğer bunlar olmayacaksa niye gelelim diyebilirler. Böylece bu tartışma sürecini etkileyebilirler. Dolayısıyla seçilecek kişilerin tartışma sürecini etkileyebilecek pozisyonda olan, durumu, bilinç düzeyi buna uygun olan kesimlerden oluşabilir diye belirtiyor. Yasal durumları hukuki tartışma, mahkeme gerektirmeyecekler olursa iyi olur diyor.

Bilindiği gibi KCK Yürütme Konseyi olarak Eylül ayında, son altı aylık faaliyetlerin sonuçlarını değerlendiren bir toplantı gerçekleştirdik ve bunun sonuçlarını yazılı olarak hem kamuoyuna, hem de örgüt yapımıza sunduk. Bu toplantıda, hazırlıklı olmak, bu hazırlık çalışmalarında herhangi bir zayıflık oluşturmamak kaydıyla, siyasi mücadeleyi derinleştirmenin yararlı olacağı sonucuna ulaşmıştık. Önderliğimiz de bu görüşü onaylayarak, bu doğrultuda sürece ilişkin değerlendirmeler geliştirdi. Bunları burada tekrarlamayı gerekli görmüyoruz. Bütün güçlerimizin geçen dönemde sürece dönük yapılan yazılı değerlendirmeler temelinde tartışma ve belli bir yoğunlaşma sağlamaları gerektiğini düşünüyoruz.

Sürecin gelişimini engellemek isteyen güçler var bunların aşılması gerekiyor

Gelişen yeni süreç ya da Önder Apo'nun çağrısı temelinde barış gruplarının gönderilmesi ne anlama geliyor? Önderlik böyle bir çağrıyı niçin yapıyor, neyi amaçlıyor, dolayısıyla biz nasıl yaklaşmalıyız? Bu hususları değerlendirmeye tabi tuttuk. Zamanımız dardı, aceleye de geldi. Bu bakımdan diğer bütün çalışmalarımızı bir yana bırakarak, Önderliğin belirlediği bu gündem üzerinde bir çalışma yürüttük. Bu hazırlıklar devam ediyor. Bu, önümüzdeki günler açısından hem çalışmalarımızın ekseni oluyor, hem de siyasi süreç üzerinde belli bir etkide bulunacağa benziyor. Çünkü şimdiden çeşitli kesimler bunu tartışıyorlar. Belki öncesinden böyle bir pratik adım atılıp gündemleştirilseydi tartışmalar daha iyi ilerleyebilirdi. Önderlik bu konuyu da eleştirerek, *"madem demokratik siyaset yapmak istiyorsunuz o zaman siyaset yapmayı bileceksiniz, siyasette yaratıcı olacaksınız"* şeklinde uyardı. Bu tür görüşlerin, önerilerin geliştirilmemesini de bir eksiklik olarak değerlendirdi. Önderliğimiz böylesi bir eksikliği gidermeye çalıştı. Büyük ihtimalle yol haritasında da bu tür önerileri olmuştur. Fakat bazı çevreler onu engellemeye çalıştılar. Atılan bu adım, gelişen süreç ve barış gruplarının çağrılması nereden kaynaklandı? Bu ne anlama geliyor ve muhtemel gelişmeler neler olabilir? Bu hususların değerlendirilmesini ve tüm yapımıza kavratılması gerektiğini düşünüyoruz.

Önderlik de son iki görüşme notunda bir tıkanmanın yaşandığını belirtmişti. Peki, tıkanma nedir? Türkiye yönetiminin şimdiye kadar bildiği, geliştirdiği ve uyguladığı yol ve yöntem artık işlemiyor. Türk devletinin PKK ve Kürt halkına karşı geliştirdiği mücadele yöntemleri yenilgiye uğramış, başarısız kalmıştır. Dolayısıyla bu anlamda bir değişiklik gereklidir. Bugün değişim yönünde bazı tartışma ve arayışlar var. Türk medyası açılım tartışmalarını biraz da magazinleştirerek, şu açılım, bu açılım oldu, biçiminde ele alıp sunuyor. Bazıları konuya ciddi yaklaşıyor, ancak bazılarının ciddiyeti gerçekten de zayıftır. Ama açılım kavramının bu kadar çok tutması, toplumda yer etmesi, Türkiye'nin buna ne kadar büyük ihtiyacının olduğunu gösteriyor. Şimdi Türkiye'nin mevcut durumda değişime ve demokratik açılıma ihtiyacı var. Bu kesindir. Çünkü şimdiye kadar devletin yürüttüğü politikalar, o politikaları hayata geçirmede kullandığı tarz, yöntem artık başarı getirmiyor. Bu anlamda devlet politik olarak tıkanmış durumdadır.

Biz yönetim olarak 29 Mart yerel seçimlerinden sonra, siyasetteki bu tıkanıklığı aşma ve süreci ilerletme yönünde 13 Nisan'da tek taraflı çatışmasızlık sürecini geliştirdik. Bunun sürece önemli bir etkisi oldu.

Belli kazanımlar yarattı. Süreci daha da derinleştirmek ve çözüm yolunu açmak için Önder Apo yol haritası hazırladı. Bununla da belli bir gelişme oldu. Fakat istenen düzeye ulaşmadı. Çünkü Türkiye'de sürecin gelişimini engellemek, tıkatmak isteyen güçler var. Bunların aşılması gerekiyor. Bunları aşabilmek için ne yapmak gerekli? Hareket olarak üzerinde çalıştığımız temel husus budur. Bunun için de, bir yandan hem tıkanmaların önünü açmak için rol oynamak, hem de mevcut durumda caydırıcı rol oynayarak siyasette ön açıcı olmak amacıyla askeri hazırlıkları, savunma çalışmalarını güçlendirmeyi gerekli görüyoruz. Diğer yandan da süreci yönlendirecek, sürece müdahale edecek adımlar atmak gerekiyor. Gidecek olan barış grubu, Önder Apo'nun geliştirdiği ve mevcut sürecin önündeki engelleri, tıkanıklığı aşmak için yeni bir pratik müdahale oluyor.

Önder Apo yol haritasında çözümün yolunu ortaya koydu

Aslında Önderliğin yol haritası da sürece bir müdahaleydi. Yol haritasını hazırlama nasıl gündeme geldi? Cumhurbaşkanı "iyi şeyler olacak, Kürt sorunu ağır bir sorundur; Türkiye'nin en önemli sorunudur, çözmek gerekir" dedi. Devletin en üst düzeydeki yetkilisi Türkiye Cumhurbaşkanı Kürt sorunundan ve çözüm ihtiyacından söz edince, Önder Apo, *"o zaman çözümün yolunu, yöntemini ben hazırlayacağım"* dedi ve yol haritasıyla *"çözümün yolu-yöntemi şudur"* diye ortaya koydu. Bu temelde geçtiğimiz yaz süreci boyunca siyasi sürece, tartışmalara, karar düzeylerine müdahalede bulunmuş ve yönlendirmiş oldu. Sürecin daha fazla derinleşmesini, tartışmaların gelişmesini sağladı. Gerçekten de bütün kesimler bu sürece katıldı. İlk defa Kürt sorunu ve Kürt gerçeği Türkiye toplumuna bu biçimde yansıdı. Türkiye toplumu ilk defa Kürt sorununu bu düzeyde tartıştı, halen de tartışıyor.

Geçmiş süreçte özel savaş yönetimi Kürt sorununu hep 'terör' sorunu olarak yansıtmıştı. Birçok insan Kürt gerçeğini hiç bilmiyordu. Çözüm diye bir şeyi düşünemiyorlardı bile. Bildikleri tek nokta; terör olayı, terörün önlenmesi, teröre karşı mücadeleydi. Çünkü devlet ve başta basın olmak üzere, yaşamın bütün alanlarını denetliyor ve bu biçimde yönlendiriyordu. Bunu geçtiğimiz süreçte kapsamlı bir biçimde kırabildik. Özellikle 29 Mart yerel yönetim sonuçları ve o temelde siyasi mücadeleyi derinleştirme süreci bu durumu kırdı. Önder Apo'nun geliştirdiği yol haritası tartışmaları bu durumu kırdı, önemli gelişmeler yarattı. Bu durum mücadele sürecine yeni kazanımların eklenmesini sağladı. Dolayısıyla Hareketimizin 13 Nisan'da yaptığı açıklama, daha sonra basına dönük geliştirilen açıklamalar ve Önder Apo'nun yol haritası temelinde sürece müdahalesi önemli ölçüde gerçekleştirildi. Süreç, Hareketimizin inisiyatifinde yürütüldü. Bütün eksikliğine ve darlığına rağmen bu süreçte önemli bir tartışma oldu ve belli bir süreyi kapsadı.

Öyle anlaşılıyor ki, bu ay içinde Türkiye yönetimi temel bazı konularda önemli kararlara gidecek. Kürt sorununu Meclis gündemine alıp, tartışmayı kararlaştırmışlar. Diğer yandan, Türkiye yönetimi dış ilişkilerde geçen yüzyılın politikasını değiştiren adımlar atmaya yöneliyor. Hatta iki yüzyılın politikasını, yani 19. ve 20. yüzyılda izlenmiş olan politikaları değiştirmeyi ön gören adımlar atmaya çalışıyor. Şimdiye kadar "Türkiye'nin dört tarafı düşmanla çevrilmiş durumdadır" diyerek, şoven milliyetçilik temelinde herkese düşmanlık besliyor, dostları başka yerlerde arıyorlardı. Şimdi eski dostları düşman, eski düşmanları dost yapmaya çalışıyorlar. Ermenistan'la ilişkiler kurmaya çalışıyorlar; protokol imzalıyorlar, sınırları aşmak istiyorlar. Suriye ile sınırları neredeyse ortadan kaldırdılar, Irak ile stratejik anlaşmalar imzalıyorlar. Bütün bunlar; çevreyle ilişkileri keserek, çevreye karşı düşmanlık besleyerek Avrupa'yla birleşme politikasında köklü bir değişiklik arayışını ifade ediyor. Türkiye şunu gördü: Avrupa'yla birleşeceksen veya Avrupa'da etkili olacaksan Ortadoğu'da güç olacak, Ortadoğu'ya açılacaksın. Bu tabii ki önemli bir değişiklik yönelimidir.

Türkiye Kürt sorununu çözmeden komşu ülkelerle kalıcı açılım yapamaz

Peki, bu tür adımlar ne kadar yerini bulacak, ne kadar uygulanacak, hayata nasıl geçecek? Türkiye devletinin şimdiye kadar izlediği politika bir zihniyete dayanıyordu, yani ulus - devletçi milliyetçiliğe, şovenizme, komşu halklarla düşmanlığa dayanıyordu. Bu zihniyeti Türkiye'ye kapitalist dünya zihniyeti veriyordu. Önderlik *"Türk milliyetçiliği dış kaynaklıdır, dıştan besleniyor, emperyalizmin çıkarlarına hizmet ediyor"* dedi. Şimdi mevcut politika değişikliğinin olabilmesi için bu zihniyetin değişmesi gerekiyor. Ermenistan'la, Araplarla ilişki kurmak, Ortadoğu'da güç olmak, Ortadoğu'ya açılmak iyidir, ama onu gerçekleştirebilmek için de; bir, şimdiye kadar ki o şoven milliyetçi zihniyeti ve politik yaklaşımları aşmak gerekiyor. Ermeni düşmanlığı, Araplara karşı şoven yaklaşım, Kürt karşıtlığı ve inkârcılığı aşılmadan ve bu zihniyet değişmeden bu gelişmeleri sağlamak ve güç olmak mümkün olmaz. İkinci olarak, Kürt sorununu çözmek gerekiyor. Kürt sorunu çözülmeden Ermenistan'la sınırı nasıl açıp işleteceksin. Suriye ile sınırı kaldırırsın, ama Türk-Arap ilişkileri, Kürt sorunu çözülmeden nasıl gelişecek? Irak'la stratejik ilişkiyi Kürt sorununu çözmeden nasıl kuracaksın? Ermenistan'dan Akdeniz'e kadar bütün sınır Kürdistan'ı bölüyor. Dolayısıyla hem uygulanabilmesi, hem de doğal ilişki gereği bu politik adımların hayat bulabilmesi açısından Kürt sorununun çözülmesi ve Kürtlerden destek alınması gerekli. Yoksa Kürt karşıtlığıyla, Kürtlerle çatışma halinde Türkiye ne mevcut politik ilişkilerini kalıcı kılabilir, ne de uygulayabi-

lir. Eğer Kürt-Türk çatışması sürerse, bu anlaşmalar ve mevcut politik yönelimler hayat bulmaz. Demek ki Ortadoğu'ya açılabilmek, dış politikada değişim yapabilmek için iç politikada da değişikliğe ihtiyaç var. Komşu halklarla dostluk ve işbirliği politikası ancak içte geniş bir demokrasiyle hayat bulabilir. Bu bakımdan Ahmet Davutoğlu'nun gerçekleştirmek istediği dış politika, Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununu çözmesiyle hayat bulabilir. Yoksa şimdiye kadar ki ulus-devletçi zihniyet ve politik yaklaşımla Ermenistan'la dostluk olmaz, Araplarla dostluk olmaz, komşu devletlerle dostluk olmaz. Onlarla ancak çelişki ve çatışma olur. Şimdiye kadar içinde olunan bu olmuştur. Eğer bu zihniyet değişmez ve içte demokratikleşme gelişmezse, mevcut politik adımlar bir şey sağlamaz. Bu bakımdan süreç Türkiye'yi bazı değişiklikler yapmaya, açılım gerçekleştirmeye zorluyor. Bunun gelişmesi de bizim mücadelemizin zorlaması temelinde oldu.

"ABD'nin ihtiyaçları artık Kürdistan'a sıkıştırılmış bir politikayla karşılanmıyor. ABD bunun aşılmasını ve bir çözüme kavuşturulmasını istiyor. Buna karşılık Türkiye PKK sorununu dayatıyor ve bunun çözümü için ABD'den ve diğer güçlerden destek talep ediyor. Dolayısıyla ABD ile Türkiye politikalarında bir uzlaşmazlık yaşanıyor. İşte Türkiye'nin mevcut tıkanması buradan ileri geliyor"

Devletin topyekûn saldırı planı boşa çıkarılmıştır

Hareket olarak 2006 Ekim başında 5. kez tek yanlı ateşkes sürecini ilan ettik. Biliniyor ki, o ateşkes için ABD başta olmak üzere Hareketimize birçok çevreden çağrı yapıldı. Fakat 2007 başından itibaren durum gerçekten değişti. ABD politikaları değişti ve bundan cesaret alan Türkiye'de politikalarını değiştirdi. "PKK şiddetle yok edilebilir" umudu yeniden gelişti. Türkiye yönetimi ABD'deki politik değişimi görünce yeniden umutlandı, kapsamlı bir imha ve tasfiye planını topyekûn savaş konsepti temelinde hazırlayıp uygulamaya çalıştı. Türkiye'nin askeri planı vardı ve aslında bunu 2007 Aralık'ından günümüze kadar uygulamaya çalıştılar da. Ama bu planları ve umutları Zap operasyonunun yenilgisiyle kırıldı. Ardından ideolojik ve örgütsel alanda Önderlik ve Hareketimiz üzerinde geliştirilen baskı ve saldırı, Önderliğin ve halkın direnişiyle kırıldı. En son olarak, PKK'yi halktan kopuk marjinal bir örgüt olarak göstermek amacıyla geliştirilen siyasi boyuttaki saldırılar da 29 Mart yerel yönetim seçimlerindeki referandumun DTP tarafından kazanılmasıyla kırıldı. Dolayısıyla hem ideolojik, hem askeri ve hem de siyasi alanda Hareketimize karşı geliştirilen imha ve tasfiye amaçlı saldırıların boşa çıkartılmış olması, aslında Türkiye devlet yönetiminin geliştirdiği topyekûn saldırı planının boşa çıkması anlamına geliyor. Bu politikaların artık yürütülemeyeceği, PKK'nin inkâr, imha ve şiddetle yok edilemeyeceği açıkça ortaya çıkıyor. Türkiye'nin "inkâr ve şiddetle sonuç alırım" hesap ve umutlarının tümden kırılmasını ifade ediyor. Bütün bu saldırıları askeri, ideolojik, siyasi boyutta kırmak Türkiye'ye değişimi dayattı.

Kürt sorununda ABD ile Türkiye'nin politikaları uyuşmuyor

Diğer yandan ABD'nin Ortadoğu politikaları da Türkiye'de bazı değişiklikler yapmayı gerektiriyor. Obama yönetimi yeni bir politik planlama geliştirdi, on aydır uygulamaya çalışıyorlar, ama çok fazla mesafe kat edemediler. 2007-2008 yıllarında ABD'nin Türkiye'yi şiddet politikasına teşvik etmesi, PKK'yi 'düşman' ilan ederek, şiddetle yok etmeyi ön görmesi, 2009'da yeni ABD yönetiminin geliştireceği Ortadoğu politikasına zemin hazırlamak içindi. Bunun planını da Obama yönetimi hazırladı. Afganistan-Pakistan hattında şiddeti öngördüler. Irak, Kürdistan, Filistin alanında şiddet unsurlarının azaltılmasını, alt sınıra çekilmesini, kuzey hattında yeni ilişkilerin geliştirilmesini öngördüler. Aslında bununla, bir yandan Bush yönetiminin Ortadoğu'da uyguladığı şiddet politikasının ortaya çıkardığı sonuçları kalıcı siyasete dönüştürmek, diğer yandansa İran'a karşı bir kuşatma yaratmak istiyorlardı. Türkiye yönetiminin bugün uygulamaya çalıştığı politikalar AKP'nin marifetlerinden kaynaklanmıyor. Aslında ABD'nin küresel sisteminin ihtiyaçlarından kaynaklanıyor. Mevcut politika değişiklikleri Türkiye'deki zihniyetle, demokratikleşmeyle oluşmuyor; tam tersine, ABD'nin Ortadoğu politikaları doğrultusunda oluşuyor ve ABD'den destek almak amacını güdüyor. Küresel sistem güçleri Türkiye-Ermenistan-Azerbaycan-Orta Asya, yine Türkiye-Irak-Kürdistan ve bir yandan da Afganistan-Pakistan hattını kurmak istiyorlar. Bunu bir taraftan savaşla, bir taraftan Türkiye-Suriye-Irak ve bir taraftan da Türkiye-Ermenistan-Azerbaycan ilişkilerini geliştirerek yapmak istiyorlar. Bunların bir İran kuşatması olduğu çok açıktır. Türkiye hem Irak-Suriye alanında, hem de Ermenistan-Azerbaycan hattında rol oynamaya çalışıyor. ABD'nin, yani küresel sistemin Türkiye'ye biçtiği rol bu oluyor. Türkiye'ye Ortadoğu'da rol oynatmak istiyorlar. ABD artık Kürdistan'da PKK'yle çatışarak tüm enerjisini burada tüketen bir Türkiye'yi etkili görmüyor. Türkiye'nin böylesi bir duruşu Amerika'nın Ortadoğu'daki politik ihtiyaçlarına, daha doğrusu küresel sermaye sisteminin Ortadoğu'daki politik ihtiyaçlarına yanıt vermiyor, onu karşılamıyor. Onun için küresel sistem Türkiye'den, Ortadoğu'da belirtilen politik hatlar doğrultusunda aktif rol oynamasını istiyor. Bunu oy-

nayabilmesi için de PKK'yle uğraşır olmaktan çıkması lazım. ABD'nin ihtiyaçları artık Kürdistan'a sıkıştırılmış bir politikayla karşılanmıyor. ABD bunun aşılmasını ve bir çözüme kavuşturulmasını istiyor. Buna karşılık Türkiye PKK sorununu dayatıyor ve bunun çözümü için ABD'den ve diğer güçlerden destek talep ediyor. Dolayısıyla ABD ile Türkiye politikalarında bir uzlaşmazlık yaşanıyor. İşte Türkiye'nin mevcut tıkanması buradan ileri geliyor.

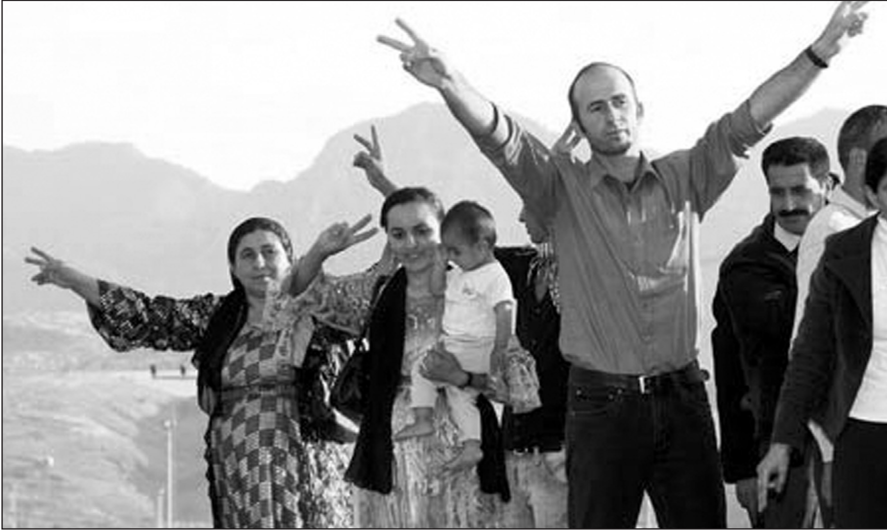
Açılım adı altında PKK'nin tasfiyesi hedefleniyor

Değişim ve açılım dayatmaları, bunun arayışları *birinci planda*, Kürt Özgürlük Hareketinin Kürt sorununun çözümü ve Türkiye'nin demokratikleşmesi yönünde geliştirdiği dayatmalardan; *ikinci planda* da, ABD'nin bölgesel politik ihtiyaçlarından kaynaklanıyor. Türkiye'deki yönetimin açılım tartışmaları, politika değiştirme çabaları bunlara bağlı olarak gelişiyor. Buna göre de bazı değişiklikler yapmak istiyorlar. Bu duruma karşılık verecek bir politik düzeyi yakalamak istiyorlar. Dikkat edilirse hem Türkiye'nin kendi politikaları önünde, hem de ABD'nin bölgesel politikalarının hayata geçirilmesi önünde engel olan güç PKK'dir. Bundan dolayı da PKK'nin engel olmaktan çıkartılmasını her zamankinden daha fazla gündeme koymuş bulunuyorlar. Açılım derken, demokratik açılım, hatta Kürt açılımı derken bile, bu söylemlerinin hemen sonuna şunu ekliyorlar; "hedefimiz PKK'nin tasfiyesidir" diyorlar. Aslında Türkiye yönetimi kendisini, demokratikleşmeden, demokratik açılım sağlamadan küresel sistemin, ABD'nin bölgedeki politik ihtiyaçlarına karşılık verebilecek bir düzeye ulaştırmak istiyor. Bunun için de PKK'nin gerçekten de tasfiyesi gerekiyor. Bu tasfiyeyi şiddetle gerçekleştirmek için şimdiye kadar çok değişik planlar hazırlayıp hayata geçirmeye çalıştı. Bu planlara ABD'den, Avrupa'dan, İran'dan, Suriye'den destekler aldı. Geçmiş süreçlerde bu güçler Türkiye'nin imha ve tasfiye planlarına destek verdiler. Fakat şimdi aynı düzeyde destek vermiyorlar. Çünkü o yöntem artık başarı getirmiyor. Türkiye'den, başarı kazanmamış yöntemleri tekrarlamasını değil de, başarı getirecek yöntemler bulmasını istiyorlar.

İşte AKP hükümetinin geliştirmeye çalıştığı yeni planlama bunu ifade ediyor. Aslında bu, PKK'yi şimdiye kadar ki yöntemlerin dışında farklı yöntemlerle tasfiye etme, etkisizleştirme arayışıdır. Bu anlamda özel savaşta yeni yol ve yöntem geliştiriyor, özel savaşı derinleştiriyorlar. Bazı değişiklikler yapmak istediklerinden hiçbir kuşku duyulmamalıdır. Çünkü Kürt sorununa yaklaşımda kaba ret ve şiddet yöntemiyle sonuç alınamayacağını gördüler. Artık aynı yöntemlerle sonuç alması da mümkün değil. PKK ve Kürt halkı bu yöntemleri boşa çıkartıyor. Artık Türkiye toplumu aynı yöntemlere güç ve destek verecek durumda değil. Bir yandan da dış ortam; Avrupa, ABD, İran aynı düzeyde destek verecek durumda değil. Türkiye'nin İran'la ilişkilerde, Kürt karşıtlığı, Kürdistan'da PKK çizgisinin gelişmesinin engellenmesi konusundaki politikaları birbirine yaklaşıyor ve ittifak yapıyorlar. Fakat diğer yandan Türkiye, yukarıda ifade ettiğimiz politikalar çerçevesinde, ABD'nin İran'ı kuşatmasının Ortadoğu'daki en önemli araçlarından bir tanesidir. İran bunu görüyor. Bu anlamda Türkiye-İran ilişkilerinin çok ileri düzeyde olması mümkün değil. Türkiye, ABD-Türkiye ittifakı temelinde Irak'ta ve Ortadoğu bölgesinde Osmanlı düzenine benzer bir sistem oluşturmayı hedefliyor. Fakat İran'ın da Ortadoğu üzerinde aynı biçimde bir etkinlik oluşturma amacı vardır. Dolayısıyla Irak sorununda, Filistin-İsrail sorununa yaklaşımda Türkiye ile İran arasında ciddi farklılıklar var. Dikkat edilirse, Türkiye hükümeti Filistin sorununda İsrail'in üzerine giderek, destek aldığı ilişkilerini zora sokacak düzeyde İsrail ile çelişkiye girdi. Neden Filistin'e destek vererek bunu yaptı? Çünkü Filistinlilere destek vermek zorunda kalıyor. İran'ı geriletebilmek için, Arap âleminde itibar kazanabilmek, Araplara dönük açılım politikaları uygulayabilmek için buna ihtiyaç var. Onu yapmazsa, İsrail-Filistin çatışması noktasında İran politikalarını aşacak ve kendisinin etkili olacağı bir politik düzey geliştiremeyecek. Yoksa Türkiye'nin İsrail'e yönelik yaklaşımı Erdoğan'ın Müslümanlığından, Arap dostu olmasından ve Müslüman Arap insanlarının katledilmesine yüreğinin razı olmamasından ileri gelmiyor. Doğru veya yanlış, ama devlet adına önceden hazırlanan bir politikayı yürütmeye çalışıyor.

Açılım tartışmalarını somut projelere kavuşturmak istiyorlar

Şimdi bu noktada Türkiye'nin PKK'ye dönük de yeni politikalar geliştirme arayışı söz konusudur. PKK'yi etkisizleştirerek, hem kendisini zorlayan güç olmaktan çıkaran, hem de ABD'yle, küresel sistemle uyumunu engelleyen bir konumdan çıkartacak düzeyde bir arayışı yürütüyor. Açılım tartışmaları bu temeldedir. Öyle sadece laf olarak görmemek lazım. Hatta bu konuda karar düzeyi aşamasına da geldiler. Zaten Önderliğin bu çağrısını, bu karar sürecine bir müdahale etme, etkide bulunma olarak anlamak ve değerlendirmek en doğrusudur. Devlet de öyle bir noktaya geldi. Tartışacakları kadar tartıştılar. Şimdi Erdoğan-Baykal görüşmesini de sağlatmaya çalışıyorlar. Bu görüşmeyle birlikte ve bunun ardından Mecliste yapacakları toplantı, onun ardından gerçekleştirecekleri MGK toplantısı temelinde, geçen dört ayı aşkın bir süredir gündemleştirilen açılım tartışmalarına dönük bir karara ulaşmak, tartışmadan karar almaya, proje oluşturmaya geçmek istiyorlar. Zaten birçok yerde açık ifade ettiler ve "Ekim ayı sonuna kadar projemizi ortaya çıkaracağız" dediler. Eğer ciddi zorlanmalar olmazsa, kendi içlerinde çok fazla anlaşmazlıklar gelişmezse, büyük ihtimalle Ekim ayı sonuna ka-

dar bir proje oluşturacaklar, bir karara varacaklar. Ama anlaşamazlarsa, çok parçalı, çelişkili durumda kalırlarsa süreci uzatabilirler. Aslında onlar, Ekim sonuna kadar planı-projeyi oluşturma, yılsonuna kadar da uygulamaya geçirme hesabını yapıyorlar. Sanki ABD'ye bu yönlü bir güvence vermişler. Bu yıl içerisinde PKK durumunu hallediyoruz, bize izin verin, müsaade edin, bunu gerçekleştirelim, ondan sonra sizin ihtiyaçlarınızı karşılarız, diye söz vermişler gibi bir durumları da var. Bunu açıkça da söylüyorlar. Birçok basın çevreleri yazıyor. Devlet yönetimi bunu basına sızdırıyor ve yazdırıyor. Herhalde ABD ve Avrupa ile böyle bir anlaşmaları var. Onun için artık bir karar sürecine doğru gidiyorlar.

Bu konuda İçişleri Bakanı "Türk modeli yaratmak istiyoruz" dedi. Model arıyorlar. Daha doğrusu PKK'yi nasıl etkisizleştirecekler, bunu etkisizleştirecek plan ve proje nelerden oluşacak, bu plan ve proje temelinde nasıl bir birlik yaratacaklar, kimler katılacak, onun arayışı içindeler. Ciddi bir arayış içerisinde olduklarını kabul etmek lazım. Aslında İçişleri Bakanı ve diğer bazı çevreler çeşitli güçlerle görüşüp tartışıyorlar. Sözde bazı görüş alışverişinde bulunuyorlar. Bu işin biraz göstermelik yanıdır. Alttan altta ise, dünyada şimdiye kadar bu konuda yaşanmış olayları ve deneyimleri inceliyorlar. Bizim mevcut durumumuzu ve kendi durumlarını inceliyorlar. Açık olmasa da ciddi bir arayış içinde olduklarını, çalışma yaptıklarını varsaymamız en doğru yaklaşım olur. Bazen çok ölçülmemiş sözler söylüyorlar, ama bunu bütünüyle gerçek durumlar olarak değerlendirmek, Türk devletini bundan oluşuyor olarak görmek yetersiz bir yaklaşım olur. Devletin çeşitli organlarının alttan alta ciddi arayışlar, hazırlık çalışmaları yaptıklarını düşünmek lazım.

Kürt Özgürlük Mücadelesine karşı Bask çözüm modeli mi

İçte de bu arayışlar ve tartışmalar sürüyor. Bu konuda AKP-CHP tartışmaları da oluyor. CHP'nin şöyle bir dayatması var ki, bunu eskiden Tansu Çiller de söylüyordu, PKK'ye karşı Bask modeli uygulayalım, diyorlardı. CHP öyle bir model oluşturulmasından yana görünüyor. Aslında CHP, AKP'yle ilişkilenmeye ya da Kürt sorununda bazı tavizler vererek PKK'nin tasfiye edilmesine karşı değil. CHP'nin de görüşü bu temeldedir. Fakat CHP şunu dayatıyor: Atılacak adımlar PKK'yi tasfiye etmeli. Dolayısıyla PKK asla muhatap alınmamalı, dışlanmalı, tecrit edilmeli. Oluşacak proje PKK'yi, Kürt iradesini tümden dışlayan, reddeden, tamamen işbirlikçilik temelinde yaratılmış Kürt siyasetine dayanan, onları esas alan bir temelde olmalı. Bask çözümü biraz böyle bir çözüm olmaktadır. İspanya böyle yaptı. Türkiye de, Bask modeli nedir, diye uzun süre araştırma yürüttü. Geçen süreçte Tayyip Erdoğan ve İspanya Başbakanının dostluğu gelişti. Türkiye-İspanya ilişkileri de buna dayanarak gelişti. Aslında bir yerde İspanya modelini uygulamak istediler de. İspanya Bask'a tavizler verdi, belli bir özerklik verdi. Sosyal, siyasi, ekonomik haklar verdi. Bu haklar temelinde İspanya'ya bağlı siyasi hareketler oluşturdu. Fakat o zamana kadar Bask'ın özgürlüğü için mücadele eden ETA'yı ve onun siyasi kolu olan Henry Batasuna'yı tecrit etti, dışladı. Onlar bu özel savaş denilebilecek kapsamdaki tavizleri yetersiz gördüler, bunları reddettiler ve cepheden tavır aldılar. İspanya yönetimi de AB ile ilişkiler ve ondan aldığı desteğe dayanarak Henry Batasuna'yı tecrit etti, zayıflattı. Onun yerine, tavizler temelinde oluşan ve İspanya'ya bağlı olan siyasi akımları güçlendirdi. Bask toplumu içinde de egemen hale getirdi. Sonuçta da ETA'yı dar bir hareket haline getirebildi. Henry Batasuna'yı yasakladı. Bask toplumu içinde güçlü bir siyasi etkinliği varken ve çok büyük oy oranına sahipken, şimdi yasaklı bir parti konumuna geldi. Deniz Baykal'ın ve mevcut CHP yönetiminin de Kürt Özgürlük Mücadelesine ve Kürt sorununa yönelik ön gördüğü çözümün bu olduğu anlaşılıyor ve böyle bir modele sanki evet diyorlar. Bunun dışındaki yaklaşımları reddediyorlar.

Diğer yandan, AKP içerisinde bu eğilimin dışında olan ve farklı yöntem arayışları içinde olan bir eğilim varmış gibi bir hava sezinleniyor. Bu eğilimin ön gördüğü model ise Filistin modeli olarak tanımlanan modeldir. CHP ondan endişe duyuyor. Peki, Filistin modeli nedir? Filistin modeli de şudur: 1982'nin 2 Haziran'ında İsrail'in Lübnan'a yönelik kapsamlı operasyonuyla birlikte FKÖ (Filistin Kurtuluş Örgütü) gerillasının tasfiye süreci başladı. Birkaç yıl içerisinde 150 bini aşkın gerilla ordusu darmadağın edildi, tasfiye edildi. Gerilla komutanları suikastlarla katledildi, FKÖ'nün askeri gücü bitirildi. Ardından Oslo süreci diye bir Ortadoğu barış süreci geliştirmek istedi-

ler. Filistinliler, FKÖ bu süreci intifada ile yürütmek istedi. Gerilla tasfiye olunca, siyaset yapma aracı olarak bir intifada, bir de diplomasi kaldı. İntifadayı belli ölçüde geliştirdiler. Bu önceleri etkili de oldu. Fakat ardından İsrail intifada hareketinin radikal öncülerini ortaya çıkarıp tutukladı, cezaevine koydu. Etkisiz olanları dışarıda bıraktı ve intifadayı da böyle bir operasyonla zayıflattı. Geriye diplomasi kaldı ki, diplomasi de Araplardan alınan destekten oluşuyordu. Fakat bir çaba ve çalışma olmadan, sadece diplomasiyle herhangi bir sorunu çözmek mümkün değil. Arafat buna biraz direnmek isteyince onu da imha ettiler. Daha da zayıf olması için Hamas'ı geliştirdiler. İslami akımla milliyetçi akımı karşı karşıya çatışır hale getirdiler. Sözde şimdi Filistin'i ABD yönetimi dahil bütün devlet yönetimleri tanıyor. Sözde bir Filistin devleti kuruluyor. Fakat Filistin halkının gücü kalmış değil. Halbuki bundan 30 yıl önce Ortadoğu'yu, Arap âlemini Filistin direnişi yönlendiriyordu. Lübnan'ı, Ürdün'ü, birçok yeri yarı yarıya Filistinliler yönetiyordu. FKÖ'nün ekonomisi ve siyasi gücü Arap devletlerinin hepsinden fazlaydı. Şimdi tükenmiş bir noktadadır ve güçsüz düşürüldüler.

Devletin planları Zap operasyonuyla boşa düşürüldü

Aslında bize dönük 2007-2008 sürecindeki planlama da böyle bir yaklaşımı ifade ediyordu. Türkiye, ABD'den aldığı destekle ve İsrail tecrübesine dayanarak bize karşı böyle bir projeyi hayata geçirmek istedi. 5 Kasım 2007 ABD-Türkiye anlaşması bu temeldeydi. Gerillaya karşı yürüttükleri sınır ötesi operasyon tezkeresi, Kuzey'de, Güney'de, Doğu'da geliştirilen saldırılar aynı ortak amacı taşıyordu. Zap operasyonunun askeri anlamı ve amacı; Ana karargâhı kuşatıp imha etmek, böylece gerillanın tasfiye sürecini başlatmaktı. 2 Haziran 1982'de İsrail bir gece operasyonuyla Beyrut'u dört taraftan kuşattı. FKÖ gerillasının karargâhını tasfiye etti. Ondan sonra bir gerilla karargâhı kalmadı, dağıldı. Gerillayı değişik Arap ülkelerine taşırdılar, Lübnan'da askeri olarak kalmadılar, sivilleştiler. Kendi etrafında gerilla örgütlemek isteyen komutanları da özel operasyonlarla katlettiler. Aslında Türkiye de Zap operasyonuyla böyle bir süreç başlatmak istiyordu. Askeri kapsam bakımından büyük bir operasyon değildi. Fakat anlamı böyleydi. Böyle bir sürecin ilk adımı olması hesaplanmıştı. Başarısız kalınca, operasyon kırılınca, bu planların hepsi boşa çıktı, yerle bir oldu. Dolayısıyla ideolojik ve siyasi planlar da başarısız kılınınca, Hareket olarak Türkiye karşısında çok etkili hale geldik. Türkiye yönetiminin üç yıldır oluşturduğu planlar, geliştirdiği saldırılar hep boşa çıkmış, yenilgiye uğramış oldu. Dolayısıyla gerillanın tasfiyesini bu biçimde gerçekleştiremeyince, şimdi çeşitli oyunlarla bunu gerçekleştirmeye çalışmaktadırlar. Bu süreçte yapılan çözüm veya açılım tartışmalarında bazı çevreler her şeyden önce gerillanın silah bırakmasını şart koşuyorlar. Bu olmazsa bir yere toplanmasını, mevcut mevzilenmesini değiştirmesi gerektiğini belirtiyorlar. Dikkat edilirse bazı çevreler Kürt sorununu tartışmıyor, sadece PKK'yi tartışıyor. Gerilla nasıl etkisizleştirilecek, başa onu koyup tartışıyorlar. Başa bunu koyup tartışanların amacı, FKÖ'ye uygulanan benzer bir modeli, planı PKK'ye karşı da uygulamaya dönüktür. Genelkurmay Başkanı "fırsat bulursak vururuz" diyordu. Çeşitli oyunlar geliştirip, fırsat bularak darbe vurmayı, zayıflatma yöntemleriyle, özellikle de yönetim düzeyini, koordine düzeyini etkisizleştirerek dağılma yaratma amaçlı arayış içindeler. Bir süreden beri bu yönlü arayışları vardır. Bunlarda başarılı olmadılar, sonuç alamadılar. Geçen 6 ay içerisinde Hareketimize karşı ne tür saldırı planları oluşturulduğunu ve uygulamaya konulduğunu bilmiyoruz. Ama böyle planlar yokmuş gibi sanmamak lazım. Bu planların birçoğu şimdi boşa çıktı.

"Bu süreçte yapılan çözüm veya açılım tartışmalarında bazı çevreler her şeyden önce gerillanın silah bırakmasını şart koşuyorlar. Bu olmazsa bir yere toplanmasını, mevcut mevzilenmesini değiştirmesi gerektiğini belirtiyorlar. Dikkat edilirse bazı çevreler Kürt sorununu tartışmıyor, sadece PKK'yi tartışıyor. Gerilla nasıl etkisizleştirilecek, onu tartışıyorlar. Bunu tartışanların amacı, FKÖ'ye uygulanan benzer bir planı PKK'ye karşı da uygulamaktır"

AKP pragmatisttir iktidarda kalmak istiyor

Öyle görünüyor ki, Türkiye yönetimi tüm bunlara da dayalı olarak bir arayış içine girmiştir. Bir model oluşturmak istiyorlar ve bu yönlü yoğun bir çalışma yürütüyorlar. AKP bu model konusunda biraz açıktır. Henüz bir karara ulaşamamış. AKP içerisinde zaten farklı eğilimler de var. Yani Bask modeline açık olanlar da var, Filistin modelini hesaplayanlar da var, başkalarına açık olanlar da var. İşte İçişleri Bakanı "biz Türk modeli geliştireceğiz" diyor. Gerçekten de ne uygulanabilir onu anlamak istiyorlar. Başbakan, İçişleri Bakanı, "bir projemiz yok, bir süreçtir ve tartışıyoruz" diyorlar. Doğrudur. Şimdiye kadar herhangi bir karar ve projeleri yoktu. Çünkü ne yapacaklarına dair bir karar oluşturabilmiş, kestirebilmiş değiller. Bunu, yaşanan tartışma süreciyle açığa çıkarmaya çalıştılar. AKP pragmatisttir, iktidarda kalmak istiyor. AKP kendi iktidarını koruyacak bir siyasi proje kurmak istiyor. Baştan bir proje oluşturursa ve o uygulanamazsa iktidardan düşer. Onun yerine önü açık bir tartışma başlattı. Çoğunluk hangi görüşlerde birleşecek, süreç hangi yönde işle-

yecek, onu görüp, anlayıp, ona dayalı bir proje oluşturarak siyasi iktidarını devam ettirtmeyi hedefliyor. Mevcut AKP yönetiminin böyle bir siyasi yaklaşımı var. Şimdi de uyguladığı budur. AKP bunu 2005'te de uyguladı. Bugünkünden daha keskin sözleri Amed'de Tayyip Erdoğan söylemişti. Genelkurmay ile karşı karşıya gelmişlerdi. Ardından Şemdinli olayı çerçevesinde Genelkurmayla bir çekişme yaşadılar. AKP eğer o zaman Genelkurmay ve devlet yönetimi içinde Kürt sorununun çözümü için şimdiki düzeyde tavizler vermeye açık bir yaklaşım ve demokratikleşmeye dönük açıklık görseydi, yine toplum içerisinde de böyle bir güç görseydi, yaptığı açıklamalara dayalı politik bir plan oluşturur ve o temelde hareket edebilirdi. Yeter ki ona dayanarak siyaset yapabilsin, iktidarını sürdürebilsindi. Fakat devletin çok kapalı, Genelkurmayın bunu tümden reddettiğini ve topyekûn savaş konseptini hazırladıklarını gördük. Dolayısıyla AKP'nin iktidarda kalması ancak topyekûn savaş konseptini onaylaması ve uygulamasıyla mümkün olurdu. Bu bakımdan onu benimsedi. Şimdiye kadarki tartışmanın ucunu açık tutmanın amacı buydu. Bu noktada artık karar aşamasına doğru gidiliyor. Karar aşamasına gitmeden önce MGK'yi topluyorlar. Genelkurmayın görüşlerine başvuracaklar. Diğer yandan CHP ile uzlaşmak istiyorlar. Deniz Baykal ile görüşüp, mümkünse bir AKP-CHP uzlaşması yaratacaklar. Projeyi bunlara dayalı olarak belirleyecek, karar alacaklar.

Barış gruplarının gönderilmesi karar süreçlerini netleştirecektir

Önümüzdeki günler ve haftalar Türkiye'nin demokratikleşmesi, Kürt sorununa yaklaşımda proje oluşturma ve karar verme dönemidir. Önderlik hep haftalar üzerinde durarak *"bu hafta önemlidir, iki hafta içerisinde netlik oluşacak"* diyor. Süreç böyle bir süreç, kritik bir süreçtir. Önderlik, alınacak bu karar düzeyini etkilemek istedi. Barış gruplarının gönderilmesi çağrısı bu karar sürecini etkilemek amacına, yol haritasını uygulama imkânı ve zeminini oluşturmaya, mümkünse siyasi zemini derinleştirmek, Kürt sorununun demokratik siyasi çözümünün önünü açmaya ve bu doğrultuda diyalog oluşturmaya, müzakere sürecinin önünü açmaya ve başlatmaya dönüktü. Bunun için de, Önderlik ve Hareket olarak içinde bulunduğumuz günleri, haftaları önemsiyoruz. Çünkü bugünlerde karar alınacak. Türkiye yönetimi toplanacak, Meclis tartışacak. MGK toplanacak, tartışacak. ABD önümüzdeki günlerde Başbakan Erdoğan'ı Amerika'ya davet etmiş. ABD ile tartışıp, yeni bir plana ulaşıp, kararlar alacaklar. Önümüzdeki dönemin devlet politikalarını bu görüşmede alınacak karar belirleyecek. Dolayısıyla bu karar sürecini etkilemek önemlidir. Bundan sonraki politik sürecin nasıl gelişeceğinin belirlenmesinde ve netleşmesinde bu karar sürecinin etkilenmesi önemlidir. Önderlik şunu açıkça ortaya koydu: *"Ya demokrasinin, demokratik çözümün önü açılacak, müzakere süreci gelişecek ya da büyük bir çatışma içine girilecek"* dedi. Eğer Kürt halkının özgür iradesini, Önderliğini, PKK'yi, Kürt Özgürlük Hareketini dışlayan, tecrit etmeyi ve tasfiye etmeyi hedefleyen bir proje ortaya çıkarsa, bu elbette ki yeni ve daha kapsamlı bir çatışmanın gündeme gelmesi olacak. Böyle bir ihtimal var mı? Elbette ki vardır. AKP içinde bu görüşten yana olan çevreler çoktur. CHP tümüyle bunu dayatıyor. MHP zaten baştan imha ve inkârın eskisi gibi sürdürülmesini istiyor. Dolayısıyla bu konuda ciddi saldırılar var. Bu bakımdan Önderliğimiz, MHP ve CHP gibi güçleri etkisizleştirmek, AKP içerisindeki dağınıklığı, kararsızlığı, CHP ile birleşme ve CHP çizgisine kayma eğilimlerini zayıflatmak, demokrasi yönünde açılım yapma eğilimini, yönelimini güçlendirmek istiyor. Bu çabalar böyle bir politik sürecin gelişmesine yöneliktir. Bu bakımdan bu süreç '99 sürecinden daha farklı bir süreçtir. Bugünkü süreçle geçmiş süreci aynılaştırmamak gerekir.

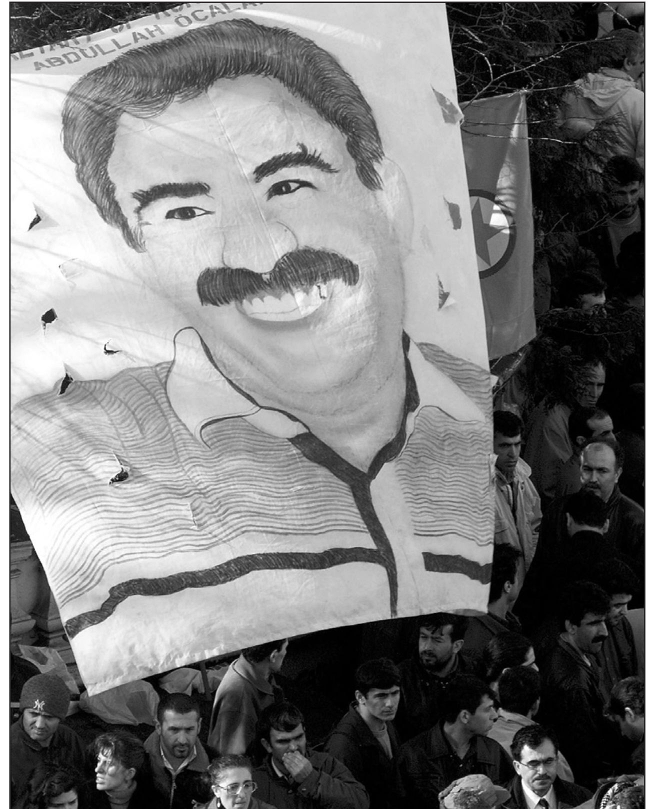
Yeniden barış grupları gönderiyoruz uygulama aynı olsa da koşullar farklı

Bundan on yıl önce, Önderliğimizin çağrısı üzerine 1 Ekim 1999'da barış ve demokratik çözüm grubu adıyla Türkiye'ye barış grubu gönderdik. Ülkeden, Avrupa'dan gruplar gittiler. Şimdi de, yine on yıl aradan sonra, Ekim ayında yeniden grup gönderiyoruz. Pratik olarak benzer bir uygulama içinde oluyoruz. Fakat koşullar farklıdır, süreç değişiktir. Dolayısıyla grupların gidişi, hedefi ve amacı kesinlikle farklıdır. Sadece yöntemde benzerlikler var. Bu yöntem benzerliğinden kalkarak, bütün alanlar açısından benzerlik kurmak doğru olmaz. Bu, süreçleri birbirine karıştırmak olur. Çünkü '99 süreci çok farklı bir süreçti. Aslında onun öncesi çok ağır bir çatışma dönemini ifade ediyor. '90'lı yıllar Kürdistan'da büyük savaşların yaşandığı yıllardır. En büyük kayıplar o zaman verildi. Gerginlik, çelişki, çatışma ve ayrışma durumu en fazla o zaman gelişti. Psikolojik olarak da karşılıklı bir duruş, gerginlik çok fazlaydı. Diğer yandan, uluslararası komplo temelinde Önderliğe imhanın dayatıldığı bir imha süreci vardı. Uluslararası komplo olmuş ve bununla Önder Apo'ya fiziki imha dayatılmıştı. Bu imha amacı önce komplocu yöntemlerle gerçekleştirilmek istendi. Bu boşa çıkartıldı. Ardından hukuki yöntemlerle, yani bunu idamla gerçekleştirmek istediler. İşte bundan önceki grupların gidiş koşulları ve içinde olunan süreç böyleydi. Önderliğe idam ve Harekete imha dayatılmıştı. Hareket ve Önderlik imha altındaydı. Dolayısıyla bu grupların oluşma amacı da imhayı ve idamı önlemekti. Önderlik çağrısı da bu amaca dönüktü, buna hizmet etmek içindi. Biz de o zaman böyle anladık, algıladık, değerlendirdik ve bu amaca hizmet etmesi için gruplar hazırlayıp gönderdik. O zaman bizim de gerginliğimiz vardı. Tecrübemiz azdı, siyasi mücadele nedir, nasıl olur, hiç bilmiyorduk. Haftalarca, bu giden grup ne fayda getirir, diye tartıştık. Önderlik istemişti, kuşkusuz gönderecektik de, bir faydası olur mu olmaz mı, çok kani değildik.

Türkiye yönetimi gönderilen bu gurupları başta çok reddetmedi, ama daha sonra olumsuz yaklaştı. Arkadaşlar hakkında yargılama geliştirdiler ve birçoğuna ağır cezalar verdiler. Bu grup içinde cezaevindeyken şehit düşen arkadaşlarımız oldu, hala cezaevinde olanlar var. Barışçıl ve demokratik çözümün gelişmesi için kendi istekleri ve Hareketimizin kararı temelinde Türkiye'ye gitmiş olan arkadaşlarımız yıllarca cezaevi yattılar. Fakat sadece bu durumları değerlendirerek, her şey boşa gitmiş, dersek büyük bir yanılgı olur. Biz o zaman bu adımlarla sonuç aldık. Hareket olarak idamı ve imhayı önledik. İdamın ve imhanın önlenmesi kendiliğinden olmadı. İdam ve imha ne ile önlendi? *Birincisi,* Önderliğin, mahkeme dahil, cezaevindeki tutumu, geliştirdiği çizgi, verdiği mesajlar, gerçekten inandırıcı ve kararlı duruşu; *ikincisi,* hareketin birlik içindeki duruşu. Çünkü komployu yapanlar Hareketin altı ay içinde dağılıp, parçalanacağını düşünüyorlardı. Öyle olsaydı Önderliği idam etmek çok kolay olacaktı. Arkasında Hareketin ve halkın olmadığı bir Önderliği elbette ki katledebilirlerdi. Fakat öyle olmadı. Aynı zamanda Hareketle birlikte halk da Önderlik etrafında kenetlendi. İmhaya karşı **"Güneşimizi Karartamazsınız"** şiarıyla gelişen fedai direniş gericilik üzerinde çok etkili oldu. *Üçüncüsü de,* geliştirilen politikalar oldu. Önderliğin 1999 2 Ağustos'unda yeniden süresiz ateşkes ilan etmesi, silahlı mücadeleye ilişkin yeni bir görüş oluşturması, artık eskisi gibi silahlı mücadele anlayışının, stratejik yaklaşımın değiştiğini ilan etmesi, silahlı güçlerin Kuzey'den Güney Kürdistan'a çekilmesi ve bunlar içerisinde elbette ki barış gruplarının gitmesi ve buna benzer politikalar idam ve imhanın önlenmesini gerçekleştirdi. Dolayısıyla hiçbir şey kendiliğinden olmadı. Belki bu çabalar barış ve demokratik çözümün önünü açmadı, geliştiremedi; fakat imhayı önledi. Hiç rol oynamadı denilirse kesinlikle yanlıştır. Aslında o süreçte atılan adımlar demokratik güçler ve devlet siyasetini yürütenler tarafından yeterince iyi değerlendirilemedi. Bazı çevreler geçmişi değerlendirerek, bu attığımız adımların devlet tarafından iyi değerlendirilemediğini söylüyorlar. Özeleştiri yapmaya çalışıyorlar. Dolayısıyla süreci geliştiremeyenler ve kaybedenler kendileri oldular.

Siyasi müzakerenin önünü açmak gerekir

Türkiye'nin içinde bulunduğu şimdiki koşullar ise çok farklıdır. Bizim attığımız bu adım imhayı engelleme değil de, Türkiye'nin değişim ve açılım yönünde yürüttüğü tartışmalarda alacağı kararları etkilemek amaçlıdır. Yine bu adım Türkiye'de gelişen açılım ve değişimlere dönük etkide bulunmak, bunu mümkünse Türkiye'nin demokratikleşmesi, Kürt sorununun barışçıl ve siyasi çözümü temelinde geniş demokrasi kapsamında yapabilmek, onun önünü açabilmek için atılıyor. Önder Apo'nun çağrısı bu temeldedir. Grupların gidişi de bu çerçevededir. Böyle bir adım atılmalı mı? Kuşkusuz atılmalıdır. Aslında bu konuda başka yaratıcı pratik politikalar da üretebilmeliyiz. Ne kadar pratik politika üretir, sürece müdahale edersek karşı tarafı o kadar engelleriz. Karşı tarafın tümüyle dışlayıcı, tasfiye edici projeler oluşturmasını engelleriz. Bunu sağlayan yöntemler de var. İrlanda sorununun çözümü var, yine Güney Afrika sorununun çözümü var. Bu hareketler siyasi mücadeleyle gerici siyaseti çözüp demokratik açılım temelinde barışı ve çözümü yarattılar. Bu da siyasi mücadelede derinleşmeleriyle, kendi güç kaynaklarını korumakla, yaratıcı politikalar geliştirmekle oldu. Peki, İrlanda ve Güney Afrika'da barış ve çözüm süreci nasıl başladı ve başarıldı? Bir kere imha dayatmaları karşısında bu iki direniş gücü toplumu savunacak direniş hareketlerini kaybetmediler. Ne İRA İngiltere'nin saldırılarına rağmen etkisizleştirilebildi, ne de Afrika Ulusal Kongresinin direnme gücü kırılabildi. Bu hareketler Filistin gibi gerillasını baştan kaybetmedi. Direnme hareketinden yoksun kalmadılar. ETA gibi politik hata yaparak, tecrit olma, dışlanma durumuna da düşmediler. Hem kendi direnme güçlerini korudular, hem de siyasi mücadeleyi sürdürdüler, siyasette derinleştiler. Siyasi çözüm sürecini geliştirdiler. Çok değişik yöntemlerle siyasi müzakerenin önünü açıp geliştirebildiler. Bu durum çözüm üretti. Demek ki böyle yöntemler de var. Yani siyasi mücadele sonuç alıyor, siyasi çözüm gerçekleşebiliyor. Demokratik açılım temelinde ulusal-kültürel sorunlar çözüme kavuşturulabiliyor. Belirttiğimiz modeller de bu örnekleri gösteriyor. Bizim de on altı yıldır geliştirmeye çalıştığımız strateji budur. Uyguladığımız, zaman zaman anlayamadığımız, zaman zaman etkili uygulayamadığımız, ama bir bütün olarak uygulamak

"Gerilla olmazsa, siyasi çözüm bir yana, bu yönlü tartışma bile olamaz. Kürt toplumu kendi adını, kimliğini söyleyerek siyaset alanına çıkamaz, tartışma yapamaz. Bu bakımdan gerillayı doğru anlamak, ciddiye almak, önemsemek, güçlendirmek gerekiyor. Gerilla her şeyin çözüm gücüdür. Siyasetin zemin bulmasının, işlemesinin ve rol oynamasının kesinlikle temel gücüdür. Gerillasız hiçbir şey olmaz"

istediğimiz strateji aslında budur. Son zamanlarda böyle bir stratejiyi anlama ve uygulama bakımından bir gelişme ve derinleşme yaşanıyor, ama tabii ki bu yeterli değildir. Daha da derinleşmek, etkili olmak gerekiyor.

Gerilla olmazsa siyasi çözüm olmaz

Böyle bir stratejide sonuç alabilmek neye bağlıdır? Bu, direnme gücünün varlığına, etkinliğine ve rol oynamasına bağlıdır. Kürdistan'da her bakımdan çözümün önünü açmak, çözüm ortamını yaratmak, zemin oluşturmak, caydırıcı olmak için gerillanın varlığı olmazsa olmaz kabilinde bir zorunluluktur. Gerilla olmazsa, siyasi çözüm bir yana, bu yönlü tartışma bile olamaz. Kürt toplumu kendi adını, kimliğini söyleyerek siyaset alanına çıkamaz, tartışma yapamaz. Bu bakımdan gerillayı doğru anlamak, ciddiye almak, önemsemek, güçlendirmek gerekiyor. Gerilla her şeyin çözüm gücüdür. Siyasetin zemin bulmasının, işlemesinin ve rol oynamasının kesinlikle temel gücüdür. Onsuz hiçbir şey olmaz. Kaldı ki, Kürtlerin diplomasi yapma imkânı da yoktur. Eğer gerilla direnişini kaybederse geriye ne kalır? Serhıldan yapma imkânı kalır. Oysaki biz biliyoruz, Kürdistan'daki bu serhıldan gerillanın varlığına dayalı olarak gelişti. Büyük bir gerilla direnişinin gücüyle, etkisiyle, onun varlığı temelinde ortaya çıktı. Gerilla olmazsa serhıldan diye bir şey de olmaz. Bunu herkes çok iyi biliyor. Dolayısıyla siyasi mücadele stratejisini başarıyla uygulayabilmek, siyasi çözüm sürecini derinleştirebilmek, ancak gerillayı güçlendirmek, büyütmek, gerillada derinleşmek, modern yeni gerillayı ve meşru savunma stratejisinin gerillasını kesinlikle güçlü bir biçimde yaratıp hayata geçirmekten geçiyor. HPG 5. Konferansı bunu kararlaştırdı, bunları tartıştı. Aslında Ocak ayında yapılan HPG Askeri Konsey toplantısından bu yana HPG bunları tartışıyor. Ocak Askeri Konsey toplantımız bunları kararlaştırdı, planladı; HPG on aydır değişim ve yeniden yapılanmayı tartışıyor, yeni Önderlik çizgisini tam başarıya götürmek için çaba harcıyor. Bundan önce de Hareketimizin bu yönlü çabaları elbette ki vardı. Hareketimiz '93 yılında değişim sürecine girdi. Önderlik 1998 1 Eylül'de stratejik değişim ve yeniden yapılanmayı partinin önüne temel gündem olarak koymuştu. Uluslararası komplodan sonra Önderliğin Partiye ilk mesajı *"saçımızın telinden tırnağımıza kadar kendimizi gözden geçiriyoruz, hiçbir duygusallığa düşmeden kendimizi gözden geçirmemiz ve yenilememiz gerekiyor. Ben böyle yapıyorum, hepiniz böyle yapın"* yönündeydi. Parti yönetimine ilk perspektifi ve temel uyarısı bu yönlüydü. Bunu gerçekleştirebilmek için de çok çaba harcadı. Bu sürecin gelişmesi öyle kolay olmadı. Önderlik *"zaman zaman bunalım da yaşadık"* dedi. Kendisi de açıkça *"ideolojik bunalım yaşadık. Bir şeyleri eleştirdik de, uzun süre yerine yenisini koyamadık"* dedi. O nedenle paradigma değişimini, sosyalist ideolojide paradigma değişimini ve yenilenmeyi çok önemsedi. Buna dayalı olarak demokratik toplum örgütlülüğünü, demokratik konfederalizmi bütün insanlık için yaşam alternatifi olarak tanımladı ve sundu. Bunu son savunmalarda daha geniş ifade ediyor. Böyle bir değişim süreci yaşandı. Önderlik bu değişimi yaşadı, fakat biz bunu aynı düzeyde yapamadık. Değişimi reddetmedik, fakat çok anlamadık ve çok derinden özümseyemedik. Önderliği çok geriden takip ettik.

Eskiyi reddediyor onu aşmaya çalışıyoruz

2009'un Ocak ayında yapılan Askeri Konsey Toplantısı ve HPG 5. Konferansıyla birlikte HPG yönetimi ilk kez gerçek anlamda bir özeleştiri eğilimine girdi. İlk kez *"biz eskiyi reddediyor, onu aşmaya çalışıyoruz. Daha yeniye girmedik, inşa etmedik. Ne yeni felsefe ve ideolojik ilkeleri özümsemişiz, ne yeni stratejiyi anlamışız, ne de mevcut örgütsel yapılanmamız, sistemimiz bu ideolojiyi ve stratejiyi hayata geçirecek temeldedir. Oraya ulaşmamış, daha aradayız*" demiştir. Bu büyük bir itiraf, özeleştiri ve tespitti. Peki, HPG yönetimi bu düzeye nasıl ulaştı? *Birincisi,* Önderlik savunmaları elimize geçti. Daha önceki süreçte materyaller azdı, yine tasfiyecilik vardı. Bu değişim olayını tasfiyeciler çok kötü kullandılar. Kendilerini değişimci gösterdiler. Bazı yönetimlerimiz, özellikle de HPG yönetiminde değişime dönük tepki gelişti. Değişmek demek sanki tasfiyecilikmiş gibi ele alındı. HPG'de, olduğu gibi kalmak, hiç olmazsa tasfiyeciliğe alet olunmayacağına göre iyidir, dendi. Fakat daha sonra görüldü ki, öyle kalmak tasfiyeciliği boşa çıkartmıyor; tersine, kendi yanında ve içinde bile tasfiyecilik ortaya çıkıyor. O duruş tasfiyeciliği görmüyor, mücadele etmiyor, tasfiye etmiyor. *İkincisi*, savunmalar daha çok ve daha kolay açımlandı. Zihniyet değişimini geliştirmeyi imkân dahilinde kıldı, etkiledi. Önderliğin işin üzerinde ciddi durduğunu gördük. Herhalde Önderliğimiz keyif olsun diye o işkence ortamında bu kadar değerlendirmeyi boşuna yazmaya çalışmıyor. Bu ciddi bir iştir, olmazsa olmaz bir iştir. Hem de devletle gırtlak gırtlağa mücadele içinde bunları yazmaya çalışıyor. Çünkü bu bir ihtiyaçtır, mutlaka olması gerekir. Önderliğimiz o koşullarda bile böylesi çalışmalar yapıyor. O zaman bizim de ciddiye

almamız gerekiyor. İşte Önderliğin bu çabaları ve bir de savunmaların geniş içeriği Hareketimizde ve özellikle de HPG içinde böyle bir anlam oluşturdu. *Üçüncüsü,* 1 Haziran Atılımının pratiğidir. Bu süreçle birlikte kahramanca bir mücadele sergilendi. Gerilla yeniden direniş sürecine girdi. Yüzlerce şehit verdi. 2008 yılının sonuna gelindiğinde HPG'nin direniş gücünün olduğunu, ama bunun bedelinin çok ağır olduğunu gördük. Mevcut durumda ortaya çıkan pratik, olması gerekene göre çok yetersiz ve geridedir. Tersine kayıpları da çok fazladır. HPG gerektiği kadar büyütülmemiştir. Süreçleri tam etkileyecek kadar savaşmamıştır. Buna karşılık ise haddinden fazla kayıp vermiştir. Bu kayıpların nedeni nedir, bu yetersizlikler nelerdir diye sorgulama ve cevaplar arama gelişti. Dolayısıyla bunun stratejik kavrayış, tarz ve taktik yaklaşımlarından kaynaklandığı görüldü, böyle bir sorgulama gelişti. Bunların sonucunda HPG yönetimi ve komutası kendi durumunu, zihniyetini, örgütsel yapısını, tarzını sorgulama, gözden geçirme ve değiştirme ihtiyacını duydu. Yeni bir arayış geliştirdi. Bu yeni süreçte yeni stratejik çizgi içerisinde gerillanın konumu, anlamı, içeriği ve önemi daha iyi kavranır hale geldi. Böyle bir gerillayı yaratmak için de düşünce ve pratik oluşturma ihtiyacı ve isteği gelişti. HPG yönetimi bu temelde yeni bir yaklaşım içerisine girdi.

HPG yeni bir mücadele sürecini kendi içinde başlattı

Kısacası, HPG, Ocak ayı toplantısında özeleştirisel yaklaşıp, eksik kalan yönleri tamamlamayı esas alarak, değişim ve yeniden yapılanmayı tamamlamak üzere yeni bir mücadele sürecini kendi içinde başlattı. 5. Konferans ise bunun temel ilkelerini, ölçülerini kararlaştırdı, ortaya çıkardı. Bunlar önemli gelişmelerdir. Bu kararlılık düzeyi, *"bu işi yapacağım"* diyenlerin, işin önemini ve gerçeğini derinden kavrama düzeyini ortaya çıkartıyor, bunu gösteriyor. Böyle olmazsa zaten bu işi yapmak mümkün değildir. Ancak işi yapacak olanlar bunun bir ihtiyaç olduğuna derinden inanırlar, bunun nasıl yapılacağı konusunda kendilerini çalıştırır ve yorarlarsa o zaman başarıyla bu süreci geliştirebilirler. Nitekim arayış, değişim ve yenilenme, yeniden yapılanma yönündeki çabalar, eleştirel ve özeleştirel yaklaşım çok daha güçlü ve derindir. Fakat bunun bireyler düzeyinde özümsenmesi ve bireylerin bu karar düzeyine kendilerini ulaştırmaları, kendilerini onları uygular hale getirmelerine ihtiyaç var. Bu da bireylerin sorunudur. Başta komuta olmak üzere tüm HPG güçlerinin sorunudur. Önderlik zaten gerekli hassasiyeti gösteriyor, uyarılarını yapıyor. Hareketimizin bu konuda gerçeği anlama, görme, gerekli tanımı geliştirme, değer biçme güç ve destek vermesi vardır. HPG 5. Konferans, Hareketin genelinin direnme kuvveti olarak gerillaya verdiği desteği de tanımladı, ortaya çıkardı.

HPG kendini güçlü, sağlam tutar, strateji ve çizgi içinde rolünü iyi anlar, onu hayata geçirebilecek bir anlayış, örgütlülük ve mevzilenme içinde tutarsa, halk buna dayalı olarak ve bundan güç alarak serhıldanları geliştirecektir. Halk yirmi yıldır böyle bir mücadele ve direniş içindedir, tecrübe ve bilinç geliştirmiştir. Bunu yürütme cesareti ve fedakârlığı vardır. Bu durum Hareketimizin bir halk hareketi olduğunu ortaya koyuyor. PKK gerçeğinin nasıl direnen bir halk gerçeği olduğu ortaya konmuştur. Bunlar güçlü tutulur, geliştirilir ve bu temelde direniş gücünün birliği korunur, herhangi bir zayıflığa ve parçalanmaya fırsat verilmezse Kürdistan'da demokratik siyaset kesinlikle başarı kazanır. Uluslararası komploya rağmen, Hareket ve halk olarak bugüne kadar yürütülen mücadeleyle önemli gelişmeler sağladık. Uluslararası komplocu güçler bizi kuşatıp, eritip dağıtmak istiyorlardı. Ancak tersine biz düşmanı kuşattık. Öyle etraftan kuşatmadık; içine girerek, örgütlenmedeki birliği koruyarak, ısrarımızla, tutarlılığımızla kuşattık. Bütün saldırı yöntemlerini, planlarını boşa çıkardık. Bugün artık yapacakları yeni bir şey yok; ancak eskiyi tekrarlayabilirler. Çünkü yeni yöntemleri uygulayabilmek için yeni projeler oluşturmaları lazım. Muhtemelen oyun oynamaya çalışacaklar. Eğer biz onlara fırsat vermezsek, BASK, Filistin vb modeller uygulama istemlerini boşa çıkarırız. Gerilla gücünü büyütür, korursa Filistin modeli yerle bir edilir, boşa çıkarılır. Belki Kürt toplumunun Araplar gibi bir destek gücü yok, ama Filistinliler kadar da küçük bir topluluk değildir. Kırk milyonluk bir toplumdur ve direnme gücü fazladır. Diğer yandan, eğer hata yapmaz, bu politik mücadeleyi ciddiye alır ve yoğunlaşırsak, bu, siyasimücadelede yanlış ve hata yapmamızı da engeller. Böylece İspanya'nın Bask'ta uyguladığı yöntemler de rahatlıkla boşa çıkartılabilir. Bu iki model de boşa çıkarılırsa, geriye demokratikleşme temelinde siyasi çözümün adım adım gerçekleştirilmesi gelir. Karşı taraf ne kadar ısrar ederse etsin, kesinlikle çözüm üretmeden ve muhatap almadan bizi dıştalayamaz, tasfiye edemez. Etkili çatışmalara ve savaş durumlarına girmeye de gerek yok. Özgürlük Hareketi ve halk mevcut mevzilenmesini ve direnme konumunu bile sürdürse, Türkiye'nin politika yapabilmesi için bunu ciddiye alıp, çözüm üretmesini zorunlu kılar. Bu olmadan, mevcut AKP yönetiminin, onun Dışişleri bakanının yapmaya çalıştığı yeni dış politikaların hiçbirisi işlemez, boşa çıkar.

Kürt-Türk ilişkileri demokratikleşme temelinde yeniden inşa edilmeli

Aslında AKP yönetiminin ve Dışişleri bakanının yaptığı politik çalışmaların temelinde Osmanlı politikalarının izleri var. Onlar biraz da Osmanlıdan esinleniyorlar. Bilindiği gibi Osmanlı devleti Trakya'da oluştu. İki yüzyıl boyunca Avrupa'yı fethetmek istediler. Temel hedefleri Roma'yı ele geçirmek ve Roma fatihi olmaktı. Devletçi uygarlığın birinci gücü haline gelmek istiyorlardı. 15. yüzyılın sonuna kadar bu doğrultuda çok çaba harcadılar. Ancak başa-

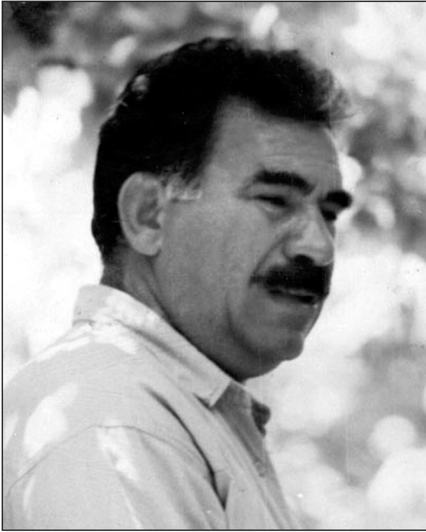
ramadılar. 16. yüzyılın başında Osmanlı padişahları Avrupa'yı fethetme çabalarının bir sonuç vermediğini, devleti ilerletmediğini, devletin çürümeye doğru gittiğini gördüler. İşte o zaman stratejik değişiklik yaparak yönlerini Ortadoğu'ya verdiler. Ortadoğu'ya gidebilmesi için Kürtlerle anlaşmayı gerekli gördüler. Yavuz Selim'in politikacılığı buradan ileri geliyor. Osmanlının Ortadoğu'yu fethetmesi ve savaşların kazanılması Kürt desteğiyle oldu. Osmanlı devleti Kürtlerin desteğini almazsa o savaşları kazanamaz, dolayısıyla o imparatorluk da olamazdı. Şimdi Ahmet Davutoğlu ve AKP hükümeti o imparatorluğa özeniyor. Osmanlının o gelişme durumuna özeniyorlar.

Son iki yüz yıldır da Türkiye benzer bir politika izliyor. Çevresini düşman görüyor. Kürtleri düşman, Ermenileri ve Arapları düşman görüyor. 19. yüzyılın başından, yani 1806'dan bu yana Avrupalılaşma, Batılılaşma eğilimi içinde oldu. İşte Avrupa'nın Osmanlıya dıştan dayattığı milliyetçilik budur. Fakat iki yüzyıl uğraşılmasına rağmen, öngörülen Batılılaşma, Avrupalılaşma gerçekleşemedi. Türkiye yönetimi bununla bir sonuç alınamayacağını gördü ve tekrardan Ortadoğu'ya dönmek, Ortadoğu'da yeniden açılım politikasıyla güç elde etmek istiyor. 16. yüzyılın başında Osmanlının uyguladığı politikayı, yaptığı stratejik değişikliği 21. yüzyılın başında AKP yapmaya çalışıyor. Fakat bunun da koşulları ve şartları var. Ulus-devletçi milliyetçiliğe dayanılarak bu stratejik değişiklik olmaz, bu politika uygulanamaz. Bunun olabilmesi için iki şart gerekiyor: *Birincisi,* zihniyet değişimi olacak, ulus devlet milliyetçiliği aşılacak, yerine demokratik zihniyet konacak. *İkincisi;* Ermenilerle, Araplarla, İranlılarla ilişkileri düzeltmek ve anlaşmaktan önce Kürtlerle ilişkilerini düzeltecekler. Kürt-Türk ilişkileri bir zihniyet değişimi temelinde demokratikleşmeye dayalı olarak yeniden inşa edilecek. Ancak böyle bir değişiklik olursa ve Kürtlerin desteğini yeniden alabilirse, bir demokrasi gücü olarak Türkiye Ortadoğu'ya açılabilir. Bunun önü açıktır, imkânları da vardır; ama bu şartlar gerçekleştirilmeden ne açılım yapabilir, ne de ulus-devlet milliyetçiliği ve şoven, düşmanca zihniyetten kurtulabilir. Tersine, bu zihniyet daha yeni düşmanlıklar oluşturur. Nitekim gelişmeye başlayan Yahudi karşıtlığı ve düşmanlığı gibi, bir düşmanlıktan başka bir düşmanlığa gider.

Düğüm çözüm noktasına gelmiş bulunmaktadır

Bu bakımdan da Önderliğin savunmaları, Hareketimizin de pratik duruşu, mevzilenişi, Türkiye'nin hem iç yaşamının düzenlenmesi, demokratik yaşamın gelişmesi, hem de dış ilişkilerinin düzeltilmesi açısından temel çözümü ortaya koyuyor. Yeni bir çözüm gücü oluşturuyor. Bunu bazı çevreler anlamaya çalışıyorlar. Onun üzerinde yoğunlaşıyorlar. Bazı çevreler bundan korkuyor, reddediyorlar. Özellikle MHP gibi güçler, böyle bir açılım olduğunda suçlarının ortaya çıkacağı ve tasfiye edileceklerinden korktuklarından böylesi bir sürecin gelişmesini önlemeye çalışıyorlar. Fakat gelişen durum karşısında fırsatlar, imkânlar olmakla beraber engeller de var. Biz böyle bir konumda aslında bir imparatorluk kurmak değil, tarihi yeniden tekerrür etmek de değil, Önder Apo'nun öngördüğü, halkların kardeşçe birlikte yaşadıkları demokratik Ortadoğu birliğini inşa etmeyi amaçlıyoruz. Ortadoğu'ya demokratik devrimi yaşatmak için, bu zihniyet mücadelesini ve politik mücadeleyi geliştirerek sürdürmemiz zorunlu olmaktadır. Önderlik, Fransız ve Rus devrimlerinden sonra 21. yüzyılın en temel devrim akımı olarak Ortadoğu demokratik devrimini tanımladı. Gerçekten de böyle bir sürecin verileri vardır. Türkiye'yi değişim ve demokratik açılım yapmaya zorlamayı, aslında bütün bu Ortadoğu çapındaki demokratikleşmenin önünü açacak gelişmeler yaratmayı ifade ediyor. Önderliğin ısrarı budur. Düğüm, çözüm noktasına gelmiş bulunmaktadır. Böylesi bir süreçte barışçıl ve siyasi çözümün önünü açacak, Türkiye'de değişimi başlatacak bir adımı attırabilirsek, bu, ABD'nin küresel sistem çıkarları temelinde Ortadoğu çapında geliştirmek istediği projeyi bir yana iterek, gerçekten de halkların demokratik birliğini öngören bir sistemin gelişmesine yol açacaktır. Çabalarımızın tümü aslında bu noktada adım attırmaya dönüktür. Dolayısıyla kritik, önemli ve hassas bir süreçten geçmekteyiz. Sonuç alabilmek için oldukça duyarlı, dikkatli olmalı, ısrarlı ve mücadeleci olmalıyız. Herkes kendi görev ve sorumluluğuna sahip çıkmalı, sağlam duruş göstermelidir. Bu konuda herkesin görevini başarıyla yerine getirmesi önem taşıyor. Ama her şeyden önce gerillanın duruşu daha fazla önem taşıyor. Biz HPG'nin böyle bir duruşu 5. Konferans temelinde geliştireceğine inanıyoruz. HPG'nin böyle bir görevi vardır. Güçlerimiz zamanlarını iyi değerlendirmeli, hatta gece saatlerinde de eğitim yapmalıdır. Bu, böyle bir zihniyet devrimini, değişikliğini ve buna dayalı olarak yeni bir stratejik kavrayışı, tarzı ve taktik yaratıcılığı edinmek için zihniyeti edinmek ve pratik olarak da bunun uygulayıcı gücü haline gelmek için gereklidir. İdeolojik ve askeri eğitim HPG için şimdi ekmek ve sudan daha fazla gereklidir. Çünkü önündeki bu tarihi görevi ancak onunla başaracaktır. HPG görevini başarırsa, o zaman bütün Hareketimizin mevcut stratejide başarılı olması gerçekleşecektir. Bu temelde tüm güçlerimiz bu eksende yoğunlaşmalı ve kesinlikle sürece yüzeysel bir yaklaşım sergilememeli. Hiçbir arkadaşımız bu süreci basit ele almamalıdır.

Unutmamalıyız ki, tarihi bir süreçten geçiyoruz ve hepimiz tarihi rollerle yüklüyüz. Tüm yoldaşlar, HPG'nin fedai militan gücü böyle bir görev ve sorumluluk temelinde kendi rolünü oynayacak konuma gelmelidir. Bunu pratikleştirmenin imkânı ve fırsatı vardır. Herkes çalışırsa kesinlikle kazanırız. Bu temelde tüm yoldaşlara, bu tarihi rollerini ve görevlerini yerine getirme temelinde yürütecekleri çalışmalarda başarılar diliyoruz.

Abdullah Öcalan

Demokratik siyasi çözümün önünü açın

"Siyasetin önünü açmak ve tıkanmışlığı aşmak için bir çeşit yeni barış grupları öneriyorum. Biri Avrupa'dan diğeri işte Mahmur olur, Kandil'den olur o taraftan 20-30 kişilik iki grup biri Aysel Doğan'ın öteki Seydi Fırat'ın başkanlığında Türkiye'deki partilere, Meclise gelirler ve siyaseten Kürtlerin taleplerini bunların önüne koyarlar. Mesela derler ki benim çocuğum anadilde eğitim alamayacaksa ben Mahmur'dan niye çıkıp geleyim? Siyaseten Kürtlerin temel isteklerini koyarlar"

Bundan sonra olup bitenin sorumlusu ben olmayacağım

Bu Kürt Konferansı önemli. Tüm Kürtlerin katılacağı Konferans ya da Kongrenin kararları çok önemlidir. Hayret ediyorum, siyasetçiyiz diyorlar, bu Kongre'nin önemini nasıl anlamıyorlar?

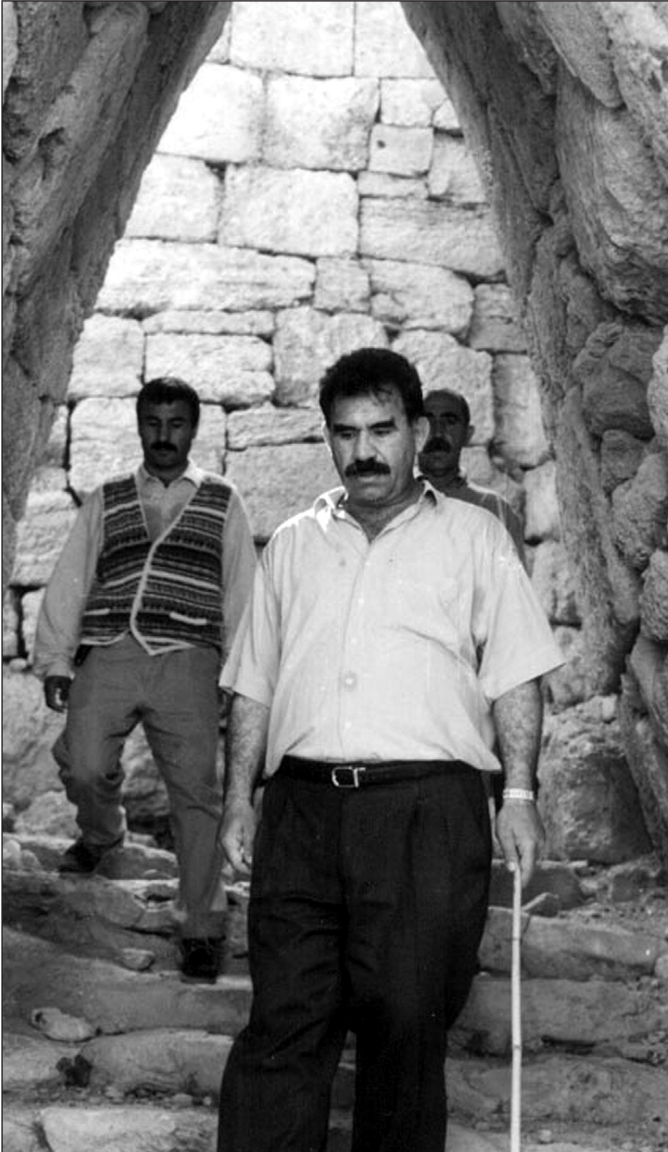
Talabani, "bu işi çözemezsek hepimiz altında kalırız, hepimiz beraber batarız" diyor ha! Talabani kötü yaklaşıyor. Eskiden de PKK'ye karşı birçok operasyona katıldı. Barzani bize karşı operasyonlara daha az katıldı. Talabani'nin sözleri şu demektir; oyun devam ediyor, kendisi de içindedir. Bu oyuna halen devam ediyorlar ama bu oyun da tutmaz. Biz kaybetmeyiz, ben kaybetmem, Kürtler kaybetmez, kendisi kaybeder. Kürtler çok bilinçlidir, kendilerini savunabilecek iradeye sahiptirler. Talabani kaçtır PKK'ye operasyon çekiyor, PKK üzerinde oyunlar oynuyor. Öyle orada kendini çok kurnaz sanıyor, böyle ufak şeyler değildir bunlar.

Cezaevinden bir arkadaş mektup göndermiş. Diyor ki; "Andrew Mango'yu bilirsiniz. Kendisi Türkiye özellikle Mustafa Kemal konusunda Türkler tarafından da Genelkurmay tarafından da bir otorite olarak kabul ediliyor. Geçenlerde Andrew Mango'ya 'demokratik açılım hakkında ne düşünüyorsunuz?' sorusu soruluyor ve Andrew Mango; 'Kürt açılımı Atatürk'ün devrimcilik ilkesinin bir gereği ve devamıdır' diyor ..." Mektupta değerlendirmeler uzun, devamı var. Ben Andrew Mango'yu bilirim ama hiç okumadım. Fakat aynı değerlendirmeyi ben daha önce yapmıştım. Mustafa Kemal'in gerçek düşüncesi farklıdır demiştim. Şimdikilerin Atatürkçüyüz demesinin Atatürk'le ne ilgisi var, bunlar Atatürk'ü de tanımıyor.

Mustafa Kemal'in gerçek çizgisi şu an Atatürkçü geçinenlerin çizgisi gibi değildir. Mustafa Kemal'in 10 Şubat 1922 tarihindeki özerklik vurgusu, fikirleri var. Mustafa Kemal bazılarının söylediği gibi Kürt düşmanı değildir. Mustafa Kemal, İngiliz adamı değildir. O daha çok Lenin'le mektuplaşıyordu, Lenin'e dayanarak kalmak istiyordu. Daha çok Sovyetlere dayanarak bu mücadeleyi yürütmek istiyordu. Mustafa Kemal, mücadelesinde İngilizlere dayanmadı. İngilizlere dayansaydı bu kadar başarılı olamayacağını biliyordu. Fevzi Çakmak, İsmet İnönü bunlar İngilizler adına hareket ediyordu ve İngilizlerin adamıdırlar. Bunlar Mustafa Kemal'i İngiliz politikalarıyla çembere aldılar. Mustafa Kemal'i yıprattılar, pasifleştirdiler. Mustafa Kemal'in etrafında güvenebildiği Ali Fuat Cebesoy, Fethi Okyar gibi birkaç samimi arkadaşı vardı. Fevzi Çakmak, İsmet İnönü, ittihatçılarla birlikte Mustafa Kemal'i pasifleştirdiler. İzmir suikastını yaptırdılar. Şeyh Sait provokasyonunu kullandılar, bu provokasyondan sonra Musul'u aldılar. Bu politikalar tamamen İngilizlerin politikasıdır. İngilizler böylece kendi politikalarını uyguladılar. Fevzi Çakmak, İsmet İnönü ve İttihatçılar yoluyla Türkiye'yi kontrolüne aldı. Ve bugüne kadar gelindi. Ordu içinde gerçekten demokrat olan, demokrasiyi bilen, özümseyen Cemal Madanoğlu gibi bazı subaylar vardı, bunların biraz sol eğilimleri vardı. Onlara da ne olduğu ortada. Bu çizgi ta 1920'lerden bu yana Mustafa Kemal'in etrafını kuşatmış, çemberini daraltmış, etkisizleştirmiştir. İşte Mustafa Kemal'e yapılan suikast bu yüzdendir.

Aynı İngiliz politikaları daha sonra da devam etti. Tansu Çiller 1992'ye kadar hiç piyasada yoktu, bilinmiyordu. Birden bire Doğru Yol Partisi'nin başına getirildi. Demirel Amerika'nın adamıdır. Demirel üzerinden, bir CIA ajanı olan Tansu Çiller'i Başbakan yaptılar. Ve yeşil ışık yakma olayı da o zaman oldu. Yani bir CIA ajanını Türkiye Başbakanı yaptılar ve Türkiye'yi de yeşil ışık yakarak ona teslim ettiler, ona bağladılar. Biliniyor, Çiller 1960'lardan beri CIA ajanıdır. İngilizler Çiller ve Doğan Güreş'e "size yeşil ışık yaktık, Kürtlerin üstüne gidebilirsiniz, dediler. Çiller, Doğan Güreş, 1990'larda tarihin görmediği zulmü Kürtlere uyguladılar. Binlerce faili meçhul, binlerce güzel insan öldürdüler. Ergenekon bunun en korkunç örneğidir. Kürtlerle Türkler arasında düşmanlık yarattılar. Başta Kürt iş adamları olmak üzere birçok faili meçhule izin verdiler. "Size sınırsız destek veriyoruz, Kürtlere istediğinizi yapın" dediler Çiller'e. Çiller de arka-

sına Amerika, İngiltere ve devletin gücünü alarak Kürtlere karşı her türlü uygulamaya giriştiler. Daha ne olsun? Bir başbakanın ajan olması kadar daha kötü ne olabilir? O zamanki gazeteler de ajan olduğunu yazdı. Ordunun bazı generelleri bunun farkındaydı. Karadayı ve Kıvrıkoğlu Amerikancı değiller. Karadayı, Kıvrıkoğlu gibiler bunun farkındaydı. Karadayı'nın olduğu bir toplantıda aynen "bu kahpeyi etkisizleştirelim, güçten düşürelim, bir an önce gönderelim" deniliyor, Çiller kastedilerek. Hatta Tansu Çiller'i öldürmeyi planlıyorlar ve bu planı da bize uygulatmak istediler ve bu olay böylece bize kadar geldi. Çok şaşırdım. Biz kabul etmedik. Yine Doğan Güreş'i kastederek zehirleme meselesi de var, zehirlemeyi yapıp bize mal etmek istiyorlardı.

Ordu ve bürokrasi ağalığın gelişmesinde başat rol oynadılar

Başbuğ, siyasi ağalardan ve terör ağalarından bahsediyor. Zaten ben daha önce bu eleştiriyi yapmıştım. İşte Şemdin, Çürükkaya onlar hakkında ağır eleştirilerim olmuştu. Başbuğ, bölgede siyaset ağaları var diyor. Kim ağalığın bugüne kadar gelişmesinde rol oynadı, ağalara kim destek verdi? Bu sistemin ayakta kalmasını kim istedi? Bu ağalıkta en az onlar kadar senin de payın var. Ordunun bunda rolü var. Bürokrasinin rolü var. Ordu ve bürokrasi ağalığın bugüne kadar gelişmesinde başat rol oynadılar. Ordu önce kendine bakmalı ve kendini sorgulamalıdır. Seksen yıldır Kürtlere baskı yapacaksın, Kürtlerin her türlü demokratik gelişimini engelleyeceksin, Kürtlerin en basit insani duygularının bile gelişimine izin vermeyeceksin, insani hak talebini bastıracaksın. Bu benim adıma aynen böyle yazılabilir; Öcalan Başbuğ'a cevap veriyor diye.

1920'de İngiltere Fevzi Çakmak'ı gönderiyor ve Fevzi Çakmak gelip Genelkurmay Başkanı oluyor. İsmet İnönü de İngiltere'nin adına hareket ediyor. Bu ikisi diğer ittihatçılarla birlikte Mustafa Kemal'i etkisizleştiriyor. Fevzi Çakmak-İsmet İnönü çizgisi, Genelkurmayın ana çizgisi haline geldi. İşte şimdiki ordu, bu ikilinin çizgisinin devamıdır. Bunu iyi anlamak lazım. Genelkurmayın bu çizginin dışına çıkmasına da izin vermezler. Ordu içinde bazı demokrat subaylar var, olmuştur, halen de var. Sol'a yakın subaylar, bu sorunları çok iyi bilen subaylar var ama bunlar etkisiz ve güçleri yok. Ordu işte bu ikilinin çizgisindedir halen. Başbuğ da bunu çok iyi biliyor. Siyaset ağalarını istemiyorsan demokratik siyasetin önünü açacaksın. Ee demokratik siyasetten korkacaksın, demokratik siyasetin önünü açmayacaksın, sonra da siyaset ağaları var diyeceksin. Bunda senin de payın var. Bütün bunların yanında bir de bölgeye kapitalizmi koymuşsun, her türlü politikanı ekonomiyle destekliyorsun. Halkı kuşatmak için bu ağalara her türlü ekonomik destek veriyorsun. Bu halk ne yapacak? Ya demokratik siyasetin önü açılacak ya da bu şekilde devam edecek. Onları bir dağ köşesine sıkıştıracaksın. Ondan sonra silah kullanma diyeceksin. Sen her şeyini ellerinden alırsan onlar da bildiği tek yol olan silaha sarılırlar. Ellerinde hiç bir demokratik imkân bırakmazsan onlar da bildiği tek şeyi yaparlar. Demokratik siyasetin önünü açmazsan Cudi'deki adam kendini korumak zorunda. Zaten içinde bulunduğu kültür başka türlü davranmasına uygun değil. Kandil'deki Zağros'taki adam için de öyle. Ya demokratik siyaset alanı açılacak ya da dağı korunma alanı olarak görmeye devam edecekler.

Şimdi bu Baykal, Bahçeli kimdir, kimler adına siyaset yapıyorlar? Bunların siyasetinin Türklerle Türklükle hiç bir ilgisi yok. MHP'nin yaptığı Türkçülük değil. MHP yüz yıldır sonradan oluşturulmuş bir Türkçülüğü esas alıyor. Daha doğrusu ittihatçılığın devamıdır. İttihatçılığı da, İttihatçıların Türkçülüğünü de dış güçler oluşturmuştur. Bunları oluşturanlar Türk bile değiller. Bugünkü MHP, İttihatçıların devamıdır. Her gün insan ölüyor. Bunlar insan. Bunu görmüyorlar mı, hiç mi vicdanları yok? Nasıl buna seyirci oluyorlar, anlamak mümkün değil.

Eğer bu sorunu ben çözeceksem önüm mutlaka açılmalıdır

Ben yıllardır hatta on yıldır Akademilerin açılması gerektiğini söylüyorum. Onu bile yapmıyorlar doğru dürüst. DTP, küçük burjuva siyaseti gibi bir siyaseti aşamıyor. DTP'nin binlerce on binlerce kadro yetiştirmesi lazım. Neden yapmıyorlar? Neden, DTP böyle sorumsuz davranıyor? Nasıl böyle yapıyorlar? Daha derinlikli çalışmalılar. Çünkü teorik kavrama düzeyleri buna elvermiyor. Gerçi Türkiye'deki bütün partiler böyledir. Hatta daha geridir. Hadi biz DTP içlerinde en iyisidir diyelim. Ama yine de yeterli değil. Başarılı olmak istiyorlarsa on binlerce insan, kadro yetiştirmelidir. Başbuğ bile fark etmiş, üzerlerine alınmıyor ama söylediği önemlidir. Gerçi ağalık sistemi nedir, kim ağalığı büyüttü bu tartışılır ama yine de söylediğinde doğruluk payı var. Gazetede okudum; Ahmet İnsel yazmış, diyor ki, bütün sorumluluk Öcalan'ın omuzlarına yüklenmiş. Çok doğru.

Türkiye'deki bazı aydınlar da bunu fark etmiş. Ben çözüm için düşüncelerimi devlete ilettim. Artık benim yapabileceğim bir şey yok. Yazdıklarımda da belirttim, ben demokratik çözüm için elimden geleni yine de yapmaya hazırım dedim ama bu şartlarda daha fazlasını yapmamın mümkün olmadığını söyledim. Zaten bu fizikken de mümkün değil. Devlet de bütün sorumluluğu üzerime yıkıyor, DTP ve PKK de bütün sorumluluğu bana yüklüyor. Bu bir zulümdür. Büyük bir zulümdür. Burada hareket serbestim yok. Buradaki şartlarda en ufak bir düzeltme yapmayacaksın hem de sorumluluğunu bana yükleyeceksin. Hem önümü açmayacaksın hem de sorumluluğu bana yükleyeceksin. Bu doğru değil. Ben 2005'te PKK'ye ve DTP'ye çok kızdım. Mücadele edecekseniz doğru dürüst edin dedim, ciddi olun. Ya bu işi iyi yapın ya da bırakın dedim. Ben bunları boşuna söylemedim. PKK de DTP de bana daha fazla sorumluluk yüklemekten vazgeçmeliler. Kendileri ne yapıyorlarsa yapsınlar. Savaşırlar mı, savaşı büyütürler mi teslim mi olurlar ben karışamam, ben bilemem. Kendilerinin bileceği bir iş bana ne? DTP, bazen sivri konuşuyor ama bazen konuşmasını bilmiyor. Şunu iyi anlamaları gerekir. PKK bu yöntemle gerillayı dağda daha fazla tutamaz. PKK yeni anlayış geliştirmezse, yeni anlayış temelinde yeni hamleler yapmazsa bu mücadeleyi sürdüremez, gerillayı da orada tutamaz. DTP de bu siyasi yöntemlerle Kürt halkını tutamaz. Bu şekilde Kürtlere hitap edemez bundan sonra.

Herkes sorunu benim omuzlarıma yığıyor ama ben bu şartlarda nasıl bir şeyler yapabilirim. Eğer bu sorunu ben çözeceksem, katkım alınacaksa önüm mutlaka açılmalıdır. Savaşmak da barışmak da onların bileceği bir şey, öyle her şeyi benim omuzlarıma yıkmasınlar, ben burada onlara bir mucize sunamam. Ben elimden geleni yaptım. Her şeyi yazdım verdim. Bundan sonra olup bitenin sorumlusu ben olmayacağım. PKK de DTP de önderlik yapamıyorlar, bu rolünü oynayamıyorlar. Kendi önderliklerini oluşturamıyorlar. Bunun için ciddi bir çaba da yok. Böyle giderse devlet AKP eliyle Kürtleri kendisine çekecek, operasyonlara bile gerek kalmayacak. PKK de DTP de kendi önderliklerini oluşturmaları gerekiyor.

Demokratik müzakere olursa çözüm gelişir

Ekim ayında mutlaka bazı gelişmeler olmalıdır. Karşılıklı adımlar atılmalıdır, müzakere, diyalog olmalıdır. Ekim'de mutlaka demokratik müzakere yapılmalıdır. Demokratik müzakere olursa çözüm gelişir. Müzakereden neden çekiniyorlar ki? Bir araya gelirler, sorunu müzakere ederler ve çözüme giderler. Bundan çekinilecek, korkulacak ne var? Meclis de öyle gevezelik için toplanmasın, sorunu sorumluluğuyla karşılasın, öyle tartışsın, birbirlerini hainlikle suçlamasın. Yok, sen şunu söyledin, şunu yaptın, yok, sen de şunu söyledin, şunu yaptın gibi siyaset anlayışını terketsinler. Müzakere aynı zamanda kimin çözümsüzlükten yana kimin çözümden yana olduğunu ortaya çıkaracaktır. Müzakere olursa kim barış istiyor kim savaş istiyor; kim adalet istiyor kim adaletsizliği; kim faili meçhullerden yana kim hukuktan yana; kim karanlık Türkiye'den yana kim aydınlık bir ülkeden yana? Müzakere olursa barış ve çözüm istemeyenlerin maskesi düşecek. Müzakere olursa kim tam bağımsızlıktan yana ortaya çıkacak. Kim Amerikancı ortaya çıkacak. Evet, müzakere ve barış olunca Türkiye'nin Ortadoğu'da yıldızı parlayacak. Ve Türkiye model olur. Benim önümü açın, ben de Türkiye'de barış ve çözüm istemeyenlerin maskesini düşüreyim. Kim çözümden kardeşlikten yana ortaya çıksın. O zaman da bırak, Türk halkı benim hakkımda kararını versin.

Müzakereyle toplumsal bir uzlaşma olacak. Toplumsal uzlaşmayla toplumun demokratik nitelikleri artacak. Toplumsal uzlaşma herkesin yararına, bundan herkes kazanır, toplum kazanır. Müslümanlığın ilkeleri de bunu gerektiriyor, kardeş olmayı gerektiriyor. Toplumsal uzlaşmayı sağlayan hedefleyen bütün felsefeler ve ilkeleri de bunu gerektiriyor, uzlaşmayı gerektiriyor.

Müzakere yapalım, diyalog yapalım, kim bölücüdür kim değildir, kim teröristtir kim değildir her şeyi açık tartışalım. O zaman bunların ne kadar fanatik, ne kadar ırkçı, ne kadar faşist oldukları ortaya çıkar. Bundan daha basit yol var mı? Her şeyi tartışalım. Kimin bölücü olup olmadığına halk karar versin. Benim düşüncelerim açıktır, ortadadır. Nasıl oluyor ben bölücü oluyorum? Gelsinler bütün herkesin önünde bütün Türkiye'nin önünde tartışalım, kim bölücü kim değil belli olsun. Bu da iyi işlenmeli. O zaman halk benim için ne derse ben razıyım. Şimdi bunlar neden kaçıyor? Bunların Türklükle ne ilgisi var? Ben Türkleri tanırım, siyaseti de böyle değildir, ahlakı da böyle değildir. Türkler böyle siyaset yapmaz. Türkler bölücü siyaset yapmaz, ta 1071'den beri bu böyledir.

Her türlü gelişmeye gebe bir güne girdik

Nasıl gelişecek, nasıl çözülecek hep birlikte göreceğiz. ABD, AKP'ye çöz diyor. Ama AKP daha sorunu bilmiyor. Başbakan biraz anlamış ama AKP, nasıl yürüyeceklerini bilmiyorlar. ABD, çözüm istiyor ama öyle faşizan bir yapı var ki, nasıl çözeceğini bilmiyor. ABD sol bir şey yaptıramaz, çünkü AKP'nin sosyal bünyesi buna uygun değil. Zaten olsa da darbeyle olmaz. Hükümetin durumu ortada. Bu durumda ne olabilir? Her şey olabilir.

Şu sıralar katılımlar yoğunlaşmıştır. Katılımlar yoğun değil mi? Artık nasıl savaşırlar nasıl barışırlar onlar bilirler. Öyle benim zamanımda başladığı gibi de olmayacak. Şimdi bin kat daha olanakları var, her yerde varlar. Kent isyanları mı olur, halk savaşı mı olur, ben bilmem. Ama olup bitenden ben sorumlu olmayacağım.

Sağlığım soruluyor. Sağlığın nasıl diye sormakla olmaz. Benim buradaki durumum belli. Dışarıda savaş yürütülüyor, sonucu buraya da yansır. Dışarıda yapılan savaşın gereği yapılır, sonuçları burada bana da yansır. Durumum böyle ele alınmalı, böyle değerlendirilmeli.

Bundan sonra PKK'nin, Kürtlerin üzerine bir müddet gitmeye devam edecekler. Bunu bir müddet daha deneyecekler. Ancak bunda da başarılı olamayacaklar, başarı sağlamaları da mümkün değil. Beni biliyorlar, beni tanıyorlar. Benim Kürtleri satmayacağımı biliyorlar. Benden daha ne yapmamı bekliyorsun? Kürtlerin durumu ortada. Ben Kürtleri satmam, Kürtlerin hakkını satmam. Ben daha ne yapayım? Çözüm yolunu yazdım. Devlet şimdi inceliyordur. Başbakanın konuşmalarından okuduğunu ve değerlendirdiğini anlıyorum. Benim yazdıklarımı, düşüncelerimi alıp kendileri istediği gibi kullanıyorlar.

Bugün olan da tıpkı 1920'lerdeki gibidir. Kürtlere dünya kadar silah vermişler. Kırk milyon Kürt'ü Türk ile savaştıracaklar. Bunu göremiyorlar mı? Kırk milyon Kürt'le savaşan Türkiye nasıl bütün kalır, nasıl bölünmez? Bu, bu kadar açıkken nasıl görülmüyor? İşte sana 1920'lerdeki durumun aynısı.

Talabani, Barzani'nin ellerinde birçok imkân var. Eskisiyle kıyaslanmayacak kadar imkânları var. Ancak bu imkânlarını kullanmıyorlar. Bazı kaygılarla kullanmıyorlar. Yeni bazı şeyler de geliştiremiyorlar. Biz burada birçok şey geliştiriyoruz, Kürtlerin birliği için birçok çözüm, öneri sunuyoruz. Kendilerini çok kurnaz, çok iyi siyasetçiler olarak değerlendiriyorlar ama aslında öyle değil. Zavallı durumdalar. Bunları da alıp değerlendiremiyorlar. Orada da birçok çözülme yaşanıyor, partileri çözülüyor. Birçok muhalif parti ortaya çıktı. İkisi de ayağını denk alsınlar.

Burada Kürtler için mücadele ettiğini söyleyenler her sıkıştığında Talabani ve Barzani'ye kaçıyorlar, onlara sığınıyorlar. Biz ne yapalım, ne yapmamızı öneriyorsunuz diye soruyorlar. Ancak Türkiye gibi onlar da Amerika'ya bağlılar, böylece her şey tekrar tekrar Amerika'ya dönüyor. Amerika kukla gibi her iki tarafı da oynatıyorlar. Her ikisi de ABD'ye dayanarak ayakta kalmaya çalışıyor.

Herkes eski tarz siyasetini geride bırakmalı. Amerika bile yıllardır destek verdiği Gladio'yu bıraktı. Eski tarz infaz, Gladio gibi yöntemleri Amerika bile terketti. Amerika eskiden bu Gladio için "bizim çocuklar" derdi. "Bizim çocuklar ne yapıyorlar?" derdi. Şimdi ise, "bizim çocuklar büyüdü kendi ayakları üstünde yürüsünler, yürüyebilirler" diyor. Ama Türkiye kendi başına yürüyemiyor, yürümeyi bilmiyor. Türkiye'de gerici bir ideolojiye saplanmışsınız. Bilimcilik, dincilik, cinsiyetçilik ve milliyetçilik dört tane batağa saplanmışsınız. Sonra da ayakta duramıyorsunuz.

Ben devleti daha yakından tanıdım. Epey tecrübe sahibi de olduk. Türk-Kürt kardeşliğini savunuyorum. Bu anlamsız savaşı gerçekten bitirmek istiyorum, bu ölümleri durdurmak istiyorum. Benim bu söylediklerim benim adıma uygun bir dille kamuoyuna aktarılmalı.

Toplumu iyileştirmek için anti kanserojen hücreler yaratılmalı

Kojin Karatani'nin bir makalesini okudum. Anti-kanserolojen diye bir kavram kullanmış toplum için. Çok doğru. Ben Karatani'yi daha önce hiç okumadım ama bu ifadeyi aynen daha önce kullanmıştım. Önemli birisidir. Express Dergisi'nde bir makalesini okudum. Japon bir filozof. Önemli düşünceleri var. Ancak eksik. Toplumu iyileştirmek için anti-kanserojen hücreler yaratmak lazım diyor, çok doğru. Ben de bu toplumu kanserojene benzetmiştim. Ve bundan kurtulmak için de geniş şeyler yazdım. Karatani önemli düşüncelere ulaşmış, önemli tespitlerde bulunmuş ancak benim düşüncelerim Karatani'nin düşüncelerinden çok daha geniş. Savunmamın dördüncü cildinde daha geniş değerlendirmeler yaptım. Orada çok daha derinlikli yazmışım.

Marx için de en son olarak şu yeni değerlendirmeye ulaştım, en son ulaştığım düşüncem şudur: Köylülerin eşkıya isyanı neyse işçilerin de kapitalizme isyanı odur. Bunu aşan bir durum yoktur. Köylülerin eşkıyalığı ile kent eşkıyalığı aynı şeydir. Köylülerin eşkıyalığı yerini kent eşkıyalığına bırakmıştır.

AKP çözmezse batar. Ferit Zekeriya, Amerikalı bir yazar, başta Afganistan olmak üzere Amerika'nın her konuda artık şiddeti değil ikna metodunu kullanması gerektiğini belirtiyormuş. Galiba, Amerikan düşünce kuruluşu olan RAND Corporation, Amerika'nın Irak'tan çekilmesi sonrasında Amerika'da, Türkiye'nin Güney'e müdahale etmesini isteyen bir grup bulunduğunu ve eğer Türkiye'nin Güney'e müdahalesi engellenmek isteniyorsa, PKK'ye karşı Türkiye'ye destek olunması gerektiğini belirtiyormuş. Yani işgal mi edecekler? Olabilir. Onlar Amerika'da bunu isteyen bir gruptur. Eskiden de vardı.

Murat Karayılan'ın, Türk devletinin ABD, İran ve Irak ile yaptığı görüşmelerde ortak kararın Kürt hareketinin tasfiyesi ve buna karşı ey-

“Halkın yönetime katılımı muhakkak sağlanmalıdır. Öyle üstten para beklemekle, gelirimiz yok demekle belediyecilik olmaz. Önemli olan halkı yönetime katmanın yanında, halkın kaynaklarını da kullanarak belediye çalışmalarını birlikte yürütmektir. Gerekirse halk kendi evinin önünü temizler. Belediye başkanı ve belediye meclisinin görevi öncülük etmektir”

lemlilik olduğu, İngiltere ve ABD’nin kendine göre çözüm yaklaşımlarının olduğunu ancak Almanya ve Fransa’nın böyle bir çözümlerinin olmadığını, Türkiye’yi bu bağlamda Avrupa Birliği’nde istemediklerini, AB üyeliğine karşı olduğu yönündeki görüşleri de basına yansıdı.

Tezkereye onay çıkmasının savaş ilanı değil de, savaşın devam edeceğidir. Genelkurmay Afganistan’a yeniden asker göndereceğini açıklamış. Onlar görüşmüş, anlaşmış olabilirler.

Demokratik belediyecilik anlayışı gelişiyor mu? Halkçı belediyecilik anlayışı gelişiyor mu? Bunlarla ilgili daha önce değerlendirmeler yapmıştım. Demokratik halk belediyeciliğinin ve katılımcı belediyecilik anlayışının önemine vurgu yapmıştım. Halkın yönetime katılımı muhakkak sağlanmalıdır. Öyle üstten para beklemekle, gelirimiz yok demekle belediyecilik olmaz. Önemli olan halkı yönetime katmanın yanında, halkın kaynaklarını da kullanarak belediye çalışmalarını birlikte yürütmektir. Gerekirse halk kendi evinin önünü de temizler. Belediye başkanı ve belediye meclisinin görevi öncülük etmektir. Yine her türlü kaynak yaratılabilinir. Kredi almak konusunda hiç bir sıkıntıları yoktur. Böylelikle ciddi belediyecilik ve belediyenin yapacakları işler ön plana çıkar. Özellikle şehit ve yakınlarını kaybeden aileler mağdur edilmemeli, aç bırakılmamalıdırlar.

DTP’nin 100 belediyesi var. İyi bir model oluştururlarsa gelişirler, öncülük ederler. DTP’nin durumu nasıl? Oy oranı nasıl? Yükseliyor değil mi, gözlemlenebiliyor mu? Oy oranı yüzde 10 civarında olması gerekir. Ama yetmez çoğaltmaları lazım. Devlet ve hukuk bürokrasisi DTP’yi belli bir sınırda tutmaya çalışıyor. Bunu aşmaları için daha önce söylediğim siyaset akademilerinin kurulması gerekiyor. Kızıltepe büyük bir yerdir. Orada akademi kuruldu mu? Van’da kuruldu mu? Siyaset akademilerinin kurulması çok önemlidir. İşte hâkim size çıkar ters bir soru sorar, cevaplayamazsınız, altında kalırsınız. Siyaset akademileri eğitim açısından oldukça önemlidir. AKP’nin 300 tane siyaset akademisi var, kadrolarını buralardan yetiştiriyor. Birçok yerde siyaset akademilerinin açılması gerekir.

AKP meydan kendisine kalsın istiyor

DTP önemli bir süreçten geçiyor. Kendilerine yönelebilirler, tutuklayabilirler. Önemli olan politik bir duruş sergilemeleridir. Bulundukları mevzileri korumaları, bu durumlarını daha da geliştirmeleri gerekir. Siyaset akademilerini de bu bağlamda söylemiştim. AKP mantığı çıkarcıdır, oportünist bir anlayışa sahiptir. AKP anlayışı devlete dayanarak ve devletin imkânlarını kullanarak güçlenme siyaseti izliyor. Bunlar bu süreçte kendilerini korumak adına DTP’yi kurban edebilirler. DTP ortadan kalkınca siyasi mirasının kendilerine kalacağını hesaplıyorlar. DTP’lilerin bunu hesaplaması gerekiyor. Buna göre siyaset üretmeleri gerekiyor. Ben daha önce de söylemiştim. DTP’ye dönük tutuklamalar gelişebilir. Politika üretmekte yeterli değiller. İşte Ergenekon operasyonu ortadadır. Devletin içerisindeki bir kesim Ergenekon’a karşı, Ergenekon’a alternatif olarak DTP’ye yönelik operasyon yapılmasını amaçlıyorlar.

AKP mevcut durumda DTP’yi kurbanlık koyun olarak görüyor. Oysaki yargı bürokrasisi AKP’yi de kapatmaya çalışmıştı. Şimdi bu kesim, yargı bürokrasisi, Ergenekona karşı DTP’ye yönelmeye çalışıyor. AKP de buna ses çıkartmıyor. Bu süreç bu şekil olumsuz giderse DTP’nin üstüne daha fazla gidecekler. AKP, ne CHP olsun istiyor ne DTP olsun istiyor, meydan kendisine kalsın istiyor. AKP böylesi bir anlayışa sahiptir. Kendi çıkarını devlet çıkarından üstün sayıyor. Bilindiği gibi yargı bürokrasisi, Sincan Hakimi, Cumhurbaşkanı Gül’ün de yargılanmasının önünü açmak istemişti ancak güçleri yetmedi. Bu kesim halen güçlü bir şekilde bulunmaya devam ediyor. Neden diğer milletvekilleri zorla götürülmediler de DTP’li milletvekillerini zorla götürmeye çalışıyorlar. Bu anlaşılmalı.

Demokratik müzakere süreci gelişirse bu, DTP etrafında gelişecek. Elbette Kandil ve ben de bu sürece dolaylı şekilde katılacağız. Ben buna dolaylı müzakere demiyorum, demokratik müzakere diyorum. Demokratik müzakere sürecinin başlaması açısından DTP’ye önemli görevler düşüyor, DTP’nin buna hazırlıklı olması gerekiyor. DTP içerisinde diplomasiden ve müzakere süreçlerinden anlayan, iş yapabilecek kişilerden oluşan bir komisyon oluşturulmalıdır ve bu komisyon güçlü öneriler hazırlamalı. Bu komisyon parlamento gündemine güçlü önerilerle çıkabilmelidir, onların böyle bir hakları da vardır. Ve parlamentoda da demokratik müzakere süreciyle ilgili bir komisyonun oluşmasını sağlayabilmelidir. Koçgiri isyanı da meclise getirilip, tartışılıp af benzeri bir çözüme bağlanmıştı. Biliyorsunuz daha önce de Susurluk Komisyonu gibi komisyonlar meclis içerisinden oluşturulmuştu. Mecliste oluşturulacak bu ikinci komisyona milletvekillerinin yanı sıra aydın, yazarlar, akademisyenler, sivil toplum örgütleri de dahil edilmelidir. Bu komisyon da Kandil, İmralı’dan tutalım da, Genelkurmay’dan, DTP’den MHP’ye kadar ve tüm kesimlerle görüşmelidir. Bu görüşlerim Ahmet onlara da iletilebilir. Eğer bunu başarabilirlerse büyük bir iş başarmış olurlar. Böylelikle demokratik sürecin önü açılabilir.

Demokratik müzakere ve çözüm sürecinin başlaması iki hafta içinde netleşir. Parlamento açılışında AKP'nin yapacağı sunum önemlidir. Ya savaşın devam kararına ya da demokratik müzakere sürecinin başlamasına neden olacak. Bu da dediğim gibi iki hafta içerisinde netleşecek. Mevcut durumun, AKP'nin inisiyatif alması ve cesaretli davranmasıyla önü açılabilir. Eğer demokratik müzakere süreci gelişmezse şiddet, çatışma, baskı ve ölümler korkunç olur. Halk her türlü gelişmeye hazırlıklı olmalı, savunma tedbirlerini geliştirmelidir. Yüz yerde çatışma olursa Türkiye bunun altından kalkamaz. Benim amacım böyle bir sürecin önüne geçmektir. Devlet benden çözüm bekliyor. DTP sorumluluğu bana atıyor. Benim şartlarımı kimse anlamıyor. 11 yıldır buradayım. Başkası 11 gün burada kalsaydı, başını duvarlara vururdu. Bunları anlatmaktan boğazım kurudu, görüyorsunuz. Mevcut durumda Kürtlüğünüzden vazgeçmeniz isteniyor. Sizler onurlu insanlarsınız, Kürtlüğünüze sahip çıkarsınız, mücadele edersiniz. Süreç olumsuza giderse halk kendi kararını verir.

Biliniyor Özal bu konuya farklı yaklaşıyordu, bir şeyler yapmak istiyordu. Suikast düzenlediler. Erbakan da bir şeyler yapmak istiyordu, onu da alaşağı ettiler. Ecevit de bir şeyler yapmak istiyordu, onu da etkisiz hale getirdiler, felçettiler. AKP farklı yaklaşıyor, oportünist bir yaklaşımı var. Kendi çıkarını devlet çıkarından üstün tutuyor. Bu yaklaşım tehlikelidir.

Çocukları bile öldüren zihniyet çok tehlikelidir

Devlet içerisinde bir kesim halen ısrarla savaşı dayatıyor. Bu kesimler işte Şırnak'ta iki yurtsever insanın başlarını taşlarla ezerek öldürdüler. Bir de arabalarını uçuruma yuvarladılar. Bu aslında bir mesajdır, bir göz dağıdır. İşte ben sizi böyle ezerim demek istiyorlar. Politikada etkili olmayan insanların öldürülmesi bunların neler yapabileceğine işaret ediyor. Sıradan insanları da öldürebilirler. Ben gazetede okumuştum; Adana Islahevi'nde bir Kürt çocuğunu, sanırım Mardinliydi, marş okumadığı için parçalayarak öldürmüşler. Gerekçe olarak da bunu çocuklar yaptı gibi bir gerekçe ortaya koymuşlar. Bunlar örgütlüdür ve bilinçli yapılmaktadır. Daha önce de benzer çocuk ölümleri olmuştu. İşte Uğur Kaymaz'ı da öldürmüşlerdi.

Sadece Lice'de öldürülen kız çocuğu değil, Dicle kıyısında onlarca Kürt çocuğu öldürüldü. Çocuk bile öldüren zihniyet çok tehlikelidir. Bunu nasıl yapıyorlar anlamıyorum. Ben burada bunların önüne geçmeye çalışıyorum. Bu olayları devletin yapması ya da PKK'nin yaptığının söylenmesi çok önemli değildir. Kim yaparsa yapsın bunun araştırılması ve açığa çıkartılması gerekir. Avukatları eleştiriyorum; avukatlar halkın haklarını korumakla görevli. Bu tür olayların üzerine gitmelidirler. Özellikle bölge baroları bu tür olayların üzerine gitmeli, açığa çıkarmalıdır. Bu tür olaylar Avrupa'da olsa avukatlar kıyameti koparır, on klasör belge, delil toplarlar, olayı ortaya çıkartırlar. Bunları avukatların muhakkak araştırıp, arkalarında ne var, kim var araştırıp ortaya çıkartması gerekiyor. Bu ölümler, yapanların zihniyetini ortaya çıkartıyor.

Çatı partisi ne durumda? DTP Parti Meclisine seçilecek kişiliklerin nitelikli olmaları gerekir. İstekli, arzulu, hizmet aşkıyla dolu, iş yapabilen kişilerden seçilmelidir. Yine demokratik Alevi kişilikler, akademisyenler, Kıvılcımcılar, Sosyalist Partisinden, DTP bünyesinde geniş bir yelpazede çatı partisi tarzında oluşabilir, çalışma yürütebilirler. Parti meclisine akademiler de iş yapabilecek insanlar da alınabilir. İstekli, arzulu insanların olması gerekir. Emine ve Ahmet ile devam edebilirler. Emine ve Ahmet olursa bu yanlış olmaz. İlle de olsun demiyorum, dayatmıyorum, bu halkın iradesiyle olmalıdır. DTP'de değişik çevrelerin, Türk demokratlarının da yer alması önemli. Onların çalışmalarının bu dönem Türkiye için önemli olduğunu düşünüyorum. Onların da bütün güçleriyle yirmi dört saat kendi çevrelerinde çalışmaları gerekiyor. DTP kendi partileriymiş gibi çalışmalıdırlar. Bulundukları yerlerde bir parti başkanı gibi çalışmalıdırlar. Bu sadece Kürt hareketi için değil Türkiye için de büyük bir demokrasi hareketi olmalı.

551 sayfalık savunmam avukatlarıma verilmiş. Peki, yol haritası verildi mi? Onu da kısa zamanda verirler. Bir kısmını açıklamıştım. Orada abartılı talepler yok.

Behram Salih, Irak'ta Saddam'ın Kürtlere karşı kimyasal silahlarla saldırmasına rağmen dağdan indiremediğini, Türkiye'nin de bu şekilde çatışarak PKK'yi dağdan indiremeyeceğini, bu sorunun yeni bir sorun olmadığını,

20 yıldan beridir süregelen bir sorun olduğunu, Türkiye'nin çözüm için daha farklı yaklaşması gerektiğini, kendilerinin de bu şekilde yardımcı olacağını belirtmiş. Üçlü koalisyonun işlemesi gerektiğini dile getirmiş. Yansıdığı kadarıyla Behram Salih de demokratik çözüme vurgu yapıyor.

Evet, belki tam tıkanmaya doğru gidilmiyor. Ancak bir daralma yaşanıyor. Bir-iki hafta içerisinde ya açılımın önü açılır, ya da tam daralır. Bu bir-iki hafta kritik haftalardır. Bir-iki hafta sonra nasıl şekillenecekse daha iyi görülür. Bizim açımızdan da her şey daha iyi netleşir. Zaten bugünlerde meclis açılacak, bu konu meclisin de gündemine gelecektir. Meclis açıldığında iktidarın ne yapacağını daha iyi göreceğiz.

Hayır mesele hükümeti de aşan bir meseledir. Devletin ne yapacağını göreceğiz. Bir gelişme olursa bu görüşmelere katılacak müzakereciler hazırlıklı olmalıdır. Özellikle DTP bu konuda hazırlıklı olmalıdır.

Bireysel amacı olan insanlara asla görev verilmemeli

DTP Kongresine ilişkin görüşlerimi daha önce de belirttim. Kongrede çok değişik kesimlerden insanlar da görev alabilirler. Türk arkadaşlardan, yazar-çizerlerden de insanlar görev alabilirler. Parti Meclisinde görev alacak kişiler makam-mevki için gelmesinler, kendini yaşatmaya gelen insanlar delegeler tarafından seçilmemelidir. Halk tarafından sevilen, emek sahibi, parti çizgisine saygılı olan, makam-mevkiyi araç olarak gören; asıl amaçları hizmet olan nitelikli insanlar, delegeler tarafından seçilmelidirler. Bireysel amacı olan insanlara asla görev vermeyin, kim olursa olsun bu tip insanlar seçilmemelidir. Eğer seçilip, partiye hizmet etmiyorsa, bu tip kişileri altı ay içerisinde disiplin kurulları işletilerek seçtiğiniz gibi alaşağı edebilirsiniz. Doğru olan da budur.

Evet, belediyeler ne durumda? Yüze yakın belediye ellerindedir. Halk belediye çalışmalarını nasıl görüyor, nasıl değerlendiriyor? Ben daha önceleri defalarca belirttim. Belediye çalışmaları sizi iktidara getireceği gibi iktidardan da indirecek çalışmalardır. Bunun için halka şöyle sesleniyorum: Eğer Belediye Başkanları gerekli hizmetleri vermiyorsa onların makamlarını işgal edin. Onları siz getirdiniz, siz indirebilirsiniz. Onlar orda sizin birer çalışanınızdır. Bu hakkı kendinizde göreceksiniz. Çalışmayan Belediye Başkanları, Osman ve Botanlar gibi ağalığın mı peşindeler, neyin peşindeler bunlar? Evet, o gün gazetede okudum Osman şöyle diyor: beni Türkiye'ye getirin, ben hizmet vereceğim, katkı sunacağım diyor. Bunlar hala gündemde kalmak için kendilerini malzeme yapıyorlar. Eğer onurlu olsalardı, bu durumda olmazlardı. Bunlar önemsiz, dikkate alınmaması gereken insanlardır.

Şimdi bir iki yasa değişikliğiyle, anayasadaki bazı maddelerin değişmesiyle bu sorun çözülecek gibi değil. Askeri yöntemle de şu anda çözülecek gibi değil. Hukuki, askeri yöntem de şu anda tıkanmış. Siyasetin tıkandığı noktada iki yöntem de etkisiz kalır, ikisi de gelip siyasete dayanıyor. Önce siyasetin önünü açmak gerekiyor. Önce siyasetin önünü açacaksın ki ondan sonra bir şeyler gelişsin. Herkes kendinden doğru işini yapacak. Hukukçular da çalışacak tabi, onlar da üzerine düşeni yapacak. Gerilla da işini yapacak. Ama siyasetin ön açıcılığı olmadan bir sonuç almak mümkün değil ve siyaset de tıkanmış durumda. Şu anda siyasetçiler de tıkanmış durumda. Ben bunun aşılması için gündemimde bir iki pratik öneri var yapacağım. Tabi bizimkiler de geç anlıyor. Herkesin şimdi önce siyasetin önünü açmaya çalışması gerekiyor. Yoksa askeri yöntemler devreye girer o da çözüm değil. Yeni bir şey değil. Ben siyasetin önünü açmak için Türkiye'deki herkesin çabalaması gerektiğini düşünüyorum.

Cumhurbaşkanı Gül'ün bir belirlemesi var. Ulus içinde ulus adacıkları yaratmak istediğimizi söylüyor. Buna cevap vereceğim. Önce bunun anlaşılması gerekiyor. Beni yanlış anlatarak bizi siyasetin önünü tıkamaya alet etmeye çalışıyorlar. Buna izin vermem. Benim ne söylediğim açıktır. Bunu defalarca anlattım. Son yol haritasında da bunu açıkça yazdım. Savunmalarımda da bunları belirttim. Gül, Erdoğan çözüm falan diyorlar ama net olarak, tam olarak ne olduğunu anlamış bile değiller. Kemal Karpat akademisyendir, Amerika'da yaşıyor. O biraz anlamış. Şöyle diyor; "Yeni bir ulus, yeni bir devlet doğuyor". Doğrudur ama onların anladığı anlamda değil, demokratik bir ulus, demokratik bir devlet doğuyor. Birkaç etnisite bir araya gelip ulus yaratabilirler. Hatta bir etnitisite farklı uluslar, farklı devletler yaratabilir. Bizim yaratmaya çalıştığımız ulus anlayışı etnisiteye dayanmaz, demokratiktir. Demokratik ulusta herkes yerini alır. Dünyada bunun örnekleri var. İşte İngiltere. İngiltere'de İskoçya'nın ayrı parlamentosu, hükümeti var. Kuzey İrlanda'nın özerkliği var. Galer'in kendi parlamentosu var. ABD'de de buna benzer bir sistem var. İspanya 17 bölgeden oluşuyor. İtalya'da da buna benzer bölgesel açılımlar var. Araplarda bile bu kadar geri bir anlayış yok. Araplar bile şu anda Türkiye'deki hâkim anlayışın önündedir. Benim, senin devletinle, bayrağınla bir sorunum yok. Dilinle bir sorunum yok. Herkesin ortak vatanı diyeceksin bununla da bir sorunum yok ama Kürdistan diye bir yer var, O da ortak vatandır.

Bir halk ancak diliyle var olur

Bunlar neyi anlamıyorlar? Ben '92'den beri devletle, orduyla dolaylı, dolaysız görüştüm. Onlara şunu söylüyorum; Alparslan Silvan'a gelip o zamanki Mervani beyliğiyle görüşüp 15 bin Kürt savaşçısını alıp öyle Bizans'la savaşmadı mı? Anadolu'ya Türklerin girişini bu sağlamadı mı? O zaman sen Kürtleri nasıl inkâr ediyorsun. Yavuz Selim, İdris-i Bitlisi'yle görüşüp Kürtlerle anlaşıp, ondan sonra seferlere çıktı. İdris-i Bitlisi'ye o dönem bölgede Kürtlerin 10'u aşkın beylikleri vardı. Kendinize bir beylerbeyi seçin, İstanbul'da

ben, Kürdistan'da O olsun, dedi. Kürtler o dönem kendi aralarında kavga ediyorlardı. Bir beylerbeyi seçemediler, Yavuz onlara bir beylerbeyi atadı. Boş bir kâğıt gönderdi. Ne istiyorsanız yazın, kabulümdür, dedi. Bu ittifakla Mercidabık, Ridaniye, Çaldıran savaşlarını kazandı mı, kazandı. İmparatorluk iki kat büyüdü mü, büyüdü. Hazine üç kat doldu mu, doldu. Peki, sen, şimdi Kürtleri nasıl bu topraklarda yok sayıyorsun. Sen onlar olmadan böyle bir imparatorluk kurabilir miydin? Mustafa Kemal, Erzurum kongresini yaptı. Birçok Kürt beyine, mirine kardeşlik mektupları yazdı. Mir Dengir Fırat'ın dedesi olmasaydı, Sivas Kongresi'ni basıp Mustafa Kemal'i tutuklamayacaklar mıydı? Sen şimdi Kürtlerin haklarını bu cumhuriyette nasıl inkâr edebilirsin, nasıl bunları tanımazsın! Tarih budur, tarihin doğrusu budur. Hatta ordudan bazıları bunu sivillerden ve Erdoğan'dan da Baykal'dan da daha iyi biliyor. Baykal, Kürt'e hayır diyor, dilini kullanamazsın diyor, Kürt dili bile yok diyor. Ne demek bu, sen ne demek istiyorsun? Bir halk ancak diliyle var olur. Kendi dilini çocuğuna öğretemeyecek, eğitemeyecek, o zaman sen nasıl insanlıktan, kardeşlikten bahsedebiliyorsun? Bunu yapamayan insan, insan değildir. Bir hayvanın bile dili var. Bir hayvan kadar bile değer vermeyeceksen sen nasıl kendi insanlığından bahsedebiliyorsun. Bunların milliyetçiliği aşılmış bir milliyetçilik. Bu faşizmdir, nasyonalizmdir. Bu bütün dünyada artık aşılmıştır. Bütün dünyaya bakalım, bu anlayış, bir tek Türkiye'de var. Amerika'da da, Afrika'da da, Araplarda da, Latin Amerika'da da böyle bir şey yok. Kemalist'iz diyorlar, Kemalizm'de de böyle bir şey yok. Bunların ki Türklük de değil. Beyaz Türk diyorlar ya, aslında Türk de değil bunların hiç biri. Bunun Türklüğe de bir yararı yok. Ben bunların ne olduğunu söylemek istemiyorum. Temel İskit adında bir adamın makalesi var, onu okusunlar, bu konuda her şey orda yazıyor.

Dünyada artık karşılığı olmayan bir milliyetçiliğe sığınıyorlar

Bunlar Kemalist de değil. Kemalizm'i de anlamıyorlar. Mustafa Kemal diyorlar. Mustafa Kemal'de Kürt düşmanlığı yoktur. Bunlar gibi değildi. Nutuk yazdı diyorlar. Ne zaman yazdırdınız? '30'lardan sonra! Mustafa Kemal'in dönemi, pozitivizmin hâkim olduğu dönemdir. O Fransız pozitivizminin etkisinde bir ulus yaratmıştır ama Kürt düşmanlığı yoktur. Bu Birinci Devrim'dir. Ama bağımsız duramadı. İstediklerini yapamadı. Onun yapmak istediği bunlar değildi. Kâzım Karabekir'in İstiklal Mahkemesi'ndeki yargılamasında idam edilmek istendi. Bütün önemli önemsiz generaller sivil elbiselerle mahkemeye geldiler, buna izin vermeyeceklerini gösterdiler. İttihatçılar aslında Mustafa Kemal'i kuşattılar, onu boğdular. İzmir suikastıyla Mustafa Kemal, bunların gücünü gördü, bir çeşit Çankaya'ya çekildi. Artık etkisi kalmamıştı. 1925'ten sonra Kemalizm, Mustafa Kemal'in Kemalizm'i değildir. Recep Peker faşisttir, CHP'nin başına geldi, İtalyan Musollini yasalarıyla biliniyor. O CHP, 1925'ten sonra artık Mustafa Kemal'in CHP'si değildir. Mustafa Kemal, Çankaya'ya çekilmeden aslında Serbest Fırka deneyimiyle demokrasiyi de denedi ama olmadı, kapattırdılar. MHP ve CHP, Kürt yoktur, diyor. Nasyonalist, dünyada artık karşılığı olmayan bir milliyetçiliğe sığınıyorlar. Aslında bu milliyetçilikten dünya da elini çekti. ABD, bunları destekliyordu, işte Ergenekon olayı ortada, desteğini çekti. Nereye dayanacaklarını bilemiyorlar, bu nedenle panik halindeler. Aslında biraz yargının içinden, bürokrasiden, ordudan direnenler var ama bir şey elde edemeyecekler. Üniversiteler vardı, onlar bile ellerinden gitti. Kemalizm diyorlar ama bu Kemalizm değil. Mustafa Kemal şimdi uyanıp gelse bile onları kurtaramaz. Artık pozitivizmin bilimsel olarak aşıldığı bir yerdeyiz. Kaldı ki Mustafa Kemal onlar gibi de düşünmüyordu. Şimdi siyaset yapsa bu şartlara göre siyaset yapardı. Böyle siyaset yapardı. Demokratik ulus yaratmak gerekiyor. Ben buna İkinci Devrim diyorum. Tarihin, geldiği yer, geleceği yer burası. Bunlar, tarihin akışına ters duruyorlar. Bunların yaptığı tarihin gidişatına da uymuyor. Yol haritasında da ayrıntılı olarak anlattım. İlkelerini sekizon tane koydum. O ilkelerden biri *"tarih şimdidir, şimdi tarihtir."*

Kadının bu iktidardan sonsuz boşanmasını öneriyorum

Gülüzar Akın'ın bir mektubunu daha aldım. Sağlığı kötü galiba. Kendisine dikkat etsin. Yapılacak bir şey varsa yapmak lazım. Bitlis'ten cezaevinden mektup aldım. 11 kadın arkadaş varmış orada. Bakırköy'den de vardı. Cibranlı Halit'in yeğeni Mesil Demiralp'ın mektuplarını almıştım. Bunların hepsine cevap vermek istiyorum bugün. Bitlis cezaevinden bir erkek arkadaşın da mektubunu aldım. Bitlis tarihi üzerine yoğunlaşıyormuş. Bitlis İdris-i Bitlis, Said-i Nursi gibi isimler çıkarmış bir yer. Erdoğan da bahsetti bu isimlerden. Bitlis'e ilişkin bir belirleme yapmak istiyorum. Aslında Bitlis sadece bir il değil bir bölge olarak Van girer mi girmez mi, tartışılır tabi. Tatvan'ı Van'dan mı Bitlis'ten mi saymak gerekir. Ama Ahlat var, Bitlis bir alandır, bir bölgedir. Bitlis kadınları biraz farklıdır. Dersim Alevi kadınlarının uyanmış, bilinçlenmiş - Kürt kadınlarının geneline göre söylüyorum– durumu Bitlis kadınları için de geçerli. O yöreyi biraz biliyorum. Kadınlarının duruşu farklıdır.

Kadın meselesini biraz daha tartışmak istiyorum. Savunmalarımda tartıştım ancak çok öfkeleniyorum. Evde kalmaktan söz ediyorlar. Ben daha önce de söyledim. Tekrar şöyle ifade etmek istiyorum. Sonsuz kavramını kullanacağım ama anlaşılabilmek için Sonsuzluğu şöyle sınırlandırmak istiyorum. Beş bin yıllık kadının tahakküm altına alındığı erkek egemenlikli bir kültür yaratıldı. Buna tecavüz kültürü diyorum. Ben kadının bu tecavüz kültürüne boyun eğdiğini,

eğmek istediğini düşünmüyorum. Ancak buna karşı çıkmak, bu kültürün dışında yaşamak o kadar kolay değil. Bunu yırtmak, bunun dışında erkekle ilişkilenmek. Erkekler için de söylüyorum; beş bin yıllık tecavüz kültürünü bilince çıkartmak, özgür bir bilinçle, iradeyle bütün bunları aşarak ilişkileneceklerse kadınla, kadınlar için de erkekle ilişkilenmelerini söylüyorum. Yoksa öyle evde kalmak falan değil. Kadın parti içinde de meclisler içinde de bu özgürlük iradesini eyleme dönüştürmeleri, eylemsellik içinde özgürleşmeleri gerekir. Bunu başarmalarını diliyorum. Ben, yeni bir kavram tartışacağım. Bu iktidar erkek egemenliğine ilişkin. Bazı yazarlar da tartışmış, Bana çok yakın şeyler söyleyen yazarlar da var. Özellikle erkek egemenliği konusunda. Kadının köleleştirilmesini çok iyi tasvir edenler var. Onlar da bu topraklarda kadın köleleşmesinin başladığını tespit ediyorlar ancak bu köleliğin geldiği noktanın Avrupa uygarlığında doruk noktasına ulaştığını söylüyorlar. Ben de aynı şeyi söylüyorum. Bu yazar Fransız, şu anda Fransa'da kadınların yaşadığı özgürlük falan diyorlar ya bu kölelik, Ortadoğu'da bir kadının yaşadığı kölelik kadar ağırdır. Fransa'daki belki biraz daha karmaşıktır, bir sürü şeyin içine saklamışlar ama Ortadoğu'daki kadına yönelik iktidar çok daha saftır, kendini açığa vurur. Bunun tasvirini iyi yapmış ama çözümlemesini yapamıyor. Kendisi de söylüyor zaten, ben bunun siyasetini yapmak istiyorum. O sadece sosyologdur. Ama ben benzer sonuçlara ulaştım ve boğazına kadar siyasetin içindeyim. Jean Baudlierd, bu incelemesinin sonunda kadınlar için bir çıkış olarak, çok kötümser yaklaşıyor, belki haklıdır; sonsuz aşkı öneriyor. Kadınların bu iktidar ilişkisinden sonsuz aşkla çıkabileceğini söylüyor. Ama bu kadar naif bir kavramla, aşkla falan bu işin içinden çıkılmaz. Ben sonsuz aşk değil, sonsuz boşanma diyorum. Sonsuzluk derken aslında beş bin yıllık eril iktidarla bu sonsuzluğu sınırlayabilirim. Buna karşı kadının bu iktidardan sonsuz boşanmasını öneriyorum. Kendi siyasetlerini oluşturmalı, bunun için ekonomilerini oluşturmalı. Kadın kendi ekonomisini oluşturmalı, siyaset akademilerini önermiştim.

> "Kadının kendi özgürlüğünü kurmak için siyasal bilinç ve siyasal eylemlilik gerekiyor. Kadın erkek ilişkisi öyle romantik ya da sonsuz aşk ya da cinsel özgürlükle elde edilemez. Sonsuz aşkla yaşayacaklarsa özgürlüğü bilince çıkarmaları gerekiyor. Kadının önce eril iktidardan sonsuz boşanmasını söylüyorum, sonsuz özgürlük diyorum"

Sonsuz aşkla yaşamak istiyorlarsa özgürlüğü bilince çıkarmalılar

Kadının kendi özgürlüğünü kurmak için siyasal bilinç ve siyasal eylemlilik gerekiyor. Bunu yaratmaları gerekiyor. Kadın özgürlüğü ya da kadın erkek ilişkisi öyle romantik aşk ya da sonsuz aşk ya da cinsel özgürlükle elde edilemez. Sonsuz aşk diyeceksek, romantik, günümüzde yaşanan aşk ilişkilerinden söz etmiyorum. Zaten bu aşk dedikleri şey, İngiltere'de 17. 18. yüzyılda yaratılan klasik romanlarda anlatılan bir kavram, romantik aşktan söz etmiyorum. Sonsuz aşkla yaşayacaklarsa özgürlüğü bilince çıkarmaları gerekiyor. Yoksa cinsel tutkudan da söz etmiyorum. Cinsellik olacaksa bile bu sonsuz aşk temelinde yaşanması gerekiyor. Kadının önce eril iktidardan sonsuz boşanmasını söylüyorum, sonsuz özgürlük diyorum. Bu temelde bana kadın arkadaşların yazdığı mektuplara cevap olmak istiyorum.

DTP'ye yan çiziyor, diyorlar. Bunlar DTP'yi yalnızlaştırarak teslim almak istiyor. Bunlar DTP aracılığıyla Kürtleri teslim almak istiyor. Bunlar Kürtlerle ilişki kurmak istemiyor. Kürtleri kandırmaya çalışabilirler ama beni kandıramazlar. Beni kullanamazlar. Beni burada lime lime bile edebilirler, öldürebilirler ama kullanamazlar. Ben Kürtlerin metres ilişkisine girmesine izin vermem. Bana bağlı beş milyon Kürt var diyorlar. Siz bu Kürtleri neyle kandıracaksınız? Böyle olursa çatışmalara yol açar. Ben tam on beş yıldır nefes nefese bunu engellemeye çalışıyorum. '92'den beri bunun için uğraşıyorum. Özal biraz anlamıştı, cesurdu. Sorunun başka türlü çözülmeyeceğini biliyordu. Özal yaşasaydı şimdiye kadar sorun çözülmüştü, bu kadar kan dökülmeyecekti. Biz sadece Kürtler için bir şey istemiyoruz. Demokratik bir ulusun inşasından söz ediyoruz. 1215'teki Magna Carta'sı gibi, Osmanlıdaki Sened-i İttifak gibi her kesim, her insan devletle ortak bir sözleşme yapacak, sadece Kürtler değil. Devlete diyecek ki ben seninle ancak şu şu temellerde yürürüm. İşte ben siyasetin önü tıkanırken bunu diyorum.

Yeni bir hücre cezası geldi. On günlük bir ceza. Sözde konuşmalarımda hakaret etmişim. Ben hakaret etmem.

Ortadoğu tarihini iyi bilmek lazım

Cengiz Çandar Kürt sorunun çözümünün geri dönülemez bir yola girdiğini, bu yoldan geriye dönülemez mi, diyor. Bir de PKK, kendisi aldığı kararla ya da benim çağrımla dağdan inse veya sınır dışına çekilse bile bu sorun gerçek anlamıyla çözülemez. Çünkü PKK'nin karakterinin değiştiğini, bölgesel bir örgüt haline geldiğini ve sorunun bölgesel mutabakat ile çözülebileceğini belirtiyormuş. Tabi, tabi öyledir. Tabi Cengiz, Hasan Cemal onlar anlıyorlar, tanıyorlar, yakından takip ediyorlar. Cengiz'i tanırım, Hasan Cemal'i de tanırım, bu sorunlara ilgilidirler, biliyorlar. Cengiz onlar Ortadoğu'yu biliyorlar. Ortadoğu tarihini iyi bilmek lazım. Batı uygarlığını da bu temelde iyi değerlendirmek lazım. Ben savunmalarımda Ortadoğu'nun kültürünü demokratikleştirmeye değindim. Cengiz Çandar onlara verilebilir.

Seyit Rıza barışçıl bir çözüm umuduyla teslim oluyor

İMF toplantılarına cevaben kapitalizm hakkında bazı değerlendirmelerde bulunacağım. Kapitalizm önce insanı çürüttü, toplumu çürüttü, şimdi de doğayı tahrip ediyor, yaşadığı doğayı çürütüyor, doğayı bitiriyor. Yaşadığı doğayla barışık olmayan bir sistem. Aslında ben kapitalizmi dinazorlara benzetiyorum. Biliniyor dinazorlar önce kendi çevresindekilerle besleniyorlardı, bunları tükettiler sonra da yiyecekleri bir şeyler kalmayınca kendi kendilerini yemeye, tüketmeye başladılar. Kapitalizmin içine düştüğü durum da budur. Kapitalizmin şu anda yaşadığı dönem, dinazorların son dönemine benziyor. Kapitalizm dinazorlaşmadır. K. Marks'ı bu aralar daha iyi çözümlemeye çalışıyorum. Şunun farkına vardım. Marks aslında kapitalizmle birlikte yaşamanın teorisini yapmıştır, Marks, kapitalizmle birlikte yaşamanın büyük üstadıdır. Marks her ne kadar kapitalizmi eleştirir gözükse de kapitalizmle birlikte yaşamayı esas alır. Benim kapitalizm çözümlemem Marks'tan ziyade Nietzsche'ye daha yakındır. Bu anlamda kendimi Nietzsche'ye daha yakın görüyorum. Hegel'i de, Max Weber'i de inceledim. Benim felsefem Hegel'e yakın görünse bile aslında ben Max Weber'in düşüncelerini kendi düşüncelerime daha yakın buluyorum. Yine Gramsci var biliyorsunuz. Eski İtalyan Komünist Partisi'nin lideridir. Daha sonra cezaevinde öldü. Gramsci'nin sivil toplum örgüt anlayışını kendi anlayışıma yakın buluyorum. Yine Frankfurt Okulu var, biliyorsunuz. Bütün bunları savunmalarımda işledim. Okunmalı. Bölgede siyaset yapanlar bunu okumalı. Bunları anlamadan bölgede siyaset yapılamaz. Ben yol haritasında da anlatmıştım.

Türkiye'nin yüz yıllık tarihini iyi bilmek lazım. Ta Abdülhamit döneminde başlayan günümüze kadar gelen, yaşatılan zihniyeti iyi görmek lazım. Abdülhamit'in başına gelenler başlangıçtır. Bu zihniyet onu tahttan düşürdü. Daha sonra Mustafa Kemal'in başına getirilenler var. Mustafa Kemal işte Koçgiri olayında sorunu görüşme ve uzlaşmayla çözme yanlısıydı. Alişer bu görüşmelere gönderilmişti. Yine Mustafa Kemal Kürtlere muhtariyet verilmesinden yanaydı. 1921 Anayasası'nda var. Biz o dönemin 1920'lerin ruhunu esas alıyoruz. Ama Mustafa Kemal'in çevresini sardılar, yalnızlaştırdılar, bunu engellediler. Mustafa Kemal, aslında bunun farkındadır. İşte Fevzi Çakmak ve İsmet İnönü örneği var. Fevzi Çakmak, İngilizler İstanbul'u işgal ettiğinde dönemin savunma bakanıdır.

Bunlar için Ankara'ya kaçtılar deniliyor. Bunlarınki kaçış değildir. Bunlar İngilizlerin eliyle Ankara'ya gönderildiler. Ankara'ya ellerini kollarını sallayarak gittiler. Bunlar direnişçi değillerdi, isyan için Ankara'ya gitmediler. Bunların Mustafa Kemal'e suikast girişimleri oluyor. Biliniyor, Topal Osman olayı var. Hatta Mustafa Kemal bir keresinde kadın kılığına girerek kurtuluyor. Tabi bu oyunların baş aktörü İngiltere'dir. Mustafa Kemal'i sıkıştırmaya çalışıyorlar; önce Yunanlıları kullanıyorlar, üzerlerine Yunanlıları saldırtıp, köşeye sıkıştırıyorlar. Sonra Yunanlıları geri çektirip Mustafa Kemal'i kendilerine bağlamaya çalışıyorlar. Koskocaman Yunan Uygarlığı'nı böyle bitirdiler. 3 bin yıllık uygarlığı denetim altına aldılar ve ne hale getirdiler görüyorsunuz!.. İşte bir taraftan bunu yaparken Kürtleri de kullanıp, İsyana teşvik edip, Mustafa Kemal'i içten sıkıştırmaya çalışıyorlar. İşte Seyit Rıza olayını biliyorsunuz. Kendisi barışçıl bir çözüm umuduyla teslim oluyor, amacı budur. Ancak Mustafa Kemal'i kuşatan zihniyet, bu ekip, Mustafa Kemal'i beklemeden şafak vaktinde Seyit Rıza'yı asıyorlar. Şimdi de Kamer Genç gibileri var. Piyasada dolaşıyorlar. O yüzden diyorum ki Dersimliler kendi tarihlerini iyi bilmeliler. Kendi katillerini iyi tanımalıdırlar. Bunu bilmezlerse, kendi katillerini tanımazlarsa orada doğru bir demokratik siyaset anlayışını geliştiremezler. Yine Şeyh Sait olayı var. Provokatif bir isyandır. İngilizler kullanmışlardır. Bütün bu oyunları oynayan İngilizler Mustafa Kemal'i sıkıştırıp kendi alanlarına, siyasetlerine çekerlerken dıştan da Lenin'in Sovyetlerin etkisinden kurtarıyorlar, bağını kesiyorlar. İşte 1925'den sonra Cumhuriyet tarihi artık İslamcıların , sosyalistlerin ve Kürtlerin tasfiyesi tarihidir. Mustafa Kemal'in o dönemlerdeki durumu da biliniyor.

Beni öldürselerdi bile örgütü ele geçiremeyeceklerdi

Mustafa Balbay'ın günlüklerindeki ifadelerini biliyorsunuz. Biz yüzde doksan dokuzuz, onlar yüzde birdir, diyor. Aynı şey Mustafa Kemal'in durumu için de söz konusudur. O dönemde İttihatçı ekip yüzde doksan dokuz, Mustafa Kemal yüzde birdir. Abdülhamit ve Mustafa Kemal'den bugüne ittihatçılar, Ergenekoncular varlığını devam ettirmektedir. Yüz yıldır bu zihniyet iktidardadır. İşte Menderes olayı var, hemen ortadan kaldırdılar. İşte yine gençleri idam ettiler, birbirlerine düşürdüler, kullandılar. Yine Hilmi Özkök'ün bir belirlemesi vardı. Mustafa Kemal'in kurduğu cumhuriyetin isminin Anadolu mu Türkiye mi olduğunun tartışıldığı ama aslında bunun kendisi için önemli olmadığını, önemli olanın cumhuriyetin içeriğinin olduğunu belirtmişti. MHP lideri Devlet Bahçeli, Özkök'ün bu sözlerini "ihanet içindedir" şeklinde değerlendirerek, Türkiye kelimesinin kutsal olduğunu belirtiyor. Burada Özkök'ün yaklaşımının farkı ortaya çıkıyor. Özkök'ün tespiti sosyolojik-bilimsel bir tespittir. Bahçeli'nin yaklaşımı ise milliyetçi, nasyonalist bir yaklaşımdır. İşte Özkök, bunlardan farklı olduğu için, bu zihniyete kendi döneminde direniyordu. İşte darbe girişimlerinden bahsediliyor. Özkök'ü darbeye zorladılar. ABD ve AB de darbe istemiyordu, Özkök de buna karşıydı. Ne iç dinamikler ne dış dinamikler buna elvermiyordu ama Ergenekoncular Özkök'ü zorluyordu. Özkök içteki darbe girişimlerine karşı direniyordu. Şimdi anlıyorum Özkök, açık açık meydan okuyordu. Zehirlen-

me ihtimaline karşı evden yemeklerini getiriyordu. Uçağa ve denizaltına tek başına binerek cesaret gösterileri yapıyordu. Şimdi anlaşılıyor ki o dönemdeki bu tutumları bu zihniyete karşı bir meydan okumaydı.

Bizde de bu zihniyetin uzantıları vardı; Sakıklar, Çürükkayalar vardı. Yine çocukluk arkadaşım Hasan Bindal'ın öldürülmesi olayı var. Tamam, biliniyor Şahin Baliç onu öldürdü. Şahin Baliç de öldürüldü, Mehmet Şener öldürüldü. Ancak Hasan Bindal olayı tam aydınlatılamadı, karanlıkta kalan yönleri var. Burada hedef bendim, beni de öldürebilirlerdi. Ama beni öldürmemelerinin nedeni örgütü tam olarak ele geçirememeleriydi. Örgütü içten ele geçirmiş olsalardı beni tasfiye edebilirlerdi. Ama bu durumda beni öldürselerdi bile örgütü ele geçiremeyeceklerdi. Tabi bizim kendi tedbirlerimiz de vardı, engelledik bunları.

Bunların kendi bayraklarına bile saygıları yok

Yine bu sistem, zihniyet kendini korucular içinde de yaşatmaktadır. Bu Urfa'daki Şıxanlıoğulları aşireti görüyorsunuz, yine Viranşehir, Ceylanpınar'daki olayları. Dinledim, Viranşehir'de büyük bir isyan var. Ha evet, küçük kızları bile kaçırmaya çalışıyorlar. Bunlar tehdit ediyorlar. Daha önce de Ceylanpınar'da da iki kişi öldürdüler. Yine '95 yılında bu Şıxani aşiretinin lideri, Abdullah Çatlı ve Sedat Bucak beni imha etmek için beş ton patlayıcıyı Suriye'de kaldığım yere götürüyorlar. Tabi burada Suriye istihbaratı da bunu önceden biliyordu. Başarılı olamadılar. Bu aşiretler halkı tehdit ediyor, ortalığı karıştırıyorlar, birbirine katıyorlar. Her tarafta kız kaçırıyorlar. İşte ben bu yüzden halk savunma birlikleri, öz savunma güçleri diyorum. Bu, bahsettiğim PKK'deki savunma gücü değil, bu halkın varlığını ve özgürlüğünü koruma, güvenceye alma birlikleridir. Ben daha önce de belirttim, yol haritamda da bu konuyu işledim ama beni yanlış anladılar, korktular. Bu güçler halkın öz savunma güçleridir. Ben gidin kimseyi öldürün demiyorum ancak kendinizi bekleyen tehlikeleri görün, üzerinizde oynanan oyunların farkında olun, tedbirlerinizi alın anlamında diyorum. İşte görüyorsunuz Urfa'yı karıştırıyorlar, kargaşa çıkarmaya çalışıyorlar. Bunlara karşı güvenliği, müdahaleyi devletten, polisten beklemeyin. Çünkü devletin kendisi, kendini bu güçlerden koruyamıyor. Basından duymuşsunuzdur, Ergenekon davasında benim dava dosyalarım istenmiş.

Benim bahsettiğim, burada işlemek istediğim konu Ergenekon, Kürtler, Devlet ilişkisi. Savcılar gelip beni dinleselerdi bunların hepsini burada anlatacaktım, daha önce de söyledim. Yüz yıllık tarih dediğimiz budur. 1906'daki darbeden başlıyor, günümüze kadar devam ediyor. Bu tarih anlaşılmalıdır. Kürtler kendi öz savunmalarını oluştursunlar derken bu tarihsel perspektifle yola çıkılsın. Devlet kendini bunlardan arındıramıyor. İşte Bilge Köyü katliamı buna örnektir. Erkenden müdahale etmemiş olsaydık, o katliamı da bize, PKK'ye mal edeceklerdi. Ancak yapamadılar. Geçmişte de çocukları, kadınları öldürüp PKK yaptı diyorlardı. Onlarca yüzlerce böyle olay var. Daha önce de belirttim, Doğan Güreş'in zehirlenme girişimi olayı var, bu olayı gerçekleştirip bize mal etmek istediler. Yine Çiller'i öldürüp bize üstlenmemizi önerdiler, biz kabul etmedik. İşte Mersin'deki bayrak yakma olayını biliyorsunuz. Bayrağı çocuğun eline tutuşturdular, kendileri yaptılar, PKK, Kürtler yaptı dediler. Biliniyor ki, bunların kendi bayraklarına bile saygıları yok. Kendi bayraklarını yakıp "PKK bayrak yaktı" diyorlar. PKK, bugüne kadar bir tane Türk bayrağı yakmamıştır. Ama bu Türkçü geçinenler, Ergenekoncular kendi bayraklarını yakar, yakmıştır, bunların kendi bayraklarına bile saygısı yoktur. İşte Beyaz Türkçü anlayış bu. İşte bu zihniyetin ve tehlikenin farkında olunmalı. Bunların Türklüğü bu kadardır. Bu güçler provokasyonla PKK adına bayrak yaktırıyorlar! Kimsenin bundan haberi bile olmuyor. Uyanık olmak lazım. Bu Ergenekon zihniyeti, ittihatçı zihniyet böyle tehlikeli bir zihniyettir. Umarız üstüne giderler ama pek gidecek gibi görünmüyorlar. İşte MHP zihniyeti, CHP zihniyeti bu Ergenekoncu zihniyetin iktidarda kalması mücadelesini yürütüyor. AKP, bunun için cesaretli olmak zorundadır. İşte Erdoğan'a da suikast haberleri çıkıyor. Bunlardan korkarak bu işleri halledemezler. CHP ve MHP de bunu bildiği için o kadar üzerlerine gidiyor. Ölümden korkarsan yol alamazsın. Bunları göğüslemek zorundalar. Aksi taktirde AKP boğuntuya getirilir. Sayın Başbakan hatta Cumhurbaşkanı bu konuda, demokratik çözüm konusunda cesaretli olmak zorundadırlar.

Bizim çözüm önerimiz KCK modelidir

Davutoğlu'nu takip ediyorum, "sıfır problem, sıfır sorun" sloganıyla hareket edip bölgesel sorunları çözmeye çalışıyorlar. Gidip işte Suriye ile görüşüyorlar. Ancak bu sorunların çözümü ulus-devletle olmaz. Ulus-devletin kendisi bu sorunların kaynağıdır. Devletlerarası menfaat çatışması ulus-devlet mantığına dayanır. Barzani ve Talabani'yi de bu şekilde kendilerine bağlamışlar. Bu ulus-devlet mantığı sorunu Iraklaşmaya götürür. Görüyorsunuz her gün karmaşa, karışıklık, insanlar ölüyor. Ulus-devlet mantığının Filistin-İsrail sorunundaki çözümsüzlüğü ortadadır. İşte Filistin'e bir ulus-devlet sorunu çözmez. Hamas var, Hamas gider, El Kaide gelir. Ben yol haritasında belirttim bu hususları. Bizim sunduğumuz çözüm; devleti, federal devleti, sınırları içermeyen demokratik bir çözüm modelidir. KCK, bu sorunun çözümünün adıdır. Bizim çözüm önerimiz KCK modelidir. Kürtlerin bir öznesi olmak zorundadır. Kürtlerin öznesinin adı KCK'dir. KCK asıl olarak Demokratik Sivil Toplum Projesidir. Daha önce de belirtmiştim. Kürtler ekonomik, sosyal, siyasal, hukuk alanında kendilerini örgütlemelidir.

Faik demokrasi hareketi içinde rol alabilir. Kendisi resmi İslam tarihini

çok iyi bilir. Bu konuda faydalı olabilir. Kürtlerin İslam'ı çok iyi bilmesi gerekiyor. Faik'in bu konuda çok iyi araştırmaları var. Daha önce Urfa, Diyarbakır için önerdiğim demokratik İslam Kültürü Araştırma çalışmalarında görev alabilir. Bu konuda rol oynayabilir.

Cevat Öneş yani çözüm konusunda mutabakat var diyor, değil mi? Bir de bölgesel ve küresel faktörlerin PKK'nin silahlı mücadele yürütme olanağını ortadan kaldırdığını belirtiyormuş. Hayır öyle değil. Türkiye'de yüzde seksen oranında işsizlik var, PKK, bu işsizlik zafiyetini bile deşse iki milyon insanı örgütler, dağa kaldırabilir. Sorunlar çözülmedikçe dağ da silah da son bulmaz, kendini üretir. Bu bir tehdit değildir, sosyolojik bir tespittir. Yol haritamda belirttiğim hususlar var. Devlet, sınır, bayrak, bütünlük sorunumuz yok. Bölmüyoruz, demokratik çözümü, demokratik birlik ve bütünlüğü ortaya koyuyoruz. Çözüm gelişmezse Devlet de bir milyon Kürt'ü öldürebilir. PKK de öldürür, devlet de öldürür ama sonuçta iki taraf da kaybeder, kazanamaz. Türkiye Kürt'ü öldürmekle kendini öldürür, kendi vatandaşını öldürür, yani kurşunu kendine sıkar, kazanacağı bir şey olmaz. Bu sosyolojik olarak da böyledir. Burada iki haftalık bir süre var, iki hafta kaldı. Herkesin demokratik çözüm konusunda çaba sarfetmesi gerekir. Ben burada ısrarla söylüyorum, nefesim, gücüm tükenircesine konuşuyorum, söylüyorum, sorunu demokratik şekilde çözelim. Yoksa yaşlıyım, hastayım, daha fazla götüremem. PKK bölgede, Avrupa'da, Türkiye'de ciddi, örgütlü bir güç haline gelmiş. İşte tecrübeli yaşlı kuşak var. Orta kuşak, genç kuşak var. Kadınlar var. Dünyanın birçok yerinde örgütlülükleri var.

Karayılan, Le Figaro ve uluslararası basına verdiği demeçte eylemsizliğin devamının Türkiye'den gelecek sinyallere bağlı olduğunu, siyasi seçenek değil de askeri seçenek devreye girerse buna da hazırlıklı olduklarını belirtmiş. Yani siyasi adım atılmazsa askeri yönelimlere karşı da hazır olduklarını söylüyorlar değil mi?

Demokratik çözüm gelişmezse yani siyasi adımlar atılmazsa askeri çizgi kazanır. Çözüm gelişmezse savaş tırmanır. PKK kendini büyütür, tabi ben çok iyi bilmiyorum ama büyümüşlerdir. Bunu devlet görmüyor, iktidar görmüyor, muhalefet görmüyor, Türkiye toplumu görmüyor. Bu görülmezse tehlike büyük olur. Ben yol haritamda bunları belirttim. İşte iki hafta kaldı. Ben on beş yıldır demokratik çözüm ve barış için çabaladım, çabalıyorum. Ama nereye kadara götürebiliriz! Herkes demokratik çözüm için rol almalıdır. AKP bu konuda cesur olmalıdır, yoksa biter. AKP çözüm konusunda cesaretli olmazsa Mart'ı bile göremez. MHP ve CHP bu durumun da farkında olduğu için AKP'nin üzerine gidiyor. Bilemiyorum belki hepsine çözümsüzlük rolü de verilmiş olabilir. AKP'nin hepsi için söylemiyorum, bir kısmı bu oyuna dahil olabilir. Meclis, bu sorunu derhal gündeme alıp çözmelidir. Bu siyasi tıkanmışlık aşılmalıdır. Buradan çağrı yapıyorum. Öcalan'dan Meclis'e Çağrı; Demokratik siyasi çözümün önünü açın. Demokratik siyasetin önünü açın. Barışın önünü açın. Demokratik Müzakerenin önünü açın.

Yeni barış grupları öneriyorum

Benim siyasetin önünü açmak, tıkanmışlığı aşmak için pratik önerim; önceki barış gruplarına benzer bir öneri olacak. Evet, Seydi Fırat, Aysel Doğan da çıktı. İkisinin de Barış Meclisi'nde yer aldığını, görevleri olduğunu biliyorum. Askeri ve hukuki girişimler sonuçsuz kaldı, tıkandı. Siyasetin ön açıcı olması gerekiyor. Önce siyasetin önünü açmak gerekiyor ki bunlar sonuç versin. İkisinin de başkanlığında bir çeşit yeni barış grupları öneriyorum. Biri Avrupa'dan diğeri işte Mahmur olur Kandilden olur o taraftan 20-30 kişilik iki grup biri Aysel Doğan'ın öteki Seydi Fırat'ın başkanlığında Türkiye'deki partilere, Meclise gelirler ve siyaseten Kürtlerin taleplerini bunların önüne koyarlar. Mesela derler ki benim çocuğum anadilde eğitim alamayacaksa ben Mahmur'dan niye çıkıp geleyim? Siyaseten Kürtlerin temel isteklerini koyarlar. Kürtlerin bu ülkede nasıl yaşayacaklarını, yaşayabilmek için olmazsa olmazlarını koyarlar. İşte ellerinde kendilerinin hazırlayacağı bir iki sayfa yazılı bir şeyleri olabilir. Sen bunlar olmadan iki halkın birlikte yürüyemeyeceğini görmelisin. Bu gruplar, kadınlar, yaşlılar, çocuklar da içinde yer alabilir. Mahmur'dan, Kandil'den geleceklerin yasal sorunlarının olmamasına dikkat edilir, zorlamayacaklardan oluşsun. Araştırılsın, buna dikkat edilsin. Cezaevlerine girsinler istemiyorum. Ama 20'sinden önce Meclis'teki bu Kürt şeyi tartışılmadan önce her iki taraftan gelip Kürtlerin siyaseten ne istediklerini Meclise, siyasi partilere, bütün çevrelere açıklayabilmeliler. Bunu anlayabilecek, kendini iyi ifade eden, ağzı laf yapan, işte Kandil'de o evlenenlerden de olabilir ama değerlere uzak düşmeyenlerden olabilir. Geleceklerde garanti isterler. Garanti almazlarsa Silopi kapısından taleplerini, evraklarını verirler, sakıncası varsa girmezler, geri dönerler.

Aram Tigran'ın eşi Silvia'ya çok özel selamlarımı iletiyorum. Aram Tigran için daha önce bir müze önermiştim. Aram'ın bütün eşyaları alınıp bir eve getirilip, ev müze haline getirilebilir. Bu Diyarbakır'da da olabilir. Kasetlerini toplayıp derliyorlar değil mi?

Sadece Dersim'de değil, Botan'da, Kürdistan'da, bölgenin genelinde yapılan barajlara karşı halkın duyarlı olması, demokratik tepkisini göstermesi gerekir. Bu baraj inşaatlarına, doğa katliamına karşı halk tepkisini inşaatların yapıldığı yere giderek, makinelerin önüne geçerek, set kurarak engel olmalılar. Bunlar tarihimize, coğrafyamıza yapılmış saldırı ve yıkımlardır.

Kemal Burkay benim hakkımda basına demeç veriyormuş. Söylemeye devam etsin. Kendisini ikna etsin, ikna etmeye çalışsın bakalım halka nasıl anlatacak! Evet, ben burada herkesle, her kesimle Genelkurmayla, Emniyetle, polisle, MİT'le soruşturma aşamasında görüşüyordum, görüştüm. Zaten davam vardı, soruşturma aşamasında görüştüm. Yazıktır diyorum, kendilerini bu şekilde bitirmesinler, basitleştirmesinler.

PRATİKTE YAŞANAN ZAYIFLIKLAR ZİHNİYET GERİLİĞİNDEN KAYNAKLANIYOR

"Kadro demek, özgür ve demokratik yaşamda ölçü demektir; kadro demek, ahlaki ve politik duruşun en üst düzeyde temsil edilmesi demektir. Yoksa katıldım deyip kadro olunmuyor. Madem kadro ölçü ve doğru temsil demektir, o zaman ölçülere bakmalıyız. Önderliğin ortaya koyduğu ölçüler, PKK'nin ortaya çıkışından bu yana yarattığı ölçüler, binlerce şehidin temsil ettiği ölçüler, toplumun benimsediği ölçüler çok farklı bir düzeydedir. Buna karşılık günlük olarak birçok alanda temsil edilen ölçüler çok daha farklı ve geridir. Hatta bazıları bu ölçüleri reddediyor. Parti ölçülerini aslında benimsemiyor veya doğru bulmuyor. Değişimi partiyi temsil eden ve halkı partiye çeken demokratik ölçülerin geriye çekilmesi, aşındırılması ve değiştirilmesi olarak görüyor"

İdeolojik mücadele açısından bu geçen sürecin en önemli olayı, Önder Apo'nun geliştirdiği savunmalar oldu. Bu savunmaları *Demokratik Toplum Manifestosu* olarak bastık. *Demokratik Uygarlık Manifestosu* olarak da basılıp yayımlanıyor. Bu kitaplar serisinin üçüncü kitabı olan Özgürlük Sosyolojisi ile birlikte hem kapitalist modernitenin ve ona bağlı olarak uygarlık sisteminin kapsamlı bir eleştirisi yapılmış, hem de ona karşı demokratik uygarlık sistemi tanımlanmış bulunuluyor. Bu temelde demokratik toplum gerçeği çerçevesinde bütünlüklü bir düşünce sistemi oluşturulmuş durumdadır. Bu, büyük ve önemli bir ideolojik gelişmeye, bir düşünce gelişimine işaret ediyor. Sadece bizimle veya Kürt toplumuyla sınırlı bir ideolojik gelişmeyi değil, bütün demokratik insanlığa yön verme iddiasına sahip bir düşünsel gelişmeyi ifade ediyor.

Önder Apo yeni felsefî, teorik ve ideolojik yaklaşımını derinleştirerek, bir kere daha çok kapsamlı bir biçimde ifadeye kavuşturmuş bulunuyor. Başta liberalizm olmak üzere bütün ideolojik eğilimlere karşı etkili bir çıkışı ve mücadeleyi yaratmış ve geliştirmiş oluyor. Dikkat edilirse, savunmalarda hepsinin eleştirisi vardır. Hepsi çeşitli yönleriyle değerlendirmeye tabi tutularak, onları aşan yeni bir düşünce sisteminin oluşturulması söz konusudur.

Bunların bizim açımızdan önemi, daha çok zihniyet devrimini yapmaya veya yaptırtmaya yöneltmesi yönündedir. Önderlik *"Anladım ki, sorunlar zihniyet sorunudur; aramızdaki çelişkiler zihniyet çelişkisidir"* demişti. Bizdeki pratik zayıflıklar zihniyet geriliğinden kaynaklanıyor. Dolayısıyla savunmalar zihniyet devrimini daha köklü ve derinliğine yaptırtmayı hedefleyen bir ideolojik-teorik çıkış oluyor. Bu anlamda çok daha yoğun bir biçimde mevcut örgütsel duruşumuza ve parti gerçeğimize bir müdahale anlamı taşıyor. Bu ideolojik derinleşme ve teorik çalışmalar pratikte yapmayan, yapamayan, doğru yapmayan, iş yapmanın yolunu, yöntemini, planını ve tarzını tutturamayan tutum ve davranışlara karşı, onları gidermek ve pratik başarıyı yaratmak üzere müdahale etmeyi içeriyor. Bütün bu zayıflıklar esas olarak zihniyetten kaynaklandığı için, Önder Apo zihniyet devrimini ve zihniyet değişimini yaptırarak, pratikte örgüt çalışmasındaki bu zayıflıkları aştırmak istiyor. Bu, gelişmelerin önünü açacak son derece önemli bir gerçektir.

Bu bakımdan Bir Halkı Savunmak esas olarak provokatif-tasfiyeci, bölücü ve parçalayıcı eğilimlere karşı yeni bir ideolojik, siyasi ve örgütsel çizginin ilkelerini veren, PKK'nin yeniden inşasının manifestosunu oluşturan bir değerlendirmeydi. Bu değerlendirme esas olarak provokatif-tasfiyeci eğilimlere karşı bir müdahaleydi. Son savunmalar da pratikte başarıyla iş yapamayan, doğru bir tarz tutturamayan, örgütlenemeyen ve örgütü büyütemeyen bireyci, grupçu ve orta yolcu tutum ve davranışlara karşı, bunları aştırtmak üzere bir yeni müdahaleyi ifade ediyor. Felsefî, ideolojik ve teorik olarak doğru bir kadro duruşunu ve pratikleşmeyi yaratacak zihniyeti veriyor. Savunmaların bizim açımızdan pratik-örgütsel alanda böylesi bir anlamı ve önemi vardır. Bunlar hazırlanıp örgüte ve halka ulaştırıldıkça, Önderliğin pratik-örgütsel çalışmalarda yaşanan zayıflıklar üzerindeki eleştirileri de giderek derinleşti. Eleştiriler boşuna bu kadar somutlaşıp artmıyor. Önderlik zayıflıkları aşmanın yöntemlerini, araçlarını ve zihniyetini ortaya koyduğu için, onları pratikte de gerçekleştirmek amacıyla bütün kadro yapısını zorluyor. Bu anlamda Önderliğin genelde bütün 20. yüzyıl ideolojilerine karşı mücadeleyi geliştirme durumu söz konusu olmakla birlikte, aynı zamanda bir de bizde yaşanan bu bireyci, orta yolcu, günün görevlerini yerinde ve zamanında yeterince göremeyen, kendini planlamayan, doğru bir tarzla etkili ve örgütlü bir biçimde başarıyla yürütemeyen tutum ve davranışlara karşı da bir müdahale ve ideolojik mücadeleyi ifade ediyor. Savunmaları böyle ele almalı, okumalı, tartışmalı ve bu temelde sonuçlar çıkarmalıyız.

Bu durum bizim için ideolojik gelişme anlamında çok daha güçlü ve zengin bir duruşu ifade ediyor. 10. Parti Kongresi'yle birlikte yeniden partileşmede önemli bir sorgulama, motivasyon ve ruh hali ortaya çıkarıldı. Kuşkusuz bunlar belli bir pratik mücade-

leye ve zihniyet gelişimine dayanıyordu. Önderliğin bu savunmaları ise bu süreci çok daha güçlü, kapsamlı ve etkili hale getirip içini doldurdu. Yeniden partileşmeyi hangi zihniyet temelinde, nasıl bir anlayışla, nasıl bir ahlaki ve politik yaklaşımla gerçekleştirmemiz gerektiğini ortaya koydu. Süreci ve görevleri doğru ve yeterli anlama ve gereklerini yerine getirme imkânlarımızı katbekat arttırdı. Artık bundan sonra da anlamaz ve iş yapamazsak, bu demektir ki durumlarımız ciddi sorgulanır bir nitelik arz etmektedir. Bu, çok fazla işe yarar durumumuz olmayan bir konumu ifade eder. Bu savunmaya doğru zihniyet ve pratikle cevap vermezsek, bu bizden bir şey çıkmaz anlamına gelir. Eğer bütün bunları doğru anlayamaz, yeterince bilince çıkaramaz, örgütleyemez ve eyleme dökemezsek, bu durum bizden daha fazlası olmaz anlamına gelir. Geldiğimiz nokta, savunmaların bizi getirdiği nokta işte burasıdır. Bir kere bunu iyi görmemiz gerekir.

Bununla birlikte bizim bunu anlama ve ideolojik mücadeleyi geliştirme, bu temelde Önderliğin ortaya koyduğu felsefi ve ideolojik düzeyi topluma taşırma, yeni bir ideolojik şekillenme yaratma, toplumun yaşamını bozan ve engelleyen ideolojik eğilimlere karşı etkili bir ideolojik mücadele geliştirme durumumuzu bu gelişme sorgulatıyor. İdeolojik mücadelede ne durumdayız sorusuna böyle bir sorgulama temelinde cevap arıyoruz. Buradan baktığımızda duruşumuz çok dar, sığ ve yüzeyseldir. Aslında bütün görev ve sorumlulukları Önderliğe yükleyen, her şeyi Önderlikten bekleyen, Önderliğin ortaya koyduğu zenginlikleri bile güçlü ve yeterli bir biçimde anlayarak uygulamaya koyamayan, onlara da dar ve yüzeysel yaklaşan, deyim yerindeyse fazla bir şey anlamadan yaklaşım gösteren ya da çok geç anlayan, çok erteleyen, çok dar anlayan bir durumu ifade ediyor. Bunu böyle görmeli, buna göre eleştirel ve özeleştirisel yaklaşmalıyız. Dikkat edelim: Önderlik kendi savunmalarının basılıp yayınlanmasındaki ertelemeciliği ve zayıf yaklaşımı şiddetle

eleştirdi. Hala pratik uygulama düzeylerine bakıyor ve eleştiriyor. Pratikleri eleştirirken aslında zihniyet duruşumuzu eleştirmiş oluyor. Yani o pratiklerin geri bir zihniyet duruşundan kaynaklandığını çok iyi biliyor.

Önderliği anlama ve uygulama zayıflıklarımız var

Önderliğin ideolojik çalışma, mücadele ve teorik üretim gücü karşısında bizim duruşumuz ciddi bir eleştiri-özeleştiri gerektiriyor. Bunu tespit etmemiz gerekir. Onu sahiplenme, anlama, zamanında topluma ve kamuoyuna taşırma, özümseme ve uygulamaya koymanın neresindeyiz? Bunları ne kadar yapıyoruz? Ne kadar doğru yapıyoruz, ne kadar yeterli ve zamanında yapıyoruz? Tüm bunlar sorgulamayı gerektiriyor. “Bize ne? Biz de bir şeyler anlamaya çalışıyor, anladığımız kadar da yaşayıp gidiyoruz” diyemeyiz. Böyle militanlık, böyle partililik olmaz. Önderlik hareketine böyle katılım yapılamaz. Önderlik karşısındaki duruş böyle olamaz. Duruş zayıflıklarımız var. Bu bakımdan hem Önderliği anlama, uygulama ve yaymada, hem de bu temelde ideolojik mücadeleyi geliştirmede zayıflıklarımız vardır. Örgütlü çalışmada zayıflıklarımız vardır. Kendine görelik, kendini esas alma, kendi olarak kalma, kendinde ısrar etme en fazla da Önderliğe ve örgütselliğe yaklaşımda ortaya çıkıyor. Buradan da bütün pratik alanlara yayılıyor. İdeolojik duruş ve ideolojik mücadele açısından önemli bir olgu olarak bunu görmemiz gerekiyor.

Diğer bir husus, PKK 10. ve PAJK 7. Kongreleri ardından gelişen konferanslar ve onların yol açtığı sonuçların değerlendirilmesidir. Bu da kadrolaşma ve örgütlenmeyi, Parti çizgisi temelindeki örgütlenme durumumuzu ifade ediyor. PKK 10. Kongresi'nin ardından kongrenin seçtiği Parti Meclisinin yaptığı toplantının planlaması bir yıl içerisinde bütün alanlarda parti konferanslarını gerçekleştirerek var olan tüm kadro yapısını netleştirme, bu temelde herkesi yeniden görev ve sorumluluklar dahilinde örgütlü bir çalışma içerisine alma ve örgütlü çalışır haline getirmeyi hedefliyordu. Geçen bir yıl içerisinde bu hedef doğrultusunda çalışıldı. Dikkat edilirse, bu hedefi teknik bakımdan tamamlayan önemli bir çalışma da yürütüldü. Geçen bir yıl içerisinde hemen her alanda, bölgeler ve genel alanlar düzeyinde parti konferansları gerçekleştirildi. Parti konferanslarının yanında çeşitli alanlar hem parti hem de çalışma konferanslarını ya da kongrelerini yaptılar. Yani 10. Kongre'den bu yana geçen bir yıl içerisinde gerçekten de eğitim, toplantı, kongre, konferans ve platformlar çerçevesinde çok kapsamlı bir örgüt çalışması yürütüldü. Bu bir gerçektir, bu çalışmalar küçümsenmemelidir. Bunlar ciddi ve önemli çalışmalardı; planlamayı hayata geçirmeyi öngören planlı ve disiplinli çalışmalardı.

Sonuçlar itibariyle değerlendirdiğimizde, bu çalışmaların belli sonuçlar verdiği rahatlıkla söylenebilir. Her alanda aynı düzeyde olmasa ve aynı sonuçları vermese de, genel planda var olan kadro yapısının netleştirilmesi ve yeniden çalışır temelde örgütlülüğe kavuşturulması yönünde önemli bir mesafe kat edildi. Bu mesafeyi küçümsememeliyiz. Örgüt çalışmamız ve disiplinimiz geçmişe göre bu bir yılda çok ilerledi; çok güçlü ve ciddi gelişmeler yarattı. Aslında önemli bir netlik oluştu. Birçok alanda kadro ve komuta yapısının netleşmesi, eleştiri-özeleştiri ile kendisini sorgulayarak yenilemesi, düzeltmesi ve değiştirmesi gerçekleşti. Fakat bu her yerde aynı biçimde olmadı. Bazı yerlerde daha ileri gelişmeler yaşandı; bazı yerlerde çok teknik düzeyde kaldı, zayıf geçti ve üstünkörü ele alındı. Bazı yerlerde geçiştirilmeye çalışıldı; bazı yerlerde direnmeler ve yüzeysel yaklaşımlar söz konusu oldu. Bu nedenlerle iptal edilen, ertelenen konferans çalışmaları da yaşandı.

Yaptıklarımız Önderlik gerçeğine göre ciddi yetersizlikler içeriyor

Bir kere toplantılar her alanda tam yeterli olmadı. İkincisi, kadro yapısında küçümsenmeyecek bir ideolojik gelişme ve partileşmeyi yaratsa da, aslında son Önderlik Savunmalarının ortaya koyduğu zihniyet, ahlak ve görev düzeyi ele alındığında, konferanslarla ortaya çıkardığımız kadrolaşma düzeyinin bunun çok gerisinde kaldığı rahatlıkla görülebilir. O bakımdan yaptıklarımız bize göre bir gelişme ve ilerleme olsa da, Önderlik gerçeğine ve savunmaların ortaya koyduğu gerçeğe göre zayıftır. Bu alanda ciddi yetersizlikler vardır. Zihniyet, örgüt sistemi ve tarz bakımından Önderliğin ortaya koyduğu düzeyi gerçekleştirme karşısında geri ve zayıf duruşumuz vardır. Bu bakımdan yeterli görmek mümkün değildir. Bu konferanslar bütün parçalarda oldu, yurtdışında oldu, bütün örgütlerde oldu; kadın ve gençlik hareketinde, HPG'de çok değişik düzeylerde gerçekleşti. Basın ve kültür alanları kendi konferanslarını yaptılar. Yaygın bir örgütsel çalışmayı hamle düzeyinde yürüttük. Bu bir kadrolaşma ve partileşme çalışmasıydı. Yeniden partileşme hamlesinin gerçekleştirilmesine dönük bir çalışmaydı. Böyle bir çaba ve çalışma içerisinde olduk. Bunun sonuçları da ortaya çıktı. Fakat belirttiğimiz yetersizlikleri ve gerilikleri de söz konusudur.

Bu anlamda geçen bir yıl içerisinde konferanslar temelinde yürütülen ideolojik-örgütsel çalışmaya yaklaşımımız iki yönlü olmalıdır: *Bir,* inkârcı olmamalıyız. Yapılan çalışmaları küçümsememek, hafife almamak, onun ortaya çıkardığı gelişmeleri görüp kabul etmek gerekir. Yoksa doğru yaklaşmamış oluruz. *İkincisi,* bu çalışmaların eksikliklerini ve zayıflıklarını da görmemiz gerekir. Belli bir çaba harcanmış, gelişme yaratılmış diye her şey bitmiş, yeterli olmuş ve sonuca ulaşılmış biçiminde değerlendiremeyiz. Yapılanların zayıflıkları ve yetersizlikleri vardır. Yetinmecilik her zaman büyük tehlikeleri içinde barındıran bir yaklaşım olarak görülmelidir. Bu çerçeveden bakıldığından hem pratikleşme düzeyinde, hem de *Demokratik Uygarlık Manifestosu*'nun ortaya koyduğu ölçüler çerçevesinde zayıflık ve yetersizlikler ciddidir. Bu bakımdan onları da görmemiz, gidermemiz gerekiyor.

Burada şu iki sonucu görmemiz gerekiyor: *Birincisi*, ideolojik mücadeleyle, eğitimle, toplantılar ve konferanslarla önemli bir gelişme düzeyi yaratılmıştır. Bu önemlidir. *İkincisi* ise, zayıflıklar ve eksiklikler vardır. Bir kesintiye düşmeden, geçen yılda yapılanı taklit etmeden, bu partileşme çalışmasını yeni sürecin koşullarına ve özelliklerine göre devam ettirip geliştirmek gerekir. Bu anlamda *birincisi,* Önderlik Savunmaları temelinde zihniyet devrimini çok köklü ve derinlikli yaptırtacak bir eğitim çalışmasını ve tartışma sürecini örgüt ortamında mutlaka geliştirmemiz gerekir. Eğer geçen yılda yaptığımız konferansların ortaya çıkardığı netleşmeyi önümüzdeki yılda da Önderlik Savunmaları temelinde güçlü bir zihniyet devrimini gerçekleştirecek bir eğitimle yürütürsek, o zaman eksik ve zayıf kalan yanları aşabiliriz. Kadrolaşmada, kadronun netleşmesinde, yeniden partileşmede çok daha güçlü bir düzey ve duruş ortaya çıkarabiliriz. Geçen yıl yaptıklarımızın içinde bulunduğumuz yılda devam ettirilmesinin bir şartı budur. Her bakımdan gelişme yaratmanın en önemli yolunun bu olduğunu bilerek bu yönlü çalışmaları aksatmadan ve derinleştirerek yürütmek gerekir.

İkincisi, örgütsel yönetimi ve denetimi geliştirmek gerekiyor. Yani sadece netleştirme yetmez; sadece kadrolara teorik olarak bir şeyler öğretmek ve zihniyet değişikliği yaratmak yetmez. Onları örgütsel sistem içinde ve disiplin içerisinde yeterli görevler çerçevesinde anı anına pratiğe sokmak, bu temelde kadroları örgütlü ve çalışır kılmak, durumlarına ve özelliklerine uygun biçimde boş bırakmadan uygun tarzda görevlendirmek, görevini yürütmesi için desteklemek, görevinin sonuçlarını denetlemek, muhasebeye tabi tutmak, böylece yürütmeyi ve denetimi geliştirmek gerekir. Bir de bu yolla geçen yıl konferanslarla ortaya çıkardığımız kadrolaşma düzeyini oportünizme düşmeden pratikleştirmek ve pratik militan haline getirmek gerçekleşebilir. Bu denetim yaklaşımı olmadan da mevcut potansiyeli doğru kullanmak ve başarıya götürmek mümkün değildir. Tabii ki hem savunmalar temelinde zihniyet devrimiyle, hem de pratikte yürütme ve denetimle kadroyu örgütlü ve disiplin içerisinde çalışır kılmak durumundayız. Yeni dönemde kadrolaşma sürecini geliştirmenin temel yol ve yöntemi bu iki husus oluyor.

Pratik-örgütsel çalışmaları köklü ele aldık ve değerlendirdik

Biz bunlar çerçevesinde pratik-örgütsel çalışmaları değerlendirdik. Parti Meclisi Toplantımızda daha çok örgütsel öncülük ve İdeolojik Merkez çalışmalarını değerlendirdik. Propaganda ve ajitasyon çalışmalarını, teorik çalışmaları, sanat ve edebiyat çalışmalarını, eğitim çalışmalarını değerlendirmeye tabi tuttuk. Çünkü partileşmenin ya-

> **"Geçen dönemde kimse boş durmadı. Herkes kendine göre bazı çalışmalar yürüttü. Eskisine göre daha fazla çaba harcandı. Fakat bütün bunlar hangi sonuçları verdi? Çizgiye göre ne tür gelişmeler ortaya çıkardı? Hamal gibi çalışılmış olsa bile, boş ve tali işler peşinde koşulmuşsa bunun bir parti çalışması olmayacağı, dolayısıyla kazanım yaratmayacağı ve sonuç vermeyeceği açıktır"**

ratıldığı esas alanlar bunlardır. Bu alanlarda parti çalışmasının ne kadar yürütüldüğünü ve ne düzeyde geliştirildiğini ele alıp değerlendirdik. Yürütme Konseyi Toplantısında ise daha çok KCK sisteminin örgütlenme çalışmalarını değerlendirdik. Parçalarda ve yurtdışında KCK sisteminin ne kadar örgütlendirildiğini, ne kadar geliştirildiğini, ne kadar doğru bir sisteme kavuşturulduğunu, ne kadar taban örgütü, halk örgütü haline getirildiğini değerlendirdik. Önderliğin KCK'nin örgütlenme ayakları olarak tanımladığı akademileşme, kooperatifleşme, komünleşme ve meclisleşme değişik alanlarda, dört parçada ve yurtdışında ne kadar geliştirildi? Yine bu çerçevede halk savunma güçleri ne kadar büyütüldü, ne kadar eğitildi, ne kadar yenilendi, ne kadar değiştirilip yeniden yapılandırıldı? Meşru savunma stratejisinin bütün duruşlarını her koşulda başarıyla hayata geçirecek bir gerilla gücü, duruşu, örgütlülüğü ne kadar yaratıldı? Bunları tartışıp değerlendirdik.

Kendine göre bir çalışma parti çalışması olamaz bu kazanım da yaratamaz

Tabii bu noktada çıkış ölçümüz, son görüşmelerden birinde Önderliğin ifade ettiği *"KCK'nin adı var, kendisi yok"* tespiti oldu. Tabii bu bizim için çok ağır bir ifadeydi. Yürüttüğümüz partileşme ve örgütsel çalışmaların Önderlik duruşu ve çizgisi karşısında neyi ifade ettiğinin anlaşılması açısından çok somut bir ölçüydü. Hatta Önderlik *"KCK benimle başladı, benimle bitti"* dedi. Yani kimsenin KCK sistemine sahip çıkmadığını, sahip çıkılmadığını, anlaşılmadığını ve uygulamaya konulmadığını ifade etti. Bunları şimdiye kadar anlamadıysak, şimdi nasıl anlamamız gerekiyor? Bunlar elbette başkaları için değil, bizim için söylendi. Dolayısıyla elbette biz bunları anlamaya çalışacağız, bu temelde kendimizi sorgulayacağız. Bunların gereklerini yerine getirme görev ve sorumluluğu bize aittir. Bu tespitler ve değerlendirmeler olunca, partileşmenin örgütsel açıdan hangi düzeyde gerçekleştiğini, buna dayalı olarak KCK sisteminin örgütlenme ve HPG'nin örgütlenip kendisini geliştirme düzeyinin ne olduğunu çok daha farklı tartışmak elbette mümkün değildi. Ölçüyü Önderlik koyduğu için, Önderlik ölçüleri temelinde kendi durumumuzu ele alıp değerlendirmemiz gerekiyordu.

Tabii ki geçen dönemde kimse boş durmadı. Herkes kendine göre bazı çalışmalar yürüttü. Eskisine göre daha fazla çaba harcandı. Fakat bütün bunlar hangi sonuçları verdi? Çizgiye göre ne tür gelişmeler ortaya çıkardı? Bu yapılanların ortaya çıkardığı gelişme düzeyi nedir, ne kadar yeterlilik arz ediyor, ne kadar geri ve zayıf durumdadır? Bunları da görmemiz gerekir. Elbette çalışılmamış denilemez. Bir çalışma ve çaba olmuş, bu doğrudur. Ama esas olan ne kadar yeterli çalışıldığı, ne kadar temel görevler üzerinde çalışıldığı, ne kadar doğru tarzda çalışıldığı, ne kadar örgütsel sistem temelinde kolektif çalışma yürütüldüğü, çalışmaların hangi sonuçları verdiği, başarısının ne olduğu, yarattığı kazanımların neler olduğudur. Hamal da çok çalışır, ancak ona bir parti çalışması denmiyor, bu çalışma kendi sahibinin karnını bile doyuramıyor. Hamal gibi çalışılmış olsa bile, boş ve tali işler peşinde koşulmuşsa, kendine göre veya kendini çalışıyor göstermek için çalışılmışsa, bunun bir parti çalışması olmayacağı, dolayısıyla kazanım yaratmayacağı ve sonuç vermeyeceği açıktır.

Bu bakımdan geçen yıl içerisinde örgütsel çalışmalar yürütülmüş, tartışmalar yapılmış, yoğun bir çaba harcanmış, pratik çaba içerisinde de olunmuştur. Ama dikkat edilirse bu çabanın sonuçları az ve dardır, başarısı yetersizdir. Bu sonuçların Önderliğe yansıyışı, Önderliğin ifade ettiğimiz değerlendirmesini ortaya çıkardı. Elbette biz ölçü olarak Önderlik belirlemesini almak zorundayız. Kendimize göre bir ölçü belirleyemez ve tespitte bulunamayız. Bu bakımdan mevcut durumun örgütsel çalışmalar açısından ciddi bir eleştiri-özeleştiriyi gerektirdiği açıktır. Önderliğin koyduğu ölçüler, yine şehitlerimizin ve özellikle geçen bir yıl içerisinde Kürdistan'ın dört bir yanında direnerek, en zor koşullarda kahramanca mücadele edip şehit düşen yoldaşlarımızın emekleri ve çabaları ölçü alınarak örgütsel çalışma durumumuzun değerlendirilmesi gerekiyor. Durumumuzun bunlara denk ve yeterli olmadığı açıktır. İdeolojik çalışmalar yapılmış, Önderlik Savunmaları üzerinde eğitim yapılmaya çalışılmış, konferanslar olmuş, platformlar yapılmış, belli bir tartışma ve netleşme düzeyi ortaya çıkartılmıştır. Ama geçen bir yılın örgütsel pratiğine baktığımızda, bunlar örgütsel pratiğe fazla yansımış, sonuçları örgütsel alanda tam alınabilmiş değildir. Demek ki bu çalışmalarımızda zayıflıklar, gerilikler, kendimize görelikler ya da kopukluk vardır. Eğitimle, eleştiri ve özeleştiri ile pratik arasında kopukluklar vardır. Bu yanlıştır, böyle olmaması gerekir. Fakat pratiğe baktığımızda durum böyledir.

Pratik çalışmalarımızın zayıflıklarını ve geriliklerini açığa çıkardık

Bunlar neden kaynaklanıyor? Önderliğin bu kadar güçlü bir teorik düzeyi önümüze koyduğu, hareketin de bu kadar yaygın kongre ve konferanslar yaparak eleştiri-özeleştiri platformlarını geliştirdiği bir ortamda, pratik-örgütsel çalışmalarımız neden bu kadar zayıf, geri ve başarısızdır? Bunlara yol açan etkenler nelerdir?

En temel etkenin parti öncülüğü, bu temelde yönetim ilkeleri ve kadro ölçülerinin oturtulması olduğunu ortaya koyduk. Parti öncülüğünün bu temelde doğru yönetim ilkelerinin uygulanmasının pratiğin başarısı için olmazsa olmaz olduğunu vurguladık. KCK sistemini de bu parti öncülüğünün ve yükseltilmiş kadro ölçülerinin geliştirebileceğini ve başarılı pratiğin parti öncülüğüyle olabileceğini birçok yönüyle ortaya koyduk.

Kadroların zihniyet, eğitim, kendini yenileme, değiştirme, kendini örgütleme ve kolektif çalışma düzeni içerisine alma, dolayısıyla pratik çalışmalara öncülük etme başarının temelidir. Pratik çalışmada başarı ve başarısızlık parti öncülüğünün durumunu ortaya koyar. Bu da kadronun durumunu ifade eder. Bu anlamda yetersizlikleri gidermek için 10. Kongre çizgisi ve kararlaşması çerçevesinde her ne kadar konferanslar olsa, eleştiri-özeleştiri platformları yapılsa, bu çerçevede hata ve eksiklikler eleştirilse, bunları aşma sözü verilse de, bu sözün gereğine uygun ve yeterli bir biçimde pratikleşme yönetimler ve kadrolar düzeyinde gelişmiş değildir.

Kadro ve yönetim düzeyinde hala ciddi yetersizlikler yaşanıyor

Kadro duruşunda hala zayıflık ve yetersizlik vardır. Yönetimler düzeyinde, genel düzeyde hala ciddi zayıflıklar ve yetersizlikler yaşanıyor. Yönetimler yeterince kolektifleşmiyor, yeterli bir kadro ve örgüt politikası izlemiyor, yürütme ve denetimi yeterince yapamıyor. Doğru ve yeterli bir eğitim sistemini geliştiremiyor. Kendini uyumlu, ahenkli ve kolektif esaslara dayalı bir karar ve yürütme gücü haline getiremiyor. Birçok alanda parçalı, bireyci ve dağınık duruş, kendine görelik aşılamamıştır. Hala denetimsizlik, karar ve uygulama düzeyini güçlü ve etkili bir biçimde geliştirememe sürüyor. Kendini başarıya kilitleme ve bunu kolektif yönetimin başarısı olarak görüp bu temelde pratiğe yönelme yerine yönetime katılmayan, az katılan, bireyci kalan, yönetim dışında kalıp kendi bireyciliğiyle başarı arayan duruşlar çok fazla vardır. Bu da örgütsel öncülüğü, kadro öncülüğünü yeterince geliştirmiyor. Yönetim ile yapı arasında kopukluk vardır. Yönetim ve komuta düzeyinde bireycilik, dar yaklaşımlar, özerk tutumlar ve kendine görelikler çok fazladır. Bu olduğu gibi kadroya da yansıyor, herkesin birbirine benzemesine ve kendine göre bir pratik çalışma yürütmesine yol açıyor.

Yönetim demek zaten çalışmanın geliştirilmesi demektir. Yönetim-yapı ayrımını bu kadar çok yapmak hem parti, hem HPG, hem de KCK sistemi açısından doğru değildir. Bu durum yetkici ve bürokratik bir yaklaşımı ifade ediyor. Oysa Önderlik çizgisi yetkici, bürokratik yönetim tarzını reddediyor. Önder Apo, yönetimi iş ve rol koordinasyonu olarak tanımladı, çalışmanın yönetimi olarak ortaya koydu. Yoksa bizim yönetimlerimiz öyle imkânların veya insanların üzerinde tasarruf yapan yönetimler olamaz. Bu tür yönetim tarzları bürokratik devletçi yönetim tarzıdır. Demokratik yönetim tarzı kesinlikle işin yönetimidir, görevin yönetimidir. Böyle olduğu için de elbette yönetim-yapı ayrımı çok fazla doğru değildir. Fakat pratikte yetkici, bürokratik, özerk, bireyci, kendine göre, kendini esas alan, kolektifleşmeyen, Önderlik tarzı üzerinde yoğunlaşmayan bir yönetim duruşu çok fazla vardır. Böyle olunca kadro duruşu da tamamen bu oluyor ve öncülük yeterli ölçüde gelişmiyor. Öte yandan bazı yönetim ve kadro anlayışları da ben işime bakarım, örgüt ve yaşam beni ilgilendirmez gibi PKK'nin yönetim ve kadro anlayışından uzak, geçmişte tasfiyeci dönemin etkisini yaşar yaklaşımlar da ortaya çıkmıştır. Eğer geçen yılda pratik-örgütsel çalışmalar ve mücadele gerekli düzeyde ortaya çıkmamış ve büyük gelişmeler yaratmamışsa, Önderliğin *"İsmi var, cismi yok"* dediği bir durum ortaya çıkmışsa, bunda birinci derecede sorumlu olan öncülük düzeyidir; yönetimin durumu, kadroların durumu, partinin durumudur; bu konuda var olan yanlış eğilimler en kısa zamanda giderilmeli ve bu tür anlayışlar terk edilmelidir.

Ne kadar konferanslar düzenleyip, eğitim yapsak ve tartışmalar geliştirsek de parti öncülüğü hala yeterince gelişmemiştir. Parti öncülüğü olmazsa hiçbir gelişme yaratılamaz, Kürdistan'da yaprak bile kıpırdamaz. Her şey parti öncülüğünün güçlü bir biçimde gelişmesine bağlıdır. Her şey onun yaklaşımı, çabası ve üretimiyle elde ediliyor. Öncülüksüz hiçbir gelişme sağlanmıyor. Kim öncülük olmadan ve parti öncülüğü gerçekleşmeden de demokratik örgütlenme gelişir, toplum örgütlenir, demokrasi mücadelesi verilir ve halk savunma güçleri gelişir diyorsa o bir yalancıdır, ona inanmamak gerekir, orada çarpıtma var demektir. Geçen süreç bu gerçeği çok net olarak gösterdi. Bu anlamda hangi düzeyde olursa olsun, kadro düzeyimizde hala çok fazla kendine görelik ve keyfiyet vardır; bireycilik, dedikoduculuk ve grupçuluk vardır, kolektivizmden uzaklık vardır, ciddiyet zayıflığı vardır, titizlik azlığı vardır, tutuculuk vardır.

Kendi kararını uygulama ciddiyeti bile gösterilemiyor

Başta HPG olmak üzere bütün diğer alanlara baktığımızda şunu net görürüz: Kendi kararını uygulama ciddiyeti bile gösterilmiyor. Bol bol konuşuluyor, kararlar alınıyor, ancak alınan karar ertesi gün bir tarafa atılıyor. Kendine göre "Doğru budur" deyip bambaşka bir şey uyguluyor. Kendi kararını bile uygulamıyor. Örgüt kararını hiçe sayıyor. Toplantı mı olmuş, kongre mi olmuş, konferans mı yapılmış, karar mı alınmış, umurunda bile değil. Kongre ve örgüt kararlarını bir yana bırakarak, kendi doğru bildiğini uyguluyor. Ondan sonra da "Doğru yaptım, ben örgüt militanıyım" diyor. Ciddiyeti bu düzeydedir. Böyle olur mu hiç? Böyle örgüt gelişir mi? Örgütlü çalışma ortaya çıkar mı? Parti kararları hiçe sayılarak, bir yana iti-

lerek hiç parti militanı olunur mu? Partileşme geliştirilebilir mi? Bu mümkün değildir. Bunları basın alanında da kültür alanında da siyasi alanda da görüyoruz.

Diğer yandan işleri umursamıyor, işe göre bir çalışma yapmıyor, işbölümünü ve görev taksimini işe göre yapmıyor. İşe göre kendini örgütleyip düzenlemiyor. Bürokratik bir yapı kuruyor; ondan sonra istediği işi yapıyor, istemediğini yapmıyor. Örgüt planlama yapsa da, o istediği görevleri kabul ediyor, istemediğini etmiyor veya istediği kadar kabul ediyor, istemediğini reddediyor. Görevi bırakıp gidiyor, işleri yüzüstü bırakıyor. Keyfiyet ve bireycilik düzeyi, örgütün abc'sini reddedecek kadar ileri boyutlara varıyor. Böyle olunca işler ortada kalıyor. Görevler ve işlerin gereği yerinde ve zamanında başarıyla yerine getirilmiyor. İşlerin sonuçları derlenmiyor. Örgütlü değildir, keyfidir; dolayısıyla denetim yoktur, rapor vermiyor. Rahatlıkla bu işler yapılamamıştır diyerek çekip gidiyor. Ondan sonra da daha fazla imkân ve yetki istiyor. Parti benden hesap sorar demiyor. Kendine göre en iyisini yaptığına inanıyor. İş yapmamayı hak görüyor, buna rağmen yine de daha fazla yetki ve imkân isteyebiliyor. Böyle anormal duruşlar, tuhaflıklar var.

Böyle olunca iş yapmamanın hesabı sorulamıyor. Denetim yoktur. Rapor-talimat düzeni işlemiyor, dolayısıyla işlerin sonuçları derlenip toplanmıyor. Bazı çalışmalar yapılsa da, olduğu yerde kalıyor. Daha önce belirttiğimiz gibi, gerçekten de kendine göre herkes çalışıyor: Bazıları esas işlerde çalışıyor, bazıları tali işlerde çalışıyor. Tabii çalışıyor görünmek için çalışanlar da vardır. Temel görev, asli görev, karar ve planla ortaya konulan görev bir yerde duruyor; bu görevi yapacağı yerde yapmaması gereken işlerde çalışıyor. Ardından da "Bakın, görüyor musunuz, ne kadar çaba harcıyorum?" diyor. Böylece kendini kandırıyor, bu biçimde örgütü de kandırmaya çalışıyor. Böyle çalışmalar da vardır. Ama çalışmaların hepsi böyle değildir. Niye bu durum ortaya çıkıyor? Çünkü herkes bireyci çalışıyor, herkes kendine göre çalışıyor, herkes bir yerde çalışıyor. Örgütlü, disiplinli ve kolektif bir çalışma yoktur. Dolayısıyla çalışmanın sonuçları bir yerde toplanmıyor. Her biri olduğu yerde paramparça kalıyor ve eriyip gidiyor. Çok azı bir araya geliyor. Dolayısıyla bir araya gelen yeterli olmuyor, istenilen sonucu ortayı çıkarmıyor.

Fırsat ve imkânlar yeterince değerlendirilmiyor

İşin üzerine gitmeyen, geriye çeken, pasif, düzeltilmezse oportünizme gidecek duruşlar da mevcuttur. İster yönetim düzeyi ister genel düzey olsun, örgütü büyütme, mücadeleyi geliştirme, fırsat ve imkânları değerlendirme görevini kendi üzerinde görmüyor. Şu anda kadro ve örgüt gerçeğimizde büyük ölçüde böyle bir duruş vardır. Fırsatlar ve imkânları değerlendirerek çalışıp değer yaratan, onun üzerinde örgütü ve mücadeleyi büyüten, örgüte değerler aktaran bir duruş ve çalışma tarzı yerine hep örgütten isteyen, bekleyen, örgütten kadro, para silah, imkân ve ilişki alan, bunları kullanan, bunlarla yetinen ve bunları tüketen bir kadro duruşu vardır. İmkânlar bu biçimde heder oluyor. Oysa örgüt çalışması için, mücadeleyi geliştirmek için fırsatlar ve imkânlar çok büyüktür. Halk ayaktadır. İstendiği kadar örgüt kurulabilir; istendiği kadar meclis, komün, akademi, kooperatif ve dernek kurulabilir. Gençliği ve kadınıyla bütün halkın bu kadar ayakta olduğu bir dönemde istendiği kadar gerilla katılabilir, eğitilebilir, örgütlenebilir; istendiği kadar öz savunma yapılabilir. Hiç kimse bunlar için gerekli potansiyelin olmadığını söyleyemez. Potansiyelin azlığı bir yana, tersine fazlalığı vardır. Fakat dikkat edilirse, çok dar bir örgüt ve mücadele duruşumuz vardır. Ne gerilla istenildiği kadar büyüyor, ne KCK sistemi örgütleniyor, ne de yeni parti kadroları alınıp eğitiliyor. Yani var olanı koruyup devam ettirmeye çalışan tutucu bir duruş vardır. Tamam, geriye düşmüyor, yenilmiyor, direniyor, ama gelişen halk hareketine denk ve dönemin ihtiyaçlarını karşılayacak kadar büyümüyor. Zafer kazanacak, demokratik toplumu örgütleyecek bir parti, kadro ve örgüt duruşu da ortaya çıkmıyor. Orta yolcu, idareci ve mevcut durumu koruyan bir tutucu duruş söz konusudur.

Bu kadro duruşu da içinde bulunduğumuz süreçte mücadeleyi geliştirmemize ve çalışmaları yürütmemize çok zarar veriyor. Oysa imkânların içinde olan kadrolardır, el atsalar bir sürü imkân ve ilişki bulacaklardır. HPG ise yeni gerilla adayları bulacak, cephane bulacak, kadro eğitecektir. Eğer halk çalışması yapıyorsa ilişki bulacak, örgüt kuracak, imkân yaratacak, eylem yapacaktır. Ama bütün bunları yapmıyor, seyre-

diyor, bekliyor veya en az haliyle yapıyor, daraltıyor, büyütmüyor. Bu ciddi ölçüde dar, geri çekici ve tutucu bir yaklaşımdır. Görev ve sorumluluklara doğru ve yeterli bir biçimde sahip çıkmayan, cesaretle işlerin üzerine yürümeyen, bürokratik, keyfi, tüketici ve maddiyatçı bir duruşu, yaklaşımı ve tarzı ifade ediyor.

Bu tür yetersizliklere rağmen belirli bir çalışma da yürütülmektedir. Bu zayıflıklardan öteye bir de ters ve zarar verici duruşlar vardır. Halkın üzerinde kendini yaşatma gücü olarak görenler var. Fırsatlar ve imkânları halkın demokratik örgütlenmesini ve mücadelesini geliştirmek için değil, kendi yaşamı için kullanmayı esas alıyor. Sözü zarar verici, davranışı zarar verici, tutumu zarar vericidir. Böylesi kadro ölçülerini oldukça aşındıran, geriye çeken ve zayıflatan duruşlar vardır. Militan kadro ölçülerinde gerileme yaşanıyor. Çok duyarlı, disiplinli ve eğitilmiş titiz bir militanlığı ortaya çıkarmak yerine, gerçekten de geri bir duruş yaşanıyor. Bir militan olarak toplumu eğitip örgütlemek üzere eriyen değil, militan ölçüleri kaybederek bireyci bir yaşama göz diken, fırsatlar ve imkânları o yönlü değerlendiren tutum ve davranışlar da çoktur. Özellikle toplumsal çalışma alanında bu çok daha fazla ortaya çıkıyor. Çevreden etkilenme çoktur, kapitalist modernitenin etkileri çok fazladır. Modernist yaşam tarzından etkilenme, şu veya bu biçimde bu yaşamın etkilerini taşıma, günlük yaşamı ve çalışmaları buna göre ele alıp örgütleme birçok yerde aslında yaygınca yaşanıyor. Bu anlamda kadronun ideolojik duruşu, ideolojik mücadelesi ve bu temelde örgüt ve yaşam ölçülerini geliştirmesi zayıftır.

Kadro demek özgür ve demokratik yaşamda ölçü demektir

Oysa parti kadro demektir, kadro da ölçü demektir. Partililik hiçbir zaman kimlikle olmuyor; yetkiyle, isimle, ünle, namla kadro olunmuyor. Kadro demek, özgür ve demokratik yaşamda ölçü demektir; kadro demek, ahlaki ve politik duruşun en üst düzeyde temsil edilmesi demektir. Yoksa katıldım deyip kadro olunmuyor. PKK'de reel sosyalist partilerde olduğu gibi üye kaydedilip kimlik alınarak edinilen bir partileşme yoktur. Apocu çizginin partileşmesi böyle değildir. Madem kadro ölçü ve doğru temsil demektir, o zaman ölçülere bakmalıyız. Önderliğin ortaya koyduğu ölçüler, PKK'nin ortaya çıkışından bu yana yarattığı ölçüler, binlerce şehidin temsil ettiği ölçüler, toplumun benimsediği ölçüler çok farklı bir düzeydedir. Buna karşılık günlük olarak birçok alanda temsil edilen ölçüler çok daha farklı ve geridir. Hatta bazıları bu ölçüleri reddediyor. Parti ölçülerini aslında benimsemiyor veya doğru bulmuyor. Değişimi partiyi temsil eden ve halkı partiye çeken demokratik ölçülerin geriye çekilmesi, aşındırılması ve değiştirilmesi olarak görüyor. Kapitalist sistemin kendi üzerinde yarattığı ölçüleri Apocu çizginin Önderlik ölçülerine ve özelliklerinin gereğine göre değiştirme ve yenileme yerine, Önderlik ve parti ölçülerini zayıf görme, küçük görme, reddetme ve kendine göre ölçüler oluşturma olarak ele alıyor ve partiyi tasfiye etmeye çalışıyor.

Böyle bir iç tasfiyecilik vardır. Gizli tasfiyecilik bu anlamda devam ediyor. Kadro ölçülerine dönük her saldırı, her geriletme ve aşındırma tasfiyecilik demektir. Tasfiyecilik kadro ölçülerini aşındırmak, geriletmek ve zayıflatmak demektir; tasfiyecilik partiyi temsil edememek demektir. Onun için de gizlidir, içtendir; onun için de kolay görünmez. Eğer doğru ölçüler tutturulmaz, yaşama ve mücadeleye bu ölçüler temelinde bakılmaz ve bu konuda oldukça netleşmiş olunmazsa, neyin tasfiyeci olduğu, neyin olmadığı görülemez. Hatta tasfiyeciliğe alet veya zemin olunur. Bir de alet ve zemin olmanın ötesinde tasfiyeciliği yaşamak vardır. Şu tasfiyecidir, bu tasfiyeci değildir diye bir ayrım yoktur. Herkeste biraz tasfiyecilik, biraz da devrimcilik vardır. Hangisinin etkili olduğu kişinin katılımı, çabası, militan kadro ölçülerine yaklaşımı ve sahip çıkma durumuyla belirlenir. Bu bakımdan bu mücadele bir anlık değildir, süreklidir, dışta değildir, herkesin içindedir. Herkesin kendi kişilik karakterine göre tasfiyeciliğe yatkın özellikleri vardır. "Ne zaman bitecek de kurtulacağız" yaklaşımıyla tasfiyeciliğe karşı mücadele olmaz. Böyle yaklaşımlar tasfiyeciliğe karşı mücadeleyi zayıflatan yaklaşımlardır. Hareket olarak kendimizi başarısız kılmamak için tasfiyeciliğe karşı mücadele bayrağı açmışız, yürütmeye çalışıyoruz. Ama öyle anlaşılıyor ki, tasfiyeciliğin ne olduğu, nerede olduğu doğru ve yeterince görülmüyor. Tasfiyeciliğe karşı mücadelenin nasıl olması ve nasıl yürütülmesi gerektiği tam ve yeterli bir biçimde görülemiyor, bilinemiyor ve dolayısıyla mücadele edilemiyor. Hatta zaman zaman tasfiyeciliğe karşı mücadele adı altında aslında bal gibi tasfiyecilik yaşanabiliyor. Yani kadro ölçülerinden uzak durma, aşındırma ve geriye düşme yaşanabiliyor.

Özeleştiriye yaklaşımda hatalar ve yanılgılar var

Tuhaf bir özelliğimiz var. Herkes başkasındaki yanlışlıkları mükemmel görüyor. Yanlış gördüklerini olduğu gibi kendisi de yapıyor ve kendilerini hiç görmüyorlar. Kişinin kendisindeki yanlışı kendisine çok doğal geliyor. Bu anlamda özeleştiriye yaklaşımda hatalar ve yanılgılar var. Özeleştirisel yaklaşım yeterli değildir. Özeleştiri lafta kalıyor, bazı kalıplarla sınırlı kalıyor, özlü ve derinlikli değildir. Çünkü başkasındaki bir hatayı görüp eleştiren, aynı hatayı yapmaz ve yaşamaz. Eğer aynısını yapıyor ve yaşıyorsa, o zaman kişinin özeleştirisel yaklaşımında bir sakatlık ve eksiklik var demektir. Böyle durumlar fazlasıyla vardır.

Birbirimizi değerlendirmede ve anlamada aslında zayıf değiliz, bu konuda fazla kusur yoktur, eleştiri gücümüz iyidir. Fakat özeleştiriye yaklaşımımız ve özeleştiri gücümüz aynı düzeyde değildir, geridir, kendimize

göredir. Kendi hata ve eksikliklerimizi adeta meşru görüyoruz. Bunlar için çok gerekçe yaratıyoruz. Hemen dışımızda gerekçe arıyoruz, nedenler buluyoruz. "Şundan oldu, bundan oldu, öbüründen oldu" diyoruz. Herkesi suçluyor, kendi sorumluluğumuzu görmüyoruz. Bu hatalı ve sorumsuz bir yaklaşımdır. Kişi başkasında hatalar görerek kendisini geliştiremez. Önderlik, Özgürlük Sosyolojisi'nde, temel bir Önderlik prensibi olarak çareyi kendinde bulmayı ilke edindiğini söylüyor. Başkasından bir şey beklemek yerine, çareyi kendinde bulmak bir Apocu ilkedir. Çareyi kendinden bulmak demek, sorumluluğu kendinde görmek demektir. Bu başkasında sorumluluk görmek yerine, tam tersine kendini sorumlu görmektir. Ancak kendini sorumlu görenler, kendini çare yapabilecek bir özeleştirel sorgulama, dolayısıyla yenilenme yaratabilirler.

Şimdi bu düzeyde bir öncülük sorunumuz vardır. Öncülükte zayıflıklar yaşanıyor. Pratik-örgütsel çalışmaların zayıf ve yetersiz kalmasının en temel ve belki de tek nedeni öncülüğün yetersizliği ve zayıflığıdır, kadronun yetersizlikleridir, ölçü ve örgütlenme zayıflıklarıdır, dolayısıyla partileşme zayıflıklarımızdır.

Bununla birlikte örgütsel çalışmada sistem sorunlarımız da vardır. Partide örgütlenme sorunları, parti komitelerinin oluşması, görevlerine, sorumluluklarına ve rollerine sahip çıkmaları ve rol oynamaları, kolektif bir çalışma düzeni haline gelmeleri, bütün yönetimlerimize öncülük edecek ve Önderliğin yönetim tarzını taşıyacak bir nitelikte olmaları önem taşıyor. Mevcut duruma baktığımızda, geçen bir yıl içerisinde hem HPG'de, hem de genel hareket içerisinde önemli bir komite örgütlenmesi ve düzeni gelişmiş olmakla birlikte, bunlar belli düzeyde rol oynasalar da, henüz oynadıkları rol çok dar olup başarısı azdır. Öncülük bu anlamda yetersizdir, zayıftır. Oysa pratik şunu gösteriyor: Parti öncülüğü, komiteleri geliştikçe, o alanda örgüt ve Önderlik ölçüleri de gelişiyor; moral, istek, coşku, cesaret, fedakârlık, kolektivizm, yoldaşlık gelişiyor. O anlamda parti öncülüğüne, somut olarak da komite öncülüğüne, parti örgütlülüğüne her alanda ihtiyaç ve istek vardır. Pratik en fazla da buna ihtiyaç duyulduğunu gösteriyor. Fakat işin henüz çok başında bulunuluyor. Bu alana da yaklaşımlar yetersizdir, zayıftır. Güçlendirilmesi, yayılması ve kesinlikle nitelikli hale getirilmesi gerekiyor.

Parti örgütlülüğüne her alanda ihtiyaç vardır

Bununla birlikte KCK sisteminin örgütlenmesinde zayıflıklarımız vardır. Yani sisteme göre çalışma, sistemi örgütleme, bütün örgüt ve eylem çalışmalarını KCK sistemi dahilinde yapma kesinlikle gereklidir. Her alan KCK sistemine göre örgütlenmiyor. Kendine göre duran ve işleri ele alan alanlar vardır. Örneğin Güney ve hatta Doğu Kürdistan çalışmaları sistemi esas almıyor. Bazı alanlar biçimsel ele alıyor. Örneğin Batı Kürdistan'da böyledir. Biçim vardır, özü veya içeriği yoktur, bunun gerekleri yerine getirilmiyor. Kuzey'de fırsatlar ve imkânlar çoktur. Birçok örgütlenme adımı da atılıyor. Ancak bunlar biçim ve içerik bakımından zayıf kaldığı gibi, sisteme kavuşmuş da değildir. Bu anlamda görev ve sorumluluklar cesaret ve fedakârlıkla üstlenilmiş değildir; görev ve sorumluluktan kaçış, zayıf yaklaşımlar ve kendine görelikler vardır. Yurtdışındaki çeşitli alanlar da yine öyledir. Bazı yerlerde gerçekten de hiçbir engel yokken, yine de örgütsel sistem geliştirilemiyor. Örneğin BDT'de hiçbir yasal engel yoktur. Olabileceği kadar fırsatlar da vardır. Burada belki Kürdistan'ı kurtaracak bir örgüt ortaya çıkmayabilir, ama KCK sistemi özü ve biçimiyle burada tamamıyla uygulanabilir. Ama bu bile başarılmış değildir.

Demek ki KCK sistemini anlamama, bu sisteme inanmama ve benimsememe, bazı yönlerini alıp bazı yönlerini almama vardır. Yoksa niye böyle olsun? Uygulamamanın önünde başka herhangi bir neden olabilir mi? Anlaşılıp benimsense ve esas alınsa, gerçekten uygulama önünde hiçbir engel yoktur. Ne var ki, hiç engel olmayan yerlerde de uygulamaya girilmiyor. Engel olan, zorluk bulunan yerler vardır. Oralarda bile "Uygulanamayışı devletlerin engellemesinden değil, esas olarak bizden kaynaklanıyor" diyorlar. Bazı yerler için belki baskı, tutuklama ve engel var denilebilir. Ama engel olmayan, yasal mevzuatı uygun olan alanlarda da aynı durum yaşanıyor. Demek ki burada tam katılmama vardır. Önderlik, *"KCK benimle başladı, benimle bitti"* derken, kendi sisteminin benimsenmediğini, dolayısıyla milliyetçi devletçi sistemin aşılamadığını ifade etti. Hala sistem olarak devleti esas alma aşılmamış ve devletçi zihniyet tümden bırakılmıştır. Demokratik konfederalizme yaklaşım samimi, tutarlı ve

bütünlüklü değildir. Birçoğuna göre hayal gibi geliyor ve uygulanmaz olarak görülüyor. Dışımızda bunu söyleyenler var; bunlar yazıp çiziyor, propaganda ediyorlar. Belli ki onların söyledikleri bizim ortamımızı da etkiliyor. Bazıları söylüyor, bazıları söylemiyor, ama içten içe durum böyledir.

Serhıldana kalkan halk kendilerine yol gösterilmesini istiyor

Bu konuda ikiyüzlülük de var, böyle olmaz, samimi ve açık olunması gerekiyor. Halk ayaktadır, halk bu kadar cesaret ve fedakârlık gösteriyor, serhıldana kalkıyor ve kendisine yol gösterilmesini istiyor. Ama dikkat edilirse bu görevler yerine getirilmiyor. Kadro azlığı ve imkânların sınırlılığı bunun için neden olarak gösterilemez. En azından var olan kadro ve imkânlar ölçüsünde örgüt yaratılması ve temel kurumların oluşturulması gerekir. Ama bunlar da yapılmıyor. Demek ki burada ciddi bir anlayış zafiyeti vardır. Devletçi zihniyeti aşamama, demokratik konfederalizmi anlamama, özümsememe ve benimsememe vardır. Dolayısıyla da çalışmada istek ve çaba azlığı vardır. Bu konuda kaygılar ve endişeler vardır. Bunu itiraf etmekten çekinmemeliyiz. Bu tür yaklaşımlar bir bakıma doğal bir durumdur. Beş bin yıldır devletçi sisteme secde ediyoruz. İnsanlığın ruhu devlet haline getirilmiş, herkes devletperest yapılmıştır. Önderlik demokratik konfederalizm deyince, hemen bir çırpıda "Devleti bıraktık, demokrasiyi aldık" diyemeyiz. Bu ciddi bir kavramayı, eğitimi ve zihniyet değişimini gerektiriyor. Bu öyle bir çırpıda hemen değiştim diyerek olabilecek bir iş de değildir.

Bu bakımdan aslında durum anlaşılırdır. İstediğimiz kadar kendimizi gizleyelim, itiraf etmeyelim, ama pratik kendisini ele veriyor. Yani kafamızı kuma gömsek de gövdemiz dışarıdadır, pratiğimizin sonuçları ortadadır, herkes bunu görüyor. Önderliği İmralı'ya koydular, her tarafını kapattılar. Ama Önderlik yine de görüyor, yine de görmesini engelleyemediler. Çünkü yoğunlaşıyor, amaca kilitleniyor ve o an yapılması gerekeni yapıyor. Sonuç alma gerçeği bu kadar açıktır. Onun için bu konuda daha samimi, daha dürüst, daha gerçekçi bir yaklaşım içinde olmaya ihtiyaç vardır. İşi daha doğru dürüst, bütünlüklü ve derinlikle ele alıp büyük bir çabayla kendimizi bu konuda yenilememiz ve değiştirmemiz gerekiyor. Zihniyet değişiminden kasıt budur. Önderliğin zihniyet devrimi için beş ciltlik kitap yazması buradan kaynaklandı. Önderlik hemen anlamadığımızı gördü. Mevcut bilincimizin öyle kolayca değişmeyeceğini biliyor. Bunu sağlatabilmek için bu kadar çaba harcıyor, yazıyor, konuşuyor, okuyor, inceliyor, araştırıyor, yoğunlaşıyor. Görmeden de bizi bizden daha iyi bilen ve analiz eden bir tutumu gösteriyor. Bu bakımdan sistem olmada, sisteme yaklaşımımızda da zayıflıklar vardır.

Önderlik kazanıp örgüt yaptı biz kovduk veya kaçırttık

Ayrıca tarz sorunlarımız vardır. Günlük pratiğin yürütülmesi ve yönetilmesi ve iş yapma tarzımızda sorunlar vardır. Önderlik, Özgürlük Sosyolojisi'nde, *"Politika görevleri belirleme sanatıdır, ahlak da onları başarıyla yapma tarzıdır"* diyor. Bizim politik duruşumuzda da zayıflıklar vardır. Ahlaki duruşumuzdaki zayıflıklar daha fazladır. Görev ve sorumlulukları yeterli, doğru ve yerinde belirlemede zayıflıklarımız vardır. Daraltıyoruz, kendimize göre yapıyoruz. Örgütün belirlediklerini, kongre ve konferansın kararlaştırdıklarını bir tarafa bırakıyor, bu alanda kendimize göreliği esas alıyoruz. Ama daha çok da tarz sorunlarımız vardır. Belirlenmiş görevleri yerine getirmedeki tarzımız çok daha kötüdür. Bizi uçurumlara götürüyor. İmkânlar ve fırsatları heba ettiriyor. Toplumsal çalışma içerisinde, halk içerisinde gerçekten halkaya zarar veriyor. Halkı eğitmeyi ve örgütlemeyi bir yana bırakalım, çoğu tarz halkı kaçırtıyor, kopartıyor, uzaklaştırıyor. Yıllarca partiye katılmış, Önderliğe sempati duymuş ve hizmet etmiş insanları örgütten uzaklaştırıyor, kopartıyor. Şimdi soruyoruz: 1980'den beri PKK Ortadoğu'ya, giderek bütün dünyaya açıldı, her yerde örgütlenmesini geliştirdi; kadrolarıyla birlikte kitlesi de oldu. Önderliğin otuz yıl önce bütün alanlarda başlatıp oluşturduğu ilişkilerin durumu nedir? Araştıralım, büyük çoğunluğu örgütte yoktur. Önderlik kazanıp örgüt yaptı, biz kovduk veya kaçırttık. Ortaya çıkan sonuçlar budur. Bunlar yaşanıyor.

> **"Hızlı düşünme, derin düşünme gücümüz yok. Bir de düşünmeye ihtiyaç duymuyoruz. Kafamıza nasıl eserse, aklımıza nasıl gelirse hemen olduğu gibi yapmak istiyor ve ardından uçuruma yuvarlanıyoruz. Kendimize zarar veriyoruz; en çok da partiye, örgüte, çevremize ve halka zarar veriyoruz. HPG'de savaşçılara zarar veriyoruz. Bu kadar kayıp ve şahadet bunun sonucunda yaşanıyor. Bu anlamda bilançolar ağır oluyor"**

Meşru savunma alanı da böyledir. Acaba kayıplarımızın yüzde kaçı mücadelenin gereklerine göre olmuştur? Yüzde otuzu, kırkı bile buna göre değil diyorlar. Bunu HPG Konseyi ve Konferansı böyle tanımlıyor. Yüzde 60-70'i tarz hatasından, kişisel yanlışlıklardan, kadro ve komutanın hatalarından kaynaklanıyor. Bu anlamda böyle çok keyfi, bireyci, ölçüsüz, görevleri doğru belirlemeyen ve onları başarıyla hayata geçirecek yol ve yöntemi bulamayan, günübirlik, düşünmeden, hesap yapmadan ve planlamadan hareket eden tarzlardan kaynaklanıyor. Böyle durumlar var mıdır? Evet, fazlasıyla vardır. Bizde en yaygın olan tarz budur. Zaten hızlı düşünme, derin düşünme gücümüz yoktur. Bir de düşünmeye ihtiyaç duymuyoruz. Kafamıza nasıl eserse, aklımıza nasıl gelirse hemen olduğu gibi yapmak istiyor

ve ardından uçuruma yuvarlanıyoruz. Kendimize zarar veriyoruz; en çok da partiye, örgüte, çevremize ve halka zarar veriyoruz. HPG'de savaşçılara zarar veriyoruz. Bu kadar kayıp ve şahadet bunun sonucunda yaşanıyor. Bu anlamda bilançolar ağırdır. İdeolojik, örgütsel ve pratik çalışmaların önünde engel olan hususlara ilişkin de bunları belirtmek gerekir.

Halk müthiş direniyor gerilla kahramanlık çizgisinde savaşıyor

Bütün bunlar bir örgütsel ve pratik çalışma yoktur, mücadele edilmiyor, çalışılmamıştır anlamına gelmiyor. Hayır, dişe dokunur bir mücadele vardır, halk ayaktadır ve direniyor, parti direniyor, gerilla direniyor, cesaret ve fedakârlık dünyada hiç kimsenin sahip olmadığı kadar ileri düzeydedir. Çaba da, emek de, bütün bunlarla gerçekleşen büyük bir mücadele ve direniş de vardır. Bunlar zaten gözler önündedir. Bunlar var olduğu için tek yanlı çatışmasızlık sürecinde tanımladığımız kazanımları ortaya çıkardı. Bu nedenle dışımızdaki bütün güçlere Kürt politikasında değişimi dayatıyoruz. Onları kendi yaklaşımlarını ve yöntemlerini değiştirmeye zorluyoruz. Bu zorlama hala devam ediyor. Bu çalışma ve mücadele var olduğu için bütün imha ve tasfiye planları yenilgiye uğratılmış, boşa çıkarılmış, başarısız kılınmıştır. Bunlar birer gerçektir. Bu anlamda ideolojik mücadele de, askeri mücadele de, siyasi mücadele de vardır. Halk müthiş direniyor, çocuklar ve kadınlar direniyor. Gerilla kahramanlık çizgisinde savaşıyor. Üzerine görev düştüğünde, meşru savunma savaşını büyük bir cesaret ve fedakârlıkla yürütüyor. Bunlar da birer gerçektir. Mevcut eleştiriler bunları yok saymıyor. Bu mücadeleler içerisinde ortaya çıkmış olan yetersizlikleri, hataları tanımlamayı ifade ediyor.

Böyle bir mücadele vardır; ama dikkat edilirse bu mücadele zafer yaratabilmiş, inkâr ve imha sistemini kırabilmiş değildir. Bu mücadele imha saldırılarını boşa çıkarıyor, yenilgiyi önlüyor, direnişi sürdürüyor. Ancak bununla sonuç alamadığımızı da söyledik. Yürüttüğümüz mücadelede istediğimiz ve almamız gereken sonuçları henüz alamadık. Neden alamadık? İşte bu hata ve eksikliklerden dolayı alamadık. Öncüde, kadroda ve parti örgütlülüğünde yaşanan zayıflıklar ve yetersizlikler nedeniyle alamadık. Sistem zayıflıklarımız, tarz hatalarımız nedeniyle alamadık. Bu hata ve eksiklikler yüzünden kendimizi inkâr ve imha sisteminin iradesini tümden kıran ve Kürt sorununun demokratik çözümünde zafer kazanan bir noktaya getiremiyoruz. Bu nedenle ortaya koyduğumuz eksiklikleri, yetersizlikleri ve yanlışlıkları önemsememiz gerekiyor. Eleştiri ve tartışma yaparken, elbette olumsuzlukları aşmak için bunları öne çıkarıyoruz. Yoksa yapılan çalışmaları sıralayabiliriz. Fakat buna ihtiyaç yoktur. Bunlar zaten örgütündür ve mücadele olarak pratiğe de yansıyor, halk örgütlülüğü olarak somutlaşıyor. Önemli olan daha büyüğünü gerçekleştirmek, onu yapabilmek için de önümüzde var olan engelleri aşabilmek, hata ve yetersizlikleri giderebilmektir. Eleştiri-özeleştiri bu nedenle gereklidir.

Bu nedenle pratiğin hata ve eksikliklerine eleştirel yaklaşmamız gerekiyor. Bu nedenle değerlendirmeleri böyle eleştirel bir düzeyde ele aldık. Yoksa pratik çalışmaların hiç olmadığı, hiç çalışılmadığı söylenemez. Tersine, 10. Kongre'nin ortaya çıkardığı partileşme iradesi, Hareketin ve toplumun önüne koyduğu *"Önder Apo'ya Özgürlük"* hedefi temelinde en yoğun pratik-örgütsel çalışmalar ve mücadele bu geçtiğimiz yıl içerisinde yürütülmüştür. Herkes böyle bir mücadele içerisinde yer aldı, bu mücadeleyi etkili bir biçimde geliştirmek için de çalıştı. Fakat dikkat edilirse, böyle yapmamıza rağmen, çalışmalar içerisinde ciddi bir yetersizlik durumu söz konusudur. Bunu biz de görüyoruz, halk da görüyor, Önderlik gerçeğimiz de gördü ve ifade etti. Dolayısıyla pratiği bu biçimde değerlendirerek, zayıflıklar ve yetersizliklere yol açan hata ve eksiklikleri bulup gidermemiz gerekiyor.

İzlenen politikanın başarı imkânları kadar riskleri ve tehlikeleri de vardır

Sonuç olarak 2009 yılı siyasi mücadele ağırlıklı bir yıl oldu. 29 Mart seçim sonuçları bu durumu ortaya çıkardı. Yönetim ve hareket olarak 13 Nisan tarihinde tek yanlı çatışmasızlık sürecini ilan ederken de yaklaşımımız bu yönlüydü. Yılın bu düzeyde geçeceği az çok belliydi. Biz kendimizi buna göre hazırladık, çalışmalarımızı bu temelde planladık. Bu çerçevede mücadele ederek başarılı olacağımıza ve kazanacağımıza inandık. Elbette her izlenen politikanın başarı imkânları kadar riskleri ve tehlikeleri de vardır. Biz bunları da gördük, değerlendirdik. Mevcut politikanın başarı yönünün daha fazla ve güçlü olduğuna inanarak, böyle bir politika izlemeyi uygun bulduk. Geldiğimiz noktada izlediğimiz bu politikanın sonuçlarını kapsamlı bir biçimde değerlendirdik. İfade ettiğimiz gibi hala da değerlendiriyoruz. Süreç tam sonuçlanmadı, kesin bir netlik oluşmadı; fakat büyük ölçüde netleşmiş ve sonuçlanmış bir durum da yaşanıyor.

Bu çerçevede önemli kazanımlar ortaya çıkmıştır. Biz bunları dikkatle ele alıyor, önemsiyor ve küçümsenmemesi gerektiğine inanıyoruz. Fakat yapılması gereken işler daha çoktur; eksik ve zayıf kalan yönlerimiz de vardır. Bu zayıflıkları ve eksiklikleri gidererek yapılmamış olanları yapmamız gerekiyor. Olası saldırı yaklaşımlarına karşı en küçük bir duyarsızlık ve zayıflık göstermeden, her an etkili bir biçimde direnmeye hazır olmak durumundayız. Çünkü devlet fırsat bulduğu an kapsamlı bir askeri harekâtla bize darbe vurmaya çalışacaktır. Dolayısıyla gerektiğinde meşru savunma alanı başta olmak üzere her alanda kıyasıya bir mücadele yürüteceğimiz de görülmeli ve buna göre kendimizi hazır tutmalıyız.

Geçen aylarda siyasal mücadeleyi esas alan ve demokratik çözümü zorlayan böyle bir politika izlediğimiz için pişman değiliz, hatalı olmadığına inanıyoruz ve şimdiye kadar önemli gelişmeler yarattığımızı düşünüyoruz. Eğer bu süreci derinleştirecek bir örgütsel duruş ve mücadele ortaya koyabilirsek elbette kazanımlar artacaktır. Ama bu durum aynı şeyler yapılacak anlamına gelmiyor. Önümüzdeki süreçte ortaya çıkacak her türlü değişiklik ve gelişmeye göre uygun ve yeterli tutum ve davranış gösterdiğimiz, onun gereklerine göre hareket ettiğimiz ölçüde başarı kazanacağız.

Şu ortaya konuldu: Aslında mevcut durumda ortaya çıkan gelişmelere dayanarak demokratik siyasi mücadele geliştirilebilir. Demokratik siyasi çözüm için, Türkiye'nin demokratikleşmesi için ortam belirli düzeyde olgunlaşmıştır. Toplum bu yönlü istekli ve açıktır. Kürt toplumu eyleme de geçiyor, fakat tam örgütlü değildir. Türkiye toplumu ise eyleme geçemiyor, çünkü örgütsüzdür. Bunların hepsini mevcut devlet zihniyeti ve özel savaş yaklaşımı engelliyor. Aslında demokratikleşmenin ve demokratik siyasi çözümün önünde bu güçler engel oluşturuyor. Bu gerçeği iyi görmemiz, duyarlı olmamız, devlet gerçeğine ve onun gereklerine göre hareket etmemiz gerekir. Biz bunları gördüğümüz ve buna uygun hareket ettiğimiz ölçüde, bu süreçten de başarılı çıkacağımıza inanıyoruz. Yani siyasi mücadeleyi derinleştirerek sürdürmek, propaganda ve ajitasyon çalışmalarını geliştirmek, toplumun demokratik örgütlülüğünü ilerletmek ve meşru savunmamızı güçlendirmek bizi her koşulda daha aktif mücadele etme ve kazanma sonucuna götürecektir. Bu temelde hem önümüze çıkacak fırsatlar ve imkânları doğru ve yeterli bir biçimde değerlendireceğiz, hem de bize yöneltilen saldırılara karşı etkin ve aktif cevap vereceğiz. Bunu böyle yürütebildiğimiz, gelişmeleri anı anına izleyip doğru değerlendirebildiğimiz, yeterli bir duyarlılıkla yaklaşıp doğru tespitler yaparak süreci başarıyla yönetebildiğimiz ölçüde, pratik olarak başarılı olacağımız açıktır.

Bunun için katılımcılık gerekiyor. Yani bu konuda herkese sorumluluk düşüyor, herkesi katmak ve sorumlu kılmak gerekiyor. Herkesin böyle bir duyarlılıkla hareket etmesi şarttır. Bu olmazsa, sadece bazı örgütlerimizin ve güçlerimizin yaklaşımıyla, yeterli ve doğru kararıyla işler yürümez. *İkincisi* ise, anlayış düzeyimizin yükseltilmesi ve kavrama düzeyimizin geliştirilmesi gerekir. Bu da eğitimlerimizin daha güçlü ve daha yetkin olmasını gerektiriyor. Mevcut eğitim çalışmalarımız önemlidir, küçümsenmemelidir. Eğitimler hem yaygınlaştı, hem de savunmalar temelinde teorik düzey bakımından daha da güçlü hale geldi. Ama pratik bakımdan durum öyle değildir. Yani eğitimlerimizin pratikten kopuk olma durumu vardır.

Sadece bir bilgi edinme eğitimi yapmıyoruz militan yetiştiriyoruz

Bu durum birkaç şeyden kaynaklanıyor olabilir. *Birincisi,* tartışmalar çok fazla teorik kalıyor, pratiğe indirgenemiyor, örgütsel ve eylemsel çalışmayla bütünleştirilemiyor. Bu bakımdan pratikten çok kopuktur. Oysa tartışmalar pratiğin sorunlarıyla bütünlüklü olmalı, değişik alanlardaki pratikleri irdeleyip değerlendirmelidir. Her eğitim devresi bir kongre gibi olmalıdır. Konferans bir alanı ifade ediyor; dolayısıyla konferans gibi değil de kongre gibi olmalı, her alanın pratiğini irdelemelidir. *İkincisi,* günlük yaşam eğitime dönüştürülebilmelidir. Bu konuda da zayıflıklar vardır. Özellikle bazı şeyler, güvenlik nedenleri, dolayısıyla üslenme ve çalışma tarzımız gerekli düzen ve disiplini sağlamada eksiklik yaratıyor ve gedikler ortaya çıkarıyor. Eğitimler eskiden daha derli topluydu, öyle sorun yoktu. Kişisel özellikler ve davranışlar daha net açığa çıkıyor, bu temelde eleştiri-özeleştiri, denetim ve disiplin daha fazla gelişiyordu. Şimdi bu konuda da eksiklikler vardır.

Yönetim ne ortaya çıkarmış, sorunları ne kadar çözmüş, ne kadar öğretmiş, ne kadar tarz ve üslup yaratmış, ne kadar kişilikleri değiştirip dönüştürmüş? Bununla ne kadar ilgili olmuş, başarmış? Bunlar üzerinde durmak gerekir. Bunlar olmazsa, sadece toplantılar, tartışmalar ve bilgi edinmekle eğitim yeterli olmaz.

Kuşkusuz bunları küçümsememek gerekir. Biz sadece bir bilgi edinme eğitimi yapmıyoruz, militan yetiştiriyoruz. Taktik eğitim yapıyoruz, görev insanı ortaya çıkarıyoruz. Hangi görevler vardır? Görevler ortadadır. İşte planlamamızı ortaya koyduk. Bu planları hayata geçirecek insan var mıdır? Böyle bir insan hazır mıdır? Herkes bir ölçüde hazırım diyor. Fakat istifacılık ve kendini geri çekmeler çokça vardır; pratikte işin gereği yerine getirilmiyor. Bir de şöyle bir durum var: Kimse kimsenin yaptığını beğenmiyor. Pratikte çekiştirme ve didiştirme çok fazladır. Bu yanlıştır, hemen her şeyi dıştan beklemekten kaynaklanıyor, kendini yeterli, görevli ve sorumlu görmemekten kaynaklanıyor

Partileşmede, mücadelede ve örgütlenmede bir hamle yapmayı önümüze koyduğumuza göre bunu eğitimden başlatmalıyız. Ancak eğitim sistemimizde bir gelişme yaratarak, eğitimimize bir hamle yaptırarak pratik-örgütsel çalışmalarda bir hamlesel durumu ortaya çıkarabiliriz. Duyarlı olan, değerlendirme yapan, süreci değerlendirerek doğru karar verip pratiğe geçirebilen kadroyu ancak bu temelde ortaya çıkarabiliriz. Demek ki süreci başarıya götürmenin önemli bir alanı eğitim çalışmalarımızı güçlü ve başarılı yürütmektir. Bu süreçte bu çalışmaları küçümsememeliyiz. Gerçekten de elimizde büyük bir hazine vardır, ciddi bir fırsat vardır. Bu savunmalar kimin eline geçse, bunlara dayanarak zafer üstüne zafer yaratır. Eğer biz böyle bir durumu ortaya çıkaramazsak, en kötü olmayı hak etmiş oluruz. Oysa buna layık değiliz, hakkımız bu değildir. Bu kadar fedakârlık ve cesaretin sonucu bu olamaz. Böyle cesaret ve fedakârlık içinde olanlar, onu gösterenler, büyük başarının yaratıcısı da mutlaka olmalılar.

Kültür sanat çalışmaları bir halkın yaşam faaliyetleridir

"İnsanlığın tümünü hedefleyerek saldıran kapitalist modernite sistemi ile bir uzlaşı içinde, Kürt kültürüne soykırım dayatan başta Türk devleti olmak üzere tüm egemen devletlere karşı kültür sanat cephemiz yeni dönemin gereklerine göre kendini örgütlemeli ve Apocu tarzda yaratıcılığını konuşturmalıdır. Önderliğimize ve onun şahsında tüm kutsal değerlerimize her taraftan saldıranlara karşı kültür sanat çalışmalarımız toplumsal görevleri içinde olan ajitasyon ve propagandayı her zamankinden daha güçlü yapmalıdır. Tüm değerlerimizi sanat üslubu ile estetize etmek bunları topluma taşırmada daha fazla incelikli ve hassas olmak dönem görevlerimiz içindedir"

4. TEV-ÇAND Konferansı Sonuç Bildirgesi

4. TEV-ÇAND Konferansı ülkemizde ve bölgemizde yoğun siyasi ve toplumsal gelişmelerin yaşandığı bir dönemde gerçekleşti. Konferansımız kültür sanat faaliyetlerimizi geliştirmek için yaşanan sorunları aşmaya dönük derinlikli tartışmalar yapıp önemli kararlar alarak başarılı bir şekilde tamamlandı. Önderliğimizin Kürt sorununa demokratik siyasal yöntemlerle çözüm bulma amaçlı hazırladığı yol haritasının gündemde yoğunca tartışıldığı bir dönemde gerçekleşen konferansımız, olası gelişmelere cevap olmak açısından kültür sanat cephesinde bir hazırlık toplantısı da oldu. Konferans hazırlık çalışmalarını yürütürken büyük sanatçı Aram Tigran'ı yitirdik. Anısına bağlılık konferansımıza güç kattı.

4. Konferansımız, 3. TEV-ÇAND Konferans tespitleri, kararları ve 10. Parti Kongresi'nin kadro ölçüleri ve çalışma tarzını esas alarak gerçekleşmiştir. Bu anlamıyla 4. TEV-ÇAND Konferansı 3. Konferansımızın yerine getirilemeyen felsefik ideolojik sanatsal ve örgütsel hedeflerini 10. Parti Kongre kararlığıyla yerine getirmeyi amaçlamaktadır. Bu temelde konferansımız yeni kararlara gitmiştir. 3. TEV-ÇAND Konferans çizgisinin çalışma alanlarında pratikleşmesine karşı kültür sanat alanında, karşı bir direniş ile karşılaştığını tespit eden 4. Konferansımız bu direnişi aşıp kendi çizgisinde faaliyet yapma konferansı olmaktadır.

4. TEV-ÇAND Konferansı Önderliğimizin *Demokratik Uygarlık Manifestosu* adı altında kaleme aldığı son savunmalarını kültür sanat faaliyetlerimiz için bir manifesto olarak kabul etti. Konferansımız bu anlamda Komünal demokratik kültür değerlerimizi Apo'cu tarz ve tempo ile Önderlik felsefesi temelinde işlemeyi çizgisi olarak kabul etmiştir. Konferansımız Kürdistan gerçeğinde sanatı TEV-ÇAND çizgisinde geliştirmek için başta şehit anneleri olmak üzere yurtsever Kürt kadını ve toplumunun duygu ve düşüncelerini anlamaktan geçer belirlemesini yapmıştır. Sanat çizgimizin somut temsili şehit sanatçı yoldaşlarımızdır. Bu temel değerlerimizle buluşmadan doğru bir sanat ve sanatçı anlayışına ulaşmak mümkün değildir. Bu gerçekleşme kültür sanat faaliyetlerimizin temelidir.

Konferansımız TEV-ÇAND'ın yeni dönemin gerillası olduğunun tespitini yapmıştır

Kürt kültür değerleri insanlığın kök kültürünü teşkil etmektedir. Önderliğimizin paradigması çağımızda yaşanan sorunlara halkların özgür geleceğini kurarak çözüm bulma paradigmasıdır. Bunun ideolojisi ve toplum sistemini ihtiva etmektedir. Kültür sanat alanı kadro ve çalışanları bu gerçeklik doğrultusunda tarihi sorumluluklarla karşı karşıyadırlar. Yaşanan sorunlar bu anlamda önemli bir eleştiri ve özeleştiri düzeyiyle ele alınarak giderilmek durumundadır. Bu çarpıcı gerçeklikle uyuşmayan sanat anlayışları, duruş, katılım, yaşam ve mücadele tarzı yanında ortaya çıkan sanat ürünlerinden dolayı konferansımız şehitlerden ve halkımızdan özür dilemiş ve özeleştiri verme kararı almıştır. Yaşanan eksiklik ve geriliklerin aşılması için tedbirler almış bunun sözünü vermiştir. Bu karar tüm TEV-ÇAND çalışanları ve kadrolarının kendilerini bir daha çok ciddi bir tarzda gözden geçirmeleri düzeltmeleri ve geçmiş pratikte yaşananların tekrarlanmaması temelinde ele almaları sorumluluğunu yüklemektedir. Bu yaklaşım 4. Konferansımızın düzeltmeye dönük karar ve kararlılığı olarak anlaşılmak durumundadır.

Kültür sanat çalışmaları bir halkın yaşam faaliyetleridir. Kültür sanat çalışmalarının bu özelliğinden dolayı başta kadın ve gençlik olmak üzere tüm halkımızın kültür sanat çalışmalarına demokratik ulus kimliği ile sahiplik etmesi ve duyarlı olmasını gerektirir. Kültür sanat çalışmalarımızın TEV-ÇAND çizgisinde geliştirilerek halkımıza mal edilmesi için Özgürlük Hareketinin tüm kadrolarının da duyarlı bir yaklaşım içinde olması PKK'li olmalarının bir gereğidir. Sanat çalışması sadece dar bir kesimin kendi becerisi ve anlayışları ile yaptığı bir yaratım değildir. Toplumun her üyesi sanatsal yaratıcılıkla ürünler vermese de sanat ürünü herkesi doğrudan ilgilen-

dirmektedir. Doğru bir kültür sanat çalışması için her insanın beğeni ölçülerinin demokratik toplumculuk anlamında yüksek olması gerekir. Kürdistan gerçeğinde halkımıza dayatılan kültürkırımdan dolayı tüm Kürtlerin kendi öz değerlerini ve direniş kültürünün özelliklerini sanat ürünlerinde görmesini talep etmesi özgür gelecekleri için de ayrıca bir anlama sahiptir. İçinde bulunduğumuz dönem mücadelesinde kültür sanat alanımız daha önce gerillanın oynadığı rolün bir benzerini oynamak durumundadır. Bu anlamda konferansımız TEV-ÇAND'ın yeni dönemin gerillası olduğunun tespitini yapmıştır. Dolayısıyla kültür sanat sahası hem yaşanan gelişmelerden doğan yeni görevler hem de 4. Konferansın her kadro ve çalışana yüklediği yükümlülüklerin yerine getirilmesi için her zamankinden daha fazla önemli bir hale gelmiştir.

Günümüzde kültür sanat faaliyetlerinin genel durumu

Günümüzde yaşanan gelişmeler önümüzdeki on yılları belirleyecek bir karakterde seyretmektedir. Bugün toplumların, halkların yaşadığı sorunlar bu sorunların çözümüne dönük arayışlar tarihin her hangi bir dönemiyle mukayese edilerek anlaşılamaz içeriktedirler. Günümüzde yaşanan tüm gelişmeler beş bin yılık iktidar kültürünün, devlet-toplum sistematiği içinde birikip yığılan sorunlardır. Halklar sorunlarla yüklü bu kültür geleneğinin son temsili olan kapitalist modernitenin eklediği daha derin ve köklü sorunların hâkim olduğu bir ortamda yeni bir çıkış aramaktadırlar. Ağır toplumsal sorunlardan sorumlu bu sistem, yarattığı kaosla toplumu kendi iktidarına ve yaşam tarzına mahkûm etmek istemektedir.

İnsan toplumsal bir varlıktır. İnsan toplumu ikinci doğa denilen kültür değerlerini yaratarak kendini görünür kılar, biçim alır. Bu anlamda toplumun tarihi ve gelişimi, toplumda yaşanan değişim ve dönüşümler aynı zamanda kültürel alanın tarihini, gelişimini, değişim ve dönüşümünü de ifade eder. Dolayısıyla toplumsal sorunlar aynı zamanda kültürel yaratım alanında yaşanan sorunlar olmaktadır.

Önderliğimiz toplumsal sorunların toplumun temel dinamiklerini parçalayan sebeplerden kaynaklandığını belirtmiş ve tanımlamıştır. Toplumsallaşmak insanın biyolojik yapısından kaynaklı zayıflıklarını aşma, doğa içinde yaşadığı zorlukları giderme ihtiyacından ortaya çıkmıştır. Ancak bu öylesine harika bir çıkıştır ki sonuçları ikinci bir doğa yaratacak kadar etkili sadece insana mahsus yeni yaratımlara yol açmıştır. Demek ki toplumsal bir varlık olmak sorun yaratacak nedenlere çözümler bulmak demektir. Toplumsallık güçsüzlüğü güce çevirme organisazyonudur. Toplumsallık yaratıcı olmak, yaratımlarını, emeğini başkalarıyla paylaşmak ve kalıcılaştırmanın diğer bir adıdır.

Dünyamızın sorunlu olmayan tek bir bölgesi kalmamıştır

Ancak özellikle günümüzde yaşananlara, bu yaşamdan kaynaklı ortaya çıkan sonuçlara bakıldığında belirtilen toplumsal tanımlamaya ve özeliklerine zıt bir durum yaşanmaktadır. Bugün dünyamızın sorunlu olmayan tek bir bölgesi kalmamıştır. Sorunsuz tek bir topluluk, halk yoktur. Yaşamından memnun insan bireylerinin sayısı temel insani değerlere vurulduğunda yok denecek kadar azdır. Bir kez daha dikkat çekmek gerekir ki sürdürülmesi zor bu durum bizzat insanların kendilerince ortaya çıkarılmıştır. Çünkü söz konusu olan çekilmez yaşam doğal afetlerin yol açtığı sorunlardan kaynaklanmamaktadır. Tümüyle toplumsallık içinde insanların kendi eliyle inşa ettikleri siyasal sistemlerinin ve onun egemen biçiminin yol açtığı sorunlar olmaktadır. Günümüzde yaşananlara 'toplumsal bir varlık olan insana ait bir yaşamdır' demek, insanlığın soy damarlarını inkâr etmek demektir. Tarihin hiçbir döneminde olmadık kadar bugün yaşamsızlık 'en özgürlükçü yaşam' adı altında insanlığa sunulmaktadır. 'Büyük toplum yalanı' hiç bu kadar egemen hale getirilmemiştir. Bunalımlı ruh halleri, stres, şiddet, savaş, yoksulluk, adaletsizlik, bulaşıcı hastalıkları bir çırpıda mevcut tabloyu anlaşılır kılacak sorunlar olarak sıralamak mümkündür. Duygulu akıllı bir varlık olarak insan, ortaya çıkabilecek sorunları çözme kabiliyetindeyken onun bu mevcut durumundan kim ve kimler sorumludur? Mevcut sorunların anlaşılır kılınması için kültür sanat cephesinden nasıl bir değerlendirme yapılmalıdır? Bu ve benzer sorular günümüz yaşam gerçekliğinin anlaşılması için cevaplandırılması gereken sorular olmaktadır.

Toplumsal doğanın yapısı gereği, özelikle günümüzde karşılaştığımız biçimiyle insanın geleceğini tehdit

edecek, fiziki doğayı yok edebilecek kadar tehlikeli sorunlar yaratması mümkün değildir. Günümüzde yaşamı her yandan sarmış olan ekonomik, siyasal, bilimsel ve sanatsal alanlarda ortaya çıkmış sorunlar toplumsallığın gelişmesinden ileri gelmiyor. Toplumun inşa edilirken aldığı biçimlerden kaynaklanıyor. Toplumsal sorunlara, insanı kendi toplumcu özüyle karşıt hale getiren genelde iktidarın maddi manevi kültürü, özelde de bunun kapitalist biçimi sebep olmuştur.

Toplumsal kanserleşme bu sistemi sürdürülemez noktaya getirmiştir

İnsanlık, son beş bin yıllık sınıflı devletçi ve şehir merkezli uygarlığın kültür geleneği içinde toplumsal sorunlarla tanışmıştır. Sınıflı uygarlığın köleci biçimiyle başlayan bu dönem günümüzde tam bir kaos halini almıştır. Dolayısıyla bu sorunlar iktidar kültürünün toplumun komünal demokratik kültürünü bastırıp saptırmasıyla ortaya çıkmıştır. Bu geleneğin günümüz temsili olan kapitalist modernite de bu sorunlara yenilerini eklemiştir. Bu gelenek, sorunlu ve sahte yaşamı, yaşamdan saymanın adı olmaktadır. Sorunlarla yüklü bu "yanlış hayat" kurgulamalarını insanlığa kabullendirmek için baskı ve zorunu eksik etmemiş olan bu gelenek, köleliği ve egemenliği insanlara kader diye belletmiştir. Bunun kültürel ve sanatsal ifadesi ise en bariz şekilde arabesk yaşam ve kültür sanat biçiminde yaşanmaktadır. Sorumsuzluk, geçmişi ve toplumsal değerleri inkâr, kendini koy vermek, nihilizm bu kültürün bugün ortaya çıkmış sonuçları olmaktadır.

Toplumsal sorunlar söz konusu olduğunda her ne kadar beş bin yıllık bir gelenekten bahsedilecekse de bunda kapitalizmin kendine özgü yanlarının olduğunu bilmek gerekir. İktidar kültürünün son temsili olan kapitalist biçimini anlamadan onunla bir mücadeleye girip onu aşmadan, yeni bir kültür yaratmak ve yaşamımızı sanatla güzelleştirmek mümkün olmaz.

Kapitalizmin kendisine özgü iktidar yapısının yol açtığı toplumsal kanserleşme bu sistemi sürdürülmez bir noktaya vardırmıştır. Günümüzde sistemin yaşadığı zorlanma genelde kültür değerlerine özelde de sanat alanına el atış tarzını farklılaştırmıştır. Bu yaklaşımı yaşanan sorunları daha da derinleştirmektedir. Bunun için alternatif bir kültür sanat faaliyetine yönelmek ahlaki bir tutum özgür insan olmanın bir gereğidir.

Kapitalizm toplumu yönetirken de değerlerini pazarlar

İktidar kültürünün köleci ve feodal biçiminde toplumu kendine bağlamak, toplumun ezici bir kesimini dolaylı yollarla egemenliğine tabi tutup toprak ve iş gücünü sömürmek esas olmuştur. Ancak kapitalist sistem kendi sistem çıkarı için varlık nedenimiz olan toplumu parçalayarak iktidar olmuştur. Kapitalizm parçaladığı toplumsal değerleri pazara sunarak yok etmeyi esas alır. Kapitalizm toplumun maddi-manevi kültürünü parçalayıp satışa çıkarınca satıcı ve alıcı bulacak bir kişiliğin daha doğrusu bir kültürün yaratılmasını amaçlamıştır. Maalesef bu amacında epeyce yol aldığını belirtmek gerekir. Kapitalizm toplumu yönetirken de değerlerini pazarlar.

Hem kölecilikte hem de feodalizm de beli bir kutsallık kültürü olduğu için insanlar arasında paylaşım, dayanışma, birbirini kollama sevgi-saygı gibi toplumsallığın kendisi olan özeliklerin yaşanmasına belli oranda müsaade edilmiştir. Kapitalizmde kutsal olan hiçbir değer bırakılmamıştır. Bundan dolayı kültür değerlerinin satışından bugün muazzam bir kültür endüstrisi yaratılmıştır. Kültür endüstrisi; toplum içinde herkesin bir şekilde alım satım konusu olmaktan kendini kurtaramadığı bir durumdur. Bu gerçeklikten dolayı para denilen değişim metası yaşamın "komutanı" olmuştur. Günümüzde insanların mı yoksa para denilen şeyin mi daha değerli olduğu konusu tartışılmaya değer bir konu olmaktadır. Her şeyin daha çok para kazanmaya kilitlendiği, para kazanmak için insanların savaşlarda birbirilerini yok etikleri her gün, değişik sahnelerde sergilenen aynı tiyatronun tekrarı gibidir. Zaman, sahne, oyuncular ve seyirciler değişse de oyun hep aynı oyun! Dolayısıyla bu sistem kuralları içinde paranın insandan daha değerli bir olgu haline çıkartıldığını söylemek abartı sayılmamalıdır. Bir kez daha tıpkı putlar gibi insanın kendi eliyle yaratıklarına tapması ona kul köle olması gerçeği ile karşı kaşıya olduğumuzu kim inkâr edebilir? Öyle ki parayla kültürel kimlikler bile değiştirilebilinir olmuştur. Kürtlüklerini inkâr edenler bu çarpıcı gerçeğin bugünün kurallarıyla hareket edenlerine iyi bir örnek olmaktadırlar. Parayla insanlığa karşı yapılamayacak ihanet yok gibidir.

Toplumun refahı ve mutluluğunu sağlayan manevi değerlerdir

Tarihin hiçbir döneminde bütün değerlerin para karşılığında pazara sunulmasına müsade edilmemiştir. Bu konuda da birincilik kapitalizmdedir. Her zaman toplumun refahı ve mutluluğunu sağlayan manevi değerleri olmuştur. Toplum Önderliğimizin tanımlamasıyla esasta politik ve ahlaki bir olgudan ibarettir. Sade bir dil ile politika insanın yaşamak için yaptığı herhangi bir iş demektir. İnsan çalışınca da iyi işler yapmak ister bu da ahlaki değer demektir. İyi olan şey toplumu bir arada tutan manevi değerleri demektir. Kapitalizm esasta iyi demek olan ahlaki yapıyı vurmaktadır. Bu vuruşlarla toplumsallık parçalanmaktadır. Ahlak parçalanması manevi değerleri daha rahat satışa çıkarmaya yol açmaktadır. Bundan dolayı bunca bilimsel teknik gelişmeye maddi üretim bolluğuna rağmen yaşam da bir türlü refah, zenginlik, mutluluk gelişmemektedir. Kapitalist sistem bir azınlığın koca bir toplumu ve doğayı sömürmesi ve bitirmesidir. Bunun için de kapitalist sistem topluma çok özel ve özgün köleleştirici yöntemlerle yaklaşmaktadır. Kapitalist modernite yöntemi sonunda,

ruhsuz geçmişinden kopuk, gelecek ütopyası olmayan bireyci insan tipi ortaya çıkarmıştır. Bu tipin yaşamı TV ekranlarındaki gibi mekaniktir ve gerçeğin taklidinden ibarettir. Yaratıcılığın ölümü olan bireycilik kültürsüzlüktür. Bireycilik aynı zamanda kapitalist kültür ile donanmış insan demektir. Bu kişilik komünallık adına ne varsa tersini yaparak yaşar. Heyecansız, coşkusuz ve üretimsiz olan bu kişilik basit bir duygusu, güdüsü için insan öldürme de dahil her türlü tehlikeyi göze alacak kadar sapmış ve saptırılmıştır. Günümüzün sıkça yaşanan şiddet ve savaş olayları bunun kanıtıdır.

Bireycilik kapitalist sistemin diğer bir kimlik ifadesidir

Kapitalizm bir sistem olarak kültür yaratmaz, toplumun yaratıcı gücünü kullanan insanların yaratıklarına el koyma kültürünü geliştirir. Kültür değerlerini parçalayarak ortaya çıkan tabloyu çeşitlilik ve farklılık diye insanlara sunar. Günümüz insanlarının ezici bir çoğunluğunun farklılığını duygu ve düşence dünyasından kaynağını alan yaşam tarzları yerine biçime yüklenerek göstermesinin nedeni budur. Sistem bu çıkmazını çağımız imaj çağı deyip propaganda etmektedir. İmaj yaratma adı altında boyama, restore etme, kılık değiştirmeyi farklı bir kişilik olarak ortalığa sunması ve bunun beli düzeyde kabul görüyor olması, toplumsal bir varlık olan insan bireyinin iflasıdır. Bu iflas marka, moda, günü birlik değişim, zevkler ve renkler tartışılamaz vb ideolojik propagandanın hâkimiyetinden ötürü yeni bir pazar sahası da açmıştır. Kapitalist kültür iflas edeni satacak kadar maneviyattan düşmeyi ifade eden bir kültürdür. Bu kadar derin bir saptırılmışlık içinde toplumu açık hapiste tutmak ancak onu tarihinden koparıp güncelik içinde boğuntuya getirmekle mümkün olmaktadır. Bu hapis yaşamı özgürlük sanıp yaşamak için de 'at gözlüklü teneke yürekli insan' yaratılmıştır. Aşırı teknikleşmiş monoton bir yaşama razı olmak demek olan bireycilik bu sistemin diğer kimlik ifadesidir.

Egemen erkek kültürünün son sınırı olan kapitalist modernitede zirve yapan diğer bir hususta kadını öz değerlerinden uzak düşürme gerçeğinde yaşananlardır. Genelleşmiş ve derinleşmiş köleci sistem olan kapitalizm esasta kadınla toplumu vurarak bunu yapmaktadır. Kadını kutsallığından kopartıp pazara sunarak kadın bedeni üzerinden de para kazanmaktadır. Kapitalist sistem kadını 'metaların kraliçesi' yapmıştır. Kadın üzerinde ki hâkimiyet kadının kendi kendini pazarlayacak kadar dibe vurmuş ve bunu özgürlük sunacak kadar kutsal ana kültüründen uzaklaştırılmıştır. Kadın satışa çıkarılan tüm kültür değerlerinin aracı reklam figürü haline getirilmiştir. Sanat alanında cinselliği en çok sunulan da kadın olmaktadır.

Kültürel değerlere yaklaşımı için ana çerçevesini oluşturmaya çalıştığımız kapitalist egemen sistemin sanat alanına ve sanatçılara yaklaşımı da diğer tarihsel süreçlerden farklı olmaktadır. Kapitalizmin kadın, toplum ve kültürleşme gerçeğine karşıtlığı yapısal olduğu gibi sanat karşıtlığı da yapısaldır. Nasıl ki daha çok satmak için daha fazla tüketmek kaçınılmaz ise ve bu kapitalizmin varlık gerekçesi ise bu sistemin temel insani değerlere karşıtlığı da toplumun ahlaki yapısını dağıtmasından dolayı kaçınılmaz olmaktadır. Kapitalizmin temel kültürü satışta rekabet, tüketimde yarıştır. Dolayısıyla sistem her bireyi ve toplumsal alanların tümünü bu ilkeye göre ele alır. Kendi güvenliği için kapitalist egemenlik tüm yaratım sahalarını kendi yapısal özüne göre düzenler. Dolayısıyla sanat alanını da önemli oranda buna göre düzenlemiş ve kendi hizmetine almıştır.

Kapitalizmin günümüzde sanat alanında da bir hâkimiyeti söz konusudur. Kapitalist manada sanat demek bireyciliği övmek komünaliteyi yermek, alım satım kültürünü meşrulaştırmak demektir. Toplumsal arayışlara yol gösteren sanat yok olmuş "dalga geçen sanat" oluşmuştur. "Güleriz ağlanacak halimize" deyimi en çok günümüzde sanat alanı pratiği için söylenmiş gibidir.

Sanat alanı toplumsallığın yeniden yaratılması alanıdır

Toplum karşıtı olan kapitalizm toplumsal kültür değerlerine ters işler. Güzel olan toplumsal olandır. Güzel toplumsal hafızada kalıcı iz bırakandır. Güzel, tarihe mal olan, ölümsüzlüğü içinde barındırandır. Güzelin bu temel ilkeleriyle karşılaştırıldığında kapitalizm çirkinlik üreten bir sistemdir. Dolaysıyla kapitalistçe olana çirkin demek salt bir propaganda ya da bir abartı sayılmamalıdır. Bu gerçeklikten hareketle günümüzde işi güzel olan manada sanat kalmamıştır. Kendini bu işin gereklerine göre yatıran sanatçı kişiliklerde hemen hemen yok gibidir. Güzel denilebilecek neredeyse tek bir şeyin kalmadığı dünyamızda sistem karşıtı sanat hareketlerinin olmayışı sanat üretimindeki kısırlık ve kendini tekrarın nedeni kapitalist sistemin sanata karşıtlığından ve kendini buna yatıran sanatçılardan ileri gelmektedir.

Sanat alanı toplumsallığın yeniden yaratılması alanıdır. Toplumsal faaliyetin ruhunun yaratılması sanatın işidir. Günümüzde sanat sahası kapitalizmin bireyci kişiliklerince sanatçılık adı altında işgal edildiği için sanat toplum karşıtlığı rolüne bürünmüştür. Toplumun komünal ruhunun yaratım sahası olan sanat kendini özgür sanan bireycilerin elinde 'kral soytarılarının yalaka davranışları' derecesine indirgenmiştir. Günümüz sanatı kaos yaşayan kapitalist sistemin özgürlük değerleri temelinde aşılmaması için toplum ve bireye boyun eğdirme faaliyeti tarzında işlemektedir. Tümüyle duyguların terbiyesi, yeni bir ruh yaratma, düşüncede zenginliğe yol açma, yaşamın beğeni ölçülerini yükselterek güzel kılma alanı olan sanat, günümüzde ruhsuzlaştırılmış ve mekanikleştirilmiştir. Sanata yaratıcılığa yol açan manevi güç kalmadığından bunun

yerine aşırı teknik kullanılarak öze değil biçime ağırlık verilerek bu sorun giderilmek istenmektedir.

Sistematik olarak sanatın tükenişi gerçekleştirilmektedir

Toplum için ruh alanı olan sanat tam bir ruhsuzluğa mahkûm edilmiştir. Sanatın tarihle bağı koparılıp TV ekranlarına, salonlara ve galeri duvarlarına hapsedilmiştir. Mal pazarlayan reklâmlara dönüşen sanat, kökenini aldığı kutsal değerlerin satışına hizmet etmektedir. Güzeli bulma ve yaratma kaygısı yerini 'ne kadar para gelecek ne kadar satacak' kaygısı almıştır. Günümüzde güzel olanın, onu yaratan sanatçı kişiliğin kimliği için ölçü, ne kadar sattığı ve ne kadar para getirdiğidir. Sanatın paraya indirgenmesi yüce duygu ve düşüncelerin ürünü ve yaratıcısı olmaktan uzaklaştırılması sanatı eğlencelik bir konuma düşürmüştür. Artık günümüzde eğlence kültürü adı altında sanat toplumu, sorunlarından sıkıntılarından kısa süreliğine deşarj edip pasifize etmekte de kullanılmaktadır. Narkoz misali acıyı bir süreliğine de olsa unutturma, sarhoş etme de sanatın işleri arasına girmiştir. Bu durum kendisiyle birlikte ticari bir sektör de yaratmıştır. Kısacası günümüzde çok yoğun ve sistematik olarak sanat eliyle sanatın tükenişi gerçekleştirilmektedir.

Maddi uygarlığın zirvesi olan kapitalizmin manevi kültürü bitişe doğru götürdüğü bir gerçektir. Maddi kültür ile manevi kültür arasında ilk defa bu düzeyde bir dengesizliğin oluştuğu ilgili herkesin ortak vurgusudur. Yaşanan gerçekliğe toplum kırım olarak isim koyan Önderliğimiz kurtuluşun yolunun felsefeye dönüş ile beraber insanların kendilerini bilinçlendirerek, bu sisteme karşı politik görevlerini ahlaki bir ödev olarak yerine getirmekten geçtiğine vurgu yapmaktadır.

Kapitalist sistem yaşadığı sosyal, siyasal, ekonomik, sanatsal vb sorunlardan dolayı eskisi gibi sürdürülemez bir duruma ulaşmıştır. Bu yeni bir insanlık durumudur. Aynı zamanda bu yeni politik arayışların gündeme girmesi demektir. İçinde bulunduğumuz dönemin temel siyasal özelliği budur. Sistemin egemenleri bu gerçeği bildiklerinden kendi çıkarları için kültür sanat sahasına her zamankinden daha yoğun ve derinlikli bir tarzda el atmış bulunmaktadırlar. Yaşanan güncel durum aynı zamanda yeni yaşam arayışlarına kapı aralamayı da beraberinde getirmiştir. Bu da yeni bir kültür yaratmak demektir. Bu gerçeklikten ötürü sistem kendi varlığının devamı için halkların arayışına karşı başlattığı savaş cephesinin ileri ucuna kültür sanatı yerleştirmiştir. Dolaysıyla günümüzde topluma karşıt en tehlikeli saldırıların sanat adı altında gelişiyor olması tesadüf değildir. Önderlik bunu 3-S (sanat, spor ve seks) formülü ile tanımladı.

"Teknolojik alandaki gelişmeler özelikle sanat alanında insan yaratıcılığına büyük darbe vurmaktadır. Günümüzde yaratıcılık için derin bir hissiyat, coşkulu duygular ve sorumlu yaratıcı düşünce yerine, makineleri ustaca kullanmak almıştır. Kısacası kapitalist bireycilik ve onun kültürü sanatı da sanatçıyı da ölüme götürmektedir"

Kuşkusuz sistem karşıtı olmaya çalışan sanatçılar da vardır. Sistemi eleştiri konusu yapan Hiphop ve Protest müzik gibi sanat tarzları da mevcuttur. Ancak bunların örgütsüz oluşu etkisiz, plansız ve hedefsiz olmalarına yol açmaktadır. Dolayısıyla sanat alanı baştan sona sanatçı adı altında sisteme hizmet edenlerce doldurulmaktadır. Toplumun vicdanının sesi olan sanatçıların toplumu öz değerlerinden uzaklaştırarak kırıma tabi tutan genelde iktidar kültürü özelde de bunun kapitalist biçimine karşı durmaları varlık gerekçeleridir. Sistem yaşadığı sorunlara rağmen meşruluğu için toplumu yönlendirmede sanatı önemli bir güç olarak değerlendirmektedir. Bunda sanatın ajitasyon ve propaganda özelliğini an be an kullandığını bilmek durumundayız. Açıktır ki buna gerçek anlamda sanat değil sistemin kendini tüm hastalıklarıyla çoğaltması demek daha doğrudur. Özelikle edebiyat alanının iflasıyla beraber ruhsuz kalan sanat, günümüzde kendisine has özelliklerini de zorlayarak sanattan başka her şeye benzemektedir. Artık beyne ve yüreğe değil göze hitap etmek esas olmuştur. Teknolojik alanda ki gelişmeler özelikle de sanat alanında insan yaratıcılığına ve estetik ölçülerine büyük darbe vurmaktadır. Günümüzde yaratıcılık için derin bir hissiyat, coşkulu duygular ve sorumlu yaratıcı düşünce yerine, makineleri ustaca kullanmak almıştır. Kısacası kapitalist bireycilik ve onun kültürü sanatı da sanatçıyı da adım adım ölüme götürmektedir.

Bu olumsuz gidişata karşı durmak ahlaki bir tutumdur. Özcesi sanatın yeniden kendi özüne dönüşü için her tarafta kutsal mekânlar yaratmak gereklidir. Gerçek sanatçı kişilikler içinde bu kutsal mekânlarda büyümüş özgür bireylerin varlığına her zamandan daha fazla ihtiyaç vardır.

Tanrıça kültürü toplum yaratma kültürüdür

Kürt kültürü komünal demokratik kültürün kök kültürüdür. Toplumun yerleşik yaşama geçişi ile başlayan kültürleşmenin tüm ilklerinin yaratıldığı yer Kürdistan, buna öncülük edende Kürt kültürü olmuştur. Kürt kültürünün diğer bir özelliği de kadın yaratıcılığının belirleyici etkisini taşıyor olmasıdır. Kürt kültürü tanrıça kültürüdür. Tanrıça kültürü kutsal ananın tüm özelliklerinin kendi etrafında toplum yaratması kültürüdür. Kürt kültürü toprağa düşen tohum gibi sürekli büyüyen ve ürün veren bir karaktere sahiptir. 20. yüzyılın özellikle ikinci yarısından

sonra arkeolojik kazıların desteklediği tarihsel toplumsal araştırmalar bu gerçekleri her geçen gün daha çarpıcı bir şekilde kanıtlamaktadır. Önderliğimizin tüm savunmalarının da bu çarpıcı ve yaratıcı gerçeklikler üzerine kurulduğunu biliyoruz. Bu anlamda Kürt kültürü ilk orijinal kültür değerlerini ihtiva etmektedir. Kürtlük bir etnik yapının ismi olması kadar kültürel bir olguyu da ifade etmektedir. Sınıflı devletçi iktidar kültürünün karşıt kutbunda yer alan insanlık değerlerinin ezici bir kısmı Kürt kültür değerlerinden oluşmaktadır. İlk tarım, köy, etnik yapılanma, sanatlar, tapınma biçimleri, yaşamı düzenleyen ahlak kuralları, bilim, üretim araçları, çanak çömlek vs ilk defa Kürt kültürünün orijinalliği içinde ortaya çıkmıştır.

Kürt kültürü komünal toplumsallığı geliştiren bir kültürdür

Bu gün temsilini kapitalizmin yaptığı devletçi uygarlığın özü itibari ile komünal demokratik kültürü saptırıp baskı altına alarak biçim kazandığı dolayısı ile bunun aynı zamanda Kürt kültür değerlerine de bir tezat oluşturduğunu bilmek kültürel bir duruş olmaktadır. Kürt toplumunun en çok da kapitalist uygarlık döneminde asimile olması parçalanması ve büyük zorluklarla karşı karşıya kalarak dilini de kullanamayacak duruma düşürülmesi görüldüğü gibi özsel bir durumdur. Çünkü Kürt kültürü demokratik komünal toplumsallığı geliştiren bir kültürdür. Kapitalizm sistem olarak toplumsallığın kimliğini oluşturan kültüre karşıtlığı ifade eder. Kürt kültür değerlerinin özellikle bu sistemin baskısı altında bitişe götürülmek istenmesinin bir nedeni de bu tarihsel gerçekle bağlantılıdır.

Kürt toplumunun kapitalizme karşı direnişi aynı zamanda kültürel bir olgu olan PKK ile gerçekleşti. Uygarlığın köleci karakterine karşı Zerdüştlük, Newroz ve Demirci Kawa destan kültürü, feodalizme karşı Babek, Ebu Müslüm-i Horasani çıkışları, Ezidilik ve Alevilik kültürü direnişçi Kürt kültürünün zirvesi olmuşlardır. Tıpkı bu çıkışlar gibi PKK mücadelesi de günümüzde kapitalizme karşı çağdaş Kürt kültür direnişçiliği olmaktadır. Kürt kültürünün özelliklerinden dolayı kültürel olmayı ifade eden her çıkışın etkisi evrenselliği barındırmaktadır. Önderliğimiz bu gerçekliği *"Kürdi olan evrenseldir"* biçiminde vurguladı. Bunun için Kürtlerin tarih boyunca verdikleri önemli mücadelelerin tümü evrensel bir etkide bulunmuştur. Dolayısıyla Kürt toplumu hemen hemen tarihin tüm belirleyici süreçlerinde egemenlerin geniş bir ittifak gücü karşısında kendini bulmuştur. Bunun en çarpıcı ve son örneği Önderliğimizi hedefleyen uluslararası komplo gerçeği oldu. PKK ve Kürtler Ortadoğu'yu etkiler duruma geldiklerinde birçok devletin içinde yer aldığı saldırılar başlatıldı. Önderliğimiz etrafında Özgürlük Hareketimiz ve halkımız tarafından ateşten bir çember oluşturularak bu komplonun ilk planlarını ve hedeflerini boşa çıkarttı. Önderlik şahsında direnişçi Kürt kültür değerlerinin oluşturduğu yaşama saldıranlar bundan tam sonuç alamayınca saldırı dalgasını daha geniş bir alana yayarak PKK saflarına sızmaya çalıştılar. İçimizde bir tasfiyecilik ve ihanet örgütlediler. Çalışmalarımızın bulunduğu her sahayı her kurumu yurtsever halkımızı hedefleyen bir karşı saldırıya geçtiler.

Kürt kültür değerleri devletçi uygarlığın saldırıları karşısında kendini korumak ve geliştirmek için sürdürdüğü uzun soluklu mücadelesinden kaynaklı direnişçi bir öz kazanmıştır. Eldeki ilk yazılı destan olan Gılgamış destanında da görüldüğü gibi dağlarını terk etmek istemeyen Hu-va-va direnişi yanında uygarlık merkezi şehrin baştan çıkartıcı yaşamına, düşürülmüş kadınla ihanete yatan Enkidu olgusu sınıflı uygarlığın daha ilk dönemlerinde Kürtlere saldırısı yanında içte ihaneti de örgütlediğini göstermektedir. Bu acı ve trajik durum da tarihin uygarlık aşamasında hep yaşana gelmiştir. Böylece devletçi uygarlıkla beraber direniş ve ihanet ikilemi toplumsal yapımızın gösterdiği diğer bir realite olmuştur. Uluslararası komplonun Özgürlük Hareketi içinde ihaneti örgütlemesi PKK'de yeniden ortaya çıkan direnişçi Kürtlüğü iç ihanetle vurma hareketi idi. Tarihsel toplum gerçeğimizden öğrendiğimiz diğer bir husus ise önemli toplumsal çıkışlarımızın yenilgilerinde de iç komplo ve ihanetin belirleyici rol oynadığıdır.

Tasfiyeci çetecilik ilk önce kültür sanat alanını vurmuştur

Kürt halk tarihinin ve kültürünün özelliklerinden dolayı Özgürlük Hareketimizin öncülük ettiği yeni dönem Kürt kültürleşmesinin güncelde neyi ifade ettiğini bilmeden özgür Kürtlükten bahsetmek doğru olmaz. 4. TEV-ÇAND Konferansının kültür sanat faaliyetlerimizi geliştirmek için en fazla üzerinde durduğu husus bu olmuştur. Kürt kültürünün insanlığın kök kültürü olduğunu, PKK'nin de bu köklere uzanan bir kültürleşme mücadelesini verdiğini anlamadan, sanatsal yaratım için ise bu gerçekliği iliklerine kadar hissetmeden, bunu sanatçı inceliği ile ele almadan tüm çaba ve uğraşların kültür sanat faaliyetimiz olarak ifade edilmesi kendini kandırmaktan başka bir anlama gelmez. 4. TEV-ÇAND Konferansında ortaya çıkan en çarpıcı durum özellikle sanat faaliyetinde bulunan arkadaşlarımızın bu realiteden habersiz olmaları olmuştur. Yine bu alanda çalışan kadrolarımızın bu kadar derin ve köklü tarihsel doğruya rağmen yaşadığı yüzeysellik durumu da vardır.

Uluslararası komplo ve ardında geliştirilen tasfiyeci çetecilik tüm mücadele alanlarımız içinde ilk önce kültür sanat alanını vurmuştur. Komplo Kürtleri öz değerlerinden uzaklaştırıp özgürlüklerini kuracak PKK kültürleşmesinden kopartıp kendi hizmetine almayı hedefledi. İç tasfiyecilik bu emelin gerçekleşmesi için yoğun çalıştırıldı ve çalıştı. Kültür aynı zamanda yaşamın kendisi demektir. Kültür; düşünce, beğeni ve ahlaki yapı üzerinden yaratılır.

Kültür sanat alanındaki sorunların temelinde felsefik ideolojik sorunlar yatmaktadır

Son on yılda yaşananlara baktığımızda kültür sanat alanında görülen yaşam ve ölçülerinin direnişçi özgür Kürt kişiliğini, kültürünü, sanat anlayışını özünden koparıp geriye çekmiş olduğu, 3. TEV-ÇAND konferansından sonrası iki yılık pratikte ise bu karşıtlığın bir direniş içine girdiği tespit edilmiştir. 3. TEV-ÇAND Konferansının bunu sistem içileşme, özünden uzaklaşma biçiminde tanımlayıp mahkûm etmiş olmasına rağmen halen ortamlarımızda ağırlıkta yaşanan bu mahkûm edilen tutum ve anlayışlar olduğunu bilmek durumundayız. 4. TEV-ÇAND Konferansı bu duruşlarla sadece kültür sanat yapamama değil kendi kimliğimizle yaşamanın da mümkün olamayacağını belirtmiştir. Konferansımız kültür sanat alanında yaşadığımız sorunların temelinde felsefik, ideolojik sorunların yattığını tespit ederek Önderlikle doğru buluşma kendini Önderlik ideolojisiyle eğitme ve örgütsel tedbirler almayı şart koymuştur. Bu adımlar atılmazsa alanda yaşanan erimelerin önüne geçilemeyeceğini herkesin bilmesi gerekir. Bakış açısındaki kaymadan doğan bu sorun sistem içileşmeden kurtulmamanın ve üretimsizliğin de nedenidir. TEV-ÇAND'da sanatçıların kendini ele alış tarzında, sanata, kurumlara, sanat ürünlerine bakışta kapitalist sanatçı anlayışı daha fazla geçer akçe olmuştur. Yaşamda ciddi aşınmaların olduğu TEV-ÇAND çalışmalarında, aynı zamanda Kürt kültüründen uzaklaşmanın da yaşandığı ortak bir tespit olmuştur. Kürt kültür değerlerinin özelliği, bu özelliğin Önderlikte dile gelen güncel gerçeği ile kültür sanat alanına bakıldığında 3. Konferansın tespit ettiği tersine gidişin tümüyle önünün alınmadığı ortadadır.

3. Konferans kadro duruşu, kültür sanat çizgisi başta olmak üzere TEV-ÇAND'ın demokratik komünal bir kültür sanat örgütü olması için önemli kararlar almıştı. Ancak bu konferans alanlarda bazı kadroların bilinçli, bazılarının bilinçsiz, kimilerinin de güç getirememesinden dolayı istenen düzeyde pratikleştirilmemiştir. Bu zayıflık faaliyet alanlarında 3. Konferans çizgisine karşı yaşanan sistem içileşmiş anlayışların direnişlerini aşarak, konferans çizgisini oturtmamış, hedeflerini tam olarak gerçekleştirememiştir. Böylece yaşanan sistem içileşmiş anlayışların içimizde ömürlerini uzatmasına imkân vermiştir.

Özgürlük mücadelemiz yeni bir direniş kültürü yaratmıştır

4. TEV-ÇAND Konferansı kültür hareketimizde, kültür sanat çizgimize karşı bir direnişin olduğunu bunun aşılması gerektiğini tespit ederek kararlar aldı. 3. Konferansın istenen düzeyde pratikleşmemesinde başta kültür sanat komitesi ve TEV-ÇAND koordinasyonu olmak üzere tüm kadro ve çalışanlar sorumludur. 4. Konferans bu anlamıyla yeni örgütsel tedbirler alarak 3. Konferansı hem tamamlayan hem de yeni adımlar atacak bir konferans olarak gerçekleşmiştir. 3. Konferansla başlayan 4. Konferansla da derinleştirilip sürdürülmesi kararlılığı bir kez daha vurgulanan kültür sanat çizgimiz, pratikleştirilmez ise halk ve hareket olarak ciddi sorunlarla karşı karşıya kalacağımız bilinmelidir.

36 yıllık özgürlük mücadelemiz, Kürdistan'da yeni bir direniş kültürü ortaya çıkarmıştır. Bu kültür, Önderliğimizin yeni paradigması ile de özgürlük temelinde kurumlaşma sürecini yaşayarak büyümektedir. Kürt halkının kültürünü, dilini inkâr ve imha etmeyi hedefleyen sistem, Özgürlük mücadelemizin kazanımları karşısında Kürdistan'da eski meşruluk biçimini kaybetmiştir. Yeni mücadele döneminde işgal ve sömürgeciliğini başka meşruluk araçlarına başvurarak sürdürmek istemektedir. Kürt toplumu birkaç yıl öncesine kadar da ağırlıkta askeri, siyasi zor araçlarına dayalı yöntemlerle baskı altında tutulup kontrol edilmek isteniyordu. Gerilla öncülüğünde kahramanlıklarla dolu yürütülen mücadele ile inkâr ve imhanın bu biçimi yenilmiştir. Bunun için inkârcı ve imhacı sistem bu defa da ağırlıkta kültürel alandan saldırıya geçmiştir. Yani, Kürt halkının kendisine ait olan tüm yaşam alanları sömürgeci güçlerce, özgür Kürtlüğe karşı kullanılmak istenmektedir. Yeni inkâr ve imha sistemi Kürtlüğü kültürel, sanatsal, siyasal, toplumsal bir yaşam tarzı olarak Kürtlerin kendisine yasaklarken, özgür Kürt kimliğine saldıracak güçlere serbest bırakmaktadır. Böyle bir saldırıya karşı en ön mevzi'de olacak olan kuşkusuz ki kültür sanat alanı olacaktır. Bunun için 4. TEV-ÇAND konferansı özgürlük mücadelemizin yeni dönem gerillası kültür sanat kadrosu ve çalışanları olacaktır demiştir. Dolayısıyla kültür sanat çalışmalarını her dönemden daha fazla ciddiye almak zorundayız. Kültür sanat kadro ve çalışanları üzerine düşen bu tarihsel yükümlülük karşısında tüm dönemlerden daha çok ciddi olmak zorundadırlar. Ciddi olmak; nerde yaşadığını, ne yapması gerektiğini bilmektir. Sorumluluğunun derin bilincinde olmaktır. 4. Konferansımız kültür sanat alanının görev ve sorumluluklarını yerine getirmesinde ciddiyet sorununu yaşadığını da vurgulamıştır.

Bireycilik sanat ve sanatçının ölümüdür

TEV-ÇAND çalışmalarının misyonunu yerine getirmemede önemli bir engel de kültür sanat çalışmalarımıza bireyci, maddiyatçı yaklaşımdır. Bu faaliyet alanı tarihin tüm dönemlerinde olduğu gibi bu gün de komünal yaratım alanıdır. Bireycilikle kültür yaratılamaz. Bireysel olarak toplumları ile doğru bağ kuranlar sanat yapabilir. Ancak bireycilik sanat ve sanatçının ölümüdür. Bu vurgu aynı zamanda 4. Konferansımızın temel sloganlarındandır. Sistem içileşmenin en çıplak dışa vurulduğu, bireyci, maddiyatçı anlayış, öz kimlik değerlerinden kopmak demektir. Kültür sanat alanında Önderlik ve PKK gerçekliğinin ortaya çıkardığı duygu ve düşüncelerden uzaklığın bir nedeni de içimizde yaşanan bireyciliktir, kültür sanat de-

ğerlerine maddiyatçı yaklaşımdır. Yine sistem sanatçısı gibi olma hevesleridir. Konferansımız özellikle sanatçılarımızda bir ölçü olarak şehit kızını Kürdistan gelini olarak, şehit oğlunun eline kına yakarak gömen analarımızın duygu ve düşüncelerini anlamayı, hissetmeyi ve ürünlerine yansıtmayı koymuştur. Aynı zamanda ruhsuzluk demek olan bireyci, maddiyatçı yaklaşımların, hem TEV-ÇAND'ın örgüt olmasını engellediğine hem de komünal değerlerimizden koparak büyük adaletsizliğe yol açtığına dikkat çekmiştir. 10-15 yıl önce tek bir sanatsal mesleki becerisi olmadığı halde kurumlarımıza gelip kendini geliştirip, örgütsel kimliğimizi kullanarak halka giden bazılarının maddi ve yaşamsal olarak halkımız ile aralarında bir mesafenin açıldığını ama aynı zamanda bazılarının da yoksulluktan üretemeyecek kadar zorlandığını belirtmek gerekir. Herkes bilmelidir ki en büyük çizgi sapması bu durumun kendisidir. Yozlaşma, çürüme bu demektir. Anti demokratik ve iktidarcı olmak budur.

Konferansımız şehitlerimizden ve halkımızdan özür dilemiş özeleştirisini vermiştir

Kimileri Önderliğimizi, gerillayı, şehitleri ve yurtseverliği bir argüman olarak kullanırken esasta bununla kendini halkımıza kabullendirip daha sonra gizledikleri sistem anlayışlarını yaşam ve sanatlarıyla toplumumuza vermeye çalışmaktadırlar. Bu tarz, sistem sanat anlayışını içimize taşıma olduğu gibi özgürlük mücadelesinin ölçülerini de sistemle uzlaştırmaya da yol açmaktadırlar. Kültür sanat alanında bu biçimiyle objektif ajanlık diyebileceğimiz bir durum yaşanmaktadır. Bu adaletsiz, çıkarcı, kapitalist bireyci kişiliklere karşı mücadelede başta kültür sanat alanı sorumludur. 4. TEV-ÇAND Konferansı bu durumun düzeltilmesi kararlılığının adıdır. Temelini bundan alan ve eleştiri konusu olan daha birçok PKK karşıtı Kürt kültür değerlerinden uzak duygu, düşünce ve anlayışlar, birer kutsal mekân olması gereken kültür kurumlarımızı halkımız nezdinde gidilmemesi gereken yerlere çevirmiştir. Bu ve benzer durumlardan dolayı 4. Konferansımız şehitlerimizden ve halkımızdan özür dilemiş ve özeleştirisini vermiştir. Tüm kültür sanat alanı, kadro ve çalışanları bu karardan gerekli sonuçları çıkarmalıdır. Kabul edilemez bu tür anlayışları düzeltmek için konferansımızda verilen sözlerin gereklerine göre bir pratik sergilemelidirler.

PKK özgür geleceği kurma felsefesi ideolojisi ve yaşam tarzıdır

4. TEV-ÇAND konferansı kültür hareketimizin Önderliğin yeni paradigması ile pratikleşme sözünü vermiştir. Bunun için yeni kararlar almıştır. Başta kadrolar olmak üzere, tüm sanatçı arkadaşların, Önderlik gerçeğini PKK tarzı Kürt kültürleşmesini, ahlakını doğru ve derin anlaması gerektiğine bir kez daha vurgu yapılmıştır. Önderlik çizgisi ve onun pratik ifadesi olan PKK, Önderliğin son savunmaları çerçevesinde Kürt halk kültürünün kökleri ile daha güçlü bir buluşmayı yakalamıştır. TEV-ÇAND bu buluşmanın sanatsal ifadeye kavuşturulmasından sorumlu bir örgüt gerçeğine göre olmak durumundadır. Dolayısıyla TEV-ÇAND çizgisinde sanatçı demek en asgari ölçüleriyle PKK yurtseverliğinin ölçülerinde yaşamak ve mücadele etmek demektir. PKK, Önderlik yaşam ve mücadele tarzından dolayı sanatsaldır. Bu son otuz altı yılık mücadelenin Kürdistan'da yarattığı değişimin kendisinden bellidir. PKK yarattığı değişimle hem tam bir sanat hareketi olduğunu göstermiş, hem de sanata kaynak olacak değerler, ölçüler yaratarak sanatın Kürdistan'da gelişmesine büyük katkılar sağlamıştır. Bu çok bariz gerçeğe rağmen PKK'yi sadece askeri ve siyasi bir parti olarak ele alan yaklaşımların TEV-ÇAND içinde var olduğunu bunların hızla aşılması gerektiğini belirtiyoruz. Önderliği ve PKK'yi klasik devrimci, ulusalcı ve liberal anlayışlarla ele alan bu yaklaşım en iyisinden devlet sanatçısı biçiminde bir sanatçı duruşu ile çalışmaktadır. Tüm bu yaklaşımlar PKK'yi anlamamaktır. Bu aynı zamanda PKK ve Kürt kültür tarihi arasında güncelde kurulmuş bağdan bihaber olmak demektir. PKK'nin Kürt halkının kendi kültür ve kimliği ile özgür geleceğini kurma felsefesi, ideolojisi, yaşam ve mücadele tarzının ismi olduğunu herkesin iliklerine kadar hissetmesi gerekir.

Özellikle bazı sanatçı arkadaşlar "biz sanatçıyız, siyaset ile ne işimiz var" diyerek kendileri ile PKK ve TEV-ÇAND örgütü arasına mesafe koyabilmektedirler. "Siyasetle-örgütle ne işimiz var" sözünün altında PKK tarzında bir kişilik olmak istememe, PKK tarzında sanatçı olmak istememe ve Kürt halkına hizmet etmek istememe olduğunu herkesin bilmesi gerekir. PKK, sanatçılardan TEV-ÇAND örgütü çerçevesinde belirttiği tarzda sanatsal yaratıcılıklarını geliştirmelerini, güçlü eserler vermesini istemektedir. Yeni sanat ekolü olabilecek sanatsal

yaratıcılık PKK'nin sanatçıların önüne koyduğu temel bir hedeftir. Sanat yapmak, toplumsallık anlamında en güzel işi yapmak demektir. Bizde toplumsal işler denildiğinde, özgürlüğü geliştirecek, kurumsallaştıracak işlerden bahsedilmektedir. Önderlik felsefesinde iş, sürekli yaratıcılık isteyen eylemsellik halidir. Yaratıcı olan komünal olan her iş, özgürlük felsefesinde, geleceği örmek demektir

Toplumsal özgürlüğü sağlayan tüm eylemler politiktir

Tüm özgürlük işleri nihayetinde politik işlerdir. Politik işler bildik anlamda sadece siyasetçiler olarak tanımlanmış kişilerin yaptığı faaliyetler değildir. Bu anlayış, özgürlük faaliyetlerini iktidar kültürü ile ele almak demektir. Toplumsal özgürlüğü sağlayan tüm eylemlerin, toplumun politik yanını ifade ettiğini bilmek, Önderlik paradigmasının ideolojik hattı gereğidir. Ortamlarımızda sanat faaliyeti ve sanatçılık anlayışı ağırlıkta kapitalist modern ideolojik çerçevede biliniyor. Bu ideolojik alanda muğlâk olmak demektir. Bu kendi değerlerimize yabancılaşmamıza yol açıyor. Bunu gidermek, doğru bir sanat faaliyeti ve sanatçı kişiliği için ilk yapılması gereken iş olduğunu herkesin bilmesi gerekir.

Konferansımız Önderliğimizin Demokratik Uygarlık Manifestosu adı altında yayınlanan son savunmalarını TEV-ÇAND'ın manifestosu olarak kabul etmiştir. 'Nasıl bir sanatçı ve sanat çizgisi' sorusuna son savunmalarıyla daha güçlü tanımlar getirmiş olan Önderliğimizin ideolojik çizgisi esas alınmak durumundadır. Felsefemiz, ideolojimiz, sanat anlayışımız son savunmalarla her dönemden daha derin ve güçlü olarak ortaya konulmuştur. Sorunlarımız kesinlikle Önderliği tam ve doğru algılamamadan kaynaklanmaktadır. Önderlik okunmuyor. İşi çözümleme olan sanat alanı, bunu Kürdistan'da en derinlikli yapan Önderlik kitaplarını okuyup yoğunlaşmalar gerçekleştirilmiyor. Eğitim ciddi ele alınmamaktadır. Kişilik çözümlemeleri Önderlik tarzında yapılamıyor. Dolayısıyla kültür sanat alanımız kadro ve sanatçılar şahsında, bunca değer ve Önderliğin zihin ve duygu patlamasına yol açan son savunmalarına rağmen kuruluğu yaşamaktadır. Pratikte yaşanan sorunların temel nedeni budur. Üretimsizlik kaynağını kesinlikle bundan almaktadır. Sonuçta bu durum tüm maddi ve manevi değerlerimizden uzak düşmeye yol açmıştır. Önderlikle tam ve doğru bir buluşmayı sağlamak 4. Konferansımızın amaçlarının başında gelmektedir. Dolayısı ile 4. TEV-ÇAND Konferansı Önderlikle ve değerlerle tam ve doğru buluşmayı sağlayacak konferans olarak anlaşılmalıdır. Buna gelmeyen kim olursa olsun kültür sanat faaliyetlerimiz içinde yerinin olmayacağını bilmek durumundadır.

Ortadoğu kültür geleneği manevi yanı güçlü bir kültürdür

4. Konferansımız kültür sanat alanında yaşanan sorunların bir nedeninin de manevi değerlerden kopmak olduğunu belirtmiştir. Manevi değerlerden koparak, maneviyata dayalı paylaşım yerine, maddiyatı esas almak kapitalist kültürün bir hastalığıdır. Ortadoğu kültür geleneği manevi yanı güçlü bir kültürdür. Önderliğimiz kendisini ve PKK'yi Ortadoğu'nun bu özelliğinden ötürü İbrahimi geleneğin devamcısı olarak tanımladı. Ve 20. yüzyıl dünyasının kapitalist ve reel sosyalist kültürleri ile çok fazla bir bağının olmadığını belirtti. Günümüzde özellikle küresel sermaye sisteminin bölgemize yerleşmesi ve hâkim olması için tıpkı egemen devletlerin Kürt kültürüne saldırısına benzer tarzda uluslararası güçler de Ortadoğu'nun kadim halk kültür değerlerine çok yoğun bir saldırı yürütmektedirler. Bu saldırıda ihtiyaç duydukları yeni imajı da daha çok sanatçılar ve sporcular üzerinden topluma basın yoluyla yaymak istemektedirler. Böylece bölgemizde Batı hayranlığı, taklitçiliği geliştirilmektedir. Böylece birçok sanat dalı yeni adı altında çok sistemli bir şekilde yaygınlaştırılmaktadır.

Sanatçılarımız orta sınıf yaşam anlayışlarından uzak durmalıdır

TEV-ÇAND Kürt ve Ortadoğu Rönesans'ına öncülük edecek bir sanat örgütü olması gerekirken bu yönlü sanat faaliyeti temel amacı iken, Batı tarzı kültür sanat anlayışlarının kapitalizme hizmet eden biçimlerinin etkisi altına girebilmektedir. Özellikle tasfiyeci sürecin yaşam özelliklerinin ve anlayışlarının hâkim olduğu dönemde mücadelemizin olduğu her alanda kendini dayatan orta sınıf yaşam anlayışı bu olumsuz gidişatı daha da derinleştirmiştir. Özgürlük mücadelemize uzak duran halk değerlerimize yabancı olan kimi sanatçıları tüm eksikliğine rağmen yine de çabası olan sanatçılarımıza yeğ tutan, değer veren, olanak sunan bu orta sınıf anlayışa karşı mücadele edilmesi kaçınılmazdır. Bu mücadeleye sanatçılarımızın öncülük etmesi gerekir. Bu orta sınıf yaşam anlayışı sanatçılarımızı kapitalist modern kültür anlayışına karşı savunmasız bırakmaktadır. Aynı anlayış bu özelliklerinden ötürü kültür sanat faaliyetlerimizin Mezopotamya gerçekliğinden uzaklaştırılıp yönünün Batı'ya döndürülmesine de zemin sunmaktadır. Kök kültür değerlerimizden, onun bugünkü temsili olan PKK kültür ve ahlaki ölçülerinden kopmak demek kabul etmediğimiz kültür sanatın içimizdeki objektif ajanı olmak demektir. Böylesi bir durumun özellikle orta sınıf yaşam anlayışına sahip kesimlerce geliştirilmek istendiğini bilmek gerekir. Dolayısıyla sanatçılarımızın bu orta sınıf yaşam anlayışlarından uzak durmaları, sanat anlayışımızın bir gereğidir. Sanatçılarımız orta sınıfların beğeni ölçülerini, halkın beğeni ölçülerine tercih etmemelidirler. Olanak diye sağa sola savrulan değerler şehitlerin kanıyla ve halkımızın kendi mücadelesi ile yaratılan değerlerdir. Bu değerlere sahip çıkmak, korumak, olanakları halka daha iyi hizmet etmek için değerlendirmek, en başta da sanatçıların görevi olmaktadır.

TEV-ÇAND sanatçısı olmak yaratıcılığın zirvesinde olmaktır

TEV-ÇAND Önder Apo'nun felsefesini, ideolojisini, yaşam tarzını ve örgüt anlayışını esas alan bir kültür sanat hareketidir. Bu harekette yer alan her kadro PKK–PAJK kadro ölçülerine göre, yurtseverler de yurtseverliğin ölçülerine göre yaşar ve çalışır. TEV-ÇAND bu anlayışa karşı duranların varlığını kabul etmez. TEV-ÇAND örgüt anlayışını, sanat felsefesini ve tarzını sistemle uzlaştırmak isteyenlerle mücadele etmelidir. Önderliğe, şehitlere, halka, maddi, manevi değerlere bağlıyım deyip, sanatsal yaratıcılıklarını geliştirmemek, rahata kaçmak, çıkarcı yaklaşmak, TEV-ÇAND çizgisine aykırıdır. TEV-ÇAND sanatçısı olmak, sanatsal yaratıcılığın ve özgür yaşam değerlerinin zirvesinde olmak demektir. Gerçek sanat ve sanatçılık, TEV-ÇAND üzerinden önder Apo ve PKK ile buluşmak demektir. En büyük hizmet, insanlık değerlerinin kök kültürü olan kültürümüzü işlemek, bu kültürün, bugünkü dili, tarzı olan PKK kültür değerlerini işlemektir. Kuşkusuz sistem karşıtı olan sanatlarında sisteme muhalif duruş sergileyen dostlarımız da olacaktır. TEV-ÇAND sanatçısının temel bir amacı da sanatçı anlayışı, sanat ürünlerinin etkileyiciliği yanında yaşam ve mücadele tarzları ile, başta dost sanatçılar olmak üzere herkesi etkilemek, onları TEV-ÇAND çatısı altında özgürlük mücadelesine sanatları ile hizmet eder konuma getirmektir.

TEV-ÇAND içinde yapılan ve yapılacak olan çalışmalarda özgür kadının ölçülerini esas almak sanat çizgimiz gereğidir. Kültür sanat faaliyetlerimizin ağırlıkta kadınlarca yapılıp geliştirilmesi doğru bir yaklaşımdır. Öncelik ve öncülük kadında olmalıdır. Kadın arkadaşların bu misyonlarını PAJK çizgisinde yerine getirme çabası TEV-ÇAND'ın çizgisinde gelişip güçlenmesi demektir.

Bu konuyla bağlantılı diğer bir husus ise kültür sanat faaliyetlerimizde genç yoldaşların durumudur. Bu alanda ister özgün yürütülen çalışmalar olsun ister genel içinde olan arkadaşlar olsun diriliş kültürünü en iyi temsil etme potansiyeline sahip olduklarını bilmelidirler. Taklit olabilecek sanatsal yaklaşımlardan uzak durarak demokratik ulus kimliğimizi geliştirecek tarzlara yönelmelidirler. Otantik değerlerimize yabancılık bu sahada olmamalıdır. Genç sanatçı ve sanat emekçisi otantik değerlerimizi kendisine kimlik kazandıran PKK kültürü ile en harika derece buluşturup sentezleyebilir. Gençlik çalışmaları hem halkla bağ kurmada bir köprü hem de TEV-ÇAND'ın örgüt olma zemini döşemede güçlü bir rol sahibi olabilir. Devrimci sanat daha fazla da Apo'cu gençliğin duygu ve düşüncelerinin ürünü olacaktır. Devrimci sanat dağdaki sesin ovalardaki yankısıdır. Yeni dönem çalışmalarında sivil toplumcu, öğrenci gençliğin arayışlarını devrimcilik yerine ikame eden toylukları da aşarak daha sağlam ve sonuç alıcı pratik tarza ulaşalım. Önümüzdeki süreçte gençlik koordine merkezleri ile genel çalışmalar arasındaki bağı sağlam tutmak geçmişte yaşanan sorunlara yol vermemekte önemli olmaktadır.

Dayatılan kültürkırıma karşı meşru savunma içinde olunmalıdır

Kültür sanat alanında da meşru savunma içinde olmak gerekir. Kültür sanat sahasında meşru savunma bilinci kimlik değerlerini ne pahasına olursa olsun savunmaktan geçer. Kültür değerlerimizi demokratik ulus bilinci ile ele almayı özgün yanlarını sürekli geliştirmeyi bilmek aynı zamanda meşru savunma hakkı gereğidir. Dayatılan kültürkırıma karşı mücadele içinde olmak aynı zamanda her Kürt için savunma hakkı da doğurmaktadır. Kültür sanatla ilgilenen insanlarımızın bir özelliği de faaliyet alanlarını meşru savunma stratejisine göre ele almasını bilmek olmalıdır.

TEV-ÇAND sanatçısında kendini ve ürününü eleştirmek, özeleştirisini vermek esastır. TEV-ÇAND sanatçısı, sanatı toplumsal bir yaratım alanı olarak görmelidir. TEV-ÇAND sanatçısı bu sanat anlayışı ile halkına ve topluma hizmet etmeyi esas almalıdır. Bu hizmeti gerçekleştirmek için sanat yapar. TEV-ÇAND'a sanatçı olmak sadece sözle değil yaşam pratiğinde de komünal yaşamak demektir. TEV-ÇAND çatısı altında kolektif tarzda sanat yapmak en uygunudur. Özellikle iki binli yıllardan sonra gurup çalışmalarını dağıtan tek kişilik sanatsal çalışmalardan ortaya çıkan sonuç, bazılarının sistem anlayışına daha kolay ve erken kaymalarına zemin olduğunu göstermiştir. Gurup çalışması içinde kimi şahsiyetlerin kendilerini ifade etmeleri, yeteneklerini diğer arkadaşlarıyla paylaşmaları en doğru olandır.

Sanat toplumun ürün verdiği her alanla ilişkili olmak zorundadır

TEV-ÇAND sanatçısı sanatı kendisi için bir sığınak olarak görmemelidir. Sanat anlayışımızda sanatçının sığınaklar araması değil, toplumun yaşam alanlarından sanatsal yaratıcılığı geliştirecek, duygu ve düşünceleri büyütecek, ondan güç alacak bir mekân olarak yaklaşması esastır. Sanat alanı, toplumun kendini gerçekleştirirken ürün verdiği her alanla ilişkili olmak zorundadır. Hasadın halaya, kahramanlığın türküye yansıması ve destanın oyunlaştırılması örneklerinde olduğu gibidir. Sanatı iktidar mekanizması içinde ele alan, ondan para kazanmayı temel hedef seçen, bunun içinde yalan yanlış teorilerle sanatı, sanatçıyı yere, göğe sığdırmayan böylece sanatçılık adı altında, sahtekârca bir yaşam süren, bireyci, bencil, değerlerden kopuk kişi ve kurumlar, TEV-ÇAND'ın karşısında olduğu, mücadele verdiği gerçeği ifade ederler. Sanat anlayışımızda bencilce bir heves içinde popüler olmak amaçlı sanat yapmak, sanatı kendi bireysel çıkarı için kullanmak demektir.

TEV-ÇAND tıpkı neolitik dönemdeki gibi bir kez daha Kürtlerin kendi coğrafyasında, tüm insanlığa komünal demokratik, özgür bir yaşamın yolunu gösterecek, buna öncülük edecek bir kültür sanat hareketidir. Demokratik konfederalizm sistemi içinde görev ve sorumluluğu büyük olan TEV-ÇAND, kendi kadro ve çalışanla-

rının bir filozof kadar entelektüel bir birikim, fedai gibi keskin bir duruş ve derviş misali, sabırla sürekli olan bir mücadeleyi esas almalarını ister. Ancak böyle bir yaklaşımla, doğru bir sanat ortaya çıkaracağımız bilinmek durumundadır. Ayrıca bu gerçekliğin içinde yaşadığımız çağın sorunları ile mücadele ederken, mutlaka temel ölçülerin olması gerektiğini bilmek durumundayız. Böyle olmazsa, sistemin dayatmalarına teslim olur, kendi gerçeğimize ters düşmüş oluruz. Bu da kutsallığı barındıran gerçeğe ihanet, kültür değerlerimize ve Apo'cu tarzın büyüklüğüne ters düşmek demek olur. İnsanlığın kazanmasının, Kürtlerin PKK tarzında zafere gitmesi ile çok yakın bir ilişkisi vardır. Bunun da kültürel değerlerimizin özünden kaynaklı bir gerçeklik olduğunu bir kez daha hatırlatmak istiyoruz.

"Kültür sanat faaliyetlerimizin yaşadığı sorunların bir nedeni de edebiyat alanında yaşanan zayıflıklardan kaynaklanmaktadır. Nasıl ki sanat toplumsal yaşamın içinde ruh olma görevini görüyor ise sanat alanı için de ruh edebiyattır. Konferansımız Kürt edebiyatında yaşanan sorunlara da dikkat çekmiştir"

Edebiyat çalışmalarının geliştirilmesi gereklidir

Kültür sanat faaliyetlerimizin yaşadığı sorunların bir nedeni de edebiyat alanında yaşanan zayıflıklardan kaynaklanmaktadır. Nasıl ki sanat toplumsal yaşamın içinde ruh olma görevini görüyor ise sanat alanı için de ruh edebiyattır. Konferansımız Kürt edebiyatında yaşanan sorunlara da dikkat çekmiştir. Özgürlük mücadelemiz Kürt dili üzerindeki baskı ve asimilasyonu fiili olarak ortadan kaldırmıştır. Başta TV, yazılı basın yolu ile olmak üzere dil eğitimleriyle Kürtçeyi geliştirmeye ayrı bir özen verdiği bilinmektedir. Bu kendisiyle hatırı sayılır bir Kürtçe okur kitlesi oluşturmuştur. Edebiyat çalışmalarımızın hem dilimizin geliştirilmesine hizmet etmesi hem de sanatımıza doğrultu kazandırmasının gerekli olduğu bilinerek edebiyat çalışmalarının geliştirilmesinin her zamandan daha çok gerekli hale geldiği bilinmek durumundadır. Mevcut durumda kültür sanat faaliyetlerimiz adeta tek ayak üzerinde ilerlemektedir. Özgürlük mücadelemizin ortaya çıkardığı örnek kişiliklerin toplumda kültürleşmesi ve demokratik ulus kimliğimizin gelişmesi için hızla el alınıp geliştirilmesi gereken bir alan da edebiyat alanı olmaktadır.

Yeni dönem görevlerini başarmak, her şeyden önce TEV-ÇAND'ın kendisini kapitalist kültür ve sanat anlayışına karşı mücadele verecek temelde örgütlemesinden geçer. 3. TEV-ÇAND Konferansında dile gelen *"felsefesiz, ideolojisiz sanat olmaz, örgütsüz kültür sanat hareketi gelişmez"* belirlemesine denk bir pratik son iki yılda ortaya çıkmadı. Yoğun kapitalist sistem saldırılarını kendimizi örgütlemeden karşılamak mümkün olamaz. Örgütlenmenin hem yaratmak için hem de kendi değerlerimizi korumak için olmazsa olmaz bir duruş olduğunu bilmek gerekir. Başta TEV-ÇAND'ı örgütlemeden sorumlu Kültür Sanat Komitesi olmak üzere alan yürütmelerimizin de içinde olduğu koordinasyon, tüm yönetimler, kadro ve sanatçılarımız 3. Konferans çizgisinin gereklerini tam olarak yerine getiremediler.

Kültür Sanat Komitesi en başta kendini doğru örgütlemeyerek TEV-ÇAND'ın ihtiyaçlarına cevap olmamıştır. Komite her ne kadar 3. Konferanstan sonra geçmişe oranla bir çaba içinde olmuşsa da tüm alanlar ile aynı düzeyde ilgilenme, çalışma alanlarını takip etme, gerekli perspektif ve gücü sunmada ciddi yetmezlikler yaşamıştır. En başta da komite bir örgüt komitesi olarak kendi içinde bir çalışma ve pratikleşme tarzını oturtamamıştır. Çalışma tarzında istikrarlı sonuç alıcı tarz ortaya çıkmamıştır. Tarz ve temposunda ciddi zayıflıklar ortaya çıkmıştır. Bu da sorunları zamanında tespit etmemeye yol açmıştır. Tempo zayıflığı, zamanında tespit edilen sorunlara da geç müdahale etmeye yol açmış bu da çözümsüzlüğe neden olmuştur. Komite bir tarzsızlığı yaşamış, sorunların çözümsüzlüğünün yaratmış olduğu durum bazen radikal bazen de liberal bir duruş sergilemesine, giderek çalışma alanları ile ilişkilerin daralmasına ve hâkimiyet kaybına yol açmıştır. En somut örneği, Kuzey Kürdistan TEV-ÇAND çalışmaları ile ilişkilerinde ortaya çıkan ve bir sinema çalışmasına gerekli müdahaleler yapılmadan gösterime çıkmasına neden olan örgütü işletememe durumu sonrasında geliştirilen soruşturma ile ortaya çıkmıştır.

Konferansımız güçlü bir komite örgütlendirmesine gitmiştir

Kültür Sanat Komitesi başta Kuzey Kürdistan olmak üzere faaliyet alanlarında özellikle kadrolar şahsında 3. Konferans çizgisine karşı yaşanan direnişi uygun yöntemlerle ve zamanında aşmaya dönük mücadelede zayıf kalmış, yeterli desteği sunamamıştır. Bu direniş karşısında komite, sorunları zamana yayarak konferans çizgisi karşısındaki direnişin uzamasına zemin sunmuştur. Komite kendi tarzı ile TEV-ÇAND Koordinasyonunu da tam olarak işletememiştir. Geçmiş iki yıllık pratikte TEV-ÇAND Koordinasyonu, örgüt olmayı başaramamıştır. Bu da yönetim birliğini sağlayıp faaliyetlerinde ortak kararlar alıp uygulamasında sorunlara yol açmıştır. Dolayısıyla 3. Konferans çizgisinin tüm alanlarda istenen düzeyde pratikleşmemesinden birinci dereceden sorumlu olan komite pratiğinden hareketle 4. Konferansımız çıkarılan sonuçlar üzerinden daha güçlü bir komite örgütlendirmesine gitmiştir.

3. Konferans Kuzey Kürdistan sahasını kültür sanat faaliyetlerimiz açısından stratejik alan olarak tespit etmişti. Kuzey sahası hem özgürlük mücadele-

si açısından hem de TEV-ÇAND açısından önemli bir sahadır. TEV-ÇAND'da yaşadığımız sorunların önemli bir kısmı bu alanda yaşanmaktadır.

Kuzey'de bir yönetim olarak değil kişilere bağlı faaliyet yürütüldü

3. Konferansta seçilen alan yönetimi daha ilk günlerde alanda bir direniş ile karşılaşmıştır. Yönetimin bu direnişi kırması gerekirken 3. Konferans çizgisinde tam net olmamaları zorlamalarına, ikircikli, kaygılı ve kendine güvensiz olmalarına yol açmıştır. Bu durum alandaki kimi kişilerin bilinçli karşı duruşlarına, kimi sorunların zamanında aşılmamasına ve ortamı zorlamasına yol açmıştır. Doğru bir yönetim örgütlemesinin yapılmadığı Kuzey Kürdistan'da ilk yıl belli bir çalışma yürütülmek istendi. Fakat alan yürütmesinin kültür sanat çizgisinde tam net olmaması, mücadeleci olmayan bir tarza yol açtı. Alanda bir yönetim yerine kişilere bağlı bir faaliyet yürütüldü. Bu tarz süreç ile alan yönetiminin tek tek kişilerin tarzının hâkim olduğu gruplaşmalara yol açtı. Dolayısıyla alanda giderek 3. Konferans çizgisi sahipsiz bırakıldı. Bundan hareketle genel örgütün yaşadığı gelişmeler ve bu gelişmelerin yarattığı havanın olumlu etkileri dışında alan yönetimi ve kadro gerçeğinin kendi örgüt anlayışları ile ciddi bir düzeltmede bulunduklarını söylemek zordur. Kimi arkadaşların çabası örgütsel olmayan bireysel tarzlarından dolayı istenen düzeyde sonuçlar ortaya çıkaramamıştır. Alandaki faaliyetlerimiz bir TEV-ÇAND örgütlemesinden ziyade "kurumlar koalisyonu" şeklinde devam etmektedir.

Alan çalışmalarımız kendini örgütleyecek tarzı henüz yakalamamıştır. Her ne kadar son yıllarda kurumlarımıza karşı bir ilgi gelişmişse de kurumlardaki yaşam tarzı, gelen insanlarla ilgilenmeme, felsefik, ideolojik eğitim ile insanları harekete bağlama, bunun üzerinden sanat faaliyetine yöneltme olmadığı için kurumlar kendisine karşıt bir kültür sanat faaliyetinin zeminini yaratmaktadır.

Mücadele ve halk değerlerimizden kopmanın getirmiş olduğu kendi kimliğini yaratamama, bu kimliği sanat anlayışı ile güçlendirmeme sorunları varlığını devam ettirmektedir. İdeolojik mücadelenin gerekçesi olan bu durum alanda yeterince hissedilip görülmemektedir. Bu mücadelesizlik alanda hem kültür sanat içinde orta sınıfların güçlenmesine hem de alan genelinde yaşanan orta sınıf anlayışların dayatmalarına sebep olmaktadır. Alanda yaşanan maddi sorunların nedeni ve çözümüne dönük ele alınış tarzına bakıldığında orta sınıf anlayışların kültür sanat alanında nasıl yaşandığını görmek mümkündür.

Alanda ciddi bir kurumsal güç olmasına rağmen TEV-ÇAND örgütlendirilmediği için kurumların birbirine destek sunması zayıf kalmakta bu da kültür sanat politikamızı pratikleştirmede sorunlara yol açmaktadır. Halbuki eldeki olanaklar sadece Kuzey'i için değil, doğru kullanılması halinde tüm Kürdistan'ı besleyecek düzeydedir.

3. Konferans Avrupa çalışmalarına müdahale ederek yeniden örgütlendirilmesine dönük kararla almasına rağmen geçen iki yıllık süreçte, alanda 3. Konferansa karşı direnişin de ötesinde boşa çıkarıldığı alan olmuştur. Alan 4. Konferansa delege göndermemiş faaliyet raporları da kabul edilmemiştir.

Avrupa alanında kültür sanat faaliyetlerimizin tıpkı Şehit Sefkan ve Şehit Mizgin yoldaşlarımızın ilk dönemlerdeki tarzına benzer tabandan örgütlemesi gerekmektedir. Avrupa alanında kültür sanat faaliyetlerimizi birkaç tane müzisyenin şahsında gören anlayış mahkûm edilmiştir. Bu anlayış üzerinden TEV-ÇAND faaliyetlerine yaklaşan kültür sanat kadro ve çalışanları TEV-ÇAND'ı örgütleyemedikleri gibi genel hareket içindeki kimi kadro ve çalışanların da benzer anlayışları ile bilerek ya da bilmeyerek TEV-ÇAND'ı TEV-ÇAND olmaktan çıkaran sanatçılara ve kişiliklere zemin sundukları bilinmelidir. Avrupa TEV-ÇAND'ı bilinen kurum ve kimi şahıslardan oluşmamaktadır. Avrupa'da TEV-ÇAND demek tüm kültür derneklerimizde az çok yürütülmeye çalışılan kültür sanat faaliyetlerinin TEV-ÇAND perspektifi ile bir örgütlülüğe kavuşturulması demektir. Bunu hedeflemeyen oradaki halkımızın yüzünü ülkeye çevirmeyen, yaşanan asimilasyonun önüne geçecek kültür sanat faaliyetlerini esas almayan, gerillanın direnişçi ruhunu ve şehitlerin bağlılığını esas almayan faaliyet, kişi ve kurumlar TEV-ÇAND faaliyeti olamaz. Dolayısıyla kültür sanat faaliyetini birkaç kişinin sahneye çıkması ile değerlendiren anlayışlar kültür sanat çizgimizin kabul etmediği anlayışlardır. Bu anlayışlar mücadele değerlerimize çıkarcı yaklaşanların anlayışlarıdır.

Kadro duruşundaki yetersizlikler örgütsel sorunlara yol açmaktadır

Özgürlük mücadelemiz için her zaman önemli olan Güneybatı Kürdistan, TEV-ÇAND çalışmaları için önemli bir alan olarak 3. Konferans sonrası örgütlendirilip geliştirilmesi gereken bir saha olarak planlanmıştı. Güneybatı Kürdistan alanı tasfiyeci sürecin etkisinin yoğun yaşandığı bir alan olmuştur.

Alanda KCK sisteminin örgütlendirilip kurumlaştırılmasına engel olan kadro duruşunun ciddi örgütsel sorunlara yol açtığı örgütsel bir tespit olmaktadır. Alandaki genel örgüt sorunlarımızın bir parçası da TEV-ÇAND'da yaşanan sorunlar olmaktadır. Alan kültür sanat çalışmalarımızda ortaya çıkmış sorunların bir boyutu genel sorunların yol açtığı tarzdan kaynaklanmaktaysa bir boyutu da kültür sanat çalışmalarında bulunan kadro arkadaşların katılım ve duruşlarıyla yol açtığı sorunlardır. Bu durumların yol açtığı tarzsızlığın alanda TEV-ÇAND faaliyetlerini mevsimlik olmaktan çıkaramadığını belirtmek gerekir.

3. Konferans sonrasında alana dönük alınan kararların başında yeni çalışma tarzı temelinde, halk örgütlülüğünü geliştirecek, kültür değerlerimizi asimilasyona karşı koruyacak kültür ve sanatı halk içinde ele alacak şeklinde olmuştu. Önderliğin büyük emekleri ve yüzlerce şehit yoldaşımı-

zın çabaları sonucu örgütlendirilen bu sahada, TEV-ÇAND faaliyetleri açısından da son iki yılık pratikte cevap olunamamıştır. Alanda son yıllarda devletin uyguladığı kültürel yozlaşmaya cevap olacak bir yanıt verilememiştir. Kültür sanat çalışmaları açısından da yoğun bir potansiyel barındıran saha faaliyetlerimizin yeniden ele alınıp örgütlendirilmesi ihtiyacı vardır.

Güney'de arabesk ve popüler bir kültür geliştirilmektedir

Irak'ta Baas rejiminin yıkılmasıyla Güney Kürdistan'da ortaya çıkan durum kültür açısından tam bir yozlaştırma seyri izlemektedir. Mevcut durumda Kürt kültürü için en tehlikeli durum Güney'de yaşanan gelişmelerden doğmaktadır. Bütünüyle arabesk ve popüler kültür içerikli kalitesiz bir gidişat mevcuttur. Adeta fırsatı yakalayan herkes sahneye çıkmaktadır. Daha tehlikeli olanı bunun hükümet eliyle ve desteği ile yapılıyor olmasıdır. Özellikle Türkiye'deki en dip şeylerin muhtemelen bilinçli ve örgütlü bir şekilde buraya akıtılması söz konusudur. Kültür sanat alanında işin para ve popülerlik peşinde olanların rağbet gösterdikleri bu durumun önü alınmaz ise egemen devletlerin yasakçı ve asimilasyoncu politikalarından daha tehlikeli sonuçlara yol açacağını bilerek buna alternatif bir kültür sanat faaliyetinin geliştirilmesi kaçınılmazdır. Bu ciddi riske rağmen uzun bir dönemdir Kerkük sahasında yürütülen kurum çalışmalarımız son iki yılda bir gerileme yaşamıştır. Güney'de belirtilen gidişat içinde en azından değişik bir mekân olması gereken kültür kurumumuz bunu da başaramamıştır. Çok dar bir gurupla yetinen kurum rutin bazı çalışmaların dışına çıkamamıştır.

Kültür sanat faaliyetlerimiz Ermenistan sahasında rutin bir şekilde devam etmiştir. Maxmur sahasında ise bir dönem işleyemez duruma düşen kurum çalışması sonradan bir toparlamayı yaşayarak belli bir düzelmeyi yaşamıştır.

Sonuç olarak; PKK öncülüğünde yürüttüğümüz Özgürlük Mücadelemizin yakaladığı düzey ve toplumsal yapımızda yol açtığı sonuçlar yeni bir döneme girmemize yol açmıştır. Önderlik bu toplumsal durumu Fransız ve Rus devrimlerinin gerçekleştiği dönemlere benzeterek dikkat çekmiştir. Girilen yeni aşamada ne askeri ve siyasi çalışmalarımız ne de kültür sanat faaliyetlerimiz eskide en iyi olduğu dönemlerdeki gibi de yürütülemezler. Bu yeni bir tarz ve sorumlluk düzeyi demektir. Sadece bir konferans yaptığımız ve kararlar aldığımız için özeleştiri verip eleştiriler yapmadığımızı her arkadaşın bilince çıkarması tarihi sorumluluğu gereğidir. 4. TEV-ÇAND Konferansında sadece sorunlar yaşandığı için değerlendirmeler yapılmadığı kararlara gidilmediği bilinmelidir.

İnsanlığın tümünü hedefleyerek saldıran kapitalist modernite sistemi ile bir uzlaşı içinde Kürt kültürüne soykırım dayatan tüm egemen devletlere karşı kültür sanat cephemiz yeni dönemin gereklerine göre kendini örgütlemeli ve Apo'cu tarzda yaratıcılığını konuşturmalıdır.

Önderliğimize ve onun şahsında tüm kutsal değerlerimize her taraftan saldıranlara karşı kültür sanat çalışmalarımız toplumsal görevleri içinde olan ajitasyon ve propagandayı her zamandan daha güçlü yapmak zorundadır. Sadeliği içinde güzel olan değerlerimizi sanat üslubu ile estetize etmek bu değerlerimizi topluma taşırmada daha fazla incelikli ve hassas olmak dönem görevlerimiz içindedir. Bu konuda son yıllarda yaşadığımız kısırlığı ve sığlığı aşmak gerekir.

İçinde bulunduğumuz dönemde çok yoğun saldırılar ile hedeflenen ve yapılmak istenen diriliş değerlerimizi asimile etmektir. Bununla da Önderlikle PKK Kürt halkından kopartılmak istenmektedir. Türk devletinin açılım adı altında esasta bunu hedeflediğini bilmek gerekir. Özellikle Kürdistan illerinde gençleri çocukları hedefleyen, alttan ve çok ince bir şekilde Apo'cu Kürtlükten koparma operasyonları yürütülmektedir. Metropoller Kürt mezarlığına çevrilmek istenmektedir. Bu anlamda İstanbul şehri "en büyük Kürt mezarlığı" olmaktadır. Tüm bu saldırıları en sağlam ve başarılı karşılayacak kültür sanat alanı olacaktır.

Halkımızın Önderliğine gerillasına şehitlerine bağlılığı her zamankinden daha büyüktür

Önderliğimizin özellikle son savunmaları ile PKK ve Kürtler olarak herkesten daha güçlü, çözümleyici ve zengin bir özgürlük düşüncesine ideolojisine kavuşmuş bulunmaktayız. Yaşamın her alanına bu ideoloji ile verecek yanıtlarımız eskisinden daha derin ve nettir. PKK olarak her zamandan daha derli toplu ve netiz. Yine Önderliğe daha yakınlaşmış bir duruşa sahibiz. Halkımızın Önderliğine ve gerillasına bağlılığı şehitlerine sahiplik etmesi ve anılarına yakışır coşkusu her zamandan daha büyüktür. Uluslararası koşullarda da uygun bir durum söz konusudur. Başta Türk devleti olmak üzere tüm egemen devletler büyük çelişkiler yaşamaktadırlar. Ciddi ekonomik krizlerle boğuşmaktadırlar. Nereden bakılırsa bakılsın Kürtler olarak başarmak için nedenlerimiz çoktur. Eğer Güneyli güçler ulusal birlik konusunda düşmana hizmet edecek bir duruma girmezlerse mevcut koşullar içinde hiçbir güç Kürtlerin önünü alamaz. Böylesine uygun bir konjonktürde daha fazla ve zorlanmadan kazanmak için defalarca ispatlandığı gibi Apocu tarzda örgütlenmek ve çalışmak esastır. Kültür sanat alanımızda bu dönemde güncel görevlerin yanında önümüzdeki on yıllarda da etkili olacak eserler vermek için 4. Konferansın ruhuna göre bu sürece dahil olunmalı demokratik ulus mücadelemizde öncülük görevi yerine getirilmelidir.

Bijî PKK

Bijî TEV-ÇAND'a ku xeta Yekta û Delilan dı tevdigeri,

Bijî şehîden qada çand û hunere

Bijî Rêber Apo

Akademiler Neden Gerekli

"Mevcut toplumdaki ahlaki çöküntüyü gören Sokrates, okulunda topluma yeni ahlak vermek için dersler verdi, daha çok da gezgin bir halde bunu yürüttü. 'Kendini Bil'i okulunun kapısına yazdırdı, sonraları gençlerin beynini yıkadığı gerekçesiyle, baldıran zehiri içmek suretiyle yaşamına son vermek zorunda bırakıldı. Öğrencisi Platon ilk defa 'Akademi' adını kullanarak bu geleneği devam ettirdi. Sonrasında Hıristiyanlık ve diğer dinlerde manastırlar, medreseler hep bu geleneğin yapısal örnekleri oldu. Esasında aynı şeyi vermeye çalıştılar, toplumsal ahlakı güçlü tutmak istediler. Diğer yandan da devletli yapılar daha çok üniversitelerle kendi eğitim kurumlarını oluşturdular"

"Hiçbir toplum varoluş hakkını ve bunun için gençlerini eğitme görevini başka bir güçle paylaşamaz, devredemez... Aksi halde kendini egemenlik tekellerine teslim etmiş sayılacaktır."

Güçlü ve kurnaz adamın icraatı köle üretme ve köleleştirme icraatıdır

Önderliğimizin uzun zamandan beri gündemde tuttuğu ve oluşumu için hayli ısrarlı olduğu akademiler konusunda bir adım atıldı ve akademilerin açılışına giriş gerçekleştirildi. Bu gelişmenin çok büyük bir dayatma sonucu, biraz da zoraki olduğu bilinmektedir. Bu gerçekleşmenin ihtiyacı karşılamaktan son derece uzak olduğu, bu yönlü çabaların daha da arttırılması gerektiği açıktır. Zira Kürt Halk Önderi'nin bu dayatması boşuna değildi. Dayatmasının gerekçeleri ortadan kalkmış değildir. Peki, bu dayatmanın altında yatan gerçeklik nedir? Gerçekten de akademilerin oluşumu olmazsa olmaz kabilinde midir? Akademilerin yapacağı şeyler acaba gerçekten de diğer kurumlar, okullar, üniversiteler üzerinden gerçekleşmiyor mu veya gerçekleştirilemez mi? Daha da uzatılabilecek olan bu sorunlara verilecek cevap, içinde yaşanılan sistemin anlaşılma durumuyla bağlantılıdır.

Toplumun doğru temelde ve gerçek anlamda bilinçlenmesini sağlayacak bir eğitime ihtiyacının çok yoğun bir şekilde olduğu açıktır ve bu, yaşanılan sistemin yapısı nedeniyledir. Çünkü bugün devletli bir çağı yaşamaktayız. Devletli çağın başlangıcı ve günümüz toplum karşıtlığı temelinde gelişmiştir ve bu işlemektedir. Önderliğimizin belirttiği *'güçlü kurnaz adam'*dır devleti ve ona götüren yolu yaratan. Toplum içinde ayrıcalıklı, bir üst toplum yaratma en temel yaklaşımı olmuştur. Gücünü toplumun hizmetine sunmak yerine, toplumun önce bir kesimini, zamanla da tümünü kendi hizmetine koşturmak için kullanmıştır. Kafasını ve tüm yeteneklerini kendine hizmetçi yaratmak için kullanmıştır. Nitekim bunu ilk devlet olan Sümer mitolojisinde bir zihniyete dönüştürerek de bilinçlere kazımıştır.

İlk ve kök toplum olan, 'doğal' veya 'ahlaki ve politik' toplum olarak tanımlanan, ama esasında insan olmanın özünü temsil eden, gerçek anlamda insan denilebilecek insanların bulunduğu toplum, bu yeni çıkışla parçalanır. Eskiden yetenek, cins, tecrübe vb eşitsizlikleri olmasına karşın, komünal zihniyet nedeniyle bir toplumsal eşitlik yaratabilen bu toplum yapısı yerini gittikçe, parçalı, birbirini tamamlamayan bir topluma bırakacaktır. Bu yönüyle hiyerarşi ile başlayan ve sonraları devlet olan güçlü kurnaz adamın icraatları, topluma karşıtlık temelinde gerçekleşmiştir ve bu nedenle de sapkınlıktır. Toplumun komünal olan özünden gerçekleşen bir kopmadır. İşte bu sapkın sistemin çağdaş versiyonu yaşanmaktadır günümüzde. Bu çağdaş versiyona, kapitalist modernite denmektedir. Önceki devletçi modernitelerden farkı, hiçbirinin ulaşamadığı genişlikte ve derinlikte egemenliği, iktidarı, devleti yayabilmiş, güçlendirebilmiş olmasıdır. Zaten Önderliğimiz hiyerarşi de dahil, tüm devletli dönemi *'kölecilik'*in farklı dönemleri diye adlandırdı. Kapitalist modernite dönemini adlandırırken de *'genelleşmiş ve derinleşmiş kölelik'* tanımlaması yaptı. Özcesi devletli dönem bir köle üretme dönemidir. Bu şu anlama gelir: toplumda kölelik ekilmiştir, biz insanlar pek çok yönümüzle köleleştirilmiş durumdayız, köleyiz. Güçlü ve kurnaz adamın icraatları köle üretme, köleleştirme ve karılaştırma icraatıdır. Nev-i şahsına münhasır ve sadece kendisine ait olan hiç kimse olmadığına ve hepimiz tarihin bir ürünü olduğumuza göre bu sistem günümüz insanı ve toplumunda yaşanmaktadır. Hiyerarşik devletçi sistem, kendi çıkarları temelinde bir toplum ve insan yetiştirdiğinden bunun yansımaları, etkileri toplumu kirletmiştir, hastalıklı hale getirmiştir. O kendi toplumunu ve insanını yetiştirmiştir ve bu durumunu da sürdürmek istemektedir. Bunu yaparken gücünü en çok zihniyette kendini kurumlaştırmasından almaktadır. Hiyerarşik devletçi sistem tekel olma özelliğini bir an için

bile olsa elden bırakmamıştır, bırakmaz da. Her şeyde tekel olduğu gibi en çok da bilgide, düşünce gücünde tekel olmayı sürdürmüştür. Sistemin kurucuları bilgiyi, bilimi toplumdan uzak yerlerde, devletin adeta yaratıcısı olan zigguratta, hem de onun en üst katında yani halka en uzak yerde bunu yapmışlardır. Bilginin sınırları olarak kendi mekânlarını ve egemen sınıfı belirlemişlerdir. Örneğin tarihte ilk yazı olarak bilinen Sümer yazısı bile herkesin yazısı değildir. Belki önemli bir icattır, ancak o herkesin değildir, birilerinin, toplumun dar bir kesiminin yazdığı ve okuduğu bir gerçekliğe tekabül etmektedir. Egemen sınıfla sınırlı kalmıştır. Yine mitolojik ve dini düşünüşte önemli bir yer tutan cennette her şey serbesttir, ancak bilgi ağacının meyvesini yemek yasaktır. Cennetin sahipleri ve yasağı koyanlar egemenler iken, kendisine bilimin yasaklandığı kesim ise halktır, toplumdur. Yunan mitolojisinde bilgelik tanrıçası Metis'i yutarak ondaki tüm bilgeliği gasp eden ve ondan edindiği bilgi ile de kendi erkek egemenlikli sisteminin amansız savunucusu olan erkek kılıklı 'kadını' –Athena- kendi kafasından yaratan, Zeus'un yani devletçi sistemin baş tanrısının kendisidir. Ortaçağda toplumun bilinçlenmemesi için kütüphanelerin, bilgi kaynaklarının, dogmatikçe inanılan kutsal kitapların topluma kapatıldığı bilinir. Günümüzde de hiyerarşik devletçi sistemin çıkarlarını bilimsellik kisvesi altında çok sistematik bir şekilde topluma yaydığı ve toplumun tümünü kendi eğitiminden geçirerek istediği şekle soktuğu görülmektedir.

Devletçi sistem toplumu gasp etmiş durumdadır

Esasında toplumsallaşmanın kendisi bir eğitim işidir. Toplumlar kendi toplumsallaşmalarını yaratırlarken, bunu özellikle de çocuklara, gençlere verdikleriyle yaparlar. İlk toplumdan günümüze kadar tüm sistemler kendi zihniyetlerine göre birikim ve tecrübelerini toplumun üyelerine aktarırlar. Böylelikle kendi zihniyetlerine uygun bir toplum yaratırlar. İlk toplumsallaşmanın etrafında geliştiği ana-kadın da çocuğuna toplumun ahlakını vermek suretiyle eğitmiştir, günümüzdeki hiyerarşik devletçi sistem de aynı şeyi yapmaktadır. Ancak zihniyetler farklı olduğundan, yetişen neslin dolayısıyla toplumun özellikleri de farklı olmaktadır. Toplum öncülerine göre şekil almakta ve eğitimle biçim ve öz kazanmaktadır. O nedenle de gelecek ve toplum anlamına gelen çocuklarını, gençlerini kimse başkalarına teslim etmek istemez. Toplumun kendi varlığını sürdürebilmesi için kendisinin olan çocukların ve gençlerin kendi denetimlerinde olması ve eğitilmesi gerekmektedir. Toplumsallaşma ancak böyle gerçekleşebilir. Ancak bugün devletçi sistem, toplumu gasp etmiş durumdadır. Toplumsal doğaya uygun bir şekilde eğitilmesi gereken çocuklar, beyinler, toplum bunu gerçekleştiremediğinden, devletçi güçler de toplumu ancak böyle ele geçirebileceklerini bildiklerinden iktidarcı güçler tarafından eğitilmektedir. Böylelikle de topluma akması gereken güç, devletçi-iktidarcı güçlere akmaktadır. Bu da toplumun garantisi olan gelecek nesilleri toplumun olmaktan çıkarmakta, iktidara sürüklemektedir. Böylelikle de köleleştiren sistem, devamlılık kazanmaktadır.

İktidarcı sistem, günümüzde okullu olmayı zorunlu bir hale bağlayarak toplumu aslında kendisine doğru sürüklemektedir. Okullarda onlara kendi çıkarları ve doğruları temelinde bilgiler vermekte ve böylelikle de kendisi için tehlike teşkil etmeyen, hatta kendi sistemi için kullanabileceği beyinler yaratmaktadır. Topluma ait olanı, ondan önce eğitim adı altında almakta, sonra da ona karşı kullanmaktadır. Önderliğimizin *"Görünüşte Türkiye'nin en eski ve tanınmış Siyasal Bilgiler Okulunun son sınıfına kadar üstün başarıyla tırmanmıştım. Sonuç, öğrenme yeteneğinin ölümcül bir darbe yemesiydi."* belirlemesi tam da bu anlama gelmektedir. Bu toplumu aslında teslim almaktır, çünkü toplumun varlığının garantisi olanlar, toplum karşıtı bir örgütlenme olan ve güçlü kurnaz adamın kafasından çıkmış olan bir klik tarafından kendilerinden çalınmaktadır. Çocuklar toplum karşıtı bir sistemin kafa yapısıyla eğitildiklerinden çocuklar aynı zamanda kendi özlerine ters ve yabancı bir şekilde yetiştirilmektedir. Alıntıdan da anlaşıldığı gibi neredeyse her zaman okullu olan, kendi toplumsal gerçekliğini küçük ve geri görmeye başlar, ondan utanır. Kayış çok hızlı ve köklü olur, yabancılaşma büyük olur. Enderun Mektepleri Osmanlı tarihinde meşhurdur, 19. yüzyılda Osmanlıda Kürtler için uygulanan Aşiret Mektepleri aynı amaçladır

ve esasında devletli geleneğin bir gerçekleşmesidir. İnsanlar önce toplumlarından alınmış, devlet zihniyetine göre şekillendirilmiş, hatta devletin önemli bürokratları haline getirilmiş sonra da kendi toplumlarına karşı kullanılmıştır. Bunun örneklerini bugün de fazlasıyla görmekteyiz.

En kutsal işler toplum dışı kesimlerce yürütülmektedir

Bunu bilimselliğin gücünü, imkânların çokluğunu ve iktidarcılıkta ulaştığı derinliğin yarattığı güçsüz insan halini de arkasına alarak en çok işleyen günümüz devletçi sistemidir. Eğitim faaliyetleri bugün toplum üzerinde kurulan hâkimiyetin en güçlü şeklidir. Sistem bu eğitimlerle, kendi sanat, kültür, felsefi yaklaşımını topluma taşırır. Günümüzün okuma-yazma, okullu olma hali neredeyse toplumun tümüne yayılmış durumdadır. Bu, devletçiliğin, iktidarcı yaklaşımın tüm topluma yayılmış olması anlamına gelmektedir. Bu anlamıyla hiçbir dönem, devletçi sistem bu kadar toplumun içinde yer etmemiştir. Devletçi sistem, önce zorunlu eğitim adı altında çocukları kendi sistemi içine almakta, sonrasında da okumalarının işe yaramasının yolunun üniversitelerden geçtiği manüpilasyonuyla herkesi daha fazla kendisine dahil etmektedir. Bu toplumun, toplumdan alınması pahasına gerçekleşmektedir. Bu nedenle de topluma karşı en büyük suçlar, toplumda yaratılan en büyük tahribatlar eğitim adı altındaki faaliyetlerle gerçekleştirilmektedir. Toplumun geleceği, toplumdan çalınmakta, toplumun en kutsal işi en toplum dışı olan kesimlerce ele geçirilmektedir.

İşte Önderliğimizin özelde akademiler genelde de eğitim faaliyetleri konusundaki ısrarının altında yatan temel etken, toplumun bu en kutsal işinin toplum tarafından yapılması gerektiği gerçekliğidir. Çünkü egemenler toplum karşıtı olduklarından kendileri için tehlikeli olabilecek beyinlerin olmasını istemezler, eğitim

"Eğitim, toplumun hiyerarşik devletçi sistemin yarattığı insanlık dışı şeylerin temizlenmesi için gereklidir. Bu yönüyle akademiler özgülünde eğitimler, toplumun tekrardan kendisi olma çabasıdır. Kendini güç yapmasının yolu, toplumun kendi eğitimini kendisi yapar hale gelmesinden geçer. Başkalarının zihniyetlerinden beslenen grup veya kişilerin sisteme karşı durması mümkün değildir"

kurumlarında düşünemez duruma getirilmiş insanlar yaratırlar. Bu nedenle de toplumun özüne uygun, toplumsal doğanın eşitlikçi, özgürlükçü özünü gerçekleştiren nesillerin yetişmesi için eğitim gereklidir. Eğitim, toplumun hiyerarşik devletçi sistemin yarattığı insanlık dışı şeylerin temizlenmesi için gereklidir. Bu yönüyle akademiler özgülünde eğitimler, toplumun tekrardan kendisi olma çabasıdır. Kendini güç yapmasının yolu, toplumun kendi eğitimini kendisi yapar hale gelmesinden geçer. Başkalarının zihniyetlerinden beslenen grup veya kişilerin sisteme karşı durması mümkün değildir.

Önderlik de kendi felsefesini, yaşam tarzını örgütlemek, sistemini kurmak ve geleceğe taşırmak için tüm faaliyetlerini bir akademi tarzında yürütmüştür. Bu yaklaşımın geleceğe de taşırılması için, bu akademilerin daha da geliştirilerek, derinleştirilmesini istemiştir. Bu akademiler, demokratik komünal değerler temelinde Apocu felsefe ve yaşam tarzını geliştirip derinleştirerek topluma verecek yerler olmalıdır. Bu, akademilerin gerçek anlamda özüne dönmesi, yüzünü halka çevirmesi anlamına da gelecektir. Bu konuda Önderliğimiz şunları belirtir: *"Ortaçağların kilise ve camileri bu geleneğin devamıdır. Yeniçağın doğuşunda bu gelenek okullar ve üniversiteler biçiminde adlandırılarak ve içeriği gittikçe bilimsel gelişmelere kavuşturularak sürdürülmüştür. Bu geleneğin gücü olmadan, uygarlıksal gelişmelerden bahsedilemeyeceği açıktır.*

Mahsum Korkmaz Akademisi deneyimi dalga dalga her alana taşırılmıştır

"Çok sınırlı da olsa, ulusal akademiler dönemini sağlayacak çalışmalara da çok önem ve yer verilmiştir. Tarih boyunca derya kadar kan akıtmanın ve çaba harcamanın yetmediğine, gerekli olanın anlam gücü ve derinliği olduğuna inanılarak, halk ve öncüleri için yaygın okullar dönemi başlatılmıştır. Yaşadığım her evi, bulduğum her çalışma sahasını bir okula dönüştürmek, yaşamımın ayrılmaz bir özelliği ve parçası olmuştur. İlkçağ filozofları gibi her duvarın dibi, her ağacın altı bir okul haline getirilmiştir. Halkımızın en eksik yanının beyin gücü olduğu bilinerek, bu çalışmalara yüklenilmiştir. Mahsum Korkmaz Akademisi deneyimi dalga dalga her alana, her insan grubumuza taşırılmıştır. Sadece askeri ve politik alanda değil, tarih, dil ve sanat alanlarında da akademi düzenine geçişin altyapısı ve zihni temeli ortaya çıkarılmıştır. Kürtlerin kültürel varlığına ve özgürlüğüne giden yolda tarihsel bir dönem olan akademik düzeyde eğitim sistemi bir gerçektir. Yapılması gereken, ilgili her alanda var olan olanakları birleştirip öz okuluna kavuşturmaktır. Politikadan dile, tarihten felsefeye, sanattan ekonomiye kadar her alanda yaratılan ulusal akademik düzey bir olanaktır. Büyük inanç ve çabayla bu yönlü çalışmalarımıza katkıda bulunmak kişileri yüceltir ve halkımıza özgürlük getirir. Bu yönlü görevlerini başaramayanların çağdaş uygarlık içinde yer tutmaları mümkün olamaz. Düşünce hâkimiyeti ve sanat yeteneği, yaşam pratiğinde başarı, iyilik ve güzellik demektir..."

Önderliğimiz İmralı'daki yoğunlaşmalarıyla tarihte mevcut hiyerarşik devletçi sisteme karşı mücadele yürüten, kendisini *'bilimlerin bilimi'* olarak tanımlayan Marksizm de da-

hil tüm hareketlerin sistemiçileşmekten, erimekten kurtulamamalarının nedeni olarak hâkim sistemin bilme ufkunu aşamama, onların paradigmalarının sınırlarında seyretme olduğunu gösterdi. Yoksa kimse tarihte demokratik toplum diye adlandırılan devlet dışı toplumsallığın bedel ödemediğini, mücadele yürütmediğini söyleyemez. Hatta Önderliğimiz eski paradigma temelinde gerçekleşebilecek bir başarının, bizi KDP ve YNK'ye benzeteceğini, bunun da ulaşılması istenen bir durum olmadığını belirtirken, zihniyet devriminin önemine vurgu yapmış oluyordu. Hareket olarak da bugünkü anlamda yeni paradigmaya ulaşmamış olsak da Önderlik şahsında mevcut sistemin bir dişlisi olmama yönünde özenli bir çabanın gösterildiği bilinmektedir. Önderlik de kendini ve yoldaşlarını yaratmaya, kalıpların içine girmemeye büyük özen göstermiştir. Devletçi paradigmayı aşma yönünde her zaman büyük çaba sahibi olmuştur. Bunun için de eğitimi, özgün bir zihniyeti geliştirmeyi her şeyin merkezine yerleştirmiştir. İmkânları beklemek yerine alıntıda da belirtildiği gibi, en küçük bir olanak, herhangi bir imkân, alternatif bir yaşam ve zihniyet yaratma, bunu yayma için değerlendirilmiştir. Nitekim PKK'nin grup döneminin tüm kadrolarının Ankara'da kiralanan bir evin bodrum katında eğitildikleri, ilk derslerini oradan aldıkları hep söylenir ve bilinir. Bir eğitim akademisi biçiminde kullanılan bu evde alternatif bir yaşam kuruluşunun öncülerinin iyi yetiştirildikleri, PKK'nin tüm mücadele tarihine ve günümüze bakıldığında rahatlıkla anlaşılabilir. Hareketin çekirdeğinin güçlü oluşturulduğu, sonrası dönemde çok açık bir biçimde görülmüştür. Bu, bir tarza dönüşmüş ve günümüze kadar gelmiştir. Ancak bu tarzın çok tersine işleyen bir yaklaşımın sonucu olarak gerektiği kadar akademinin örgütlendirilmesi, açılması çok sancılı ve zor olmuştur. Yer sorunu, maddi olanaklar sorunu, kadro sorunu vb sorunlar uzadıkça uzamıştır. Daha çok yapı ile ilgilenilmiştir. Hâlbuki işlevselliği esas almak gerekliydi ve halen de gerekli olan budur. Önemli olan yapısallık değil, işlevselliktir.

Eğitimin egemenlerin işi olmaktan çıkarılması gerekir

Devletçi sistem çok şatafatlı yapılar içinde toplumun canına okumaktadır. Toplum karşıtlığında en başarılı olduğu kurum, eğitim kurumları oluyor. İlk terbiyeci, eğitmen olan ana-kadının belki de özel olarak bir eğitim kurumu yoktu, ancak yaşamın tümü bir eğitimdi ve toplumun tüm fertleri anlık olarak toplumsal ahlak temelinde bir eğitimden geçirilmekteydiler. Ve tarihin toplumsal doğaya uygun en terbiyeli insanlarını yetiştirmesini bildi. Öyle ki bugün insanların uğraştığı hiçbir toplumsal soruna o toplumda yer yoktu. En ahlaklı, en politik, en özgürlükçü insanlar yetiştirildi ve insan-toplum olmanın temel yaşamsal ilkeleri oluşturuldu. Özü belirledi, kriter koydu.

Kurumlaşma daha sonraları oldu, Sümerlerde Eduba Okulu açıldı. Sistemi aşıladı, sistem için çalıştı. Sonraları mevcut toplumdaki ahlaki çöküntüyü gören Sokrates, okulunda topluma yeni ahlak vermek için dersler verdi, daha çok da gezgin bir halde bunu yürüttü. '*Kendini Bil*'i okulunun kapısına yazdırdı, sonraları gençlerin beynini yıkadığı gerekçesiyle, baldıran zehiri içmek suretiyle yaşamına son vermek zorunda bırakıldı. Öğrencisi Platon ilk defa 'Akademi' adını kullanarak bu geleneği devam ettirdi. (Derslerini Atina Kapısı'nın karşısındaki Akademos Tepesi'nde verdiği için okulunu da bu şekilde adlandırdı.) Sonrasında Hıristiyanlık ve diğer dinlerde manastırlar, medreseler hep bu geleneğin yapısal örnekleri oldu ve bunu sürdürdüler. Esasında aynı şeyi vermeye çalıştılar, toplumsal ahlakı güçlü tutmak istediler. Diğer yandan da devletli yapılar daha çok üniversitelerle kendi eğitim kurumlarını oluşturdular, sistemlerinin insanlarını orada yetiştirmeye çalıştılar. İşte devlet dışı toplumsallığın, toplumsal ahlakı koruma ve güçlü tutma çabasında olanların kulvarında olan hareketimizin tarihi de buna uygun gerçekleşirken, güncelde Önderliğimizin ısrarlarına rağmen yaşananlar buna çok da uygun olmamıştır. İlle de yapı dayatması geliştirilmiştir. Hala da bunun tam aşıldığı söylenemez. Bunun Önderliğimizin toplum eğitimi ve toplumun egemenlere ait olmaktan çıkarılması hususundaki duyarlılığıyla hiç de örtüşmediği, ters düştüğü açıklıkla görülmektedir.

Demek ki duyarlılığımız, toplumu eğitme, bilinçlendirme noktasındaki istemimiz Önderliğimizinki kadar güçlü değil. Demek ki hiyerarşik dev-

letçi sisteme olan öfkemiz Önderliğimizinki kadar güçlü değil. Demek ki sistem karşısında yürütülmesi gereken mücadelede tembellik, ertelemecilik yapabiliyoruz. Demek ki toplumun devlete ait olmasından Önderliğimizinki kadar rahatsız değiliz. Demek ki devleti toplumdan uzaklaştırmak için çok acelemiz yok. Demek ki mevcut durumumuzdan çok da rahatsız değiliz, işleri böyle de yürütebileceğimizi düşünüyoruz. Demek ki böyle kaldığımız ölçüde sistemin birer yaratımı olmaktan kurtulamayacağımızı derinden hissetmiyoruz. Özcesi demek ki kapitalist moderniteye olan öfkemiz yetersiz. Demek ki tarzımız, takip ettiğimizi söylediğimiz Önderliğimizin tarzına uymuyor. Hâlbuki bu hareket hiçbir zaman olanaklarla iş yapmayı benimsememiştir. Bu hareket bir Önderlik hareketi olduğundan, Önderliğine göre şekillenmiştir. Onun tarzı, yaşam anlayışı, mücadele felsefesi temel ilkeler olarak benimsenmiştir. Nitekim Önderliğimiz sürecin uzatılması, ertelenmesi karşısında *"bir ağacın altında bile olabilir."* şeklinde tutum belirlemiştir.

Mademki hiyerarşik devletçi sistem, insanı insan olmaktan çıkarıyor, toplum karşıtı bir yapıdır ve Özgürlük Hareketi de bu sistemin bir parçası olmak istememekte, onu aşmaya çalışmaktadır. O halde bu nasıl gerçekleşecektir? Mademki öngörülen ve devleti toplum yaşamından uzaklaştırmayı amaçlayan, halkın örgütlü sistemi olan demokratik konfederalizmi inşa etmek istiyoruz, o halde bu nasıl gerçekleşecektir? Mademki teorik tespitlerde tüm toplumun ve herkesin hiyerarşik devletçi sistemin köleleştiren etkilerini yaşadığını belirtiyoruz, o halde toplumu ve kendimizden başlamak üzere herkesi bu insanlıktan çıkaran sistemin elinden nasıl kurtaracağız, köleliğin etkilerini nasıl atacağız? Mademki toplumsal gerçeklikler inşa edilmiş gerçekliklerdir ve her bireytoplum zihniyet gücüyle yaratılıyor, o halde bunu nasıl ve hangi zihniyet gücüyle gerçekleştireceğiz? Mademki toplum kendi eğitimini kendisi yapamadığından geleceği gasp edilmiş haldedir, o halde insanları insanlık düşmanı olan devlet yapısallığından nasıl uzaklaştıracağız? Daha da uzatılabilecek olan bu gerekliliklerin mevcut tarz ve yaklaşımla gerçekleştirilemeyeceği açıktır.

İnsanlaşmak için sistemin etkilerinden kurtulmak gerekiyor

Toplumun kendisi olma, iktidarcı klikten kurtarılması gibi çok temel bir sorunu vardır. Mevcut durumda toplumsal yaşamda devlet ve iktidar yaşamın her karesinde adeta kendiliğinden üretilir haldedir. İktidarca canına okunmuş toplum, kendi cellâdına sevdalanırcasına karşıtını kendinde yaşatmaktadır. İktidarın öznelliği altında inim inim inleyen ve nesneleştirilen, karılaştırılan toplum, egemenlerinden aldıkları *'terbiye'* ile aynı sistematiği kendi içinde işletmekte, özne-nesne zihniyetini hep canlı tutmaktadır. Devletlerin ek bir çabaya girişmelerine ihtiyaç yoktur. Bu çark hiyerarşinin ortaya çıkışından beri kurulmuştur ve kendi içinde sistematik ve yetkindir. Karşısında mücadele yürüttüğümüz sistem çok güçlüdür. Yarattığı insan tipi onun en büyük gücüdür. Bunun yanı sıra her gün sistem ömrünü uzatabilsin, çıkarlarını devam ettirebilsin diye binlerce thinkthank kuruluşu, sayıları neredeyse milyonları bulan ve toplum karşısında herhangi bir sorumluluk duymayan yalancı bilginler sistem için çalışmaktadır. Okul sistemleri de zaten en mükemmel bir şekilde işlemektedir. Ve insanlar oralarda gerçekten de bilim ve hakikati öğrendiklerini sanmaktadırlar.

Bunların yanı sıra hiyerarşik devletçi sistem, Önderliğimize kızgındır, kendilerine benzemediği için kızgındır. Tüm eritme çabalarına rağmen bunu gerçekleştirememenin öfkesini yaşamaktadır. Maskelerinin düşmüş olması nedeniyle öfkeliler. Önderliğimizin demokratik toplum geleneğinin sistemiçileşmemiş belki de tek temsilcisi olduğunun çok iyi bilincindedirler. O nedenle amansız saldırmaktadırlar. Topyekûn saldırmaktalar ve bir sistem halinde yönelmekteler. Sistemi etkileyen ve ortadan kaldırılması gereken bir kişilik ve çizgi olarak görmektedirler. Tüm bunların bilincinde olarak hareket etmek, sırf Özgürlük Hareketi'nin herhangi bir yerinde olunduğundan dolayı değil, gerçek insan olabilmek için bir gerekliliktir. Çünkü var olan sistem, insanlıktan uzaklaştıran bir sistemdir ve günümüz insanlığı bundan önemli oranda nasibini almıştır. İnsanlaşmak için sistemin bu etkilerinden kurtulabilmek gerekir. Toplumun öncüleri, tüm bu saldırıları karşılayabilmek, dahası karşı saldırıya geçebilmek için bir eğitim seferberliği ruhuyla hareket etmek zorundadırlar.

İnsan toplumuyla toplum ahlakıyla ayakta durur

"Eylem harekettir. Hareket sürekli akış halinde olmaktır. Sürekli akan ırmak gibi olmak için sağlam kaynaklardan beslenmek gerekir. Bu kaynak insan için toplumu ve toplumun enerji adası olarak ahlakıdır. Toplumsal sorunları görmek, çözüm yollarını ortaya koymaya çalışmak ve daha çok da insanları sorunlar karşısında duyarlı olmaya yöneltmek insani bir görevdir. Bu görevi yükleyen ahlakilik durumu olarak sorumluluk bilincidir"

Evrende varlık olmayı başarmış her olgunun bir anlamı vardır. Evrende anlamsız herhangi bir şeyin var olduğunu düşünmek mümkün görünmemektedir. Denilebilir ki, anlam sahibi olmak evrensel bir yasadır. Hangi gücün neden ve niçin varoluşa yol açtığını sormak ve bu soruyu yanıtlamak başka bir konudur. Yanıtı oldukça zor bir sorudur bu. Bu sorunun binlerce yıldır tüm insanlığın kafa yorduğu ve yanıtlamak istediği temel bir soru olduğunu biliyoruz: Beni kim, neden yarattı; ben nasıl yaratıldım? Bu ve benzeri soruları sadece insan mı sorar, bunu tam bilmiyoruz. Ancak başka varlıkların bu soruyu sorup sormadığı sorusunu soranın sadece insan olduğunu kendimizden hareketle iyi biliyoruz.

Varoluşun nedenlerini ve yaratanı tartışma konusu geniş bir konudur. Ancak her varoluşun kendisini bir anlam ile ortaya serdiğini belirtmek mümkündür. Bildiğimiz kadarıyla anlam işiyle en çok ilgilenen de yine insandır. Anlamın sırrına ermeye çalışırken anlam kazanan da yine insandır. Dolayısıyla şimdiye kadarki insanlık serüvenine anlamı bulma yürüyüşü denilebilir.

Anlam gücü insanı temel özne yapar

Yaradılış konusunda sorulsa da yanıtlanması kolay olmayan sorular çoktur. Soruların çokluğu ve derinliği bu konuyu adeta içinden çıkılmaz hale getirebilmektedir. Ancak toplumsal varoluş ile anlam konusu bizzat insanın kendi hayat serüveni içinde gerçekleşmeye başladığından, insanlar bu konuyu kendi yaşam dönemlerine göre tartışmışlar ve yanıt bulmaya çalışmışlardır. İnsan bu temel özelliğinden ötürü hem yaşar, yaşamak için çaba harcar, hem de kendisini gerçekleştirmeye yönelir. Bu durum insanın tüm algılamalarının merkezine kendisini koymasına neden olmaktadır. İnsan temelde kendisini tanıyarak çevresini tanımaya başlamıştır. Kendisinden bağımsız duran nesnelerin anlamsallaştırılması da insanın kendi hafızasının bir sonucudur. Her şeyi tanımlayan insan olduğuna göre, doğru ya da yanlış anlamlara yol açan da yine insan olmaktadır. İnsanın bu anlam gücüne sahip olması onu en azından doğanın temel bir öznesi yapmıştır. Bu öznenin doğru tanımlanması, daha doğrusu bu öznenin kendisini doğru tanımlaması diğer tüm tanımlamaları bire bir etkiler. İnsan kendi kendisini tanımlayan ve anlamlandıran bir varlıktır. Tüm tanımlamaların doğru olanla özgürlüğe akması, en başta insanın kendisini 'insanca' tanımlamasına doğrudan bağlıdır.

İnsana kendi dışındaki diğer olguları tanımlama olanağını veren şey esasta onun toplumsallığıdır. İnsan toplumsallıkla anlam gücüne kavuştuğu gibi, başka varlıkları tanıma ve anlamlandırma gücüne de toplumsallığı sayesinde kavuşmuştur. Bu temel ilkeden dolayı insanlığın evrensel varoluş içindeki anlam kaynaklarını onun toplumsallığında aramak en doğrusudur. En çok suyun bulunduğu yeri arayan kimsenin bunu okyanusta, yeryüzünün en yüksek noktasını bulmak isteyen birinin bunu dağlarda araması gibi, insanı da toplum denilen olgunun içinde aramak temel bir doğrudur.

Toplumun ne olduğu ve nasıl ortaya çıktığı sorusunun cevabı da insanın kendi yaşam değerleriyle verilmelidir. İnsanın maddi ve manevi yaşamı, toplum denilen varlığın görünür kılıp anlam dünyasını sunduğu mekânlardır. İnsanlık için bu yaratılış veya varoluş biçimi, nereden bakılırsa bakılsın, onu doğada temel bir özne haline getirmiştir. Yani bizzat insan bireyinin kendisi değil, içinde yaşadığı toplumsallığı ve toplumun insan bireyinde dile gelen maddi ve manevi değerleri insanı doğada özne haline getirmiştir. Bunun için insana anlam kazandıran toplum denilen olgunun temel yapısını bilmek, buna göre yaşamak insanlığımız için kaçınılmaz olmaktadır. Madem insan bir varlık olarak toplumu ile evrende anlam kazanıyor, varlıklaşmayı başarıyor, o halde insanın içinde yaşadığı toplumu tanıması önemli olmaktadır. Özellikle toplumu toplum yapan ahlak ve politika gibi alanları kendi işleyiş yasalarıyla tanımak ve buna göre yaşamak, insan nedir sorusuna verilecek başlıca yanıt olmaktadır. Toplumsal yaşam pratiği içinde esas olarak insanlığın kendi öz değerlerini yaratarak bugüne geldiğini

biliyoruz. Zaten bu değerlerden bağımsız insanı düşünmek, insanı ancak biyolojik varlık düzeyinde tanımaya olanak sağlar. Bu da anlamı toplumun içinde arayan, bu arayışı ile kendini yaratan insan olmaz.

"Toplumu ahlaki yanıyla ele alarak tanımaya çalışmak, verilen olguların doğaları gereğidir. İnsan bireyinin kendi toplumu ile ilişkisine benzer bir ilişki toplumsal olgu ile ahlak arasında vardır. İnsan tüm gücünü içinde yaşadığı toplumdan alarak devamlılığını sağlamaktadır. Toplumun da gücünü ve devamlılığını ahlaktan aldığını vurgulamak gerekir"

Tüm varlıklar ikili bir yapı gösterir

İnsanın kendisinde bulunan anlamlandırma gücünü doğada özne olmasına neden olan özelliğinin temeline koyabiliriz. İnsanın kendi dışındaki varlıkları neden ve nasıl tanımladığı, içinde yaşayıp kendisini gerçekleştirdiği toplumuyla ilişkilerinin bir sonucudur. İnsanın başka bir varlığı tanıması ihtiyaçtan doğmuştur. İhtiyaç toplumsallığın bir özelliğidir. İhtiyaç başka bir varlığı tanımaya yol açar. Tanımak, dar anlamda sadece 'nedir' sorusuna cevap vermek demek değildir. Tanımak için birçok eyleme gereksinim vardır. Tanımanın kendisiyle getirdiği birçok sonuç da bulunmaktadır. Tanımak en başta kendinden taviz vermeyi gerektirir. Tanımak, tanımaya çalıştığımız şeye yakınlaşmayı gerektirir. Tanımak değiştirmek olduğu gibi, kendinde değişimi de kabul etmek demektir. İnsan sorumluluğundan dolayı tanır. Tanıma aynı zamanda insanın kendisini sorumluluk altına almasına da yol açar. İnsan neden kendisini sorumlu görmekte ve sorumlu kılmaktadır sorusunun cevabı toplumsallığının devamlılığında gizlidir. Toplumsallığın devamlılığı için başka şeyleri tanımak gerekir. İnsanın doğada bulunan en becerikli özne olmasını, en iyi şekliyle onun başka şeyleri tanıma ve onlardan yaşam sahaları kurma davranışında görebiliriz. Bu özellik insanın koca bir kültür dünyasını yaratacak kadar emek ve çaba harcamasına götürmüştür. Bu ve benzer birçok insan özelliğinin yol açtığı sonuca toplum diyeceğimiz gibi, insanın bu özellikleri kazanmasına neden olan mekâna da toplum denilebilir.

Tüm varlıkların ikili bir yapı gösterdiği ispatlanmıştır. Anlam da bir olgudur. Bu olgunun varlık kazanması için de gerekli olan şey ikili yapının varlığıdır. Dualistik yapının ahengi varlığın oluşumuna neden olurken, her varlığın tanınması için ise kendi karşıtına ihtiyacı vardır. Bu karşıtlıkta iki karşıt şeyin varlığı birbirine karşı negatif gibi görünüyorsa da, karşıtlar birbirini anlamlandırdığı için pozitif olabilmektedirler. Bu tanımlamadan hareketle toplum denilen varlık için de bazı hususlar belirtilebilir. Tanımlamaya toplum denilen olgunun nasıl işlev kazandığından başlayabiliriz. Örneğin toplumun onu canlı bir organizmaya dönüştürüp eylemsel kılan yanı nedir? Toplumu maddi bir kütle olmaktan çıkaran, ona doğadaki diğer varlıklardan başka başka özellikler yükleyen özelliği hangisidir? Tüm bu ve benzer soruların cevabı toplumu aktifleştiren, onu görünür kılmaya sevk eden iç enerjisi olarak ahlak denilen olgudur. Önderliğimizin deyimiyle, ahlak olmadan toplum kurulmaz. Topluma maddi bir olgu olarak bakıldığında, ahlak da onun manevi yanıdır. Toplum esasta manevi olan özellikleri sonucunda maddileşmektedir. Toplum beden ise, ahlak onun ruhu olmaktadır. Ruh canlılığın işaretidir. Toplum canlı bir varlıktır. Ahlak toplumun gören gözü, işiten kulağı, hisseden yüreğidir. Yukarıda verilmeye çalışılan 'tanıyan ve tanınan' arasında belirtilen hususları işleten güç de ahlak olmaktadır.

Demek ki insanı evrensel varoluşu içinde insan yapan toplumu ise, toplumu da toplum yapan esasta ahlak denilen olgudur. İnsanlık toplum içinde anlam kazanmakta, anlamlandırdığı diğer tüm varlıkları da toplumsal yaşamlarının ihtiyaçları sonucunda anlamlandırmaktadır. İnsan, toplum ve ahlak ilişkisinden dolayı, çok rahatlıkla denilebilir ki, 'ne kadar ahlak, o kadar işlevsel toplum gerçeği' doğmakta; 'ne kadar fazla toplumsal işlevsellik, o kadar da değişip dönüşen insan gerçeği' ortaya çıkmaktadır. Değişim ve dönüşüm toplumsal ahlakilik gereğidir. Çünkü toplumsal olan, kendi rotasında değişendir. Değişim temel yaşam yasasıdır. Yaşam yasalarına göre olmak ahlakilik açısından olmazsa olmaz bir şeydir. Burada temel bir soru nasıl bir değişim noktasında ortaya çıkmaktadır. Değişim nasıl olacak, kim nerede nasıl değişecek, değişmesi gereken nedir gibi birçok sorunun bu konuda sorulup yanıtlanması gerekir. Bu hususta soruların peşi sıra gelmesi konuyu zorlaştırmamaktadır. Çünkü ahlakilik olgusu insan için adeta bir terazi gibi ölçü verdiğinden, çok soru sorulsa da işimizi sadeleştirebilmektedir. Örneğin kendisini sorumlu görmeye başlamış bir insan için yapılacakların önemli bir kısmı tamamlanmış gibidir.

Toplumlar gücünü ve devamlılığını ahlaktan alır

Toplumu ahlaki yanıyla ele alarak tanımaya çalışmak, verilen olguların doğaları gereğidir. İnsan bireyinin kendi toplumu ile ilişkisine benzer bir ilişki toplumsal olgu ile ahlak arasında vardır. İnsan tüm gücünü içinde yaşadığı toplumdan alarak devamlılığını sağlamaktadır. Toplumun da gücünü ve devamlılığını ahlaktan aldığını vurgulamak gerekir. Başka bir deyişle toplumsallığımızın güvenliğini sağlayarak ona devamlılık kazandıran şey ahlakın kendisi olmaktadır. Evrende kendi özsel değerleriyle toplum ve insan olarak iç

içe iki varlık anlam kazanmışsa, bunda ahlakın belirleyici rol oynadığını belirtmek insanlık kimliğimiz gereğidir. Evrendeki her varlığın anlam sahibi olduğunu belirtirken, insanlığın bu evrensel yasaya göre olmasına olanak tanıyan en önemli şeyin ahlak olduğunu belirtmek yerinde olur. İnsan nedir sorusunun bir cevabı *"insan toplumsal bir varlıktır"* şeklinde olurken, diğer bir cevabın da *"insan ahlaki bir varlıktır"* tarzında verilebileceğini bilmek gerekir. İnsan ahlaki bir varlık olarak ahlak ile en iyi olan ne ise onu tanımaktadır. En iyi, insana layık olandır. İnsanın kendisinin doğada yaptıkları iyi olan şeylerdir. İnsan 'iyi' olanı esas alır. Burada haklı olarak iyi nedir sorusu sorulabilir. Biz bu soruya cevaben, *"toplumsal olan, insana göre olan iyidir"* diyebiliriz. Bencillik, bireycilik kötüdür. Komünal düşünmek ve yaşamak iyidir. Barış iyidir, savaş kötüdür. Bu ikilemleri daha da arttırabiliriz. İnsan olgusunu ve yaşam değerlerini iyi nedir, ne tür şeyler iyidir soruları ile boğmaya gerek yoktur. İnsan toplumu doğru ve özgürce yaşama yolunda götürecek iyi olanları esas almaya başlandığında, bu yaklaşımıyla yaşam içinde binlerce olması gereken iyi olanları da kendiliğinden netleştirmiş ve yenilerini yaratmış olacaktır.

Ahlak ile insan kendini var kılmak için önemli bir enerjiye kavuşmuştur. Bu enerji insanın en iyi şekilde çalışmasına da yol açmaktadır. İnsan toplumsal bir varlık olduğu için çalışır, emek verir. İnsana böyle olması gerektiğini söyleyen şey ahlakiliktir. İnsan nasıl çalışmalı, hangi çalışma topluma daha faydalıdır konusunda da ölçüyü ahlak vermektedir. Çalışmak, emek vermek insanın değişim ve dönüşümünü hızlandıran temel özelliğidir. İnsanların hareket edip yaşam yolunda yeni hayatlar kurduklarını emeklerinden anlarız. Tüm bu yeni olanların insanca bir yaşam tarzında anlam kazanması da ahlakın bütünleştiren gücüyle olmaktadır. İnsanlar emek verince, ait oldukları yere ve topluma bağlanırlar. Bu bağlanma kendi içinde insanı sorumlu kılmaktadır. Buradaki bağlanma tümüyle kişiyi insan olarak neler yapması gerektiği konusunda sorumlu kılmış demektir. Tüm bu belirlemelerle insan denilen varlığın nasıl anlam kazanmakta ve anlam derinliğine yol açmakta olduğu bütün ana hatlarıyla ortaya çıkmış olmaktadır.

Konumuzu daha somut ele almak için toplumsal görevler bağlamında toplumsal yaşam ve birey olgusunu güncellik içinde ele alabiliriz. Bu bize insan ve toplumunun ahlakilik açısından verilen tanımlamaya göre nerede durduğunu görme olanağı verir. Bir kez insanın kendi görevlerine sahiplik etmesi, doğruyu ve iyi olanı esas alarak insanca olan yol içinde hareket etmesi için vicdan sahibi olması gerekir. Vicdan insanı sorumlu kılarken, aynı zamanda sorumluluk duygusuyla da insan kendi vicdanını büyütmektedir. Vicdanı büyük insan, enerjisi çoğalmış insandır. Vicdan, insan için en önemli eylemsel güçtür. Vicdanı olmayanların eyleme geçmesi tümüyle mümkün olmaz demesek de çok zordur. İnsan en başta vicdanlı olduğu için haksızlıklara karşı bir duruş ve davranış içine girmektedir. İnsan en kolay haksızlıklara karşı harekete geçiren vicdanı sayesinde insanlık ölçüsünü ortaya koyabilmektedir. Günümüz insanlık durumu için kendi anlamsallığının neresinde durduğunu bu özellikleri ele vermektedir. Bunca toplumsal sorunların varlığına rağmen sorunların çözümüne ilişkin gerekli çaba ve mücadele verilemiyorsa, ahlak olgusundan hareketle bu durum tanımladığımız insanlıkta bir sorunun yaşandığını gösterir.

Aidiyet ve sorumluluk arasındaki kopmaz bağ

Doğru bir vicdan -ahlak- için en başta 'insan'a ihtiyaç vardır. İnsan toplum içinde gerçekleşen bir varlık olduğu içindir ki, vicdanlı olmak isteyen insan öncelikle kendisini doğru ve iyi ortaya koyacağı bir toplum ortamına ihtiyaç duyar. Bunun için vicdanlı olan, en başta iyi bir insan olmak için bireyin ait olduğu toplumun üyesi olması fikrine inanması gerektiğini bilir. Toplumsal yaşamın ölçüleri ve kurallarının da kendi bireyini demokratik ve komünal özellikte yetiştirmesi gerekir. Kuşkusuz toplum kendi bireyini bu temelde yetiştirmektedir. Ancak reel gerçeklik temelinde bakıldığında, hâkim yaşam tarzının bireyi tanımsız bırakabileceği de görülebilmektedir. Toplumsallık vardır. İnsan toplumsuz yaşayamaz. Ancak hâkim olanların toplumu nasıl ele aldıkları, yaşanacak olanları doğrudan belirlemektedir.

Bireyin kendisini toplumuna ait hissetmesi ile sorumluluk duygusu arasında kopmaz bir bağ vardır. İnsanı sorumluluk altına alan, bunu hatırlatan, bu anlamda insanın değişim ve dönüşüme yönelmesine neden olan şey insanın yükümlülük bilinci olarak ahlakıdır. Vicdanı ve ahlakı kalmamış bir insan, herhangi bir haksızlık karşısında sorumluluk duymaz. Bu insan toplumdan kopmuş bireyci insandır. Dolayısıyla bir insan bireyi için toplumsal ahlakilikle yaşamayı başarması bireyciliği reddetmesiyle başlar. Günümüzde yaşanan temel bir sorun, daha doğrusu tüm sorunların temelini döşeyen sorun, toplumsal yapının parçalanmış yapısının kendi üyesini komünal temelde anlamlandıramamasıdır. Bugünün toplumsal yaşamı, yaşadığı ahlaki erozyondan dolayı anlam yitimine uğramıştır. Anlam yitimi insanın yitimidir. Çünkü anlamlandıran, anlam için anlam yaratan insandır. Anlam yitimi yaşamış olmak, iyi ve kötünün birbirine karışması anlamına da gelmektedir. Bu da yaşamın çirkinlik içinde geçmesi demektir. Sade bir tabirle buna yaşamın ölçülerini kaybetmesi denir. İnsan için bu ahlaksızlık olduğu gibi kimliksizliği de ifade etmektedir. Toplumsal kimlik yitimi demek, insanın bireycileşmesi demektir. Bunun için duyarsızlık, kendini yaşamak ve sorumsuz davranmak hem ahlaksızlık hem de insan olarak kendi anlam dünyasından kopmaktır.

Bireycilik toplumsal sorumluluğun bitişidir. Toplumsal sorumlulu-

ğun insan vicdanıyla direkt bağı vardır. Bu anlamda bireyci olmak sorumsuz olmak demektir. Bireyci kendisine karşı ancak günübirlik felsefeye göre sorumluluk duyabilir. Bireycilik başka bir insanın diğer bir insanı tanımasını, tanımlamasını da engeller. Günümüzde yaşanan ilişkisizliğin bir nedeni de budur. Toplumsal ilişkilerin darlığı, asosyallik nedeni olan bu durum ahlaksızlığın da boy verdiği ortamdır. Bunun içindir ki, aynı apartmanda veya aynı sokakta yıllarca beraber yaşadıkları halde, insanların birbirini tanımamaları şurada kalsın, selamlaşmamaları da normal bir insan davranışı olarak görülebilmektedir. İnsanların birbirlerini tanımaması normalleşmiştir. Oysa insanın evreni, onun yaratılış sırlarını tanıma, bu sırları anlama iddiası vardır. Bu tir. Ortadoğu'nun 'bir lokma, bir hırka' felsefesinin derviş ve bilgeliğini esas almak iyi ahlak için esastır. Bu yaklaşım doğru ve iyi ahlakın nerede başlayacağını ortaya koymaktadır. Her varlığın tanımlanması için sahip olduğu temel ilkeleri vardır. İnsanlık için iyi ahlakın varlık ilkesi ise toplumsallıkla başlar. Çünkü ahlak olmadan toplum, toplum olmadan da ahlak olmaz. Toplum ve ahlak olguları etle kemik gibi birbirine yapışıktırlar. Ama ikisi arasındaki bağ bunun da ötesindedir.

İyi ahlakı bir de toplumsal eylemsellik halinde görmekteyiz. İyi ahlak toplumsallığa karşı saldırıların olduğu yerde yerinde durmaz. İyi ahlak sorumluluk duygusu biçiminde yansır. Sorunların yaşandığı yerde iyi ahlak insanı arayışa götürür. Sorunları çözme gücünü ve cesaretini veren de özünde insanın ahlaki yanıdır. Çünkü ahlak aynı zamanda toplumun denenmiş ve yaşamı geliştireceği ispatlanmış bilinç durumudur. Ahlaki bilinç pratikleşme gücüdür. Toplumsal pratik sadece yeni şeyler yapmak demek değildir. Toplumsal pratik yeni şeyler yapmak olduğu kadar, ahlaki olmayan durumları ortadan kaldırmayı da gerektirir. Çünkü ahlaklı olmayı engelleyen bir durum yaşandığından, özellikle bugün için ahlaklı olmak için işe ahlaksızlığı deşifre etmekle yola koyulmalıdır demek yerindedir.

Günümüzde temel sorun insanlığın ahlaki sorunlar yaşadığına insanları inandırmaktır. Adeta toplumsal sorunların varlığı ahlakiliğin yokluğundan değil de insanların birbirlerinin işlerine çok karıştığından oluyormuş gibi bir yalan ahlaksızlıktan ötürü rahatlıkla söylenebilmektedir. Bu yalan ahlaka inceden ama keskin kılıçla bir saldırıdır. Yaşamda hâkim olan da bu düşünce olduğu için yaşamın paramparça olmuş hali rağbet görebilmektedir. Günümüz yaşamında bütün bu parçalanmışlıkların yarattığı tablo insanda köklü tanımsızlıklara neden olmuştur.

"Günümüz putçuluğu kapitalist yaşam kalıplarıdır. Kapitalizmin topluma vazgeçilmez olarak sunduğu yaratımlarıdır. Bireyci olmak bir putçuluktur. Sorumsuzluk bir putçuluk durumudur. Her şeyin maddi bir karşılığının olması da putçuluktur. Kapitalist dil bu putçuluğun sunum biçimidir. Tıpkı zaman gibi putların da sadece biçimlerinin değiştiğini bilmek ve buna inanmak ahlaki olmaktır"

büyük çelişkiyi yaşadığı halde, bunu normal gören duruma ahlaksızlık veya kötü ahlak demek, iyi ahlak sahibi olmanın bir gereğidir.

Ahlak toplumun bilinç durumudur

İnsan sadece birbirine karşı değil, her şeye karşı sorumludur. Çünkü tanıyan ve tanımlayan kendisidir. Bunun için insan varlığının anlam yüceliği başka insanlarca tanımlanmayı gerekli kılmaktadır. Bu tanımlamaya yol açan etkenlerin başında ise, tanımlananın ahlaki duruşu gelmektedir. Ahlaki olmak, başkaları için de yaşama sarılmayı gerekli kılar. Ahlaklı olmak, yaşamı başkaları için kurmaktır. Yaşama kurucu olarak katılmak yaşanacak bir şey varsa onu başkalarına bırakmak ahlakilik-

Yaşanan realiteden ötürü insanın kendi sosyal gerçekliği karşısında cahil olduğu söylenebilir. Tanıyan ve tanımlayan insan, hâkim olan toplumun yürütülüş tarzından dolayı kendisini tanımlamayacak duruma getirilmiştir. Günümüz insanlığının sorunları belirtilmeye çalışılırken, bunun nedenlerinden bir tanesinin de bu parçalılık olduğu bilinmelidir. Bu ruhsal parçalanmadan ötürü insan çok ciddi toplumsal sorunlar karşısında bile tepkisiz kalabilmektedir. Tepki canlılığın bir işaretidir. İnsanın tepkisi razı olunmayan şeye karşı olur. İnsanda tepkisizlik her şeye razı olduğu anlamına gelir. Her şeye razı olmak, boyun eğmek demektir. İnsan en iyisine bile kolay kolay razı olmazken kötüye bile razı ise, bu durum insanın ne derecede boyun eğdiğini veya insana boyun eğdirildiğini gösterir. Boyun eğmek köle olmaktır. İnsan bir en iyisine razı olur, bir de köleleştirilince kendisine sunulan her şeye razı olur. Bu durum en fazla da günümüzde yaşanmaktadır. İnsanlığın yaşadığı gelişmeler insanın en iyisini seçebilme ve yapma olanağını verebilmektedir. Buna rağmen tarihin en kötü ve çirkin yaşamı da gerçekleşmiş derin kölelikten ötürü yaşanabilmektedir.

Bugün toplumsal yapının parçalanmışlığından kaynaklı ahlaksızlık hâkim bir realite olduğu için, tüm kötülükler 'kuzu postuna bürünmüş kurt' misali kendisini sunabilmektedir. Bu durumda görünen maalesef sadece post olmaktadır. Postun içinde gezen kurt görülmemektedir. İmaj çağının ve onun temel tarzı biçimciliğin özünden koparttığı kutsal hayatın trajik hikâyesidir bu! İnsanlığın mevcut hali ve ahlak sorunlarından dolayı kurt uluyarak saldırdığı halde, bu kuzuların melemesi şeklinde algı-

lanmaktadır. Sorunlara yol açan bu algılanış değiştirilmezse ve bir şekilde bu sorunlar çözülüp aşılamazsa insanın kendi sonunu getirebileceği söylenmektedir. Ahlak bir de bu bakımdan bizim açımızdan önemlidir. İnsana bütünlüklü bir yaklaşımı geliştirebilmek, yaşanan sorunlara eğilebilmek için de ahlak sahibi olmak gereklidir. Çünkü ahlak insana insani olanı seçme imkânı verir.

Bugün itibariyle ahlaki olmanın temel bir ölçüsü de toplumsal sorunlar karşısında duyarlı olmak ve insanları duyarlı kılmaktır. Duyarlı olmak aynı zamanda devrimciliktir. Diğer insanları duyarlı kılmak, eyleme geçirmek devrimciliğin ilk adımıdır. Ahlaki olma noktasında yaşanan sorunlardan dolayı tarihin devrimcileşmek için en fazla ihtiyaç duyduğu zaman bugündür. İnsanlık adına atılan her adım bugün itibariyle devrimciliktir. Kendini bilmek devrimci olmaktır. Devrimci olmak sürekli bir devingenlik içinde olmaktır. İnsanın sürekli devingenlik içinde olması, kendi kişiliğini sorgulaması anlamına gelir. Bu anlamda devrimci olmak kişilik kazanmak, toplumsallaşarak kendi görev ve sorumluluklarının ne olduğunun bilincini diri tutması ve geliştirmesi demektir. Bu da her zaman eylem halinde olmak demektir.

Eylem harekettir. Hareket sürekli akış halinde olmaktır. Sürekli akan ırmak gibi olmak için sağlam kaynaklardan beslenmek gerekir. Bu kaynak insan için toplumu ve toplumun enerji adası olarak ahlakıdır. Toplumsal sorunları görmek, çözüm yollarını ortaya koymaya çalışmak ve daha çok da insanları sorunlar karşısında duyarlı olmaya yöneltmek insani bir görevdir. Bu görevi yükleyen ahlakilik durumu olarak sorumluluk bilincidir. Günümüzde hâkim olan bireycilik insanın bu görevlerini yapmasını engelliyor. Bundan dolayı toplumdan kaçışın somut ifadesi sorunlardan kaçmak biçiminde görülüyor. Toplumsal görevlerinden kaçış, aynı zamanda insanlığından kaçıştır. Toplumsal sorunlar, toplumun ahlaki yapısının bozdurulmasıyla ortaya çıkmış sorunlardır. Buna yol açan ise devlet ve iktidar olgusudur. Toplumsal sorunlardan kaçış toplumsallıktan kaçıştır. Toplumsallıktan kaçış devlete iktidara doğru kaçıştır. Toplumun tümü iktidar sahibi olamayacağı için de devlete kaçış köleliğe kaçıştır. Toplumsal sorunlardan kaçış sorunları görmezden gelmekten kaynaklanmaktadır. Sorunları görmezden gelmek, anlam gücünü ve vicdanını kaybetmekle ilişkilidir.

Devrimcilik toplumsal düşünmek ve yaşamaktır

Bunca toplumsal sorunların yaşanmasına rağmen, sanki hiç kimsenin sorunları yokmuş gibi bir durum yaşanmaktadır. Sorunları başkaları yaşıyor denilerek, insanların her gün defalarca karşı karşıya kaldığı sorunlar karşısında bile duyarsız kalmalarına neden olunmuştur. Bu ise toplumsallık anlamında bir hastalık durumudur. Tüm bu hastalıklı durumlar kesinlikle insanın toplumsal gerçeğinin parçalanması ve vicdanlarının yara almasıyla direkt bağlantılıdır. Her sorun toplumsal bir ihtiyacın karşılanmamasından doğmaktadır. İnsanın duyarsızlığı, bu ihtiyaçların giderilmesinde rol üstlenmemesine neden olmaktadır. Bu da insanın en temel özelliği olan yaratıcılığını kaybetmesine yol açmıştır. Artık yaratıcılığın olduğu alanlar bilgisayar programları ile yaratılan animasyon filmleri ve simülasyon alanlarıdır. Yaşam tekrarın ve mekanikleştirilmişliğin teneke halinden çekilmez hale gelmiştir. Bunu bilmemek, bilip de gereklerini yerine getirmemek ahlaki boşluğun yaşanmasından kaynaklanmaktadır. Bütün toplum üyelerinin yaşananları görmesi ve görüp karşı koymasının ilk adımı vicdan sahibi olmalarından geçer. Bugün en fazla da vicdanı ayaklandırmak ve eyleme geçirmek gerektiği ortadadır.

Devrimci eylemselliğe yol açacak ahlaka sahip olmaya ekmek ve sudan daha fazla ihtiyaç duyduğumuz bir süreçte yaşamaktayız. Devrimcilik toplumsal düşünmek ve yaşamaktır. Çünkü maddiyatçılık ve bireycilik temel insan değeri haline getirilmiştir. İnsan için en zor iş toplumda hâkim hale getirilmiş düşünce ve yaşam kalıplarını aşmaktır; insanları yeni zihniyete, yeni bir vicdana, yeni bir toplumsal sisteme alıştırmaktır. Bunun en zor iş olması toplumsal mantığın dogmatik özellikler göstermesinden kaynaklıdır. Tanımak ve tanımlamak aynı zamanda dogmatik olmaya da yol açar. Dogmatikliği aşmak put kırmaktır. Her dönemin putları olmuştur. İnsan bireyi üzerinde kurulacak en büyük baskı toplumsal baskıdır. İnsanlar en kolay toplumsal baskı altında ezilir ve yenilirler. Toplumsal baskının devletçi karakteri aynı zamanda put yapmaktır. Putçuluk ahlaki düşüştür. Ahlaki düşüş olmadan insanlar putlara inanmazlar. Tüm insanlık dışı uygulamalar birer putçuluktur. En çok toplumsal sorunlar bugün yaşandığı için, en çok putçuluğun bu dönemde yaşandığını rahatlıkla ileri sürebiliriz. En çok putçuluk bu dönemde yaşanıyorsa, en fazla ahlaksızlık bu dönemde yaşandığı içindir.

Günümüz putçuluğu kapitalist yaşam kalıplarıdır. Kapitalizmin topluma vazgeçilmez olarak sunduğu yaratımlarıdır. Bireyci olmak bir putçuluktur. Sorumsuzluk bir putçuluk durumudur. Her şeyin maddi bir karşılığının olması da putçuluktur. Kapitalist dil bu putçuluğun sunum biçimidir. Tıpkı zaman gibi putların da sadece biçimlerinin değiştiğini bilmek ve buna inanmak ahlaki olmaktır. Devrimcilik her açıdan kapitalist putçuluğa meydan okumak ve toplumsal ahlaka dönüşü sağlamaktır. Bunun yolunun 'kapitalist din'den çıkmak olduğunu bilmekten geçtiğine inanmak gerektiğini belirtmek özgürlük getirecek ahlakilik gereğidir. Bunun başlangıç duasının insanın kendisine varoluşunun anlamına soru yöneltmekten geçtiğini bilmek gerekir. Bu bilinci edinmiş olanların da kendini değiştirmek ve yanı başındaki insanları değiştirip dönüştürmekle sorumlu olduklarını bilmeleri en kutsal insanlık işidir.

EĞİTİM ZAMANI

"Yürüyüşten dönüp noktaya ulaştığımızda, günlük mutfak görevlisi olan grubumuzun en genç üyesi ve Doğu Kürdistanlı olan Xeyri arkadaş, çaylarımızı çoktan hazırlamıştı. Onun bu tavrı arkadaşları çok mutlu etmişti. Herkes ona teşekkür ediyordu. Çünkü böyle bir görevi olmamasına rağmen, fedakârlık yaparak dört manganın da çaylarını hazırlamayı kendine görev bilmişti. Bu durum grubumuzun kaynaşma derecesini de gösteriyordu. Kahvaltılıklarımızı masanın üstüne koyarak, çaylarımızı doldurduk"

"Kişilikte zafere ulaşan bireyin devrimde geri adım atması mümkün değildir"

Rêber Apo

Güneş gittikçe kendini daha şiddetli hissettirmeye başlamıştı. Havalar ısınmış, ilkbahardan yaz mevsimine yavaş yavaş geçiliyordu. Artık akşamları üşümeden yatılabiliniyordu. Yapraklar iyiden iyiye büyümeye başlamıştı. Her yer yemyeşil bir örtüyle kaplanmış, küçük dereciklerden gelen bahar suları tükenmeye başlıyordu. Esas kaynaklar ise daha canlıydı.

Rojbaş ile beraber ictima yapılıp, spora başlandı. Daha ilk günler olmasından kaynaklı spor bize sıkıcı geliyordu. Fakat zaman ilerledikçe spor bizim için olağan bir hale gelmiş, vücudumuz da açılmıştı. Gerçeği söylemek gerekirse, ben bir türlü spora ısınamadım, aslında sevmiyordum. Spor bittikten sonra herkes timlere gidiyordu. Timlerin sayısı dört veya beş civarında değişiyordu. Bazı arkadaşlar ağaç getirirken, diğer arkadaşlar da su ve ateş işleri ile ilgileniyorlardı. Genel de her işte bir iş bölümü ve kolektivizm hâkimdi. Her tim kahvaltısını yaptıktan sonra eğitim için son hazırlıklarını tamamlıyordu. O gün, havaların bozuk olmasından dolayı, eğitimi görmek için beş dakika uzaklıkta olan kış kampının okuluna gittik. Hava bulutlu ve yağmurlu olduğundan, okulun içi karanlıktı. Ama komisyonda modern gerilla üzerine eğitim veren Numan arkadaşın sesi hem karanlığı yırtıyor, hem de yağmur gürültüsünü bastırıyordu. Komisyon anlatım sırasında birden durdu ve Orhan arkadaşı ayağa kaldırdı. Orhan kısa boylu, esmer ve grubumuzun doktoruydu.

Komisyon *"sence modern gerilla nedir?"* diye sorunca Orhan arkadaş *"tekniği iyi bilen, taktik ustalığa sahip olan, aynı zamanda tekniği taktiğe uyarlayabilen, etkin ve sonuç alıcı vuruş tarzı ve kabiliyeti sergileyendir. Ayrıca beş parmak formülünü (gizlilik, hareketlilik, inisiyatif, hızlılık ve ani vuruş) bütün ciddiyeti ile eksiksiz yerine getiren gerilladır"* diye cevap vermişti. Komisyon *"Helwest arkadaş sen ne diyorsun? Kuzey sahasından en son gelen sensin"* dedi. Ben birden heyecanlanmaya, kızarmaya başladım. Ne diyeceğimi bilemiyordum. Ama artık ayaktaydım ve bir şeyler belirtmem gerekiyordu. *"İnsan bir şeyi başarmak ya da bir görev yerine getirmek istiyorsa, o şeye aşk derecesinde bağlı olması şarttır. Gerillacılık da bir aşktır. Aşkı ne derecede yaşarsan, o düzeyde gereklerini yerine getirir ve zafere koşarsın"* böylece görüşümü belirttikten sonra derin bir nefes alarak yerime oturdum. Bu seferlik de kendimi kurtarabilmiştim.

Modern gerilla dersi, iki aylık eğitimlerle yoğun tartışma ve diyalog neticesinde sonuca vardı. Hemen hemen bütün arkadaşlarda genel ve ortak bir anlayış sağlanmıştı.

O günkü subay; esmer, saçları genelde dökülmeye başlamış bir arkadaştı. Subay erzakın geldiğini haber verip, bizden bir buçuk saat uzaklık-

ta olan, lojistik kurumuna gidilmesi için arkadaşların görevlendirilmesi gerektiğini söyledi. Böylece her timden iki kişi olmak üzere, 10 kişi ile göreve gidildi. Görevden kaynaklı o gün eğitim yoktu. Biz de kalan arkadaşlar olarak noktayı değiştirip yeni manga yapımı ile uğraştık. Çünkü bahar suları kurumuş olduğundan, asli kaynakların yakınına nokta kurmamız gerekiyordu. Artık naylonlara ihtiyaç olmadığından, naylonlar kaldırıldı. Her tim çardak yaptı. O gün adeta tabiri caizse, doğa katliamı yapıldı. Çünkü çardaklar için, ağaç dallarına ve yapraklarına ihtiyaç vardı. Yaprakları çok gür olan ağaçlar, bir iki saat içinde adeta çırılçıplak bir duruma gelmişlerdi. Bu sırada arkadaşlar görevden geliyorlardı. Yorgun, argın, ter içinde mesafeli olarak noktaya ulaşıyorlardı. Lojistikçi olan Amed arkadaş gelen erzakı düzenlemek ve denetlemek için mutfağa gitti. Amed, iri yarı bir yapıya sahipti. Tipik Amed kişiliğine sahip özellikleri olup, sesi her zaman bir şeyleri bastırmak istercesine yüksekti. Birden mutfaktan yüksek seslerden oluşan, bir kalabalık gürültü işitildi. Tabi herkes bunun Amed arkadaştan kaynaklı olduğunu biliyordu. O akşam, lezzetli bir yemek yedikten sonra, televizyon saatinin gelmesiyle, isteyen arkadaşlar televizyona gidip gelişmeleri takip ediyordu. Sonra da televizyondan geri gelen arkadaşlar diğer arkadaşlara haberleri aktarıyordu.

Kendimizi Amed eyaletinde dolaşıyormuş gibi hissediyorduk

Bugün ki eğitim Amed Eyaleti'nin tarihi, coğrafyası, mücadeledeki rolü ve ileriye dönük görevleri üzerineydi. Komisyon Numan arkadaştı, kendisinin Amed'li olması ve uzun süre orada pratik yürütmesi, Amed'i yol yol, köy köy dağ dağ, bölge bölge tanımasını sağlamıştı. Gerçekten de aradan uzun bir süre geçmesine rağmen, patikaları hatta su kaynaklarını bile çok iyi hatırlıyordu. Ağırlıkta alanda görev yapmış olduğundan, her noktaya ilişkin mutlaka bir anısı bulunuyordu. Bu bizim için de avantaj ve büyük bir fırsattı. Numan arkadaşın anlatımıyla bir an kendimizi Amed eyaletinde dolaşıyormuş gibi hissediyor ve gitmek için daha da sabırsızlanıyorduk. Fakat yalnızca Akdağ (Zazaca Koy Spi) alanını iyi bilmiyordu. Ben o alanda görev yaptığım için o alan hakkındaki bilgileri daha çok ben açtım. Akdağ alanı Amed eyaletine bağlıysa da aslında Bingöl'ün Genç ilçesine bağlı, bir bölgeydi. İki günlük eğitimden sonra, teorik düzeyde de olsa Amed coğrafyasını, halkını, mevzilenmesini tanımış, genel bir bakış açısı ve yaklaşım tarzını kazanmıştık. Eğitimden sonra Amed'e bir an önce ulaşma heyecanı ve coşkusu bütün düşüncemizi sarmıştı.

Eğitim süreci ile beraber silah, çanta, raxt, elbise, mermi, bomba, cihaz, dürbün gibi askeri teçhizatlarımızı da temin etmeye çalışıyorduk. Malzemelerin sağlam ve çok dayanıklı olmasına çok dikkat ediyorduk. Çünkü önümüzde uzun ve zorlu bir yol bizi bekliyordu. O yüzden hazırlıklarımızın tam ve eksiksiz olmasına çok dikkat ediyorduk.

Eğitim süresi Ana karargâhtan Zozan arkadaşın gelişiyle birlikte tüm hızıyla devam ediyordu. Zozan arkadaş 1 Haziran Hamlesi üzerine iki günlük bir seminer verdi. Bu seminer esnasında 1 Haziran Hamlesi sırasında Kuzey'de yer alan arkadaşlarda pratik tecrübelerini, görüşlerini belirttiler. Eğitim bittikten sonra voleybol sahasını, bayan arkadaşlara bırakarak, biz erkek arkadaşlar futbol sahasına gittik. Futbol maçı her zamanki gibi gürültülü ve çekişmeli geçiyordu. Kıyasıya mücadeleden sonra karanlığın yavaş yavaş bastırmasından kaynaklı, maç sona erdi. Futboldan kaynaklı her yerimizde, bütün kaslarımızda ağrılar başlamış, zor bela mangalara ulaşmıştık.

Savaşın bir gerçekliği vardır ki o da ilk hata son hatadır

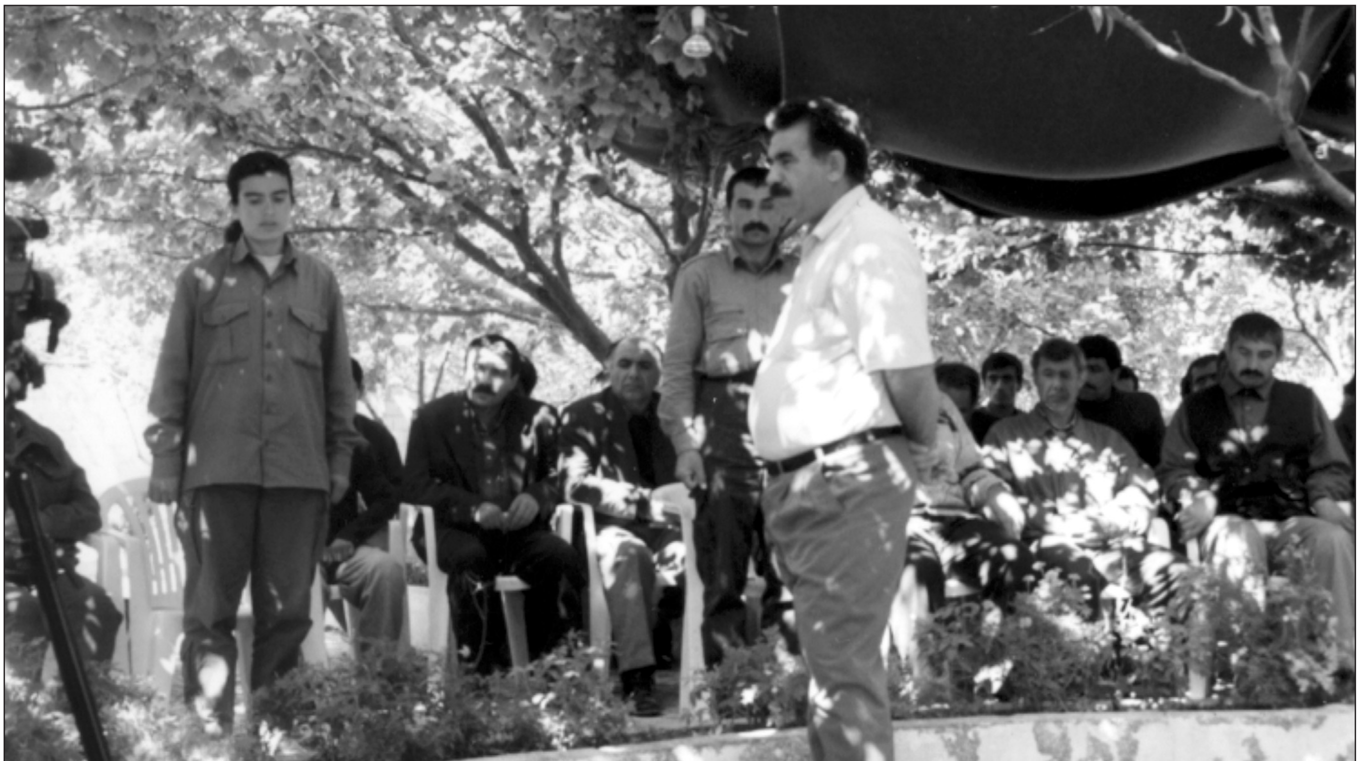
Sabahları artık spor yerine bir saatlik yürüyüş yapıyorduk. Bu sabah da yürüyüşle birlikte, Erzurum grubuna pusu kuracaktık. O çerçevede Boğaz'da mevzilenerek Erzurum grubunun gelmesini bekledik. Bir süre sonra grup gözüktü. Kendi hallerinde ağır ağır birazdan olacaklardan habersiz, rutin yürüyüşlerini yapıyor olmanın rahatlığıyla, bize doğru geliyorlardı. Tabii ki sorumlu düzeyde olan arkadaşın pusudan haberi vardı. Fakat grubun haberi yoktu. Öncülerinin bizi geçmesine izin verdik. Grubun yarısını da bizi geçene dek bekledik, bizim gözümüz pusu grubunun sorumlusu Kahraman arkadaştaydı. Göz işareti ile vur emrini vermesiyle Erzurum grubunun yarısını "imha" ettik. Bu eğitim amaçlı olduğundan hem gülüyorduk, hem de Erzurum gücündeki

arkadaşlarla tartışıyorduk. Bazıları pusuyu fark ettiklerini söyleyerek, durumu kurtarmaya çalışıyordu. Ama savaşın bir gerçekliği vardır ki o da ilk hata son hatadır. Bu her zaman için geçerlidir. Çünkü düşman hiçbir zaman karşısındakini affetmez, elinden gelse bir kaşık suda boğar. Eğitimde olsa herkes bunun ciddiyetinin farkındaydı. Zaten Erzurum gücü de yaptığı toplantıda; pusu eğitiminin sonuçlarını tartışıp sonuç çıkararak verdikleri önemi göstermişlerdir. Yürüyüşten dönüp noktaya ulaştığımızda, günlük mutfak görevlisi olan grubumuzun en genç üyesi ve Doğu Kürdistanlı olan Xeyri arkadaş, çaylarımızı çoktan hazırlamıştı. Onun bu tavrı arkadaşları çok mutlu etmişti. Herkes ona teşekkür ediyordu. Çünkü böyle bir görevi olmamasına rağmen, fedakârlık yaparak dört manganın da çaylarını hazırlamayı kendine görev bilmişti. Bu durum grubumuzun kaynaşma derecesini de gösteriyordu. Kahvaltılıklarımızı masanın üstüne koyarak, çaylarımızı doldurduk. O esnada Numan arkadaş elinde bir demet tüzik ile kahvaltı masasına gelip oturdu. Numan arkadaş *"arazide o kadar tüzik varken masaya tüziksiz oturulur mu? Bana bakın elim boş gelmiyorum"* diyerek takılmıştı yaşlı yoldaşımız. Amed arkadaş (gülerek) *"biz noktaya yakın yerlerdekini toplamaya tenezzül etmeyiz. En az bir iki saat uzak olan yere gideriz. Bir demet değil torbayla toplar getiririz. Ayrıca senin gibi bireyci de değiliz"* diyerek o da kendince cevaplamıştı.

Numan arkadaş *"O zaman, gidin toplayın ve getirin. Konuşmaya gelince mangalda kül bırakmıyorsunuz"* demişti.

Haki arkadaş askeri kanunla beni kaldırdı

Kahvaltımızı ve hazırlıklarımızı yaptıktan sonra Haki arkadaşın toplantı yapacağı yere gittik. Bir süre sonra saçlarının çoğu ağarmış ve düzgün askeri bir duruşa sahip olan Haki arkadaşın gelmesiyle ayağa kalktık. Selamlaşmadan sonra yerimize oturduk. Haki arkadaş *"arkadaşların bildiği gibi, Kuzey'e gitmek için hazırlık yaptığımız bu süreçte, hazırlıklarımızın ne düzeyde olduğunu eksik ve yetmez yanlarımızın hangi noktalarda çıktığına dair sohbet etmek için, buraya toplandık".* Belli bir süre arkadaşların söz alıp konuşmasını bekledi. Fakat kimse konuşmadı. Haki arkadaş askeri kanunla beni kaldırdı. Haki arkadaş *"Helwest arkadaş seninle başlayalım senin görüşün nedir?"* Ben hazırlıklı olmadığımdan dolayı ayağa kalktıktan sonra belli bir süre bekledim. Ve çevreme bakındım. Ne konuşacağımı ölçüp biçtikten sonra kısık bir ses tonuyla konuşmama başladım. *"grubun hazırlık düzeyi belli bir aşamadadır. Her arkadaşın çabası ve azmi var, tabii ki eksiklikler de var, burada yapılan eksiklikler belki fazla zarar vermez ama Kuzey'de zorlanmalar yaşatır".* Bu esnada ben kendimden bir örnek vererek *"ben Kuzey'de iki defa bir şey olmaz mantığıyla hareket ettim, her ikisinde de ölümden kıl payı kurtuldum"* diyerek anlattım. Böyle sohbet havası içinde diğer arkadaşlar da görüşlerini belirttiler. Genelde hazırlık sürecinin ciddiyeti ve verilmesi gereken önemi üzerine tartışmalar gerçekleşti. Hazırlık sürecinin Kuzey'de hareket ediliyormuş gibi sürdürülmesi gerçekliği üstünde, herkesin hem fikir olduğu bir toplantı oldu. Haki arkadaş genel toparlanma yaparak toplantıyı sonuçlandırdı.

Dağlıların intikam yemini

"Hep, 'biz devrim yolunun yoldaşlarıyız' derdi. 'Birbirimize bir yaklaşımımız olacaksa yoldaşça olmalı, bizi birbirimizle tanıştıran bu devrimse bu devrime yakışır olmalı' diyordu sürekli. Sağlam bir ideolojik duruşa sahip bir arkadaştı. Amed arkadaş, 'insan PKK'de büyüyecekse emeğiyle büyümeli' diyerek emekten yana devrimci duruşunu ortaya koyuyordu her zaman. İnsanın kendi öz emeğine çok değer verirdi. Hem yaşam boyutuyla hem ideolojik anlamda herkesin kendisini eğitebilmesinin, kendi kendine yetebilmesinin gerektiğini ve bunların temel noktalar olduğunu bize öğütlerdi"

Biz de onların hikâyelerinin üzerine yeni hikâyeler ekleyecektik

Adı, namı, tarihteki kadim yeriyle bilinen Zagroslarda gerillacılık yapıyordum. Gerillaya katılmadan öncede Zagroslar hakkında çok şey okumuş ve duymuştum. Çocukluk günlerimde ninem Zagroslara ilişkin anlattığı hikâyelerle bizi uyuturdu. Tabii bunları o zaman anlamıyordum.

Büyüyüp dağlara bir gerilla olarak geldiğimde ve Zagroslarda gerillacılık yapmaya başladıktan sonra ninemin bizi uyutmak için anlattığı hikâyelere anlam vermeye başladım. Sadece ninemin anlattığı hikâyelere anlam vermeye çalışmıyordum. Aynı zamanda yeni hikâyelerin birer kahramanı olarak bu dağlarda yaşamaya başladığımızın da farkına varıyordum. Çünkü artık bundan böyle Zagroslara ilişkin anlatılan hikâyelere bizim de hikâyemiz ekleniyordu. Zaten bizden önce o dağlarda yürüyen, mücadele eden yüzlerce, binlerce yoldaşımızın hikâyeleri bu hikâyelere yenisini eklemişti. Biz de onların hikâyelerinin üzerine yeni hikâyeler ekleyecektik. Ve gelecek tarihi kesit bu kez bizim hikâyelerimizle dolu olacaktı. Hareket olarak yeni bir tarih yazmak amacıyla yola çıkmamış mıydık? Ters yüz edilen tarihi ayakları üzerinde doğrultmak için kadim tarihin yaşandığı ve gerçek yaşam alanı olan yerleri mekân tutmamış mıydık? Ama ne yazık ki eski tarihte olduğu gibi yeni tarih de büyük acılarla yazılacaktı. Zaten bizden önce canını feda eden yoldaşlarımızın acıları bunu kanıtlamıştı bile.

Abdulkerim Uray (Amed)

2006 yılında Zagrosun güzelliklerini yaşayarak mücadelemize devam ediyorduk ve etmeye devam edecektik. Ama düşmanımız geçmiş tarihte olduğu gibi günümüzde de bize Zagrosların güzelliklerini yaşatmamaya kararlıydı. Çünkü durmadan bizi imha etmek amacıyla operasyonlar gerçekleştiriyordu. Bizi kendi ülkemizin dağlarından koparmak için her şeyi yapıyordu. Bizi vurmak, Kürt halkının acılarına yeni acılar eklemek için her şeyi yapıyordu. Bu amaçla yazın sonlarına doğru gerçekleştirdiği bir nokta baskını operasyonuyla altı arkadaşımızı şehit düşürmüştü. Söz konusu operasyonda Levent, Zilan, Şaho, Latif, Agit, Seyvan adında altı arkadaşımız şehit düşmüştü. Gerilla ne ahını ne de intikamını yerde bırakmamıştı bu güne kadar ve bu günden sonra da böyle olacaktı. O yüzden biz de onların intikamını almak için yemin ettik. Hiçbir yoldaşımızın kanını yerde bırakmadığımız gibi bu yoldaşlarımızın da kanlarını yerde bırakmamaya kararlıydık. Ki birçok arkadaş bu arkadaşların intikamını almadan yiyeceğimiz yemek bize haramdır diyordu

Zaten Zagroslarda da Cilo gücü olarak hareket ediyorduk. Ve o sırada Geliyê Zap taraflarında kalıyorduk. Arkadaşlarımızın intikamını almak için yönelebileceğimiz hedefler arasında Geman karakolu vardı. Yönetimdeki arkadaşlar o karakola yönelik bir intikam eylemi yapmamızı kararlaştırdılar. Geman'a intikam eylemi için gidecektik. Bu eylem uzun zamandan sonra Zagrosta yapılan ilk saldırı eylemi olacaktı. Eyleme kol komutanı olarak çok değer verdiğim Amed arkadaş geliyordu. Amed arkadaş eski bir arkadaştı Amed alanından yeni gelmişti. Zagroslarda daha önce kalmıştı. Ancak Amed Eyaletine gidip geldikten sonra Zagroslara geri dönmüştü. Eylemin temel amacı şehit düşen arkadaşlarımızın intikamını almaktı. Ama bu eylemin benim açımdan çok farklı anlamları vardı. Birincisi bu katılacağım ilk eylem olacaktı. O heyecanla gidecektim. İkinci ve asıl olanı ise arkadaşlarımızın intikamını almak amacıyla gerçekleştireceğimiz eylem olmasıydı. Eylem yerine varmak için üç dört günlük yol yürümemiz gerekiyordu. Eylem kararıyla birlikte eylem yerine gitmek için dört gün yürüdükten sonra eylem yapacağımız Geman karakolunun yakınlarına vardık.

Savaş an meselesidir yakaladığın anda bir şeyler yapmak zorundasın

Eylem gerçekleştirmeyi planladığımız gün 1 Eylül 2006'ya denk geliyordu. Yani eylemimiz o geceye denk gelmişti. Eylem öncesi böyle bir tarihte böyle bir şey olabilir mi diye tartışmıştık. Hatta eylemi bile yapıp yapmama konusunda da tartışmalar yürüttük. Ama üç dört günlük yürüyüş gerçekleştirmiştik, her şey planlanmıştı. 1 Eylül Dünya Barış gününde böyle bir eylem yapmak ideolojimize de yakışmıyordu. Hepimiz bunun bilincindeydik ama koşullarımız zamanı ayarlamak için uygun değildi. Realitemiz istediğimiz zaman eylem yapmamızın önünde biraz zorlayıcı oluyordu. Çünkü bir eylem planlamak, gerçekleştirmek için hazırlıklar yapmak o kadar kolay bir şey değil. Büyük riskleri göze alarak bunların hepsini yapıyorsun. O yüzden ertelemeyi de düşünmedik. Çünkü bir daha öyle bir fırsat yakalamayabilirdik. Kaldı ki savaş zaten an meselesidir. Yani yakaladığın anda bir şeyler yapmak zorundasın.

Önceleri tarihi çok iyi hesaplayamamıştık, arkadaşlarımız şehit düşmüştü ve biz onların intikamını almak istiyorduk.

Yolda Amed arkadaşla bu durumu epey tartıştık. İçimizdeki en tecrübeli arkadaş oydu. Hani içimizde mayınlama ya da suikast eylemlerine katılanlar olmuştu ama içimizde onun kadar tecrübeli olan yoktu. Onun dışında öyle ciddi eylemlere katılan yok denecek kadar azdı. Gemana vardıktan sonra bir saldırıyla eylemi başlattık. Uzun yıllardan sonra gerçekleşen ilk saldırı eylemi olduğu için düşman bir şoku yaşıyordu. İlk saldırıdan sonra düşman kısa süre içinde yaşadığı şoku atlattıktan sonra eylem çatışmaya dönüştü. Ancak düşman şoku atlatana kadar 10 ölü 12 yaralı vermişti. Yaklaşık bir saat kadar çatışma sürdü. Eylemden alacağımız sonucu almış ve artık geri çekilme yapmamız gerekiyordu.

Noktaya ulaştıktan sonra kaybımızın ağırlığı üstümüze çökmeye başladı

O sırada eylem koordine cihazları durmadan Amed arkadaşa çağrı yapıyordu. Ama Amed arkadaş cevap vermiyordu. Hepimizde bir panik, bir merak yaşanmaya başladı. Hepimiz acaba Amed arkadaşa bir şey mi oldu diye kendi kendimize sormaya başladık. Biz seslenerek çağıralım dedik çünkü sesimiz gidecek kadar yakın mesafedeydik. Çağırdık ama bize Amed arkadaş değil de başka bir arkadaş cevap verdi. Artık yavaş yavaş geri çekilmeye başlamıştık. Amed arkadaşın bulunduğu kol biraz ağır geri çekiliyordu. Geldiklerinde yanlarında Amed arkadaşın yerine onun cenazesinin olduğunu gördük. Korktuğumuz ama hiç kimseye söylemeye cesaret edemediğiz şey başımıza gelmişti. Kol komutanımız Amed arkadaş şehit düşmüştü. Durumu koordineye aktardık. Koordine acil bir şekilde Amed arkadaşın cenazesini alıp geri çekilmemizi istedi. Bu saldırı esnasında yaralananlar da olmuştu. Yine kol komutanlarımızdan Rıfat arkadaş yaralanmıştı. İki yaralımız ve bir şehidimiz vardı. Çok ağır bir şekilde geri çekilme yapıyorduk. Düşman bunu fırsat bilerek her yerden bize saldırmaya

başladı. Mermi yağmuru altında çekiliyorduk. Eylem gerçekleştirdiğimiz karakol ve tepe Hakkâri'ye çok yakın olduğu için erkenden kobralar da geldi. Saldırılar yoğunlaşınca artık cenazeyi götüremez olduk. O yüzden Amed arkadaşın cenazesini sakladık. Ardından yaralılarımızı alıp hızla oradan uzaklaştık. Geri çekilmemizi sağlam bir şekilde gerçekleştirdik ve noktaya ulaştık. Noktaya ulaştık ama bir eksikle ulaşmıştık. Noktaya ulaştıktan sonra kaybımızın ağırlığı daha da çok üstümüze çökmeye başladı. Çünkü Amed arkadaşın şahadeti hiçbirimizin beklemediği bir kayıptı.

Biz devrim yolunun yoldaşlarıyız

Amed arkadaş, yaşam duruşu, komutanlık tarzı ideolojiye yaklaşımı ve kadın özgürlük hareketine yaklaşımıyla farklı ve çok mütevazı, her davranışıyla örnek alınabilecek bir arkadaştı. Hep, *"biz devrim yolunun yoldaşlarıyız"* derdi. Birbirimize bir yaklaşımız olacaksa yoldaşça olmalı, bizi birbirimizle tanıştıran bu devrimse bu devrime yakışır olmalı diyordu sürekli. Sağlam bir ideolojik duruşa sahip bir arkadaştı. Amed arkadaş, insan PKK'de büyüyecekse emeğiyle büyümeli diyerek emekten yana devrimci duruşunu ortaya koyuyordu her zaman. İnsanın kendi öz emeğine çok değer verirdi. Hem yaşam boyutuyla hem ideolojik anlamda herkesin kendisini eğitebilmesinin, kendi kendine yetebilmesinin gerektiği ve bunların temel noktalar olduğunu bize öğütlerdi.

Bunları bize söylerken kendi yaşam tecrübesinden aktardığı için hepimiz onu dinlemekten onun dediklerini uygulamaktan heyecan duyardık. İç eyaletlerde çok kalmıştı, zaten en son olarak da Amed eyaletinden gelmişti. Yoldaşlığında sınır tanımazdı. Nerede bir yoldaşının ona ihtiyacı olsaydı bayan erkek ayrımı yapmadan yanında olurdu. Yaşamda üstten bir duruşu olmadığı için herkes onu kendisine çok yakın bulurdu.

Amed arkadaş bir dağ ve dağlar içinde de bir Zagroslar sevdalısıydı

Amed arkadaş sigara içerdi. Yine bölüğümüzde de birçok arkadaş sigara içiyordu. Amed arkadaşın farklılığı şöyleydi: Sigara varken kimseye sigara ikram etmezdi. Sigara olduğu dönemler kendi cebinden sigarasını çıkarır kimseye ikram etmeden içerdi. Ama sigaramız olmadığı zaman o hemen sigarasını cebinden çıkarır arkadaşlara ikram ederdi. Biz merak ederdik neden bize sigara olduğu zaman ikram etmiyorsun da böyle olmadığı zamanlar ikram ediyorsun diye sorduğumuzda, O *"sigara varken ben arkadaşlarımı zehirlemek istemem ama bir ihtiyaca dönüştü mü arkadaşlarımın ihtiyacını karşılarım"* diye cevaplardı.

Yoldaşlıkta bencilik yoktur diyerek PKK gerillalarının yoldaşlığının sınırlarını çiziyordu.

O geri çekilmeden sonra iki üç defa Amed arkadaşın cenazesini almak için gittik her seferinde pusuya düşüp geri gelmek zorunda kaldık. Ama hiçbir zaman cenazesini almaktan vazgeçmedik. Kışa kadar cenazesini alma mücadelesini verdik. Kışa doğru gittiğimizde cenazesini aldık. Getirip adına Zagroslarda yaptığımız şehitliğe gömdük. Amed arkadaş bir dağ ve dağlar içinde de bir Zagroslar sevdalısıydı. Çok sevdalısı olduğu dağlarda yıllarca yaşadı. Yanında yüzlerce arkadaş şehit düşmüştü. Bu arkadaşların hepsinin acısı Amed arkadaşın yüz hatlarını oluşturuyordu. İnsan yüzündeki hüznünden arkadaşlarına olan bağlılığını görürdü. Zaten sonuçta yine şehit düşen arkadaşlarımız için gerçekleştirdiğimiz bir eylemde şehit düştü. Yoldaşlarımızın intikamını almak için canını verdi. Kendisini toprağa emanet etti. Ve yüreklerimizde büyük acılar bırakarak aramızdan ayrıldı. Yüreklerimize bir fide olarak ekildi. Yarının meyve veren ağacı olarak yeşerecek. O hep yüreğimizde yaşayacak. Yoldaşı için canını veren bir yoldaşı bırakalım unutmayı ona layık olmadan yaşamayı bile asla hiçbir Kürt gerillası düşünemez.

Gerilla yaşamımda hiçbir zaman unutamayacağım bir anım bu olurken, hiçbir zaman unutamayacağım bir komutanım da bu eylemde şehit düşen Amed arkadaş oldu.

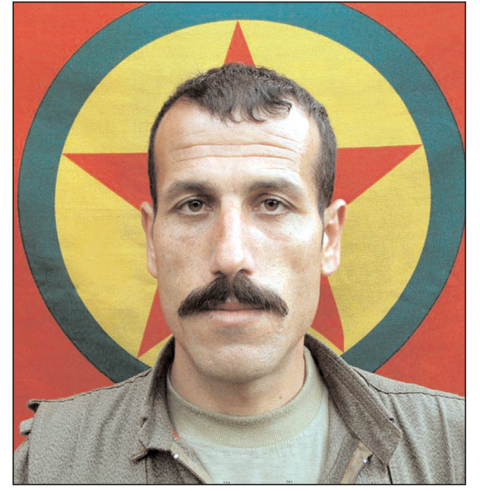
Berivan SİİRT

Adı, soyadı: **Gurbet İlhan (Arzu)**
Kod adı: **Xurbet**
Doğum yeri ve tarihi: **Şırnak 1983**
Şahadet tarihi: **21 Eylül 2009 Yüksekova/Hakkari**

Adı, soyadı: **Necmeddin Xıdır**
Kod adı: **Necmi**
Doğum yeri ve tarihi: **Piranşehir 1986**
Şahadet tarihi: **20-27 Eylül 2009 Zap Medya Savunma Alanları**

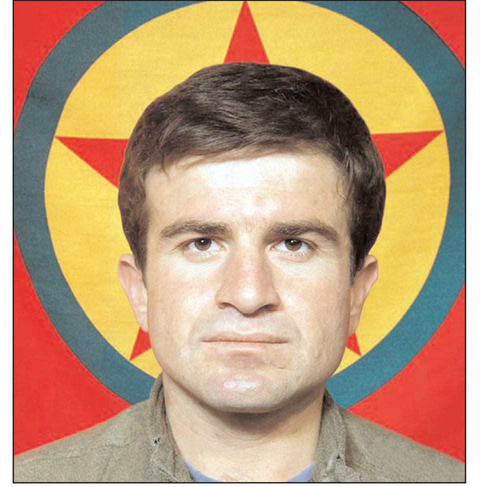
Adı, soyadı: **Özdal Kaplan**
Kod adı: **Baran Bitlis**
Doğum yeri ve tarihi: **Ahlat/Bitlis 1980**
Şahadet tarihi: **24-27 Eylül 2009 Bitlis**

Adı, soyadı: **Sunullah Keserci**
Kod adı: **Sipan Şervan**
Doğum yeri ve tarihi: **Bitlis 1976**
Şahadet tarihi: **7 Ekim 2009 Çaldıran/Van**

Tut ki ben yokum, sen yoksun
Tut ki hiç gelmedik bu dünyaya
Orada-burada kalmış özlemlerle
Tut ki sevdasına öldük şu dağların

Toprak kokulu bir dünyayı
Yüreğine sığdırmış
İçine umutları derli-toplu koymuş
Göz kapakları gözlerine sevdalı
Her biri diğerine vurgun
Bir tutam saç
Bir sözcükte buluşmuş
Ağız dolusu bir sevdadır
GERİLLA!..

Adı, soyadı: **Nuhat Akkoyun**
Kod adı: **Gabar Batman**
Doğum yeri ve tarihi: **Batman 1980**
Şahadet tarihi: **13 Ekim 2009 Gabar**

Adı, soyadı: **Necmeddin Ahmet Hasan**
Kod adı: **Necmi Afrin**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrin Reco 1977**
Şahadet tarihi: **7 Ekim 2009 Çaldıran/Van**

Adı, soyadı: **Muhammed Hamudi**
Kod adı: **Ferhat Silvan**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrin 1984**
Şahadet tarihi: **17 Ekim 2009 Cudi/Şırnak**

